

**DOLNY
ŚLĄSK**

—
Zarząd Województwa
Dolnośląskiego
Wrocław, maj 2021 r.

RAPORT

o stanie Województwa
Dolnośląskiego za 2020 rok

2020

I. WPROWADZENIE.....	4
II. WYZWANIA ROZWOJOWE.....	10
Najważniejsze uwarunkowania społeczno-gospodarcze.....	11
Realizacja założeń Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.....	26
III. DZIAŁALNOŚĆ ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO - REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII WOJEWÓDZKICH.....	30
Rolnictwo i ochrona środowiska.....	31
Transport.....	42
Ochrona zdrowia.....	48
Wsparcie rozwoju regionalnego.....	57
Integracja społeczna.....	82
Kultura.....	97
Edukacja i nauka.....	101
Kultura fizyczna i turystyka.....	107
IV. REALIZACJA UCHWAŁ SEJMIKU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO	113
V. REALIZACJA PROGRAMÓW Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW Z UE.....	115
Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.....	116
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.....	120
Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020.....	122
VI. REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO	123
ZAŁĄCZNIKI.....	125

Szanowni Państwo

Przedstawiamy Państwu kolejny **Raport o stanie województwa**. To trzecie już opracowanie podsumowuje pracę samorządu województwa i podległych mu instytucji w 2020 roku.

Jedno z najważniejszych wyzwań w minionym roku dotyczyło przeciwdziałania skutkom pandemii wirusa SARS-CoV-2. Od momentu ogłoszenia w marcu pierwszego przypadku zakażenia wirusem w Polsce, sukcesywnie zamykano poszczególne sektory naszej gospodarki, wprowadzano obostrzenia i ograniczenia dotyczące życia społecznego. Samorząd województwa na tę trudną sytuację zareagował konkretnymi decyzjami już w pierwszych dniach po wprowadzeniu restrykcji. Podjęta strategia walki z epidemią umożliwiła objęcie wsparciem samorządu województwa wszystkich obszarów dotkniętych zagrożeniem.

W pierwszym tygodniu zorganizowana została pomoc dla dolnośląskich placówek medycznych w ramach **Dolnośląskiego Pakietu Dla Ochrony Zdrowia**. Dzięki niej szpitale i pogotowia ratunkowe w całym regionie otrzymały niezbędny sprzęt medyczny (w tym respiratory, defibrylatory, aparaty USG, sprzęt do dezynfekcji i zamgławiania (ozonometry), ultrasonografy, pompy infuzyjne, środki ochrony indywidualnej, sprzęt do diagnostyki genowej koronawirusa (testery). Dodatkową pomoc otrzymały także szpitale powiatowe oraz dolnośląskie domy pomocy społecznej. Sprawna współpraca samorządu województwa, lokalnych władz oraz dyrekcji szpitala pozwoliła na wybudowanie i wyposażenie modułowego szpitala w Bolesławcu, który stał się jednym z głównych ośrodków leczenia pacjentów z COVID-19 na Dolnym Śląsku.

Równocześnie Zarząd Województwa pracował nad zakresem i formą pakietu pomocowego dla przedsiębiorców – grupy identyfikowanej jako ta, która najmocniej odczuje kryzys wywołany epidemią koronawirusa. Tak skomplikowany i szeroki proces wymagał konsultacji na szczeblu regionalnym – z instytucjami, które do dziś wdrażają działania pomocowe, ale przede wszystkim na szczeblu międzynarodowym – negocjacje z Komisją Europejską o konieczności szybkiego przesunięcia środków, które później zaoferowane zostaną jako wsparcie dla sektora biznesowego. Dodatkowo w trybie natychmiastowym podjęto decyzje o maksymalnym uproszczeniu procedur, dzięki którym wsparcie trafi do najpilniej potrzebujących.

W ramach konsultacji, zorganizowano otwarte wideokonferencje, z udziałem m.in. przedstawicieli samorządu oraz sektora MŚP, podczas których dyskutowano o oczekiwanym zakresie pomocy. W efekcie powstał Dolnośląski Pakiet Gospodarczy – system pomocy skierowany do mikro, małych i średnich przedsiębiorców na Dolnym Śląsku. Wartość różnorodnych działań oferowanych w jego zakresie przekracza miliard złotych. Przygotowany przez Samorząd Województwa **Dolnośląski Pakiet Gospodarczy** wciąż nieprzerwanie łagodzi ekonomiczne i gospodarcze skutki epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2. Pomoc oparta jest na dwóch filarach: finansowym oraz koordynacyjno-doradczym. Aby dotrzeć do dolnośląskich przedsiębiorców z szeroką ofertą działań osłonowych pozwalających na zachowanie miejsc pracy i wsparcie funkcjonowania ich firm zaangażowane zostały podległe samorządowi województwa instytucje oraz agencje współpracy gospodarczej. Program od pierwszych dni swojego funkcjonowania podlega ciągłej weryfikacji jest przystosowywany do zmieniających się warunków gospodarczych.

Skupienie na przeciwdziałaniu skutkom pandemii nie wstrzymało realizacji pozostałych zadań i projektów strategicznych realizowanych przez samorząd województwa. Wśród nich znalazły się inwestycje ze wszystkich najistotniejszych obszarów będących we władaniu regionalnego samorządu. W obszarze ochrony zdrowia były to m.in. modernizacja i wyposażenie Pododdziału Patologii Ciąży w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym przy ul. Kamieńskiego czy Przebudowa Oddziału Intensywnej Terapii w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Gromkowskiego we Wrocławiu, a przede wszystkim największa inwestycja w ostatnich latach – rozpoczęcie budowy Nowego Szpitala Onkologicznego.

Realizując zapisy umowy koalicyjnej samorząd województwa przejął od PKP 16 z planowanych 22 linii kolejowych, które będą rewitalizowane i przywrócone dla ruchu pasażerskiego. Samorządowy przewoźnik - Koleje Dolnośląskie - konsekwentnie powiększa swój tabor umacniając swoją pozycję najlepszej samorządowej spółki kolejowej w Polsce. Postępują także prace w inwestycjach drogowych – modernizacje dróg wojewódzkich, obwodnice dolnośląskich miast, a także działania planistyczne przy dalszym rozwoju sieci dróg szybkiego ruchu w regionie. Na ukończeniu jest również budowa Dolnośląskiego Centrum Sportu na Polanie Jakuszyckiej – największego, całorocznego kompleksu sportowego w tej części Europy.

Realizacja większości z wymienionych inwestycji ściśle związana jest z dofinansowaniem, jakie Dolny Śląsk otrzyma z Unii Europejskiej w ramach m.in. Regionalnego Programu Operacyjnego. Dzięki konsekwentnie planowanej i realizowanej polityce rozwoju nasze województwo zalicza się już do grona regionów przejściowych, czego konsekwencją jest mniejsze wsparcie ze strony Unii Europejskiej, której celem jest udzielanie wsparcia najbardziej niekorzystnym regionom. Samorząd województwa zamierza jednak nadal stać na straży zrównoważonego rozwoju. Dlatego w ostatnich miesiącach trwają intensywne negocjacje dotyczące zwiększenia kwoty wsparcia unijnego dla Dolnego Śląska w nadchodzącej perspektywie finansowej.

Zaawansowane są także rozmowy dotyczące zakwalifikowania jak największej części regionu do dofinansowania w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, który oprócz Regionalnego Programu Operacyjnego będzie największym instrumentem pomocowym w najbliższych latach.

To wsparcie finansowe, a także liczne lokalne i międzynarodowe inicjatywy podejmowane na rzecz ponownego rozpędzenia regionalnej gospodarki pozwolą na wyjście z trudnej sytuacji spowodowanej pandemią koronawirusa.

Zarząd Województwa Dolnośląskiego

Część I

WPROWADZENIE

**DOLNY
ŚLĄSK**

Część I - Wprowadzenie

CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Raport o stanie województwa dolnośląskiego 2020 to trzecia edycja opracowania, u podstaw którego leży ustawowy obowiązek nałożony na Zarząd Województwa na mocy artykułu 34a ustęp 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668).

Według zapisów ustawy, Zarząd Województwa każdego roku, do 31 maja, ma obowiązek przedstawić przed Sejmikiem Województwa „podsumowanie działalności zarządu województwa w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał sejmiku województwa i budżetu obywatelskiego”¹. Radni Sejmiku, przyjmując podczas głosowania Raport o stanie województwa, udzielają Zarządowi Województwa wotum zaufania. Przedmiotowy Raport skupia się na zrelacjonowaniu działalności Zarządu Województwa Dolnośląskiego w kontekście realizacji polityk, programów i strategii. Aspekt finansowy zawarty jest w Sprawozdaniu z realizacji budżetu województwa², które także przedkładane jest Sejmikowi Województwa. Od jego przyjęcia przez Radnych Sejmiku zależy udzielenie Zarządowi Województwa Dolnośląskiego absolutorium.

Ustawa o samorządzie województwa określa również zakres prowadzonej przez samorząd polityki rozwoju, wachlarz zadań o charakterze wojewódzkim, a także zakres zadań nałożonych na Zarząd Województwa. W niniejszym Raporcie zostały uwzględnione zarówno działania wynikające bezpośrednio z ustawowego zakresu obowiązków nałożonych na Zarząd Województwa, za które ten jest przede wszystkim oceniany, jak również opis innych działań i aktywności mających znaczący wpływ na rozwój regionu.

Struktura dokumentu została ustalona mocą uchwały w sprawie zmiany uchwały nr XVI/393/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr VI/101/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów dotyczących opracowania Raportu o stanie województwa dolnośląskiego.

Zgodnie z zapisami Uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, dokument obligatoryjnie zawiera:

- I. Wprowadzenie;
- II. Wyzwania rozwojowe województwa dolnośląskiego;
- III. Informacje o realizacji polityk, programów i strategii wojewódzkich;
- IV. Informacje o realizacji programów z udziałem środków Unii Europejskiej;
- V. Informacje o realizacji budżetu obywatelskiego;
- VI. Informacje o realizacji uchwał Sejmiku Województwa Dolnośląskiego.

W części pierwszej, będącej wprowadzeniem do Raportu, pokrótce przedstawione zostały podstawy prawne opracowywania dokumentu, struktura dokumentu, a także system zarządzania rozwojem regionu. W części kolejnej, przy wykorzystaniu danych statystycznych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny oraz Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy, zaprezentowane zostały najważniejsze wyzwania rozwojowe województwa dolnośląskiego. Dla zapewnienia ich najlepszej oceny wykorzystano najaktualniejsze dostępne dane. W części tej zaprezentowano również macierz najważniejszych wskaźników wynikających bezpośrednio z systemu monitoringu Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

W kolejnych częściach opracowania, zawarte zostały informacje pozyskane od jednostek merytorycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oraz innych jednostek działających w ramach struktur samorządu województwa (Załącznik A). Informacje te dotyczą realizacji polityk, programów i strategii wojewódzkich, realizacji programów z udziałem środków Unii Europejskiej, realizacji budżetu obywatelskiego oraz uchwał Sejmiku Województwa Dolnośląskiego. W materiale znalazły się również informacje dotyczące działań podjętych w ramach zapobiegania negatywnym skutkom pandemii COVID-19, która rozpoczęła się wiosną 2020 roku.

Część Raportu o stanie województwa dolnośląskiego 2019, odnosząca się do informacji o realizacji polityk, programów oraz Strategii wojewódzkich, oparta została o zapisy Planu Wykonawczego Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 (przyjętego Uchwałą Zarządu Województwa Dolnośląskiego Nr 1177/VI/19 z dnia 10.09.2019 r. z późn. zm.) i zaproponowany w nim podział dokumentów wykonawczych na dziedziny oraz przypisanych im koordynatorów.

Opracowanie uzupełnione zostało zestawem załączników, do których należą:

- Załącznik A - wykaz jednostek podległych samorządowi województwa (struktura organizacyjna Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, wykaz jednostek organizacyjnych samorządu województwa, wojewódzkich osób prawnych, spółek i innych jednostek będących jednostkami samorządu województwa);
- Załącznik B - podział środków RPO WD 2014-2020 na poszczególne Działania w ramach 10 osi priorytetowych programu;
- Załącznik C - wykaz uchwał Sejmiku Województwa Dolnośląskiego podjętych w 2019 roku.

¹Art. 34a ustęp 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa

²Sprawozdanie z realizacji budżetu województwa jest sporządzanym co roku, samodzielnym dokumentem, który ze względu na swój charakter można traktować jako komplementarny względem Raportu o stanie województwa dolnośląskiego. Sprawozdanie z realizacji budżetu województwa sporządzane jest na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa oraz art. 267 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Część I - Wprowadzenie

SYSTEM ZARZĄDZANIA ROZWOJEM WOJEWÓDZTWA

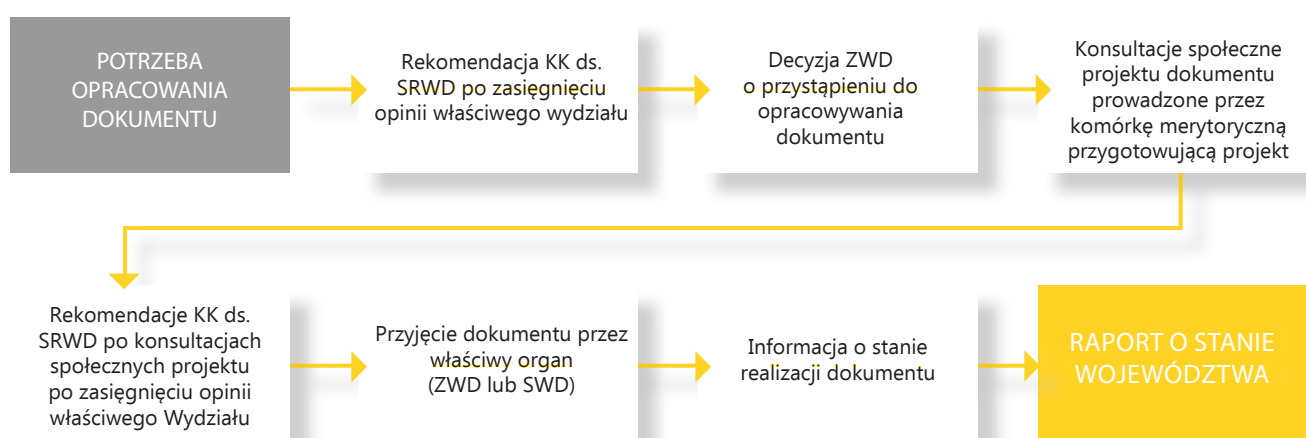

Najważniejszymi dokumentami określającymi politykę rozwoju Dolnego Śląska i wyzwania stojące przed regionem są Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 (SRWD 2030) oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego. Są one również nadrzędne względem wszystkich pozostałych dokumentów strategicznych, programowych, planistycznych czy finansowych przygotowywanych na poziomie regionalnym. Do katalogu ww. dokumentów należą m.in. programy rozwoju, strategie oraz polityki³.

Docelowy katalog programów rozwoju, polityk i strategii oraz ich zakres tematyczny określa **Plan wykonawczy Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030**, uchwalony przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego⁴. Plan Wykonawczy SRWD 2030 porządkuje działania prowadzące do skutecznej realizacji celów SRWD 2030, efektywnego wydatkowania środków krajowych i europejskich oraz ułatwienia monitoringu osiągniętych postępów. W Planie Wykonawczym SRWD 2030 oprócz katalogu dokumentów wykonawczych wskazani zostali koordynatorzy dziedzin tematycznych, a także jednostki bezpośrednio odpowiedzialne za przygotowanie, realizację oraz monitoring konkretnych programów, polityk czy strategii.

Dla skutecznego uporządkowania działań prowadzących do osiągania celów Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 opracowana została procedura koordynacji procesu planowania strategicznego opisana w Planie Wykonawczym SRWD 2030 (Rycina 1).

Rycina 1. Schemat koordynacji procesu planowania strategicznego wg Planu Wykonawczego Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

(KK ds. SRWD – Komitet Koordynujący ds. Strategii Rozwoju Regionalnego 2030; ZWD – Zarząd Województwa Dolnośląskiego; SWD – Sejmik Województwa Dolnośląskiego)

Monitorowanie realizacji działań wynikających z poszczególnych dokumentów wykonawczych odbywać się będzie **corocznie**. Komórki merytoryczne odpowiedzialne za dokument mają obowiązek przekazać sprawozdanie z realizacji zapisów danego dokumentu do końca marca⁵ do jednostki odpowiedzialnej za przygotowywanie Raportu o stanie województwa.

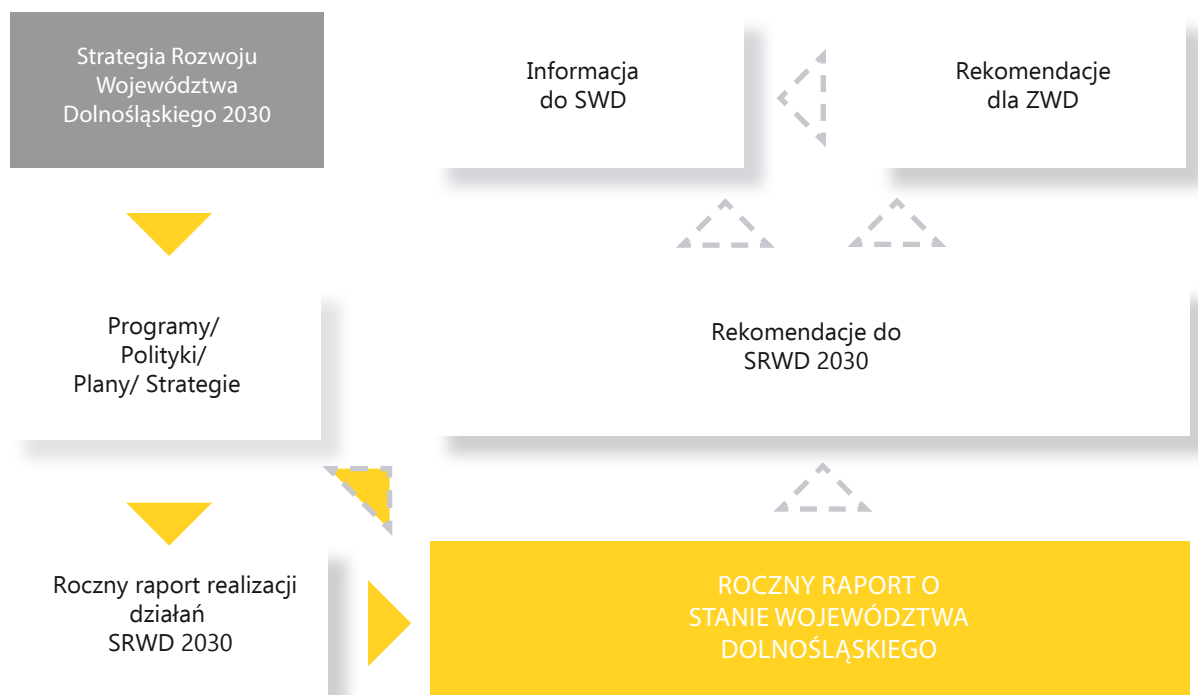
Otrzymane z komórek merytorycznych informacje o stanie realizacji poszczególnych dokumentów wykonawczych stanowią merytoryczną podstawę do opracowania niniejszego **raportu o stanie województwa**. Wnioski ze sprawozdania z realizacji Strategii i raportu rocznego o stanie województwa są podstawą rekomendacji w sprawie realizacji Strategii lub jej aktualizacji.

³Programy są opracowywane w zakresie działań będących w bezpośrednich kompetencjach samorządu regionalnego. Programy rozwoju mogą być poprzedzone opracowaniem strategii terytorialnych, sektorowych lub dziedzinowych. **Polityki** dotyczą zadań publicznych leżących poza zakresem bezpośredniego wpływu i odnoszą się do takich działań jak inicjowanie współpracy poszczególnych interesariuszy w regionie, wsparcie finansowe i merytoryczne dla przedsięwzięć o istotnej wartości dodanej, zabieganie o inwestycje rządowe w regionie czy też racjonalne wydatkowanie funduszy europejskich. **Programy rozwoju i polityki** będą dokumentami o średniookresowej perspektywie realizacji, jednak nie dłuższej niż obowiązująca strategia rozwoju regionalnego. Powinny one realizować także jeden lub więcej celów operacyjnych strategii rozwoju województwa oraz precyzować przyjęte kierunki działań konieczne dla ich realizacji i odnosić się do przestrzeni, sektorów, dziedzin lub subregionów.

⁴Uchwała nr 311/VI/19 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 29.01.2019 r. z późn. zm.

⁵W przypadku braku dostępnych danych z realizacji działań poszczególnych dokumentów wykonawczych według stanu na koniec roku, którego dotyczy raport, brane będą pod uwagę ostatnie dostępne dane.

Rycina 2. Schemat zarządzania Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

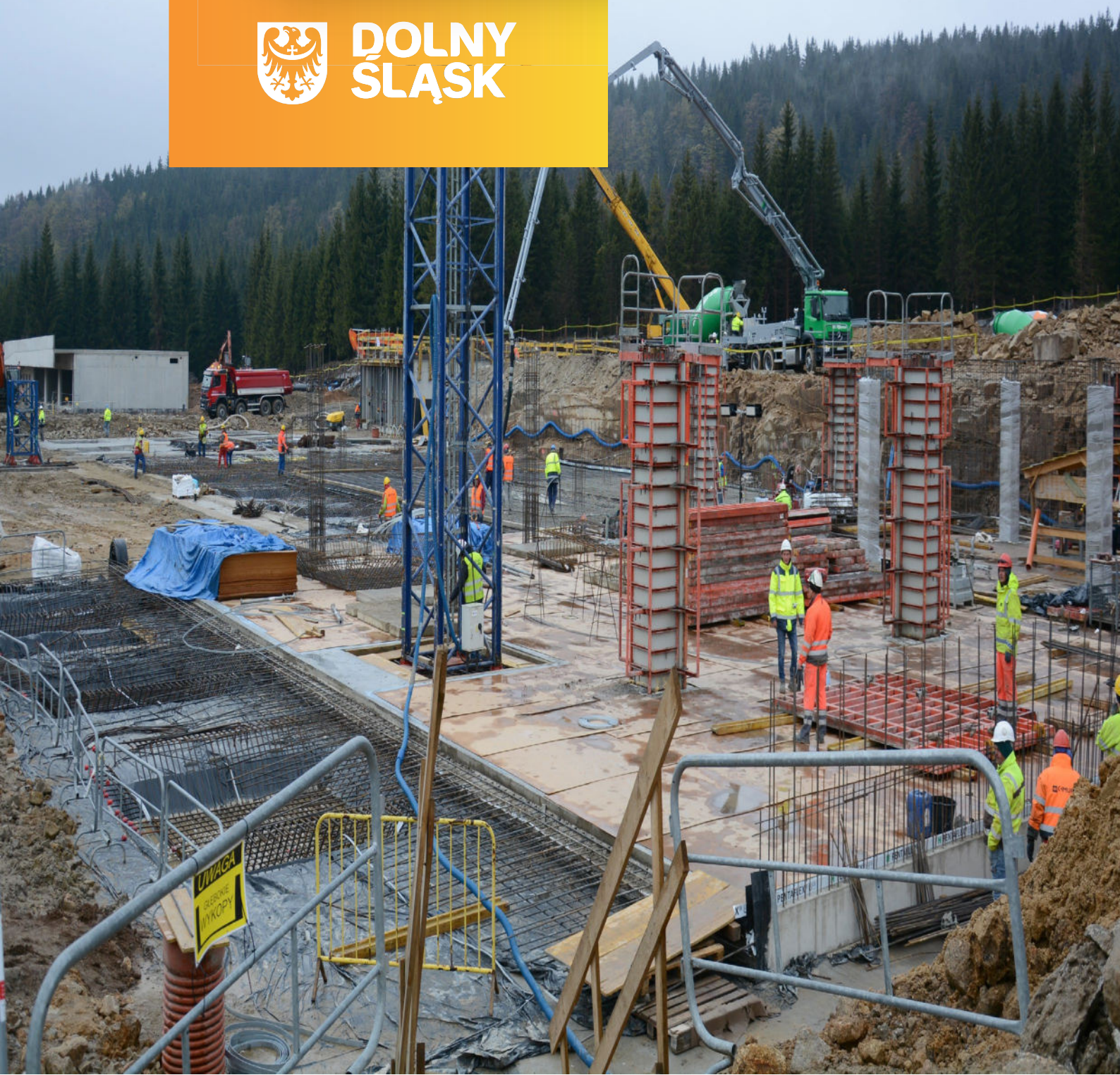
Podmiotem odpowiedzialnym za proces wdrażania **SRWD 2030** jest Zarząd Województwa Dolnośląskiego. Zadanie to jest realizowane przez jednostkę pomocniczą - Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego (UMWD), wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne oraz spółki prawa handlowego z udziałem samorządu województwa. W procesie wdrażania SRWD 2030, Zarząd Województwa Dolnośląskiego jest również wspierany przez inne podmioty z wiodącą rolą Regionalnego Forum Terytorialnego jako głównego gremium opiniodawczo-doradczego i zarazem zaplecza eksperckiego.

Koncepcja systemu monitorowania i ewaluacji Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego 2030 jest zgodna z wnioskami i zaleceniami wynikającymi z dokumentów strategicznych i programowych szczebla krajowego oraz europejskiego. Podstawowymi instrumentami monitoringu, służącymi realizacji efektywnej sprawozdawczości są **raporty monitoringowe**. Oprócz corocznych Raportów o stanie województwa, w systemie monitoringu SRWD 2030 przewidziano również dwa raporty opracowywane w cyklu trzyletnim: Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego i rozwoju społeczno-gospodarczym województwa dolnośląskiego oraz Raport z realizacji strategii rozwoju województwa dolnośląskiego 2030.

Część II
WYZWANIA ROZWOJOWE

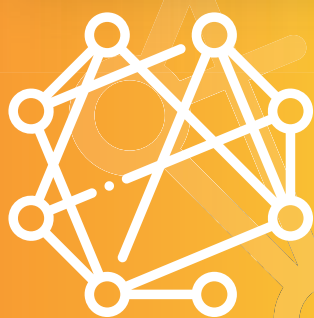

DOLNY
ŚLĄSK

Część II - Wyzwania rozwojowe

NAJWAŻNIEJSZE UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

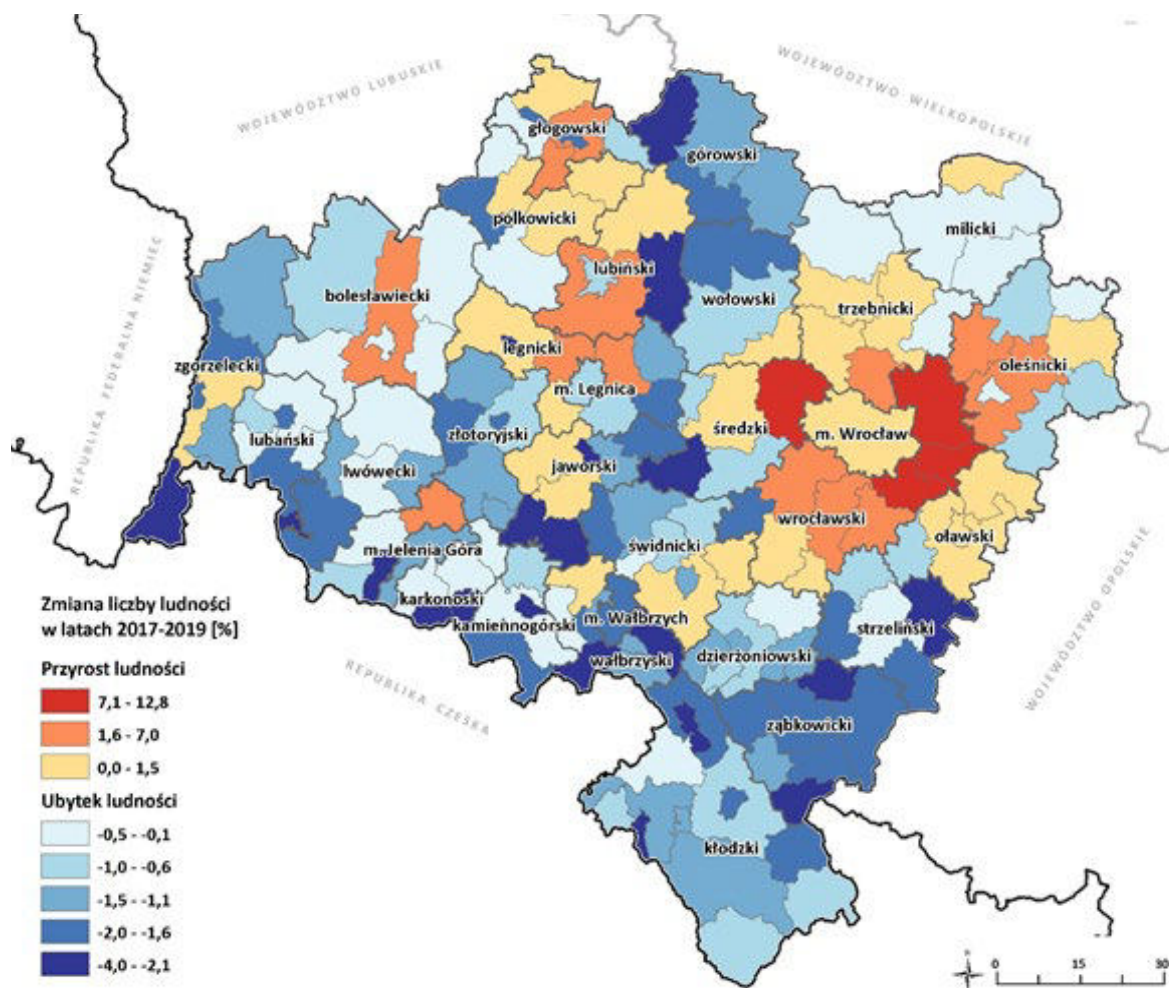
DEMOGRAFIA

Województwo dolnośląskie zamieszkiwało w 2019 roku 2 mln 900,2 tys. osób, co stanowiło 7,6% ludności Polski, klasyfikując region na 5. miejscu w kraju pod względem zaludnienia. Nieco ponad połowę mieszkańców stanowiły kobiety (51,9% ludności województwa). Gęstość zaludnienia na Dolnym Śląsku wynosiła 145 osób na 1 km² i była wyższa od średniej dla Polski (123), klasyfikując województwo na 4. miejscu w Polsce. Wskaźnik urbanizacji kształtował się na poziomie 68,4% (w Polsce 60,0%) i plasował region na 3. miejscu w kraju za województwami: śląskim i zachodniopomorskim.

Na Dolnym Śląsku w latach 2017-2019 nastąpił spadek liczby mieszkańców – łącznie przez okres 2 lat ubyło 2,4 tys. osób, co stanowiło 0,1% ogółu populacji (w Polsce spadek wynosił -0,1%). Wprawdzie zaobserwowane w województwie procesy demograficzne są zbieżne z przekształceniami ludnościowymi zachodzącymi w większości polskich regionów (aż w 12 z nich zarejestrowano spadek liczby ludności), ale należy zaznaczyć, że w regionach o zbliżonej do województwa dolnośląskiego strukturze funkcjonalno-przestrzennej (z wyraźnie wykształconym obszarem metropolitalnym) zaznaczył się wzrost liczby mieszkańców m.in. w: pomorskim (o 0,8%), mazowieckim (0,7%), małopolskim (0,6%) i wielkopolskim (0,3%). Fakt ten świadczy o utrwaleniu się niekorzystnej trajektorii zmian demograficznych zachodzących na Dolnym Śląsku.

W przestrzeni województwa dolnośląskiego znaczny wzrost liczby ludności notowany jest w gminach należących do obszarów funkcjonalnych ośrodków miejskich – zwłaszcza Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (gminy położone w powiatach: oleśnickim, trzebnickim, średzkim i wrocławskim) oraz Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego (gminy zlokalizowane w powiatach: głogowskim, legnickim i lubińskim), a także w gminach stref podmiejskich Bolesławca i Jeleniej Góry. Zjawisko to wskazuje na trwający intensywny proces suburbanizacji wokół najistotniejszych ośrodków miejskich w regionie. Natomiast problem depopulacji występuje wciąż w południowej części Dolnego Śląska (obszary górskie i podgórskie) oraz w części obszaru położonego na północy regionu (powiaty: górski i milicki); (mapa 1).

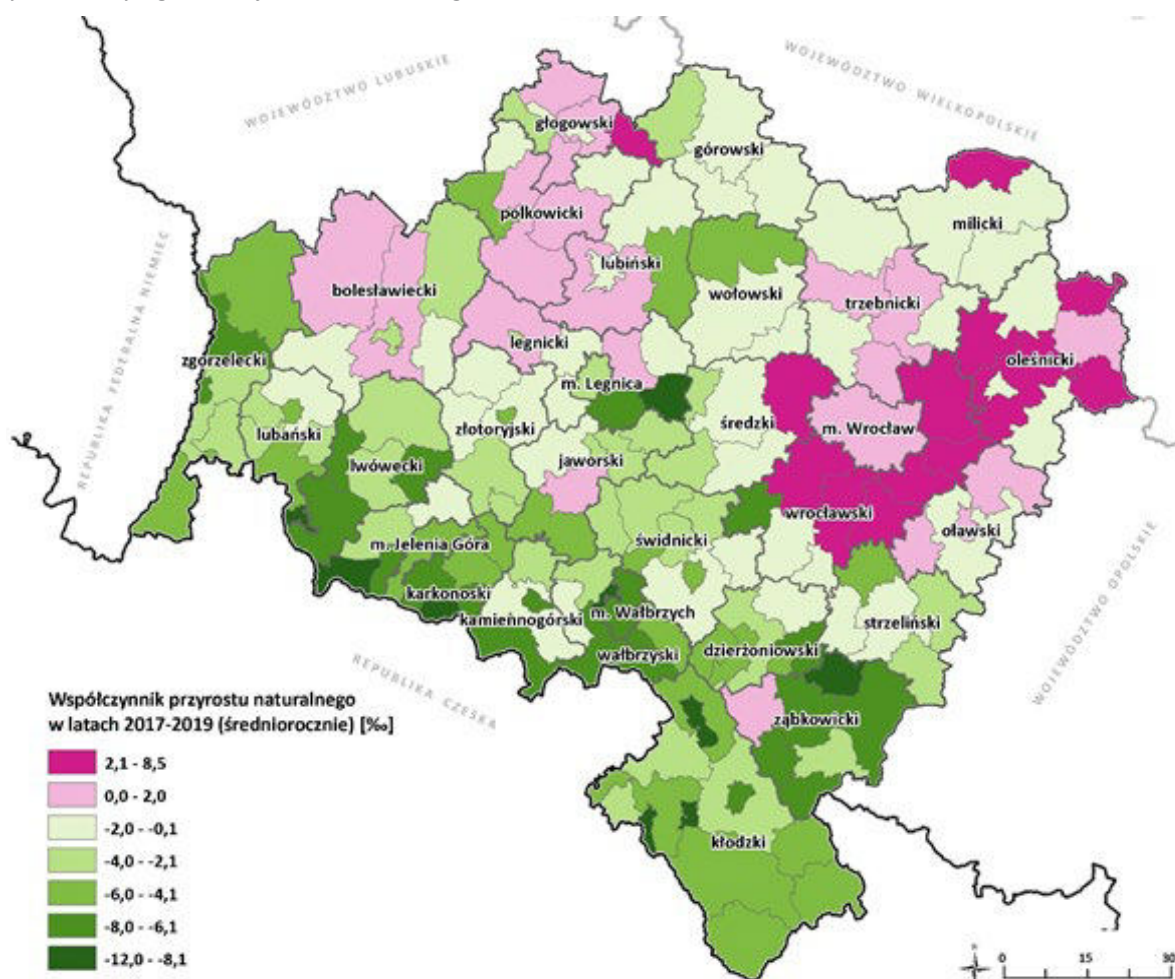
Mapa 1. Zmiana liczby ludności w gminach województwa dolnośląskiego [2017-2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W województwie dolnośląskim w 2019 roku ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 17,1% ogółu mieszkańców (w Polsce 18,1%) i była to jedna z najniższych wartości spośród polskich regionów, klasyfikująca województwo na 12. miejscu w kraju. Ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 59,8% populacji – dopiero 13. miejsce w kraju (60,0%), a ludność w wieku poprodukcyjnym obejmowała aż 23,1% mieszkańców, 4. miejsce w kraju (21,9%). Należy dodać, że trendy zmian liczby ludności według grup wieku zaobserwowane na Dolnym Śląsku w latach 2017-2019 były niekorzystne – ludność w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się aż o 5,5%, populacja mieszkańców w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 2,4%, natomiast grupa ludność w wieku przedprodukcyjnym wzrosła zaledwie o 1,1%. Można zatem stwierdzić, że w regionie wciąż zachodzi proces intensywnego starzenia się społeczeństwa.

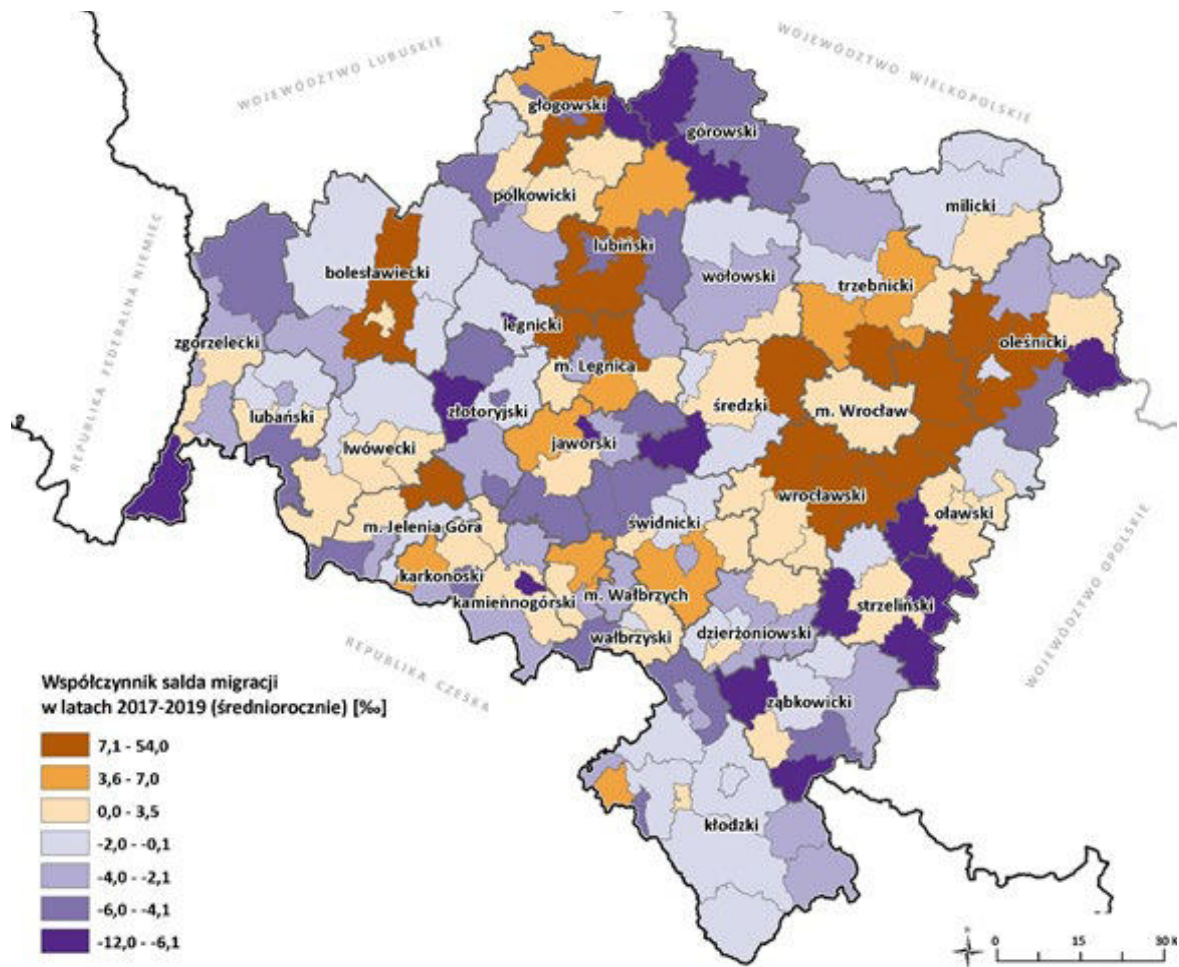
Mapa 2. Przyrost naturalny w gminach województwa dolnośląskiego [2017-2019]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

O pogarszającej się sytuacji ludnościowej województwa dolnośląskiego świadczy także ujemny przyrost naturalny. W latach 2017-2019 współczynnik przyrostu naturalnego w ujęciu średniorocznym kształtował się na poziomie -1,9‰ (w Polsce -0,8‰), co klasyfikowało region dopiero na 11. miejscu w kraju. Ponadto w badanym okresie zarysowały się silne dysproporcje pod względem analizowanego zjawiska w układzie miasto- wieś. Na obszarach miejskich średnioroczny przyrost naturalny był zdecydowanie niższy (wynosił -2,5‰) niż na obszarach wiejskich (-0,6‰); (wykres 1). W układzie wewnątrzregionalnym niekorzystna sytuacja demograficzna w zakresie przyrostu naturalnego zaznaczyła się w szczególności w gminach usytuowanych w południowej części województwa (zwłaszcza w gminach podregionu jeleniogórskiego i podregionu wałbrzyskiego), natomiast korzystna sytuacja wystąpiła w gminach położonych wokół ośrodków miejskich: Wrocławia, Legnicy, Głogowa, Lubina i Bolesławca (mapa 2).

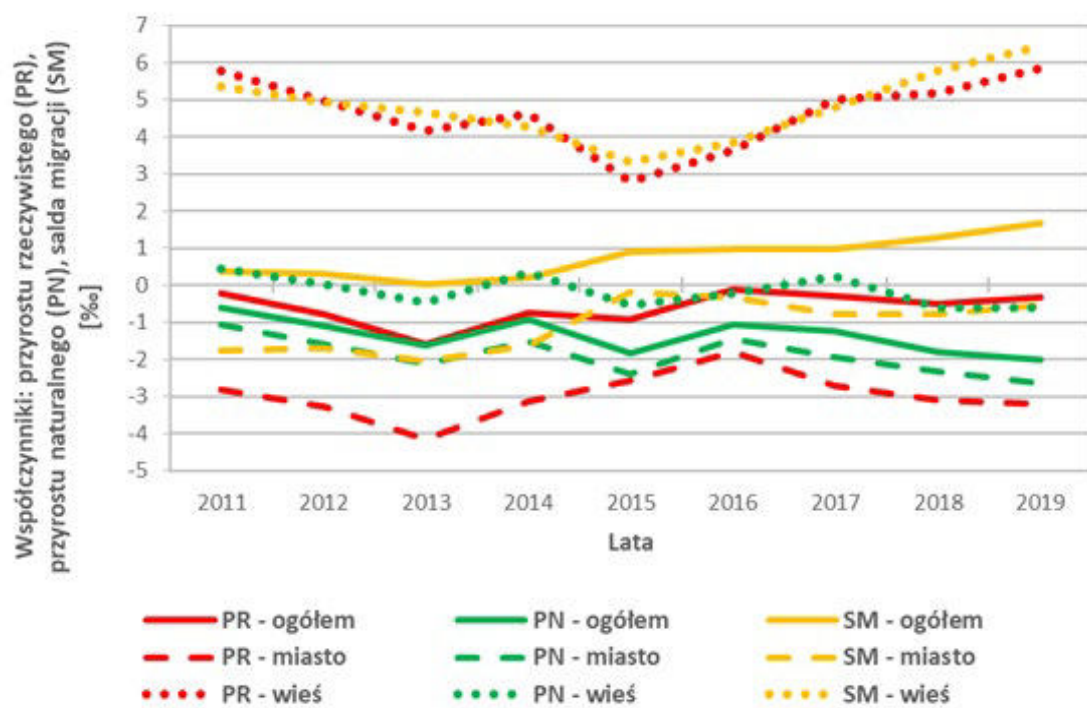
Mapa 3. Migracje w gminach województwa dolnośląskiego [2017-2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Dolny Śląsk cechował się korzystnym kierunkiem zmian w zakresie salda migracji. W latach 2017-2019 współczynnik salda migracji w ujęciu średniorocznym wynosił 1,5‰, plasując region na 4. miejscu w Polsce (za województwami: mazowieckim, pomorskim i małopolskim). Podobnie jak w przypadku przyrostu naturalnego, także pod względem salda migracji zaznaczyło się wyraźne zróżnicowanie przestrzenne pomiędzy poszczególnymi typami obszarów. Obszary wiejskie w latach 2017-2019 cechowały się dodatnim saldem migracji (wskaźnik w ujęciu średniorocznym wynosił 6,1‰), natomiast obszary miejskie zanotowały ujemne saldo migracji (-0,7‰); (wykres 1). W przestrzeni Dolnego Śląska wyraźnie uwidacznia się tendencja związana z napływem ludności do gmin tworzących bezpośrednie strefy podmiejskie – w szczególności wokół miasta Wrocławia, ale także w otoczeniu innych istotnych ośrodków miejskich tj. Legnicy, Głogowa, Bolesławca i Jeleniej Góry, co potwierdza postępujący proces suburbanizacji o względnie dużej intensywności. Natomiast ubytek liczby ludności na skutek migracji zaznaczył się zwłaszcza w południowo-wschodniej części regionu (pasmo strzelińsko-kłodzko), północno-wschodniej części (powiaty: górski i wołowski) oraz w środkowo-zachodniej części województwa (strefy przejściowe poza bezpośrednim oddziaływaniem miast występujące w powiatach: bolesławieckim, jaworskim, lwóweckim, lubańskim, złotoryjskim i zgorzeleckim).

Wykres 1. Przyrost rzeczywisty ludności w województwie dolnośląskim [2011-2019].

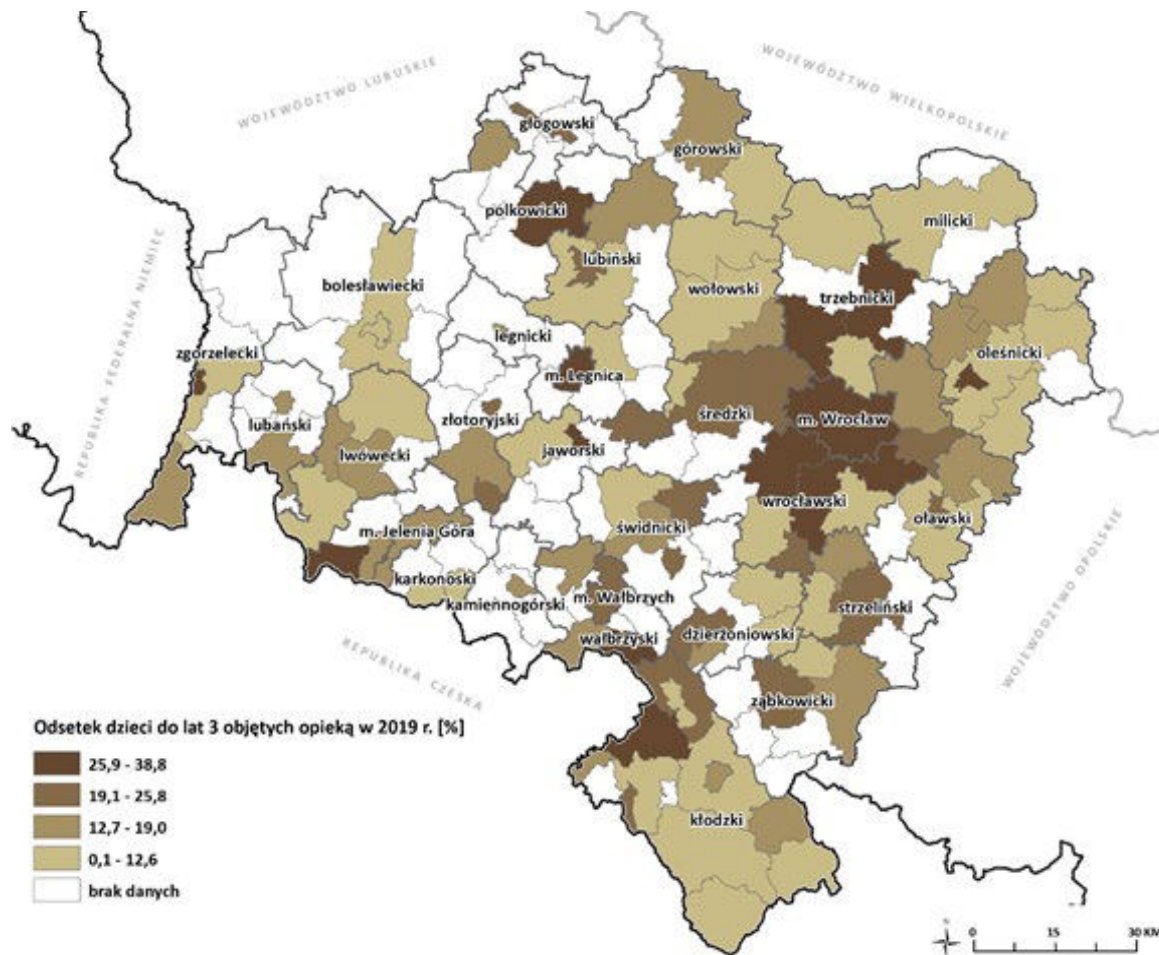

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

KAPITAŁ LUDZKI I INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Opieka nad dziećmi do lat 3. Na Dolnym Śląsku w 2019 roku opieką w żłobkach objętych było 19,2% dzieci do lat 3, co stanowiło najwyższą wartość badanego wskaźnika wśród polskich województw. Był on również wyższy od średniej dla kraju, która wynosiła 12,4%. Co istotne, w latach 2016-2019 aż w 30 gminach regionu powstały nowe żłobki, a w 91 gminach zanotowano wzrost odsetka dzieci objętych opieką w żłobkach. Łącznie w województwie dolnośląskim żłobki funkcjonowały w prawie 57% gmin (mapa 4).

Mapa 4. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w gminach województwa dolnośląskiego [2019].

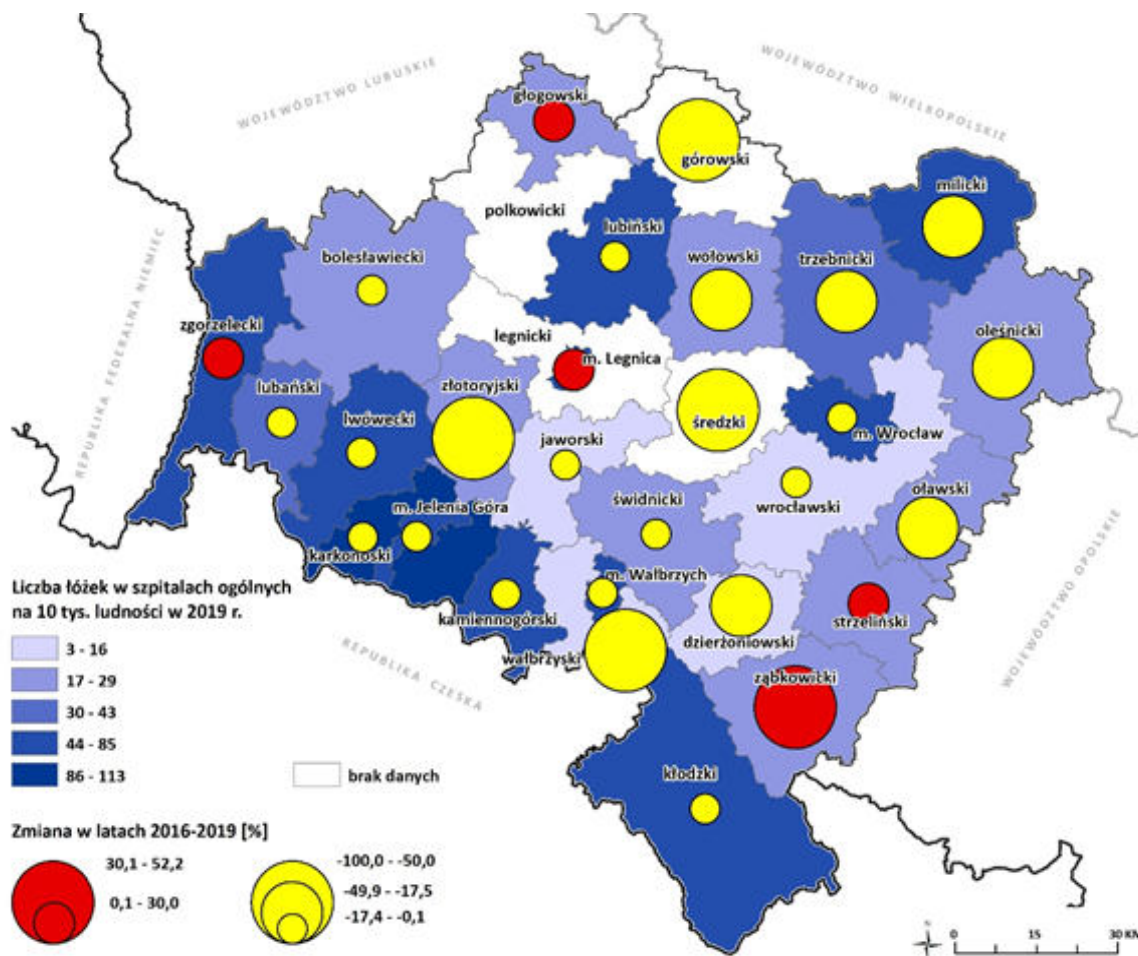

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Edukacja i wychowanie przedszkolne. W województwie dolnośląskim w 2019 roku na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat przypadało 892 dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Względem 2016 roku zaobserwowano wzrost analizowanego zjawiska o prawie 9%. Należy także podkreślić, że wartość miernika dla regionu była wyższa od średniej dla kraju, która wynosiła 885 dzieci na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat. Najwyższe wartości wskaźnika notowano w gminach miejskich, a także w gminach położonych w otoczeniu większych miast (od 1000 dzieci do maksymalnie 1396 dzieci). Gminy wiejskie lub gminy położone peryferyjnie względem większych aglomeracji miejskich notowały zazwyczaj znacznie niższe wartości wskaźnika (300-500 dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat); (mapa 5).

Mapa 6. Liczba łóżek w szpitalach na 10 tys. mieszkańców w powiatach województwa dolnośląskiego [2016-2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Marginalizacja i wykluczenie społeczne. Na Dolnym Śląsku rzeczywista liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej w 2019 roku wynosiła 68 649 osób. W stosunku do 2016 roku liczba takich osób zmalała o prawie 27%. Należy jednak podkreślić, że tożsamy trend uwidocznił się na poziomie krajowym – średnio w Polsce nastąpił spadek rzeczywistej liczby osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej o prawie 25%.

W województwie dolnośląskim w 2019 roku udział ludności żyjącej poniżej granicy ubóstwa (50% średnich miesięcznych wydatków gospodarstw domowych) wynosił 8,4% ogółu mieszkańców regionu. Analizując przebieg zjawiska w latach 2016-2019 można dostrzec korzystny kierunek zmian, bowiem w stosunku do 2016 roku nastąpił spadek wartości wskaźnika o 2,1 p.p. Dla kraju wartość wskaźnika również zanotowała spadek, był on jednak niższy i wyniósł 0,9 p.p. (z 13,9% w 2016 roku do 13% w 2019 roku).

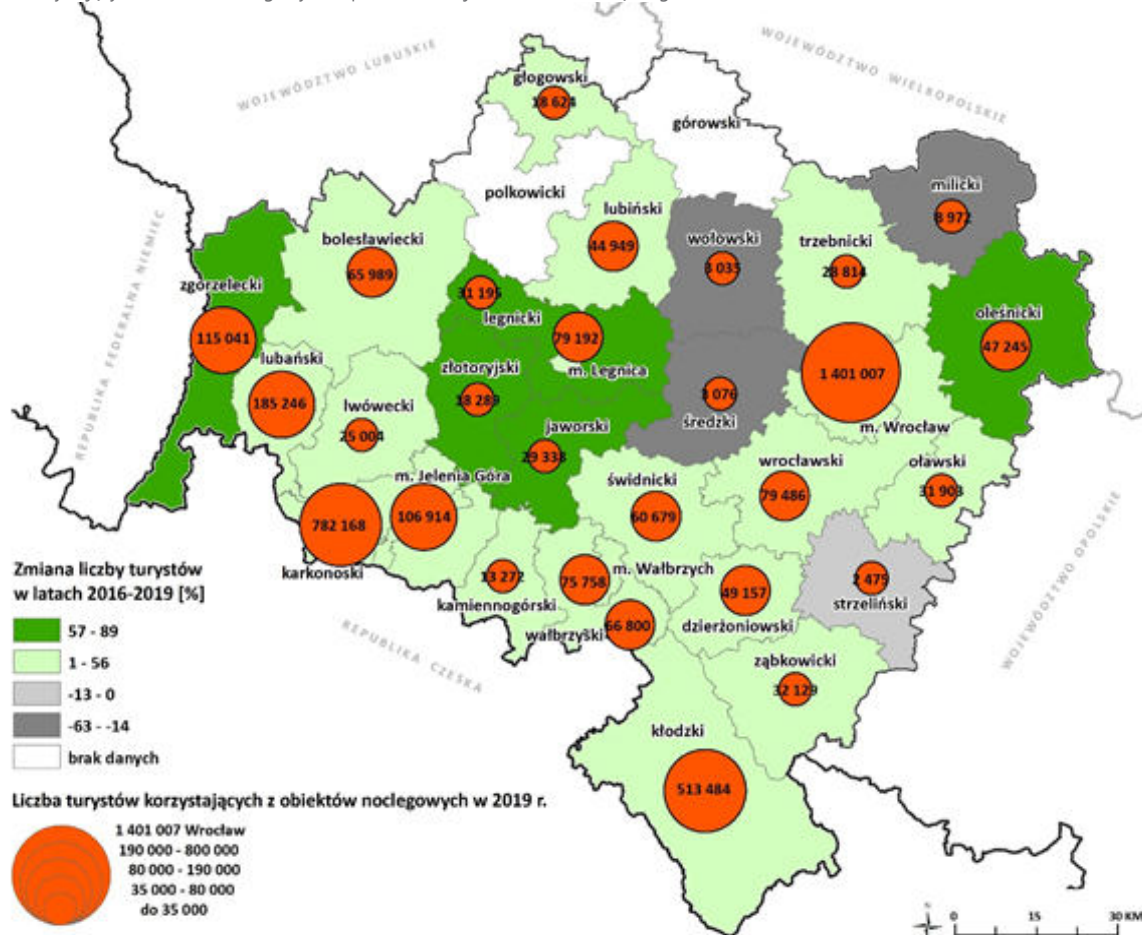
Na Dolnym Śląsku wskaźnik zatrudnienia osób z niepełnosprawnością w wieku 16-64 lat wynosił w 2019 roku wahał się od 19,4% (IV kwartał) do 33,5% (I kwartał). W kraju wartość wskaźnika wynosiła od 24,1% (I kwartał) do 25,8% (III kwartał). W analizowanym okresie (2016-2019) wskaźnik przybierał skrajne wartości od 18,6% (I kwartał 2018 r.) do 33,5% (I kwartał 2019 r.). Ogólny trend, jaki zaznaczył się w latach 2016-2019, można uznać za wzrostowy.

W regionie w 2019 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy pozostawały 4893 osoby niepełnosprawnych, co stanowiło 8,7% ogólnej liczby bezrobotnych na Dolnym Śląsku. W układzie wewnątrzregionalnym najczęściej bezrobotnych z niepełnosprawnościami było zarejestrowanych we Wrocławiu (554 osoby), powiecie kłodzkim (376 osób), świdnickim (275) oraz Legnicy (266 osób), najmniej natomiast w powiatach: wołowskim (73 osób), wrocławskim (79) i karkonoskim (80 osób). W badanym roku z ewidencji powiatowych urzędów pracy wyłączono 8039 osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami. Podstawową przyczyną wyłączenia z ewidencji bezrobotnych było podjęcie zatrudnienia.

TURYSTYKA

Na Dolnym Śląsku największy ruch turystyczny w 2019 roku koncentrował się we Wrocławiu oraz w powiatach górskich (w Sudetach), zaliczonych do obszarów o najwyższym stopniu rozwoju funkcji turystycznej w Polsce. W badanym okresie z bazy noclegowej województwa skorzystało 3,9 mln turystów, co stanowiło 11% liczby krajowych turystów. Analiza zjawiska w latach 2016-2019 wskazuje na wzrost liczby osób odwiedzających Dolny Śląsk o blisko 28%. Największy przyrost liczby turystów odnotowano w powiatach usytuowanych w środkowej części regionu (w szczególności w powiatach: jaworskim, złotoryjskim i legnickim) oraz w powiatach transgranicznych (zwłaszcza w powiecie zgorzeleckim). Spadek liczby turystów, którym udzielono noclegi uwidocznił się w powiecie średzkim, wołowskim, milickim i strzelińskim (mapa 7).

Mapa 7. Turyści korzystający z obiektów noclegowych w powiatach województwa dolnośląskiego [2016-2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO

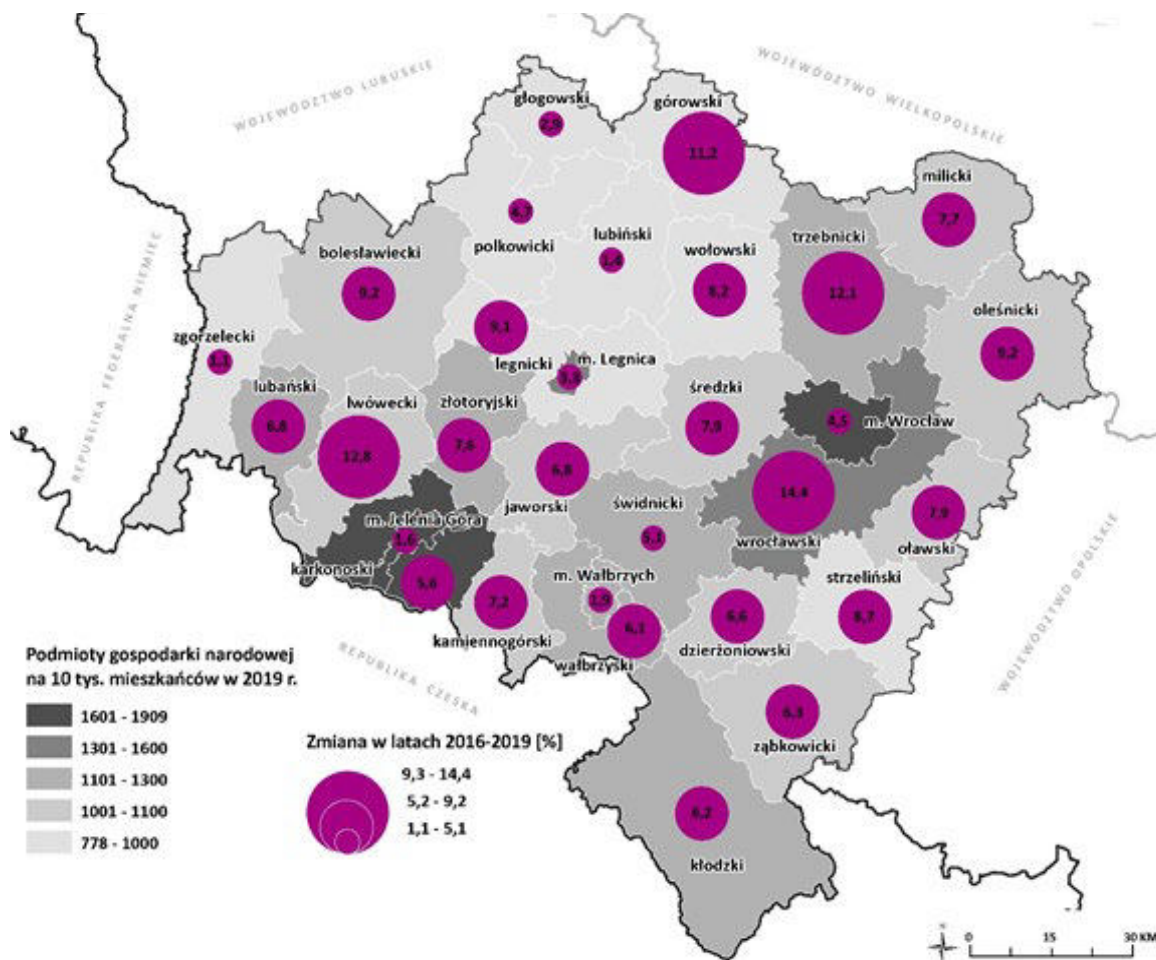
Na Dolnym Śląsku w 2018 roku produkt krajowy brutto w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosił 109,7% średniej krajowej (co klasyfikowało region na 2. miejscu wśród polskich województw) i 76% średniej europejskiej. Dla porównania w 2015 roku wskaźnik osiągał wartości – odpowiednio: 111,6% i 76,4%. W układzie wewnątrzregionalnym najwyższym PKB per capita wyróżniały się podregiony: miasto Wrocław (168,0% średniej krajowej i 116% średniej europejskiej) i legnicko-głogowski (odpowiednio: 135,2 i 93%), następnie wrocławski (102,7% i 71%), a najniższy PKB na 1 mieszkańca zanotowały podregiony: wałbrzyski (stosownie: 74,2% i 50%) i jeleniogórski (79,4% i 54%). W latach 2015-2017 wszystkie dolnośląskie podregiony charakteryzowały się wzrostem PKB per capita: miasto Wrocław (o 12,8%), wrocławski (11,7%), wałbrzyski (9,3%), jeleniogórski (7,3%) oraz legnicko-głogowski (3,2%).

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACYJNOŚĆ

Na Dolnym Śląsku w 2019 roku odnotowano średnio blisko 1,3 tys. podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności (Polska 1,1 tys.). W stosunku do 2016 roku wartość wskaźnika wzrosła o 6,1% (w Polsce wzrost o 6,5%). W układzie lokalnym najwięcej podmiotów gospodarczych (w ujęciu względnym) prowadziło działalność w mieście Wrocław i powiecie karkonoskim, zdominowanym przez turystykę i działalności jej towarzyszące. We wszystkich powiatach w latach 2016-2019 zaznaczył się wzrost liczby podmiotów gospodarczych w odniesieniu do liczby mieszkańców, najwyższy w powiecie wrocławskim, najniższy w powiecie zgorzeleckim (mapa 9).

Mapa 9. Podmioty gospodarcze w powiatach województwa dolnośląskiego [2015-2019].

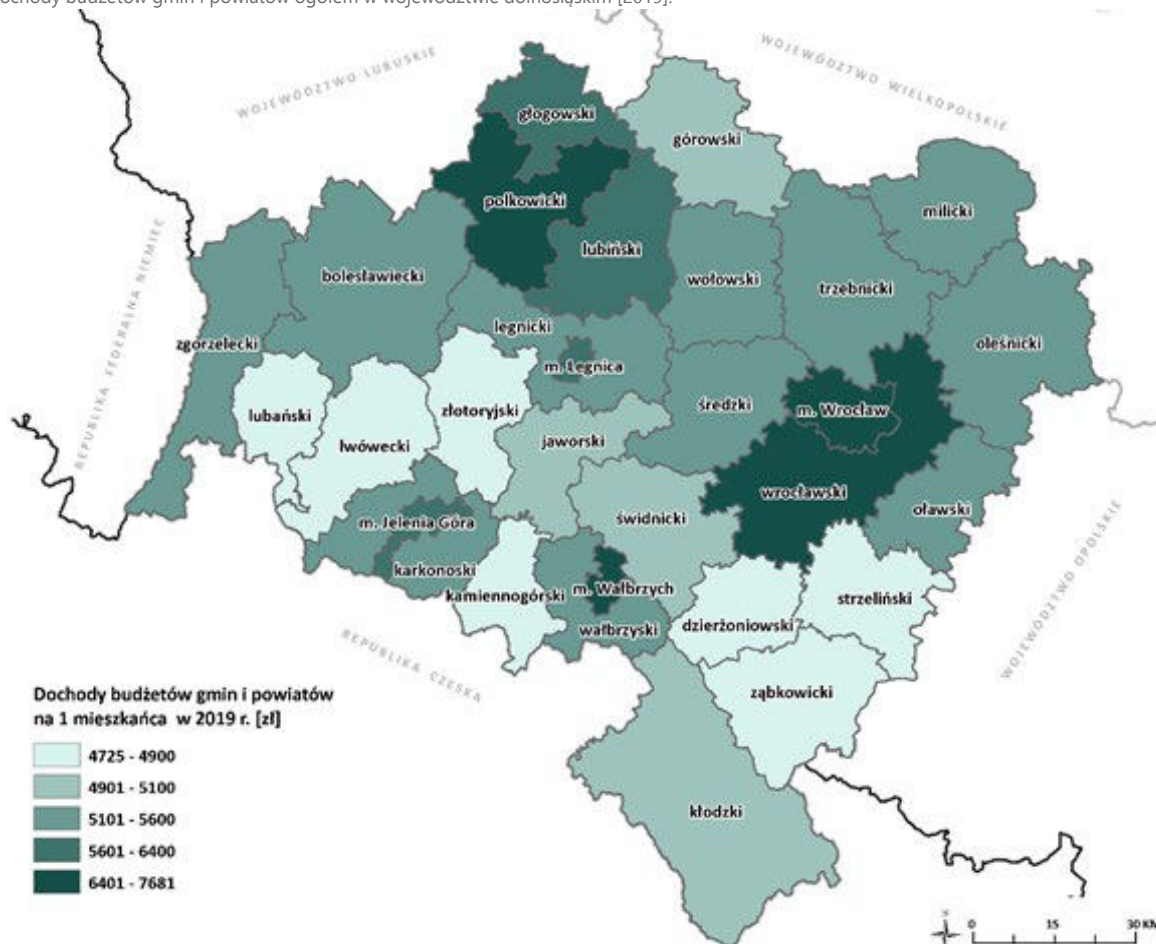

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

FINANSE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W województwie dolnośląskim średnio dochody budżetów gmin i powiatów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2019 roku wyniosły blisko 6788 zł (w Polsce 6767 zł). W regionie w latach 2016-2019 odnotowano wzrost dochodów o 29%. W układzie wewnątrzregionalnym najwyższymi wartościami wskaźnika wyróżniały się: Wrocław, powiat polkowicki i Wałbrzych. Natomiast najniższą wartością cechowały się powiaty zlokalizowane przede wszystkim w południowo-wschodniej części województwa: kamiennogórski, dzierżoniowski i ząbkowicki. (mapa 10).

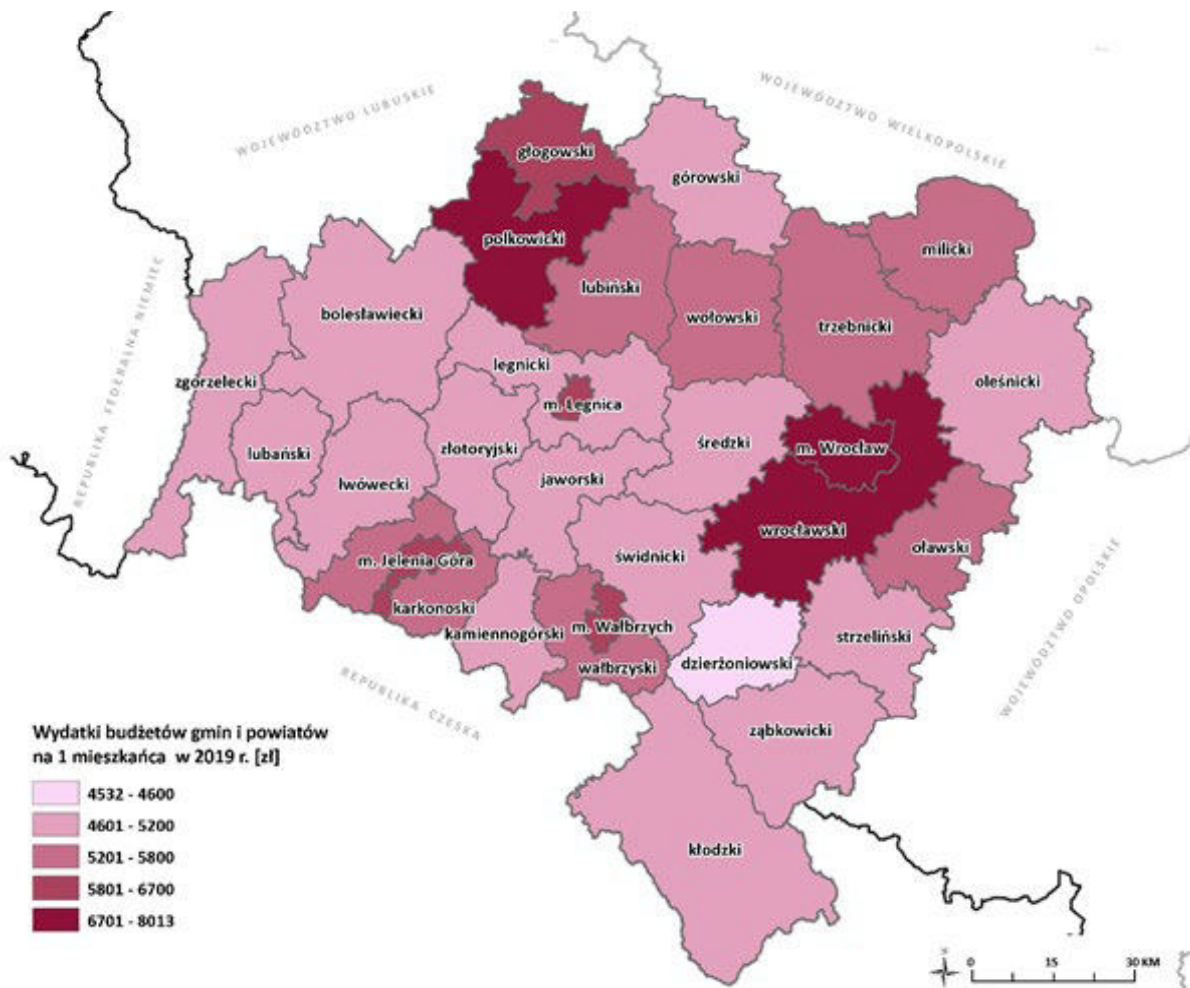
Mapa 10. Dochody budżetów gmin i powiatów ogółem w województwie dolnośląskim [2019].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W województwie dolnośląskim średnio wydatki budżetów gmin i powiatów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2019 roku wyniosły 6766 zł (w Polsce 6822 zł). W regionie w latach 2016-2019 odnotowano wzrost wydatków o 32%. W układzie wewnątrzregionalnym najwyższymi wartościami wskaźnika wyróżniały się powiaty usytuowane w Legnicko-Głogowskim Obszarze Funkcjonalnym (powiat polkowicki i głogowski) oraz powiat wrocławski. Najniższe wartości analizowanych wydatków wystąpiły w powiatach: lubańskim, złotoryjskim i dzierżoniowskim (mapa 11).

Mapa 11. Wydatki budżetów gmin i powiatów ogółem w województwie dolnośląskim [2019].

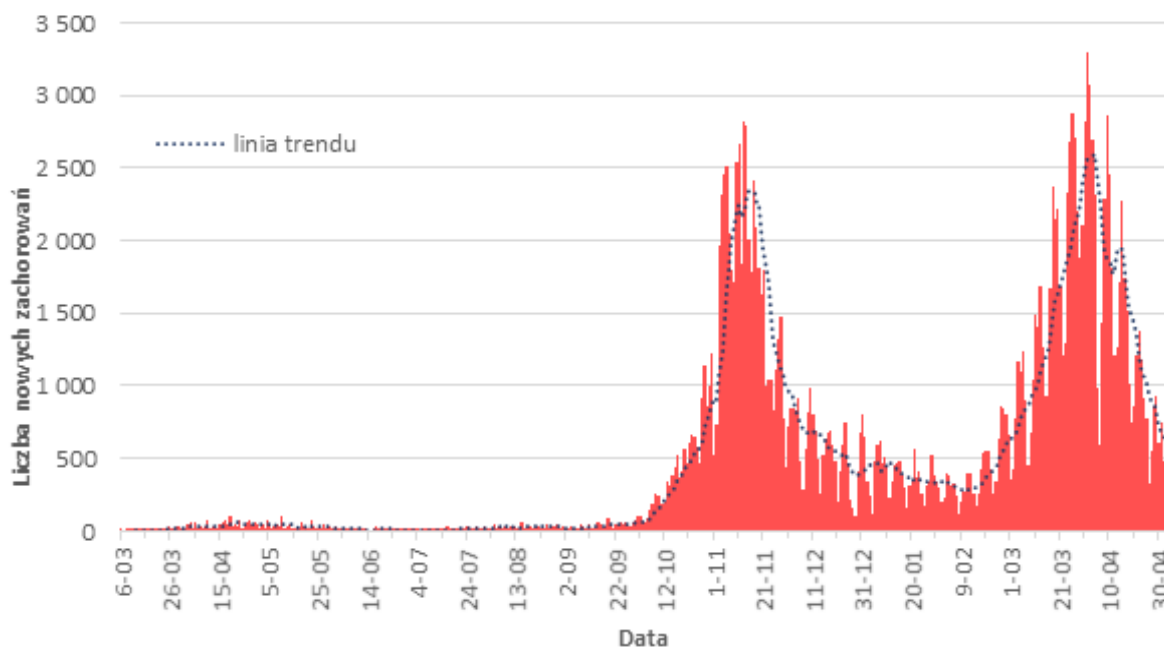
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

MONITORING SYTUACJI EPIDEMICZNEJ

Instytut Rozwoju Terytorialnego we Wrocławiu od marca 2020 r. prowadzi stały monitoring sytuacji epidemicznej w województwie dolnośląskim związanej z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS CoV-2 wywołującego chorobę układu oddechowego COVID-19. Raportowanie opiera się o dane statystyczne publikowane przez Ministerstwo Zdrowia w dwóch układach przestrzennych: regionalnym i lokalnym. Raporty są publikowane na profilu FB IRT.

W okresie od 6.03.2020 r. do 3.05.2021 r. w województwie dolnośląskim zanotowano 205 922 zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2. Biorąc pod uwagę rozkład czasowy nowych zakażeń w województwie dolnośląskim można zauważyć pewne zależności. Pierwsza niewielka, wypłaszczona fala zakażeń miała miejsce w okresie wiosennym 2020 roku (wykres 2). Podczas niej dzienna liczba nowych zakażeń nie przekroczyła wartości 100. Największą tygodniową liczbę nowych zakażeń odnotowano w tygodniu od 4 do 9 maja 2020 roku (357) oraz od 13 do 19 kwietnia (347 zakażeń). W okresie letnim 2020 r. w województwie dolnośląskim podobnie jak w całym kraju liczba nowych zakażeń utrzymywała się na bardzo niskim poziomie. Zdecydowany ich przyrost można było zaobserwować w okresie jesiennym 2020 r. ze szczytem drugiej fali, który nastąpił na Dolnym Śląsku w tygodniu od 9 do 15 listopada 2020 roku, kiedy to w województwie odnotowano 16 401 nowych zakażeń. Rekordowa liczba nowych dobowych zakażeń na Dolnym Śląsku podczas drugiej fali miała miejsce 13 listopada 2020 r. i wyniosła 2823. Okres od połowy listopada 2020 r. do lutego 2021 r. cechował się niższymi wartościami nowych dobowych zakażeń. Od końca lutego 2021 r. ponownie liczba dobowych i tygodniowych zakażeń zaczęła wzrastać dając początek trzeciej fali zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2. Jej punkt kulminacyjny na Dolnym Śląsku nastąpił w tygodniu od 29 marca do 4 kwietnia 2021 r., kiedy odnotowano 18 189 nowych zakażeń. Największy dzienny przyrost nastąpił dnia 1 kwietnia 2021 roku, w którym zakażenie koronawirusem zdiagnozowano u 3 302 osób w województwie dolnośląskim. Rozprzestrzenianie się koronawirusa SARS-CoV-2 na Dolnym Śląsku wykazuje wyraźne podobieństwo z sytuacją ogólnokrajową, przy czym w przypadku drugiej i trzeciej fali wzrosty liczby zakażeń w województwie dolnośląskim charakteryzują się niewielkim opóźnieniem w porównaniu do sytuacji ogólnopolskiej.

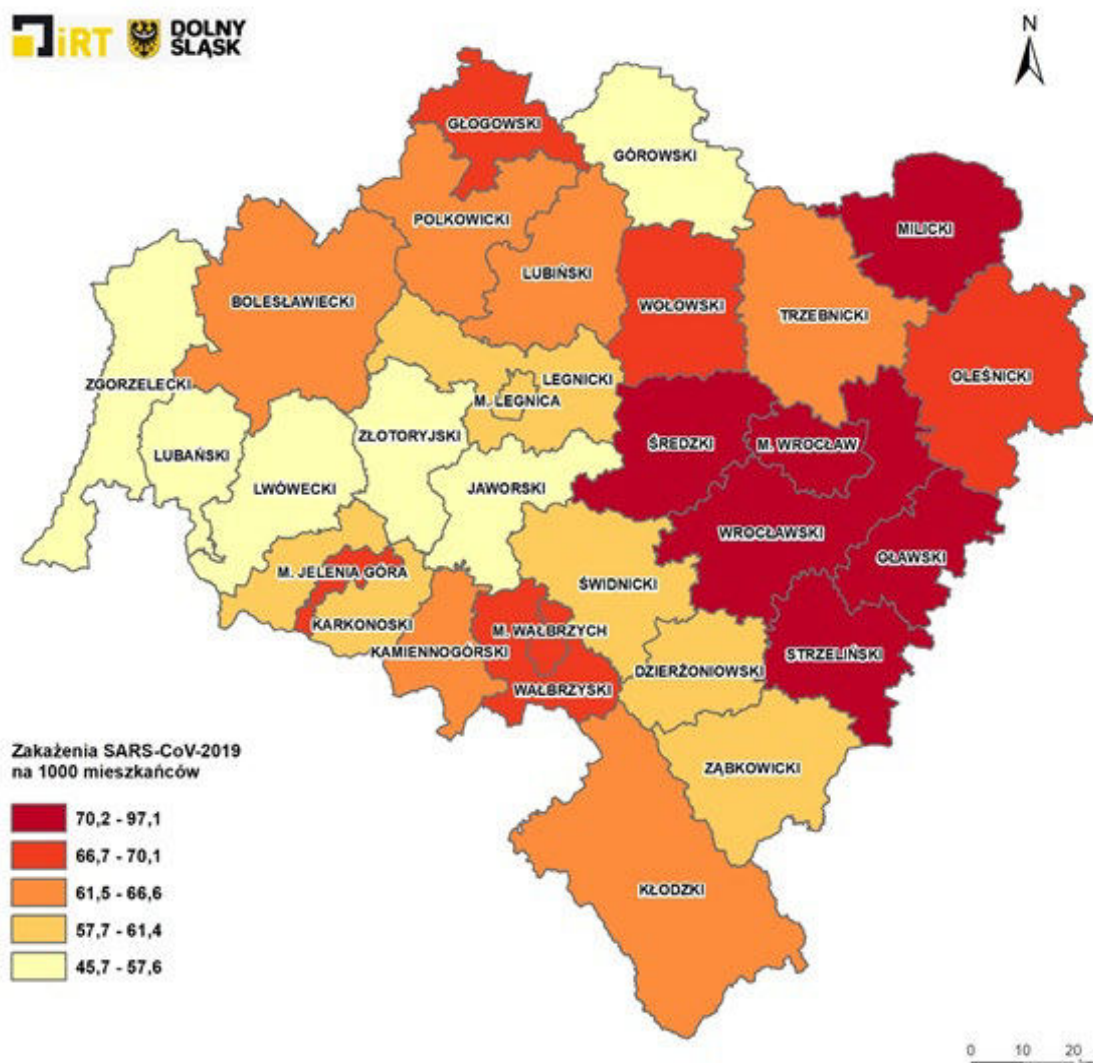
Wykres 2. Liczba nowych zakażeń SARS-CoV-2 w województwie dolnośląskim w okresie od 06.03.2020 r. do 03.05.2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Zdrowia.

Biorąc pod uwagę liczbę przypadków zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 na 1000 mieszkańców w województwie dolnośląskim w ujęciu powiatowym można zauważyć pewne przestrzenne zależności. Od 6 marca 2020 r. do 3 maja 2021 r. najczęściej potwierdzonych zakażeń odnotowano w powiatach: wrocławskim (97,1 zakażeń/1000 mieszkańców), m. Wrocław (89,5), strzelińskim (85,5), oławskim (78,2), średzkim (74,4) i milickim (72,2) (mapa 12). Oprócz powiatu milickiego do powiatów o najwyższych wartościach analizowanego wskaźnika należy Wrocław oraz powiaty położone w stosunkowo niewielkiej odległości od stolicy regionu, które posiadają z nią silne powiązania funkcjonalno-przestrzenne. Najmniejszą liczbę zakażeń na 1000 mieszkańców odnotowano w powiatach: zgorzeleckim (45,7 zakażeń/1000 mieszkańców), lwóweckim (46,0), złotoryjskim (48,6), górowskim (55,5), jaworskim (56,1) i lubańskim (57,6). Poza powiatem górowskim, wymienione jednostki administracyjne tworzą ciągły pasmowy układ od powiatu zgorzeleckiego na zachodzie po powiat jaworski na wschodzie.

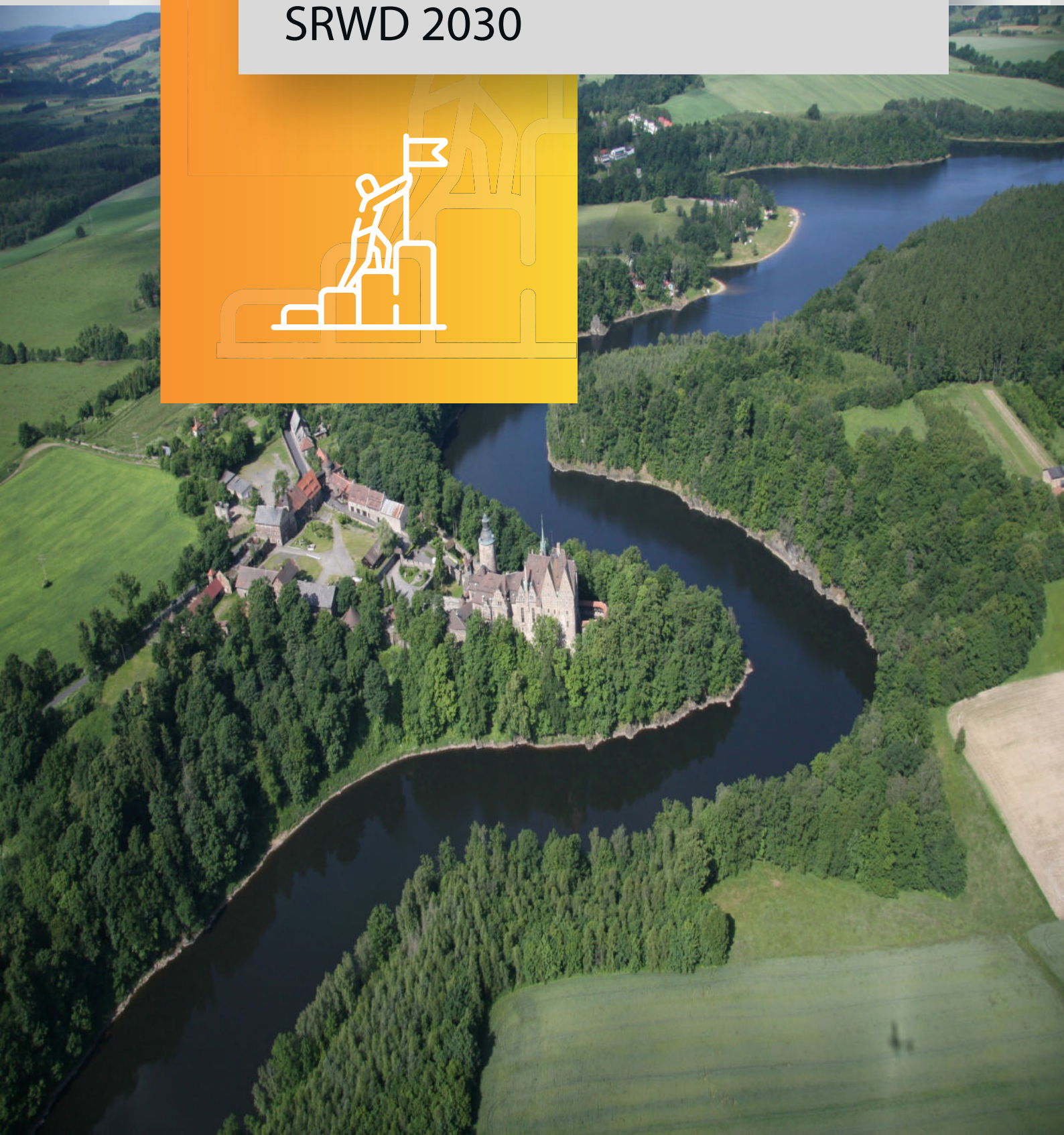
Mapa 12. Potwierdzone przypadki zakażeń SARS-CoV-2 na 1000 mieszkańców w powiatach województwa dolnośląskiego w okresie od 06.03.2020 r. do 03.05.2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Zdrowia.

Część II - Wyzwania rozwojowe

MONITORING REALIZACJI SRWD 2030

Na potrzeby monitoringu Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 (SRWD 2030) stworzona została macierz wskaźników ilościowych, odnoszących się do rezultatów realizacji każdego z celów strategicznych SRWD 2030. Macierz wskaźników monitorujących realizację SRWD 2030 stanowi zatem doskonałe uzupełnienie dla wskazania najważniejszych wyzwań rozwojowych stojących przed regionem. Należy jednak zaznaczyć, że ze względu na stosunkowo krótki okres obowiązywania Strategii (od 2018 roku) wnioskowanie w zakresie uwidaczniających się tendencji badanych zjawisk ma charakter uproszczonego (tabela 1).

W ramach realizacji celu 1 „Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu” większość wskaźników monitorujących cechuje się wzrostem wartości. Szczególnie korzystna sytuacja uwidacznia się pod względem wartości produktu krajowego brutto per capita (wskaźnik 1.1.) oraz poziomu nakładów na działalność badawczo-rozwojową (wskaźnik 1.4).

W odniesieniu do realizacji celu 2 „Poprawa jakości i dostępności usług publicznych” niemal wszystkie wskaźniki monitorujące charakteryzują się korzystnym kierunkiem zmian wartości. Szczególnie dobra sytuacja zaznacza się w obszarze opieki nad dziećmi w żłobkach i przedszkolach (wskaźnik 2.2. i 2.4.), w którym to mierniki osiągnęły wartości docelowe dla 2020 roku. Jedynym niepokojącym zjawiskiem w ramach analizowanego celu jest wzrost zgonów niemowląt (wskaźnik 2.6.).

Analizując realizację celu 3 „Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego”, należy stwierdzić, że wszystkie wskaźniki monitorujące wyróżniają się korzystnym trendem zmian wartości. Wyraźne zmiany „in plus” obserwuje się w zakresie aktywności obywatelskiej (wskaźnik 3.1.), a także w zakresie aktywizacji konkretnych grup społecznych na rynku pracy – kobiet powracających do aktywności zawodowej po urodzeniu dziecka (wskaźnik 3.4.). W obu wymienionych obszarach wartości wskaźników monitorujących osiągnęły stan docelowy przewidziany dla 2020 roku.

W ramach realizacji celu 4 „Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego” większość wskaźników wykazuje pozytywny trend zmian. Korzystna sytuacja występuje m.in. w zakresie powierzchni gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji (wskaźnik 4.1.) oraz wolumenu odpadów komunalnych zebranych selektywnie (wskaźnik 4.5). Równie korzystny dla realizacji celu 4 jest wzrost udziału energii z OZE (wskaźnik 4.2.) oraz spadek wartości wskaźników monitorujących zanieczyszczenie gazowe powietrza (wskaźnik 4.3.).

Odnosząc się do realizacji celu 5 „Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu” należy podkreślić, że niemal wszystkie wskaźniki monitorujące cechuje korzystna tendencja zmian ich wartości. W szczególności pozytywne zmiany uwidaczniają się pod względem liczby pasażerów korzystających z transportu kolejowego (wskaźnik 5.3.), a także w zakresie ruchu pasażerów w transporcie lotniczym (wskaźnik 5.4.).

Tabela 1 Macierz wskaźników monitorujących realizację SRWD 2030. Dochody budżetów gmin i powiatów w województwie dolnośląskim [2018].

Lp.	Cel strategiczny	Nr wskaźnika	Nazwa wskaźnika [jednostka]	Źródło	Tendencja 2010-2016	Tendencja 2016-2019 (a)	Wartości wskaźników w latach				
							2016	2018	2019	2020*	2030*
1.	EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE GOSPODARCZEGO POTENCJAŁU REGIONU	1.1.	Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca [zł]	GUS	▲	▲	53 754	60 562	65 240 (b)	59 000	75 000
		1.2.	Relacja skrajnych wartości (liczona jako iloraz maksymalnej i minimalnej wartości) PKB brutto na 1 mieszkańca [zł] w podregionach	GUS	▲	▲	2,22	2,36	-	2,15	2,05
		1.3.	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności	GUS	▲	▲	1 244	1 294	1320	1 325	1 500
		1.4.	Nakłady na B+R w relacji do PKB oraz nakłady przedsiębiorstw na B+R w relacji do PKB	GUS	▲	▲	0,69 0,46	1,09 0,68	- -	1,10 0,70	2,00 1,80
		1.5.	Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przedsiębiorstwach przemysłowych na eksport w przychodach netto ze sprzedaży ogółem [%]	GUS	▲	▼	11,05	4,40	5,5	12,40	16,00
		1.6.	Udział przedsiębiorstw przemysłowych/ usługowych współpracujących w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw [%]	GUS	▼	▼	6,2 3,3	6,0 3,7	5,2 2,5	6,4 4,1	7,0 6,0

Lp.	Cel strategiczny	Nr wskaźnika	Nazwa wskaźnika [jednostka]	Źródło	Tendencja 2010-2016	Tendencja 2016-2019 (a)	Wartości wskaźników w latach				
							2016	2018	2019	2020*	2030*
2.	POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH	2.1.	Budynki mieszkalne podłączone do kanalizacji w % ogółu budynków mieszkalnych [%]	GUS	▲	▲	59,2	59,9	61,0	63,5	73,0
		2.2.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach [%]	GUS	▲	▲	12,5	16,6	19,2	16,5	20,0
		2.3.	Liczba miejsc w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej [szt.]	GUS	▲	▲	8 223	8 384	8 447	8 700	9 800
		2.4.	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	GUS	▲	▲	81,9	88,7	89,2	84,0	89,0
		2.5.	Odsetek przedsiębiorstw sektora niefinansowego wykorzystujących Internet w kontaktach z administracją publiczną [%]	GUS	▲	▲	95,5	96,5 (c)	-	97,0	99,0
		2.6.	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	GUS	▼	▲	3,8	4,2	4,5	3,6	3,3
		2.7.	Liczba uczestników imprez masowych ogółem (artystyczno-rozrywkowych, sportowych i interdyscyplinarnych) [tys. os.]	GUS	▲	▲	2 176	2 503	2 404	2 220	2 300
3.	WZMOCNIENIE REGIONALNEGO KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPOŁECZNEGO	3.1.	Frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura) [%]	GUS	-	▲	44,8 (d)	53,2	-	47,0	51,0
		3.2.	Osoby w wieku 25-64 lata uczestniczące w kształceniu lub szkoleniu [%]	GUS	▼	▲	4,3	6,1	6,1	4,8	5,5
		3.3.	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym [%]	GUS	▼	▼	10,5	9,9	8,4	10,0	9,0
		3.4.	Liczba kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka na 10 tys. mieszkańców [os.]	GUS	▼	▼	43,5	37,9	32,7	42,0	39,0
		3.5.	Zdawalność egzaminów maturalnych [%]	GUS	▼	▲	77,0	77,1	78,7	78,5	82,0
		3.6.	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców	GUS	▲	▲	40,4	40,4	42	42,5	46,0
		3.7.	Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata wg BAEL [%]	GUS	▲	▲	71	74	75	71	73
		3.8.	Liczba widzów i słuchaczy teatrów i instytucji muzycznych na 1000 mieszkańców	GUS	▲	▲	337	368	375	725	750
4.	ODPOWIEDZIALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW I OCHRONA WALORÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	4.1.	Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji w powierzchni ogółem [%]	GUS	▲	▼	0,40	0,28	0,32	0,35	0,20
		4.2.	Udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem [%]	GUS	▲	▲	6,5	6,5	9,0	9,5	22,0
		4.3.	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych SO ₂ / NO _x [kg na 1 mieszkańca]	GUS	▼	▼	6,9 3,8	4,3 3,7	2,9 3,3	6,0 3,5	4,8 2,9
		4.4.	Klasa stref dla pyłów zawieszonych PM 10 (wartość średniodobowa): - aglomeracja wrocławska - miasto Legnica - miasto Wałbrzych - strefa dolnośląska	WIOŚ	▼	▲	C	C	A	B	A
					▼	●	C	C	C	B	A
					▼	●	A	C	A	A	A
					▼	●	C	C	C	B	A
4.5.	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ilości odpadów komunalnych ogółem [%]	GUS	▲	▲	21,3	24,3	27,5	24,5	35,0		
4.6.	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem [%]	GUS	▲	●	18,6	18,6	18,6	18,6	18,8		
4.7.	Odpady wytworzone w ciągu roku (nagromadzone z wyłączeniem odpadów komunalnych) [tys. ton]	GUS	▲	▼	35 579	33 967	34 089	34 000	32 600		

Lp.	Cel strategiczny	Nr wskaźnika	Nazwa wskaźnika [jednostka]	Źródło	Tendencja 2010-2016	Tendencja 2016-2019 (a)	Wartości wskaźników w latach				
							2016	2018	2019	2020*	2030*
5.	WZMOCNIENIE PRZESTRZENNEJ SPÓJNOŚCI REGIONU	5.1.	Długość dróg ekspresowych i autostrad na 10 tys. ludności [km]	GUS	▲	▲	0,99	1,46	1,47	1,05	1,67
		5.2.	Udział mieszkańców w strefie dostępności do 30 minut od węzłów autostrad i dróg ekspresowych w ogólnej liczbie ludności [%]	IRT	▲	▲	63	77	77	65	79
		5.3.	Liczba pasażerów odprawianych w transporcie kolejowym (Koleje Dolnośląskie, Przewozy Regionalne) [mln os.]	UMWD	▲	▲	19,8	23,9	29,0	-	-
		5.4.	Ruch pasażerów w portach lotniczych - przyjazdy i wyjazdy [tys. os.]	GUS	▲	▲	2 371	3 298	3 500	2 700	4 000
		5.5.	Wypadki drogowe na 100 tys. ludności [osoba]	GUS	▲	▼	80	74	66,5	67	50
		5.6.	Długość czynnych linii kolejowych w województwie	GUS	▲	▼	1 750	1 695	1 718	1 850	2 050
		5.7.	Liczba miast obsługiwanych regionalnym transportem kolejowym	UMWD	▲	▲	53	54	59	57	83

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

Oznaczenia: a – w przypadku braku danych dla 2019 roku tendencja dotyczy lat 2016-2018; b – szacunki wstępne; c – dane dla 2018 roku; d – dane dla 2014 roku; * - wartość oczekiwana; kolor szary – tendencja korzystna; kolor czerwony – tendencja niekorzystna.

Część III
REALIZACJA POLITYK,
PROGRAMÓW I STRATEGII
WOJEWÓDZKICH

**DOLNY
ŚLĄSK**

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

ROLNICTWO I OCHRONA ŚRODOWISKA

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: **Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych**

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Wojewódzki Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego

Wydział Środowiska

Informacje prezentowane w sprawozdaniu dotyczące Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska pochodzą z GUS i na chwilę sporządzania Raportu dostępne były dane opracowane wyłącznie do końca roku 2019. Działania związane z ograniczeniem niskiej emisji były realizowane przez gminy i powiaty i wiązały się m.in. z likwidacją konwencjonalnych źródeł ciepła lub wymianą na inne z zastosowaniem paliwa gazowego lub energii elektrycznej w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych, termomodernizacją budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych (w tym: wymianą stolarki okiennej, drzwiowej, wymianą pokrycia dachowego, ociepleniem ścian i stropu) oraz opracowaniem programów poprawy efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej. Działania te mają pośredni wpływ na realizację celu związanego ze wzmocnieniem potencjału uzdrowskiego i turystycznego Dolnego Śląska.

Podmioty korzystające ze środowiska, prowadzące na terenie województwa dolnośląskiego zakłady szczególnie uciążliwe, podejmowały działania związane z modernizacją i optymalizacją procesów. W efekcie tych działań w roku 2019 w województwie dolnośląskim odnotowano, w porównaniu do roku 2018, spadek wielkości zanieczyszczeń gazowych emitowanych do powietrza o 13%, a zanieczyszczeń pyłowych o 21%. Jednocześnie w roku 2019 odnotowano zwiększenie o ok. 2,2% w stosunku do roku 2018 ilości zanieczyszczeń gazowych zatrzymywanych w urządzeniach oczyszczających (w % zanieczyszczeń wytworzonych), co świadczy o zwiększeniu sprawności oczyszczania urządzeń służących do usuwania zanieczyszczeń gazowych z gazów odlotowych.

Z dostępnych na stronie GUS danych ujętych w dokumencie „Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska w 2019 r.” oraz z Banku Danych Lokalnych wynika, że nakłady poniesione w 2019 r. na środki trwałe służące ochronie środowiska, w tym związane z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu na terenie Dolnego Śląska, w stosunku do roku 2018 wzrosły o 80% i wynosiły 244 269,2 tys. zł, z czego największy udział (86%) stanowiły nakłady poniesione na redukcję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych (209 682 tys. zł). Nakłady na ww. cel były również wyższe o ok. 60% od poniesionych w 2018 r. W 2019 r. zmniejszeniu (w stosunku do roku 2018) uległy nakłady na zapobieganie zanieczyszczeniom poprzez nowe techniki i technologie spalania paliw wraz z modernizacją kotłowni i ciepłowni w województwie dolnośląskim, na które przeznaczono 26 867,5 tys. zł. Nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw w 2019 r. stanowiły 11% wydatków na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu.

Programy ochrony powietrza dla województwa dolnośląskiego

Wydział Środowiska

Termin sprawozdawczy za 2020 rok w tym zakresie przypada na dzień 30 kwietnia 2021 r., dlatego też informacje wskazane poniżej odnoszą się do już zakończonego okresu sprawozdawczego tj. 2019 r.

Działania naprawcze, w zakresie zwalczania niskiej emisji określone są w Programie ochrony powietrza (POP). Podstawowe działania to podłączanie do miejskiej sieci ciepłowniczej lub wymiana na ogrzewanie nisko- lub bezemisyjne (gazowe, elektryczne) mieszkań ogrzewanych indywidualnie (głównie piecami węglowymi) w zabudowie wielorodzinnej oraz jednorodzinnej, odpowiednio wskazanej powierzchni użytkowej mieszkań:

- w strefie Aglomeracja Wrocławska – 2 620 000 m²,
- w strefie miasto Legnica – 637 000 m²,
- w strefie miasto Wałbrzych – 711 000 m²,
- w strefie dolnośląskiej - 2 315 000 m².

Celem działania było obniżenie emisji pyłu i benzo(a)pirenu.

Jednostkami odpowiedzialnymi za realizację były gminy w województwie dolnośląskim, w których stwierdzono obszary przekroczeń pyłu i benzo(a)pirenu: miasto Wrocław, miasto Legnica, miasto Wałbrzych oraz gminy: Bielawa, Bolesławiec, Chojnów, Dzierżonów, Gryfów Śląski, Jawor, Jelenia Góra, Kamienna Góra, Kłodzko, Leśna, Lubań, Lwówek Śląski, Nowa Ruda, Oborniki Śląskie, Oleśnica, Olszyna, Oława, Polanica - Zdrój, Szczawno – Zdrój, Środa Śląska, Świdnica, Trzebnica, Ząbkowice Śląskie, Zgorzelec, Złotoryja.

Działania zrealizowane w okresie 2015 r. - 2019 r.:

- miasto Wrocław: zmiana ogrzewania dla 574 746,67 m², spadek emisji pyłu o 659,33 Mg, a B(a)p o 79,19 kg,
- miasto Legnica: zmiana ogrzewania dla 99 585,93 m², spadek emisji pyłu o 114,05 Mg, a B(a)p o 11,88 kg,
- miasto Wałbrzych: zmiana ogrzewania dla 37 202,88 m², spadek emisji pyłu o 42,63 Mg, a B(a)p o 5,59 kg,
- pozostałe gminy: zmiana ogrzewania dla 482 219,38 m², spadek emisji pyłu o 546,05 Mg, a B(a)p o 71,5 kg.

W 2020 r. w ramach Osi 3 „Gospodarka niskoemisyjna” zostało podpisanych 40 umów o dofinansowanie:

- łączna kwota wsparcia 353 258 556,87 zł,
- w tym dofinansowanie z EFRR 268 464 023 zł,

w tym wsparte zostały dwa uzdrowiska Jedlina-Zdrój i Świeradów-Zdrój:

- łączna kwota 3 690 211,83 zł,
- w tym dofinansowanie z EFRR 3 118 356,85 zł.

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 nie wyodrębniono osobnej alokacji na dofinansowanie infrastruktury w gminach uzdrowiskowych. Przewidziano natomiast dodatkowe punkty podczas oceny merytorycznej dla projektów realizowanych na terenie gmin uzdrowiskowych w poddziałaniu 3.3 „Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym”, i poddziałaniu 3.4 „Wdrażanie strategii niskoemisyjnych”, a także poddziałaniu 4.5 „Bezpieczeństwo” RPO WD. W ramach poddziałania 4.5 podpisana została umowa o dofinansowanie z gminą Polanica-Zdrój na kwotę 10 831 827,94 zł.

Programy ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego

Wydział Środowiska

Monitorowanie realizacji działań określonych w Programie odbywa się na podstawie „Raportów z realizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem” sporządzanych przez zarządcę obiektów przekazywanych corocznie do Marszałka Województwa Dolnośląskiego w terminie do 31 marca za rok poprzedni.

Program ochrony środowiska przed hałasem dotyczy terenów, wskazanych przez zarządzających drogami i liniami kolejowymi (zaliczonymi do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach), na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny. Jego celem jest dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego poprzez wskazanie działań naprawczych, które powinny być wykonane przez zarządców dróg i linii kolejowych.

Za realizację dokumentu wykonawczego odpowiadają:

1. Zarządzający drogami krajowymi – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA),
2. Zarządzający drogami wojewódzkimi – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (DSDiK),
3. Zarządzający drogami na terenie miasta Jelenia Góra – Zarząd Miasta Jelenia Góra,
4. Zarządzający liniami kolejowymi – PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.,
5. Policja.

Realizacja działań określonych w Programie powoduje zmniejszenie uciążliwości akustycznej głównych dróg i linii kolejowych oraz ograniczenie poziomu hałasu na terenach chronionych przed hałasem. Działania naprawcze są finansowane ze środków podmiotów zobowiązanych do ich wykonania.

Termin sprawozdawczy za 2020 rok w tym zakresie przypada na dzień 31 marca 2021 r., dlatego też działania naprawcze ujęte w Programie ochrony środowiska przed hałasem i wskazane poniżej odnoszą się do już zakończonego okresu sprawozdawczego tj. 2019 r.:

1. Zarządzający drogami krajowymi – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) przeprowadził pomiary poziomu hałasu, wprowadził odcinkowe ograniczenia prędkości do 40 km/h, ograniczenia prędkości do 50 km/h i 60 km/h oraz zamontował fotoradar na drodze nr 8 w powiecie dzierzoniowskim. Ponadto wymieniona została dylatacja, przebudowany most na drodze 94 w powiecie legnickim oraz wprowadzone środki trwałego uspokojenia ruchu. Wymieniona została podbudowa drogi wraz z ułożeniem nowej warstwy ścieralnej i wprowadzono środki trwałego uspokojenia ruchu. Została wybudowana obwodnica Kłodzka oraz oddane do użytku fragmenty dróg ekspresowych S3 i S5.

2. Zarządzający drogami wojewódzkimi – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (DSDiK) prowadził pomiary hałasu, remonty nawierzchni i utrzymywał je w dobrym stanie technicznym. Ponadto wprowadzone zostały środki trwałego uspokojenia ruchu, ograniczenie prędkości pojazdów i montaż sygnalizacji świetlnej.

3. Zarządzający drogami na terenie miasta Jelenia Góra – Zarząd Miasta Jelenia Góra wykonał punktowe naprawy nawierzchni, wprowadził zakaz ruchu pojazdów powyżej 12 t oraz ograniczenie prędkości samochodów ciężarowych do 40 km/h.

4. Zarządzający liniami kolejowymi – PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.: likwidacja styków klasycznych wiszących, uzupełnienie brakujących odcinków szyn, wymiana i regeneracja szyn na odcinkach linii nr 271 oraz mechaniczne podbicie toru z uzupełnieniem tłuczni z oprofilowaniem na linii nr 132.

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego

Wydział Środowiska

W 2020 przeprowadzono szkolenia/warsztaty dla przedsiębiorców w zakresie sporządzania sprawozdań produktowych dot. wprowadzania na teren kraju produktów, opakowań, baterii i akumulatorów, pojazdów oraz sporządzania wniosków o udzielenie pomocy de minimis. W spotkaniach wzięło udział ok. 70 przedsiębiorców. W trakcie szkolenia omówiono również zagadnienia dotyczące wymaganego prawem postępowania z odpadami, w tym posiadania niezbędnych dokumentów w zakresie gospodarki odpadami, a także udzielono szeregu informacji dotyczących uzyskania wpisu do rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach, prowadzących jednostki handlu detalicznego lub hurtowego, w których są oferowane torby na zakupy z tworzywa sztucznego, objęte opłatą recyklingową i gospodarujących odpadami zwanego rejestrem BDO oraz składania sprawozdań z zakresu gospodarki odpadami, w tym odpadami poużytkowymi, w Bazie Danych o Produktach i Opakowaniach oraz o Gospodarce Odpadami (BDO).

Sprawozdanie z Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla województwa dolnośląskiego przygotowywane jest w terminie do 30 kwietnia 2021 r.

Polityka Krajobrazowa - audyt krajobrazowy dla województwa dolnośląskiego

Instytut Rozwoju Terytorialnego

W 2020 r. kontynuowano prace nad **Audytem krajobrazowym dla Województwa Dolnośląskiego**. Dokument ma na celu weryfikację i ocenę zasobów krajobrazowych Dolnego Śląska oraz wyodrębnienie krajobrazów szczególnie cennych ze względu na wartości przyrodniczo-kulturowe, historyczne, architektoniczne, urbanistyczne, ruralistyczne i estetyczno-widokowe. W ramach projektu w 2020 r.:

- wykonano podział obszaru województwa na krajobrazy, zgodnie z metodyką określoną w przepisach,
- wzięto udział w warsztatach międzyregionalnych zorganizowanych przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska.

W 2020 r. finansowano prace nad aktualizacją „**Studium wydobycia i transportu surowców skalnych w województwie dolnośląskim**”. Studium analizuje stan i perspektywy wydobycia oraz transportu surowców w regionie oraz określa zalecenia dla polityki rozwoju województwa dolnośląskiego i rekomendacje dla polityki przestrzennej, ochrony środowiska oraz transportu.

W 2020 r. kontynuowano współpracę w ramach projektów międzynarodowych:

1. **H2020 Mireu mining and metallurgy regions of EU**. Projekt dotyczy zbudowania sieci współpracy regionów europejskich, których integralną część gospodarki stanowi przemysł górniczy i metalurgiczny. Działania podjęte w 2020 r.:

- udział przedstawiciela IRT w spotkaniach, które odbyły się w formie zdalnej w dniach 23 kwietnia oraz 17-tego grudnia 2020 r.,
- upowszechnianie informacji o projekcie i współpraca z partnerami projektu, m.in. GKZ Freiberg eV (Niemcy), AGH (Polska) oraz GFK (Finlandia) – lider,
- popularyzacja informacji o planowanym rezultacie instytucjonalnym tj. ustanowieniu Rady Regionów Górniczo-Hutniczych Wspólnoty Europejskiej - Council of Mining and Metallurgy Regions in EU (CoMMER).

2. **Healing Places**, współfinansowanym z programu Interreg Central Europe. Projekt służy opracowaniu wspólnej strategii ochrony, zarządzania i wykorzystania wód mineralnych i termalnych w gminach uzdrowiskowych 7 krajów partnerskich Działania podjęte w 2020 r.:

- opracowanie międzynarodowego raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej, środowiskowej oraz statusie prawnym uzdrowisk w krajach partnerskich;
- współudział w opracowaniu międzynarodowego raportu nt. głównych konfliktów i presji środowiskowych na zasoby naturalne uzdrowisk (w tym zwłaszcza wód mineralnych i termalnych);
- współudział w opracowaniu międzynarodowego raportu nt. świadomości społecznej dotyczącej głównych zagrożeń środowiskowych dla zasobów naturalnych uzdrowisk (w tym zwłaszcza wód mineralnych i termalnych);
- opracowanie i opublikowanie bazy danych GIS dotyczącej uzdrowisk i ich zasobów w krajach partnerskich;
- współudział w opracowaniu internetowego narzędzia pomocnego przy ocenie zagrożeń środowiskowych w uzdrowiskach;
- opracowanie wstępnych analiz dotyczących zagrożeń na zasoby wód mineralnych, związanych z zagospodarowaniem terenu w 2 pilotażowych uzdrowiskach Dolnego Śląska – Polanicy Zdroju i Łądku Zdroju.

W 2020 r. kontynuowano prace nad „**Rekomendacjami dla planowania rozwoju w górskim obszarze funkcjonalnym określonym w SRWD 2030**”, związanymi z realizacją przedsięwzięcia pod nazwą „Dolnośląskie Centrum Sportu – Jakuszyce”, w ramach tego zadania w 2020 r.:

- wyłoniono wykonawcę usługi pn. „Opracowanie analizy ruchu turystycznego oraz wykorzystania tras turystycznych i sportowych we wskazanych obszarach województwa dolnośląskiego, ze szczególnym uwzględnieniem Jakuszyce”;
- trwają prace w ramach czteroletniej analizy monitoringu zmian wysokości pokrywy śnieżnej oraz jej przestrzennego rozmieszczenia, w związku z inwestycją „DCS-Jakuszyce”.

Strategia Energetyczna Dolnego Śląska - kierunki wsparcia sektora energetycznego

Instytut Rozwoju Terytorialnego, Wydział Rozwoju Gospodarczego

9 marca 2020 r. odbyło się II spotkanie Zespołu ds. Rozwoju Energetyki Województwa Dolnośląskiego, na którym zaprezentowano założenia do dokumentu „Strategia Energetyczna Dolnego Śląska – kierunki wsparcia sektora energetycznego”. Niniejsze założenia do dokumentu, po przeprowadzonych konsultacjach z członkami w/w Zespołu, zostały przyjęte 9 czerwca 2020 r. uchwałą nr 2184/VI/20 Zarządu Województwa Dolnośląskiego wraz z harmonogramem prac nad Strategią.

W czerwcu i lipcu 2020 r. nastąpiły zmiany składu Zespołu ds. Rozwoju Energetyki Województwa Dolnośląskiego.

30 czerwca 2020 r. miała miejsce wizyta studyjna w Energetycznym Klastrze Oławskim, w ramach której zorganizowano seminarium na temat transformacji energetycznej oraz zaprezentowano przedsięwzięcia zastosowane w Klastrze.

Od lipca 2020 r. trwały prace i konsultacje nad zakresem części diagnostycznej dokumentu.

W IV kwartale 2020 r. zostały zlecone i wykonane opracowania:

- analiza produkcji, zużycia oraz zapotrzebowania na energię elektryczną, paliwa gazowe i ciepło;
- analiza systemów zarządzania energią elektryczną i jej magazynowania;
- analiza trendów cen energii wraz z prognozą do 2030 r.;
- opracowanie zbiorowe pt. „Rekomendacje do zmian legislacyjnych w zakresie przeprowadzenia transformacji energetycznej i osiągnięcia neutralności klimatycznej”;
- analiza przewozów PKS związanych z dowozem górników do kopalń węgla kamiennego w Wałbrzychu i Nowej Rudzie w latach 1970-2000, jako opracowanie powiązane z pracami nad Terytorialnym Planem Sprawiedliwej Transformacji.

Na podstawie w/w opracowań Instytut Rozwoju Terytorialnego rozpoczął prace nad częścią diagnostyczną Strategii Energetycznej Dolnego Śląska – Raportem o stanie energetyki w województwie dolnośląskim.

Polityka wspierania bezpieczeństwa w województwie dolnośląskim

Wydział Bezpieczeństwa

W 2020 r. podjęto następujące działania:

1. Zorganizowano otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego Województwa Dolnośląskiego w zakresie ratownictwa wodnego, realizowanego przez organizacje pozarządowe. W ramach dofinansowania zakupiono m.in. łódź kabinową typu RIB z silnikiem, przyczepę podłodziową oraz system łączności na łączną kwotę 250 000 zł (budżet województwa dolnośląskiego);
2. Produkcja i emisja na antenie Telewizji Wrocław filmu edukacyjno-informacyjnego dotyczącego zagadnień ochrony danych osobowych oraz bezpieczeństwa informacji przy nauce i pracy zdalnej. Wykonanie zadania na kwotę 49 999,99 zł (budżet województwa dolnośląskiego);
3. Dofinansowano zakup przez Komendę Wojewódzką Policji w Wrocławiu specjalistycznego sprzętu m. in. dwóch skuterów wodnych z platformami ratunkowymi, przyczepy transportowej, samochód pickup, wyciągarki z montażem oraz specjalistycznego sprzętu do tresury psów służbowych i 5 psów służbowych, w kwocie 400 000 zł.
4. Zrealizowano dotacje celowe na zadania z zakresu ratownictwa górskiego dla Grupy Sudeckiej (kwota 300 000 zł, budżet województwa dolnośląskiego) i Grupy Karkonoskiej (kwota 450 000 zł, budżet województwa dolnośląskiego) Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. W ramach dotacji kontynuowano budowę stacji ratunkowej w Karpaczu, rozbudowę i remont stacji ratunkowej w Międzygórzu oraz zakup niezbędnego sprzętu specjalistycznego do działań ratunkowych.

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Postępowania administracyjne**Wydział Środowiska**

Przeprowadzono szereg postępowań administracyjnych, w wyniku których wydano 1601 decyzji i postanowień w tym:

- 79 decyzji, w tym pozwoleń zintegrowanych dla największych instalacji o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, poprzedzonych procedurą m.in. z udziałem społeczeństwa; pozwolenia zintegrowane dotyczą m.in. instalacji do przetwarzania odpadów oraz składowisk odpadów, dużych obiektów spalania paliw o mocy powyżej 300 MW (m.in. PGE S.A. - Elektrownia Turów, ZEW Kogeneracja S.A. – Elektrociepłownie Wrocław i Czechnica), hutnictwa metali nieżelaznych (m.in. KGHM S.A. – Huta Miedzi Głogów, Huta Miedzi Legnica), zakładów chemicznych (m.in. PCC Rokita S.A.), odlewni aluminium, oczyszczalni ścieków oraz ferm wielkoprzemysłowych,
- 1366 decyzji i postanowień w sprawach dotyczących udzielania zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów z terenów nieruchomości oraz wymierzających administracyjne kary pieniężne za nielegalne usuwanie lub niszczenie zieleni na terenach dolnośląskich miast na prawach powiatu, tj. Wrocławia, Wałbrzycha, Legnicy i Jeleniej Góry,
- 122 decyzje dotyczące gospodarki odpadami, tj. pozwolenia na wytwarzanie i przetwarzanie odpadów, zezwolenia na zbieranie lub/i przetwarzanie odpadów, decyzje zatwierdzające instrukcje prowadzenia składowisk odpadów, decyzje związane z zamknięciem składowisk odpadów, decyzje dotyczące programów gospodarowania odpadami wydobywczymi oraz decyzje dotyczące produktów ubocznych,
- 34 inne decyzje dotyczące korzystania ze środowiska, w tym decyzje dotyczące ulg z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska oraz opłaty produktowej, odraczających terminy płatności opłaty podwyższonej za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na nieleśne oraz zezwoleń na odstępowanie od zakazu płoszenia zwierząt łownych.

Analizy pozwoleń zintegrowanych**Wydział Środowiska**

Dokonano analiz pozwoleń zintegrowanych, w tym:

- analizę decyzji udzielających pozwolenia zintegrowanego, wynikających z opublikowania w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej konkluzji BAT odnoszących się do głównej działalności prowadzonej w instalacji, tj. Decyzji Wykonawczej Komisji (UE) 2019/2010 z dnia 12.11.2019 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE w odniesieniu do spalania odpadów (Dz. Urz. UE L 312/55 z dnia 3.12.2019 r.);
- 3 okresowych analiz pozwoleń zintegrowanych, których obowiązek dokonania wynika z art. 216 ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska dla instalacji do wytwarzania, przy zastosowaniu procesów chemicznych, podstawowych produktów lub półproduktów chemii nieorganicznej i/lub organicznej, instalacji do spalania paliw o nominalnej mocy nie mniejszej niż 50 MW.

Wizje terenowe**Wydział Środowiska**

Przeprowadzono 815 wizji terenowych, w tym:

- 767 oględzin drzew lub krzewów,
- 44 wizje w terenie w celu dokonania oględzin związanych z szacowaniem szkód łowieckich,
- 4 dowody z oględzin przeprowadzonych w związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi dla instalacji: Clever Sp. z o.o., Cereko Krzysztof Tarnowski, Metales Sp. z o.o., Kopalnie Surowców Mineralnych Surmin-Kaolin S.A.

Kontrole**Wydział Środowiska**

Wzięto udział w 24 kontrolach prowadzonych przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, w ramach których dokonano kontroli m.in. instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, składowiska odpadów oraz miejsca zbierania odpadów, instalacji do produkcji miedzi metalicznej z koncentratów miedzi i produktów z odzysku w wyniku procesów metalurgicznych i elektrochemicznych. Przeprowadzono także 5 kontroli dotyczących spełniania warunków zawartych w decyzjach zezwalających na odstępowanie od zakazu płoszenia zwierząt.

Zaświadczenia o pomocy de minimis**Wydział Środowiska**

Wydano 215 zaświadczeń wskazujących wysokość udzielonej pomocy de minimis z tytułu opłaty produktowej oraz ulg z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i opłaty recyklingowej. Zaznaczyć należy, iż w roku 2020 złożone zostały 504 wnioski dotyczące udzielenia pomocy de minimis z tytułu opłaty produktowej za rok 2019, z czego do końca roku 2020 udzielono pomocy 203 podmiotom. Spowodowane to było wprowadzeniem ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. 2020 r. poz. 875 z późn. zm.), a co za tym idzie przesunięciem terminów składania elektronicznych sprawozdań z zakresu opłaty produktowej za 2019 r. z 15 marca 2020 r. na 11 września 2020 r.

Opinie do wniosków w sprawie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa na nieleśne**Wydział Środowiska**

Wydano 11 opinii do wniosków w przedmiocie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych, stanowiących własność Skarbu Państwa, na podstawie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, w tym dla Burmistrza Trzebnicy, Burmistrza Polkowic, Burmistrza Góry, Burmistrza Łądko – Zdroju, Burmistrza Stronia Śląskiego, Wójta Gminy Lubań, Wójta Gminy Bolesławiec oraz Wójta Gminy Kobierzyce.

Rejestr BDO**Wydział Środowiska**

W 2020 r. rozpatrzono 20 230 wniosków o wpis do rejestru BDO, aktualizację wpisu lub wykreślenie z rejestru. Wpis do rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach, prowadzących jednostki handlu detalicznego lub hurtowego, w których są oferowane torby na zakupy z tworzywa sztucznego, objęte opłatą recyklingową i gospodarujących odpadami, zwanego rejestrem BDO, uzyskało wg stanu na 31 grudnia 2020 r. - 31 200 podmiotów z obszaru województwa dolnośląskiego.

System kontroli opłat za korzystanie ze środowiska**Wydział Środowiska**

Zaewidencjonowano 18 076 wpłat za korzystanie ze środowiska, opłaty produktowe, opłaty za publiczne kampanie edukacyjne, opłaty recyklingowe za lekkie torby na zakupy, opłaty roczne i rejestrowe za wpis do BDO (łącna kwota zaewidencjonowanych wpłat wyniosła 95 731 878 zł).

Zweryfikowano 4 606 wykazów zawierających zbiorcze zestawienie informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz wysokości należnych opłat z tytułu wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz składowania odpadów w 2019 r.

Wystawiono 74 upomnienia do zaległości dotyczących opłat za korzystanie ze środowiska i opłat produktowych.

Wystawiono 144 postanowienia o sposobie zarachowania wpłaty wniesionej po terminie.

Przygotowano 4 368 przelewów dotyczących zwrotu kwot nienależnych lub przekięgowujących wpłaty na właściwy rachunek bankowy przypisany dla określonego rodzaju opłaty.

Zaopiniowano i wystawiono przedsiębiorcom 870 zaświadczeń o stanie uregulowania zobowiązań sprawozdawczych i finansowych z tytułu opłat środowiskowych oraz zweryfikowano około 3000 beneficjentów w zakresie braku zaległości z tytułu wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska dla potrzeb Dolnośląskiej Instytucji Pośredniczącej (DIP) udzielającej pomocy finansowej w ramach tarcz antykryzysowych mających na celu pomoc dotkniętym gospodarczymi skutkami epidemii wirusa SARS CoV 2.

Sprawozdawczość dotycząca odpadów komunalnych**Wydział Środowiska**

Przeprowadzono kampanię informacyjną dla przedstawicieli gmin w zakresie zasad sprawozdawczych za rok 2019, o odebranych i zebranych odpadach komunalnych, w tym zasad obliczania poziomu recyklingu frakcji odpadów komunalnych oraz poziomu graniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

W roku 2020 po raz pierwszy sprawozdania wójta, burmistrza i prezydenta miasta/związku międzygminnego z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2019 rok zgodnie z art. 9q ust. 5 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zostały złożone przez Bazę danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami. Udostępniony w lipcu 2020 r. moduł sprawozdawczości komunalnej pozwolił podmiotom odbierającym odpady komunalne, prowadzącym PSZOK i zbierającym frakcje odpadów komunalnych, jako pierwszym, na wywiązanie się z ustawowego obowiązku. Następnie, gminy przystąpiły do sporządzania sprawozdań do Marszałka Województwa. Marszałek Województwa, zgodnie z art. 9s ust. 5 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, został zobowiązany do przekazania za pośrednictwem BDO Ministrowi Klimatu i Środowiska rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi z terenu województwa za 2019 rok. Z przyczyn związanych ze stanem epidemii, termin sprawozdawczości został przesunięty i wyznaczony na 31 grudnia 2020 r. Marszałek Województwa Dolnośląskiego wywiązując się z nałożonego obowiązku ustawowego, 31 grudnia 2020 r. sporządził i przesłał, za pośrednictwem Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami, roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi w województwie dolnośląskim za rok 2019.

Sprawozdawczość o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami**Wydział Środowiska**

W roku 2020 po raz pierwszy za pośrednictwem platformy BDO zostały złożone 6983 sprawozdania o wytworzonych odpadach i gospodarowaniu odpadami za rok 2019. Z uwagi na spowodowane stanem epidemii przesunięcia terminów składania sprawozdań przez podmioty zobowiązane oraz utworzenie dostępu dla marszałków województw do modułu sprawozdawczości w BDO w IV kwartale 2020 r., do dnia 31 grudnia 2020 r. zweryfikowano i zatwierdzono 1380 przedmiotowych sprawozdań.

Postępowanie administracyjne w zakresie Geologii**Wydział Geologii**

W ramach realizacji zadań geologicznych, w 2020 roku przeprowadzono szereg postępowań administracyjnych, które zakończyły się wydaniem 268 decyzji administracyjnych w tym obszarze. Przeprowadzono również 5 kontroli zakładów górniczych w zakresie zgodności prowadzenia działalności z udzieloną koncesją. Zaopiniowano 5 wniosków koncesyjnych dla złóż, dla których organem administracji geologicznej jest starosta. Podpisano 1 aneks do umowy na użytkowanie górnicze. Na wniosek Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa dokonano sprawdzenia 1430 działek pod względem występowania udokumentowanych złóż kopalin. Dokonano także weryfikacji zestawienia ilości wydobytej kopaliny ze złóż i wydano 985 decyzji dla przedsiębiorców w sprawie wysokości należnej opłaty eksploatacyjnej dla gmin i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Rozpatrzono 1800 wniosków o opiniowanie i uzgadnianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy, decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy.

Prowadzenie działań na rzecz rozwoju systemu obszarów cennych przyrodniczo i efektywnej ochrony wartości krajobrazu**Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych**

W roku 2020 przeprowadzono 222 sprawy dotyczące opiniowania gminnych dokumentów planistycznych, a także 176 spraw dotyczących opiniowania projektów inwestycji lub wycinki drzew/krzewów oraz 253 sprawy dotyczących naruszeń przepisów w parkach krajobrazowych. Na obszarze wszystkich 12 parków krajobrazowych kompleksowo wyremontowano, odnowiono i zamontowano szereg nowych obiektów infrastruktury turystyczno-edukacyjnej – m.in. tablic edukacyjno-informacyjnych, drogowskazów, wiat, ławostoiów czy kładek. Łączna liczba wyremontowanych różnych elementów infrastruktury przekroczyła 1100 sztuk. Pracownicy DZPK zinwentaryzowali i udokumentowali kartami inwentaryzacyjnymi 766 obserwacji z zakresu występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, aktualizując prowadzoną bazę danych GPS. Kontynuowano działania finansowane z PROW na terenie Przemkowskiego Parku Krajobrazowego poprzez zrównoważone gospodarowanie na terenie użytku ekologicznego „Przemkowskie Bagno” (wypas bydła i koni, koszenie użytków zielonych), a także działania na użytku ekologicznym „Łąki k. Osieka” (wykaszenie łąk z usunięciem zakrzaczeń). W roku 2020 na obszarze gospodarstwa rolnego prowadzonego przez DZPK przebywało blisko 400 koni w systemie całorocznym.

Źródło finansowania: budżet państwa – kwota 1 795 995,11 zł; budżet województwa dolnośląskiego – kwota 1 951 218,74 zł.

Wspieranie edukacji ekologicznej w oparciu o zasoby lokalne (infrastrukturalne, przyrodnicze i kulturowe)**Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych**

W ramach prowadzonej edukacji ekologicznej poprzez sieć ośrodków edukacyjnych zarządzanych i utrzymywanych przez Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych oraz na terenie samych parków krajobrazowych zorganizowane zostały bezpłatne zajęcia edukacyjne dla 9 300 osób. W zajęciach tych uczestniczyło ponad 300 grup dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Ponadto w ramach edukacji ekologicznej, przeprowadzono 10 konkursów o zasięgu regionalnym i wojewódzkim. W całym 2020 roku pracownicy Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych zorganizowali, współorganizowali lub aktywnie uczestniczyli w 12 akcjach edukacyjnych i innych wydarzeniach ekologicznych. Ponadto opracowano i wydano 16 różnych pozycji wydawniczych w tym broszur, ulotek i kalendarzy popularyzujących ochronę przyrody i krajobrazu, a także promujące wartości historyczne i kulturowe parków krajobrazowych Dolnego Śląska.

Źródła finansowania: budżet województwa dolnośląskiego – kwota 138 154,60 zł; dotacja celowa WFOŚiGW – kwota 576 128,40 zł.

Programowanie i realizacja prac urządzeniowo-rolnych, działania na rzecz scalania gruntów rolnych oraz melioracji**Wydział Obszarów Wiejskich**

W ramach wsparcia melioracji wodnych, w 2020 roku ogłoszono nabór wniosków na dofinansowanie bieżącego utrzymania urządzeń melioracji wodnych dla gmin na kwotę 1 500 000,00 zł. Dofinansowano 61 projektów na konserwację urządzeń melioracji wodnych szczegółowych dla gmin, na łączną kwotę 1 213 246,83 zł. Bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych będących własnością gmin wykonano na łącznej długości 95,81 km rowów melioracyjnych na obszarze 61 jednostek samorządu terytorialnego. Konkurs był finansowany ze środków budżetu województwa dolnośląskiego.

W ramach konkursu „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” w 2020 roku zrealizowano i dofinansowano dwa projekty realizowane przez Gminy, polegające na remoncie zbiorników retencyjnych. Łączna kwota dofinansowania projektów wyniosła 58 700,00 zł.

Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich: Gospodarka wodno-ściekowa**Wydział Obszarów Wiejskich**

Operacje realizowane w ramach PROW na lata 2014-2020.

Limit środków: 44 197 988 euro (limit współdzielony z operacjami: Budowa lub modernizacja dróg lokalnych/ Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego/ Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne).

W 2020 roku zakończyła się weryfikacja wniosków o przyznanie pomocy, złożonych w 2019 r. w ramach II naboru.

Podpisano 46 umów o pomoc na kwotę dofinansowania 59 821 712 zł. Złożonych zostało 12 wniosków o płatność na kwotę dofinansowania 5 523 608 zł. Agencja Płatnicza (ARiMR) wypłaciła środki dla 7 wniosków - kwota dofinansowania 7 073 300 zł, z czego 6 projektów zostało zakończonych, a 1 stanowi częściowe rozliczenie projektu.

W efekcie w 2020 roku wybudowano m.in. ponad 10 km sieci wodno-kanalizacyjnych, 31 przydomowych oczyszczalni ścieków, wybudowano dwie stacje uzdatniania wody i jedną oczyszczalnię ścieków oraz zmodernizowano kolejne dwie stacje uzdatniania wody oraz jedną oczyszczalnię ścieków.

Inwestycje w środki trwałe: Scalanie gruntów**Wydział Obszarów Wiejskich**

Działanie realizowane w ramach PROW na lata 2014-2020.

Limit środków: 21 944 277 euro.

W 2020 roku trwała realizacja projektów. Beneficjenci złożyli 2 wnioski o płatność na kwotę pomocy 1 426 662 zł.

Działania w dziedzinie Rolnictwo i ochrona środowiska realizowane przez spółkę Stawy Milickie S.A.**Stawy Milickie S.A.****Wspieranie inwestycji w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną.**

Spółka Stawy Milickie S.A. pozyskała środki finansowe w ramach operacji „Wspieranie rybackiego charakteru obszaru poprzez rozwój oferty pobytowo-rekreacyjnej w Centrum Edukacyjno-Turystycznym NATURUM” – 20.05.2020 r. UMWD przekazał do ARiMR zlecenie płatności - kwota dofinansowania 94 920,00 zł.

Wspieranie i pobudzanie aktywności zawodowej mieszkańców regionu.

W styczniu 2020 r. Stawy Milickie podpisały z UMWD dwie umowy na realizację operacji w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, objętego Programem Operacyjnym „Rybacko i Morze” (wnioski złożone w naborze nr 9/2019/PORiM):

- „Zachowanie rybackiego charakteru obszaru, cennego przyrodniczo na terenie gospodarowania spółki Stawy Milickie SA” na kwotę 217 588,03 zł (kwota dofinansowania: 174 070,00 zł).
- „Rozwój usług rekreacyjno-turystycznych CET NATURUM z poszanowaniem środowiska naturalnego” na kwotę 127 020,03 zł (kwota dofinansowania: 57 159,00 zł).

Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych i leśnych**Geodeta Województwa – Wydział Geodezji i Kartografii; Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu**

Ochrona gruntów rolnych w województwie dolnośląskim

W 2020 roku wydano 69 opinii w sprawie przeznaczenia na cele nierolnicze gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III o łącznej powierzchni 857,5 ha.

W 2020 roku w ramach zadania ochrona gruntów rolnych zrealizowano zadania na łączną kwotę 20 507 945,82 zł, w tym:

- rozliczono 202 umowy dla 25 powiatów, 92 gmin i 36 jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych (w tym osoby fizyczne). Z budżetu województwa dolnośląskiego została przekazana, w formie dotacji lub pomocy finansowej, kwota 20 487 958,32 zł na realizację:

- drogi dojazdowe do gruntów rolnych – 130 zadań (91,125 km) na łączną kwotę: 19 158 559,73 zł;
  - zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania - 25 zadań na łączną kwotę: 974 505,59 zł;
  - usuwanie kamieni na gruntach ornych – 29 zadań (553,92 ha) na łączną kwotę: 166 176 zł;
  - zbiorniki wodne służące małej retencji wodnej – 1 zadanie (0,72 ha pow. lustra wody) na kwotę: 20 000 zł;
  - użyźnianie gleb o niskiej wartości produkcyjnej – 5 zadań (102,13 ha) na łączną kwotę: 30 639 zł;
  - przeciwdziałanie erozji gleb i ruchom masowym ziemi na gruntach rolnych (drzewa miododajne) – 6 zadań na łączną kwotę: 74 723 zł;
  - pomiary geodezyjne i sprawdzanie klasyfikacji gruntów – 5 zadań (131,91 ha) na łączną kwotę: 57 937 zł
  - zagospodarowanie gruntów na trwały użytek zielony – 1 zadanie (9,03 ha) na łączną kwotę: 5 418 zł.
- zrealizowano 1 zadanie własne na kwotę: 19 987,50 zł.

OBŚLUGA DOCHODÓW BUDŻETU WOJEWÓDZTWA (Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu) prowadzona w imieniu Marszałka Województwa Dolnośląskiego jako wierzyciela organu egzekucyjnego, o którym mowa art. 22b ust. 4 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, uprawnionego do egzekucji należności za zobowiązania z tytułu wyłączenia z produkcji gruntów rolnych:

Kwota dochodów budżetu województwa, uzyskanych w 2020 r. z tytułu opłat za wyłączenia z produkcji gruntów rolnych, wyniosła 36 595 561 zł, w tym 877 892 zł pozyskano drogą egzekucji administracyjnej oraz 811 942 zł w postępowaniu windykacyjnym.

Programowanie i realizacja prac urządzeniowo-rolnych, działania na rzecz scalania gruntów rolnych oraz melioracji.**Geodeta Województwa – Wydział Geodezji i Kartografii**

Prace zrealizowane w 2020 roku przez Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu

Prace scaleniowe:

Trwały prace nad projektami scaleń gruntów 5 obiektów: Piotrowice Świdnickie i część wsi Pastuchów, Luboradz, Brunów, Mokrzyszów, Rataje i część wsi Prawików.

Prowadzone były działania w zakresie zagospodarowania poscaleniowego w 4 obiektach: Piława Dolna, Tomkowice/Granica/Godzieszówek, Niedaszów, Prusice.

Zakończono zagospodarowanie poscaleniowe obiektu Naratów o wartości inwestycyjnej 3 453 840 zł.

Opracowano założenia do projektu scalenia gruntów obiektu Stanowice oraz trwały prace nad przygotowaniem założeń do projektu scalenia wsi: Księżyce, Prawików i Zagórzycze. Łączna powierzchnia obszarów objętych opracowaniami wynosi ok. 2825 ha.

Prace planistyczne:

Realizowano aktualizację planów urządzeniowo-rolnych dla 17 gmin tj.: Przeworno, Długołęka, Wołów, Lubomierz, Łagiewniki, Syców, Koberzyce, Gryfów Śląski, Zawonia, Wisznia Mała, Milicz, Wińsko, Trzebnica, Oława, Świerzawa, Marcinowice, Legnickie Pole (łączna powierzchnia obszarów objętych opracowaniami to ok. 223 270 ha), w tym zakończono opracowania planów 8 gmin. Obecnie całe województwo dolnośląskie posiada opracowane plany urządzeniowo-rolne (wszystkie gminy wiejskie i obszary wiejskie gmin miejsko-wiejskich).

Opracowano Projekty urządzeniowo-rolne wsi Księżyce i wsi Stary Wiązów oraz Prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektów. Łączna powierzchnia obszarów objętych opracowaniami to ok. 1634 ha.

Prace geodezyjno-kartograficzne oraz wyceny nieruchomości:

Realizowane były dla zadań leżących w zakresie działania UMWD (Wydział Geodezji i Kartografii, Wydział Mienia Wojewódzkiego, Wydział Sportu, Wydział Środowiska) oraz wojewódzkich jednostek organizacyjnych (DSDiK) w tym ustalenie przebiegu granic dróg wojewódzkich wraz ze stabilizacją punktów znakami granicznymi oraz znakami PD „pas drogowy”: DW 352 powiat zgorzelecki, DW 382 powiat ząbkowicki, DW 383 powiat wałbrzyski, DW 328 powiat polkowicki. Wykonywano czynności wznowienia znaków granicznych, opracowywano projekty podziału nieruchomości. Sporządzono mapę do celów projektowych dla zadania „Budowa Ośrodka Narciarstwa Biegowego i Biathlonu w Szklarskiej Porębie Jakuszytach.

Prowadzono monitoring osuwiska w ciągu drogi wojewódzkiej DW 340, obręb Cerekwica, gmina Trzebnica.

Przeprowadzono inwentaryzację przystanków komunikacji autobusowej w celu aktualizacji BDOT10k dla powiatów: dzierżoniowskiego i kłodzkiego.

Wykonano ortofotomozaikę oraz opracowano dokumentację do oszacowania wielkości szkód spowodowanych przez zwierzyne leśną na obszarach rolnych we Wrocławiu i w Legnicy (ok. 284 ha).

Sporządzono operaty szacunkowe nieruchomości stanowiących wojewódzki zasób nieruchomości, w tym dotyczących inwestycji pn. „Nowy Szpital Onkologiczny”.

Sporządzono projekt rekultywacji obszaru przekształconego w wyniku wylewu wód powodziowych i prowadzonych prac ziemnych obejmujący część działki nr 532/6, obręb Stary Górnik.

Pozostałe działania w obszarze bezpieczeństwa**Wydział Bezpieczeństwa**

W 2020 roku zostały podjęte następujące działania:

- Wyemitowano spot inauguracyjny IV edycję programu „Bezpieczny Dolnoślązak”. Spot zrealizowany został w ramach cyklicznego programu „Bezpieczny Dolnoślązak”, którego głównym celem jest podnoszenie świadomości dolnośląskich uczniów w zakresie szeroko rozumianego bezpieczeństwa. IV edycja programu kładzie nacisk na zagadnienia dotyczące cyberbezpieczeństwa i ochrony danych osobowych podczas nauki i pracy w systemie zdalnym;
- Zrealizowano akcję „Bezpieczna Zima” organizowaną cyklicznie w ramach programu „Bezpieczny Dolnoślązak”. Głównym jej celem jest edukowanie dzieci i młodzieży, w zakresie bezpiecznego i odpowiedzialnego zachowania w okresie zimowym. Chcąc uniknąć zimowych zagrożeń funkcjonariusze i profilaktycy dolnośląskiej Policji przypominali o podstawowych zasadach bezpieczeństwa. Oprócz gier, zabaw i konkursów dla dzieci, podczas trwania wydarzenia odbyły się także pokazy sprzętu ratowniczego oraz policyjnych quadów wykorzystywanych w trakcie działań w trudnym terenie. Najmłodszy mogli spotkać na stoku przyjaciela dzieci - policyjną maskotkę - Komisarza Lwa. Dorośli mogli porozmawiać o bezpieczeństwie podczas ferii z przedstawicielami Policji, Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, Dolnośląskiego Ośrodka Ruchu Drogowego oraz ratownikami medycznymi;
- W ramach programu „Bezpieczny Senior” we współpracy z Komendą Wojewódzka Policji we Wrocławiu realizowano zadania informacyjne na temat szeroko pojętego bezpieczeństwa seniorów, w tym m.in.: rozpowszechniano informacje na stronach www, w mediach społecznościowych, mediach lokalnych. W ramach działalności profilaktycznej dotyczącej ostrzeżeń o potencjalnych zagrożeniach względem seniorów współpracowano z kierownikami aptek, sklepów, z kierowcami taksówek, spółdzielniami mieszkaniowymi oraz z parafiami kościelnymi. Ponadto, organizowano konkursy w mediach dla seniorów, które propagowały właściwe postawy. W IV kwartale 2020 roku wdrożono koncepcję „Cyberbezpieczny Senior”;

- W ramach programu „Bezpieczny Junior” ogłoszono konkurs fotograficzny na tzw. MEM profilaktyczny pn. „DOPALACZE - WYPALACZE”, organizowany we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji we Wrocławiu oraz TVP Wrocław, przeznaczony dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Konkurs miał za zadanie kształtować postawy asertywne wobec zjawiska zażywania narkotyków. Wyłoniono 3 laureatów oraz przyznano 3 wyróżnienia;
- W IV kwartale 2020 roku rozpoczęto prace nad aktualizacją dokumentu „Polityka Wspierania Bezpieczeństwa w Województwie Dolnośląskim do 2030 roku”. Polityka ma na celu powstanie zintegrowanego systemu wsparcia bezpieczeństwa;
- W oparciu o *Plan szkolenia obronnego na 2020 r.* przeprowadzono szkolenie obronne dla pracowników UMWD oraz jednostek organizacyjnych realizujących zadania obronne (podmiotów leczniczych Województwa Dolnośląskiego oraz instytucji kultury Województwa Dolnośląskiego). Ze względu na sytuację epidemiologiczną, szkolenie zostało przeprowadzone w całości w formie on-line.

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

TRANSPORT

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: Departament Infrastruktury

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Dolnośląskiego - „Plan Transportowy”

Wydział Transportu

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje zadania związane z organizacją publicznego transportu zbiorowego na obszarze województwa dolnośląskiego w ramach Departamentu Infrastruktury, w oparciu o ustawę z dnia 16.12.2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym oraz o akt prawa miejscowego, jakim jest „Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Dolnośląskiego”.

W 2020 r. zrealizowano następujące zadania:

DOTACJE

„Dotowanie i organizowanie kolejowych regionalnych przewozów pasażerskich”: zawarto umowy z przewoźnikami kolejowymi tj. Polregio oraz Kolejami Dolnośląskimi S.A. w sprawie świadczenia usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, wojewódzkie kolejowe przewozy pasażerskie realizowane w terminie od 1.01.2020 r. do 31.12.2020 r. W roku sprawozdawczym przekazano tym przewoźnikom środki dotacji w kwocie 130 891 045,11 zł, w tym także za realizację przewozów w 2019 r. (rozliczenie umów i rekompensata za m-c grudzień 2019 r.);

PRACA EKSPLOATACYJNA

W ramach organizacji wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich w 2020 roku zrealizowana została praca eksploatacyjna w wysokości 12 653 664,033 pockm (pociągokilometrów), a zrealizowana w wysokości 10 599 704,59 pockm, co oznacza spadek wykonanej pracy eksploatacyjnej o około 6,2% względem roku 2019. W okresie tym przewieziono wojewódzkim transportem kolejowym 17 195 284 pasażerów, co oznacza spadek o około 40,8% względem roku 2019. Spadek liczby przewożonych pasażerów oraz mniejsza praca eksploatacyjna wynikają wprost z ograniczeń w ofercie wprowadzonych podczas pierwszego etapu epidemii. Sytuacja ta wynikała bezpośrednio ze zmniejszonego zainteresowania podróżnych spowodowanego zamknięciem placówek oświatowych oraz przejścia wielu przedsiębiorstw na pracę zdalną.

OFERTA PRZEWOZOWA

W rozkładzie jazdy pociągów 2019/2020 obowiązującym przez większą część 2020 roku rozbudowie uległa oferta przewozowa wojewódzkich kolejowych połączeń pasażerskich, m.in. na takich liniach/odcinkach jak:

- Wrocław – Legnica – Zgorzelec,
- Wrocław – Wołów – Ścinawa – Głogów,
- Wrocław – Rawicz,
- Wrocław – Oleśnica,
- Wrocław – Milicz,
- Wrocław – Jelcz Laskowice,
- Wrocław – Oława – Brzeg,
- Wrocław – Strzelin – Ziębice,
- Wrocław – Kąty Wrocławskie,
- Wałbrzych – Jelenia Góra,
- Legnica – Lubin,
- Jelenia Góra – Lubań Śląski – Węglińiec,
- Kłodzko – Duszniki-Zdrój

Rozbudowana oferta przewozowa w obrębie aglomeracji wrocławskiej funkcjonuje dzięki współpracy nawiązanej pomiędzy gminami skupionymi wokół aglomeracji wrocławskiej oraz Samorządem Województwa Dolnośląskiego w zakresie współorganizacji i współfinansowania przewozów w ramach Wrocławskiej Kolei Aglomeracyjnej (WKA). Dzięki współpracy z sąsiednimi organizatorami połączeń uruchamiane były połączenia styczne z sąsiednimi województwami (lubuskim, wielkopolskim, opolskim), na liniach:

- Görlitz/Zgorzelec – Węglińiec – Żary/Zielona Góra (województwo lubuskie),
- Wrocław/Legnica – Żary – Forst (Lausitz) (województwo lubuskie),
- Wrocław – Głogów – Zielona Góra (województwo lubuskie),
- Głogów – Wschowa – Leszno (województwo lubuskie),
- Wrocław – Rawicz – Leszno – Poznań (województwo wielkopolskie),

- Wrocław – Oleśnica – Milicz – Krotoszyn (województwo wielkopolskie),
- Wrocław – Oleśnica – Ostrów Wielkopolski (województwo wielkopolskie),
- Wrocław – Oleśnica – Kluczbork (województwo opolskie),
- Wrocław – Jelcz-Laskowice – Opole (województwo opolskie),
- Wrocław – Oława – Opole/Nysa (województwo opolskie),
- Kłodzko – Kamieniec Żąbkowicki – Nysa (województwo opolskie).
- Połączenia transgraniczne realizowane były we współpracy z krajami czeskimi (liberecki, kralovehradecki, pardubicki) i Wolnym Państwem Saksonia w RFN.

W ruchu transgranicznym przewozy odbywały się na liniach:

- Szklarska Poręba Górna – Harrachov – Liberec (Kraj Liberecki),
- Sędziszów – Kamienna Góra – Lubawka – Královec/Trutnov (Kraj Kralovehradecki) (weekendowe w sezonie letnim),
- Wrocław/Wałbrzych – Meziměstí/Adršpach (Kraj Kralovehradecki) (weekendowe w sezonie letnim),
- Wrocław – Kłodzko – Międzyzlesie/Lichkov (– Praga) (Kraj Pardubicki),
- (Wrocław – Legnica –) Węglińc – Zgorzelec – Görlitz – Drezno (Wolne Państwo Saksonia)
- Jelenia Góra – Lubań Śląski – Zgorzelec – Görlitz (Wolne Państwo Saksonia)

Dolnośląska Polityka Rowerowa

Instytut Rozwoju Terytorialnego

W ramach Dolnośląskiej Polityki Rowerowej w roku 2020:

1. Kontynuowano prace nad aktualizacją dokumentu „**Koncepcja sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego**” (komponentu DPR) – przyjętego Uchwałą Nr 5425/V/18 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 maja 2018 r.
2. Wdrażano Standardy projektowe i wykonawcze dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego (komponent DPR - Uchwała Nr 4710/V/17 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2017 r.) poprzez:
  - opiniowanie projektów budowlanych i stałej organizacji ruchu za zgodność ze Standardami,
  - przeprowadzanie oceny zgodności projektów budowlanych ze Standardami projektowymi i wykonawczymi dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego, na potrzeby konkursu RPDS.03.04.02-IZ.00-02-318/18 do Działania 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych, Poddziałanie 3.4.2 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych – ZIT WrOF, ogłoszonego przez IZ RPO WD.
3. Opracowano aktualizację dokumentu: Standardy projektowe i wykonawcze dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego, polegającej na aktualizacji podstaw prawnych i elementów technicznych oraz opracowano dodatkowy komponent: Standardy projektowe i wykonawcze kształtowania oraz ochrony zieleni w otoczeniu tras rowerowych. Dla czytelności przyjęto, że Standardy rowerowe dla województwa dolnośląskiego składać się będą z dwóch powiązanych ze sobą części, obejmujących:
  - Tom 1 - Standardy projektowe i wykonawcze dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego,
  - Tom 2 - Standardy projektowe i wykonawcze kształtowania oraz ochrony zieleni w otoczeniu tras rowerowych
4. Rozpoczęto prace nad dokumentem: Koncepcja transportu zeroemisyjnego w województwie dolnośląskim - mobilność rowerowa w codziennych dojazdach Dolnoślązaków.
5. Prowadzono prace ewaluacyjne i audytowe międzynarodowego projektu „Koncepcja rozwoju transgranicznej turystyki rowerowej na pograniczu polsko – czeskim”, w ramach programu Interreg Polska – Czechy.
6. Współpracowano przy projekcie realizowanym przez Stowarzyszenie Rzeczpospolita Samorządna - Dolnośląskiej Autostradzie Rowerowej.
7. Aktywnie uczestniczono w pracach Zespołu ds. Mobilności rowerowej, działającym przy Konwencji Marszałków.
8. Współpracowano z samorządami lokalnymi województwa dolnośląskiego w zakresie doradztwa technicznego a także aktualizacji bazy danych o istniejącej i planowanej infrastrukturze rowerowej.
9. Współpracowano z regionami ościennymi w zakresie uzgadniania styków głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego.
10. Opiniowano szereg programowych dokumentów krajowych z zakresu mobilności rowerowej.
11. Prowadzono stronę internetową DPR - <http://dpr.irt.wroc.pl/> , a także geoportal DPR - <https://map.nmaps.pl/irt.dsp1.k2omTO/DPR>.

Plan rozwoju infrastruktury transportowej w województwie dolnośląskim

Instytut Rozwoju Terytorialnego

Plan rozwoju infrastruktury transportowej w województwie dolnośląskim z perspektywą do 2030 jest spełnieniem warunku podstawowego w ramach środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2021-2027 oraz stanowić będzie wypełnienie obowiązku ustawowego nałożonego na Zarząd Województwa Dolnośląskiego (ZWD) wynikający z art. 20 pkt 1 Ustawy o drogach publicznych.

W ramach prac nad dokumentem w 2020 r. opracowano:

Uwarunkowania zewnętrzne sieci transportowej regionu

W analizie zidentyfikowano i zestawiono nadrzędne uwarunkowania transportowe tj. powiązania przestrzenne i korytarze w skali europejskiej w odniesieniu do komunikacji lądowej (kolejowej, drogowej i rowerowej) oraz zagadnienia dotyczące szlaków europejskich i krajowych. Drugim czynnikiem zewnętrznym, stanowiącym punkt wyjścia do dalszych rozważań były kwestie przyrodnicze i kulturowe – będące ważnym elementem tła.

Generatory ruchu i korytarze transportowe

Jest to analiza uwarunkowań społecznych, która stanowi główne źródło potrzeb transportowych. Diagnoza zawiera analizę uwarunkowań osadniczych, prognozę zmian liczby ludności, motywacje przewozów pasażerskich - dojazdy do pracy, rynek nauki i turystykę. Opracowanie zamyka identyfikacja korytarzy transportowych oraz analiza poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych ośrodków.

Ponadto przygotowano model ruchu, ze szczególnym uwzględnieniem transportu kruszyw jako istotnego generatora pojazdów ciężkich na terenie Dolnego Śląska (model w trakcie uzgodnień z instytucją JASPERS).

W toku dalszych prac przewiduje się ustalenie potrzeb interesariuszy oraz lokalnych społeczności i wypracowanie na tej podstawie celów strategicznych oraz szczegółowych, następnie określenie finalnej listy inwestycji transportowych na poziomie regionalnym, uwzględniając wszystkie kryteria określone w zał. do Rozporządzenia ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące EFRR. Przyjęta metoda pracy zakłada szerokie konsultacje społeczne na każdym etapie projektu w związku czym wszystkie materiały dostępne są na stronie <http://pit.irt.wroc.pl/>

Prace nad dokumentem uwzględniają procedurę Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ), w związku z czym 9 czerwca 2020 r. ZWD podjął uchwałę nr 2274/VI/20 ws. zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji Planu rozwoju infrastruktury transportowej w województwie dolnośląskim z perspektywą do 2030. Zgodnie z procedurą SOOŚ będzie wykonana prognoza oddziaływania na środowisko dla dokumentu (szacowany koszt zlecenia to ok. 60 tys. złotych).

Zadanie finansowane z budżetu IRT.

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Działalność spółki Koleje Dolnośląskie S.A.**Koleje Dolnośląskie S.A.****Podejmowanie działań służących poprawie jakości usług publicznego transportu zbiorowego.**

Realizacja projektu pn. „Podniesienie standardów obsługi klientów Spółki Koleje Dolnośląskie S.A. poprzez rozbudowę zaplecza technicznego do obsługi i serwisowania taboru” (RPDS.05.02.01-02-0001/20), który został pozytywnie rozpatrzony przez Departament Funduszy Europejskich. Termin podpisania umowy na dofinansowanie planowany na kwiecień 2021 r.

Zakup nowoczesnego taboru na potrzeby regionalnego systemu transportu publicznego.

Realizacja przez Koleje Dolnośląskie S.A. projektu pn. „Aglomeracja Kolej Dolnośląska - zakup taboru kolejowego do obsługi ruchu pasażerskiego we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym” (nr POIS.05.02.00 00-0020/17). Koszty inwestycji ogółem: ponad 314 mln zł brutto, w tym koszty kwalifikowane: 170 mln zł, dofinansowanie: 85 mln zł.

- 29.09.2020 r. podpisanie umowy z PESA Bydgoszcz S.A na dostawę pięciu nowych, pięcioczęłonowych elektrycznych zespołów trakcyjnych.
- 13.10.2020 r. podpisanie umowy z NEWAG S.A. na dostawę dwóch nowych trójczłonowych pojazdów z napędem dwusystemowym elektryczno-spalinowym z możliwością skorzystania z prawa opcji. Tego samego dnia, Spółka skorzystała z możliwości i przekazała oświadczenia o uruchomieniu opcji na dostawę czterech nowych trójczłonowych pojazdów z napędem dwusystemowym elektryczno-spalinowym (hybrydowym).
- 25.03.2021 r. podpisanie porozumienia z PESA Bydgoszcz S.A. w sprawie skorzystania z prawa opcji wraz z przyjęciem harmonogramu dostaw w zakresie dodatkowych 8 sztuk pięcioczęłonowych elektrycznych zespołów trakcyjnych.

Działalność Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei we Wrocławiu**Dolnośląska Służba Dróg i Kolei**

Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu w roku 2020 realizowała **19 zadań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej** (18 zadań drogowych i 1 kolejowe). Na ich realizację wydatkowano środki w wysokości 91 671 487,03 zł, z czego 57 864 768,23 zł stanowiły środki unijne, 9 729 914,77 zł dotacje celowe w ramach programów finansowych z udziałem środków europejskich, 5 729 418,15 zł ze środków budżetu państwa, 1 938 664,53 zł pomoc finansowa i 16 408 721,35 zł ze środków budżetu województwa dolnośląskiego (BWD) (w tym środki niewygasające z upływem roku 2020 w kwocie 659 506 zł).

W latach ubiegłych zakończono 3 zadania w zakresie robót budowlanych, dla których w 2020 roku prowadzone były sprawy związane z nabyciem gruntów, zapłatą wyroków oraz rozliczeniem finansowym – końcowym zadania.

W roku 2020 zakończono:

* w zakresie robót budowlanych

- 1 zadanie wraz z jego rozliczeniem;

- dla 1 zadania realizowanego w 3 etapach – ukończono ostatni etap;

* Wykonanie systemu wraz z jego wdrożeniem

W ramach zadań zakończonych w roku 2020:

- przebudowano 4,75 km dróg,

- przebudowano 1,18 km chodników

Do zakończenia realizacji po 2020 r. pozostało 12 zadań drogowych i 1 zadanie kolejowe.

Średni stopień realizacji zadań finansowanych ze środków Unii Europejskiej wynosi 53,40%.

W ramach zadania Budowa lub przebudowa infrastruktury drogowej na sieci dróg wojewódzkich Dolnego Śląska

w zakresie: chodników, odwodnienia drogi, zatok autobusowych, skrzyżowań dróg, sygnalizacji świetlnej, murów oporowych, małych obiektów mostowych oraz przebudowa i budowa krótkich odcinków dróg wojewódzkich przebudowano 0,51 km chodników o pow. 950 m², oraz 0,53 km dróg o pow. 3490,20 m², ponadto wybudowano 2 sygnalizacje świetlne oraz opracowano dokumentację projektową dla 2 zadań. W roku 2020 wydatkowano 6 609 749,70 zł w tym 1 785 944,79 zł pomocy finansowej i 4 823 804,92 zł BWD.

W ramach zadania **Poprawa stanu infrastruktury drogowej poprzez przebudowę i remonty dróg** w obszarze Dolnego Śląska przebudowano i wyremontowano 26,706 km dróg o pow. 174 096,86 m², 1,744 km chodników o pow. 6152,65 m². Ponadto opracowano dokumentację projektową dla 4 zadań oraz wypłacono odszkodowanie za grunty w ramach jednego zadania. W roku 2020 wydatkowano 40 579 733,34 zł w tym 13 577 283 zł BP, 1 586 661,53 zł pomocy finansowej i 25 415 788,81 zł BWD (w tym środki niewygasające w roku 2020 w kwocie 4 494 944 zł). Dodatkowo pozyskano 4 710 764,26 zł pomocy rzeczowej.

W ramach zadania **Poprawa stanu infrastruktury drogowej poprzez przebudowę i remonty obiektów inżynierskich** przebudowano i wyremontowano 5 obiektów mostowych o łącznej długości 0,135 km i łącznej powierzchni 845,00 m², oraz 0,036 km chodników o łącznej powierzchni 77,40 m², opracowano dokumentację projektową dla 1 obiektu mostowego oraz 1 zadania w zakresie likwidacji obiektów mostowych. W roku 2020 wydatkowano 18 844 649,46 zł w tym 7 000 000 zł BP, 1 899 438 zł z rezerwy subwencji ogólnej, 502 754,97 zł pomocy finansowej i 9 442 456,49 zł BWD (w tym środki niewygasające w roku 2020 w kwocie 2 562 140 zł).

W ramach zadania **Program Modernizacji Dróg Wojewódzkich** przebudowano i wyremontowano 2,95 km dróg o pow. 16 903 m² i 0,37 km chodników o pow. 555,00 m². W roku 2020 wydatkowano 1 087 092,85 zł ze środków BWD. Dodatkowo pozyskano w 657 995,36 zł pomocy rzeczowej.

W ramach zadania **Program Infrastruktury Drogowej** przebudowano i wyremontowano 2,050 km chodników o pow. 3442,80 m², 0,951 km ścieżek rowerowych o pow. 3187,40 m² i 1,214 km dróg o pow. 42 513,50 m². W roku 2020 wydatkowano 4 519 760,21 zł w tym 25 349,99 zł pomocy finansowej i 4 494 410,22 zł ze środków BWD. Dodatkowo pozyskano w 4 306 165,14 zł pomocy rzeczowej.

W ramach **pozostałych zadań finansowanych ze środków BWD** trwa realizacja w cyklu wieloletnim 3 zadań obejmujących roboty budowlane, 1 zadanie obejmujące tylko prace projektowe (w ramach zadania: „Dokumentacja przyszłościowa” realizuje się dokumentacją dla 5 zadań (w tym dla 2 zadań kolejowych trwa przygotowanie dokumentów przetargowych) oraz 1 zadanie związane z bieżącą pracą DSDiK. W roku 2020 wydatkowano 2 402 206,00 zł (w tym środki niewygasające z upływem roku 2020 w kwocie 88 191 zł). W ramach pozostałych zadań bieżących letniego i zimowego utrzymania dróg, kolei, obiektów inżynierskich oraz działalności DSDiK finansowanych ze środków BWD w ramach pozostałych wydatków w Dziedzinie Transport (łącznie na drogi i linie kolejowe) wydatkowano 86 462 332,45 zł (w tym środki niewygasające w roku 2020 w kwocie 352 033 zł).

Ponadto jednostki samorządu terytorialnego w zastępstwie inwestorskim realizowały zadania finansowane w 100% ze środków własnych, przekazując 3 296 011,59 zł pomocy rzeczowej.

W ramach **zadań kolejowych finansowanych ze środków BWD** dokonano przejęcie odcinków linii kolejowych oraz infrastruktury kolejowej na terenie dolnego śląska, dla których w roku 2020 dokonano inwentaryzacji rewitalizacji dla linii 284,303,310,316 wraz z kontrolą okresową obiektów inżynierskich na nowo przejmowanych liniach kolejowych, wykonano dokumentację polegającą na inwentaryzacji drzewostanu. Zarządzając przejętymi liniami w roku 2020 dokonano zabezpieczenia budynku gospodarczego w Niemczy wraz z przyległym terenem oraz wiaduktu kolejowego w Dzikowcu Kłodzkim. Wykonano remont dojazdu na ul. Ogrodowej w Niemczy do przejazdu kolejowego na linii kolejowej nr 310 Kobierzycze - Piława Górna, awaryjnie zabezpieczono trzy obiekty inżynierskie na linii 291 w obrębie stacji Wałbrzych Biały Kamień, dostawę szyn z linii nr 284 Jerzmanice Zdrój - Lwówek Śląski na linii nr 326 Wrocław Psie Pole – Trzebnica. W związku z występującymi wypadkami na niestrzeżonym przejeździe linii 326 dokonano dostawy i montaż autonomicznego monitoringu wykrywającego wykroczenia drogowe na przejeździe kolejowo-drogowym kat. D w 8,283 km. Ponadto Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu przystąpiła do Wieloletniego Programu Utrzymaniewego na lata 2019 – 2023, podpisując w dniu 21.08.2019 r. umowę z Ministerstwem Infrastruktury. Zadeklarowano osiągnięcie wskaźników eksploatacyjnych w utrzymaniu infrastruktury kolejowej w ciągu linii 311. Odcinek linii 311 jest bardzo specyficzny i wymagający w utrzymaniu -trudny i niedostępny teren, przez jaki linia przebiega oraz szybko przychodząca pora zima. Wykonano m. in. drenaż liniowy, konserwację trzech przepustów, obiektu mostowego oraz kamiennej ściany oporowej, otworzono rowy boczne, wymieniono płyty przejazdowe oraz wadliwe szyny. Łącznie w roku 2020 utrzymywano trzy linie kolejowe o długości 37,585 km oraz przejęto 8 linii o długości 60,409 km.

Studium rozwoju i optymalizacji sieci kolejowej we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym

Instytut Rozwoju Terytorialnego

Dokument wskazuje uwarunkowania funkcjonowania i rozwoju sieci kolejowej we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym, a także możliwości podłączenia do sieci kolejowej strefy przemysłowej Euro-Park Kobierzycze.

Celem opracowania Studium było kompleksowe zbadanie i znalezienie rozwiązań narastających problemów transportowych we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym, a w szczególności w jego południowej części – w obszarze klastra LG w Kobierzycach. Wraz z dynamicznie rozwijającymi się przedsiębiorstwami pojawiają się tam ograniczenia wynikające z niedostosowania układu transportowego, co przekłada się na utrudniony przewóz pracowników i towarów z obszaru aktywności gospodarczej.

Na podstawie zdiagnozowanych potrzeb, na tle istniejących uwarunkowań transportu pasażerskiego i towarowego, przeprowadzono analizę możliwości usprawnienia przewozów poprzez szersze wykorzystanie transportu szynowego, przy wykorzystaniu już istniejącej infrastruktury transportowej. Ponadto przeanalizowano rozwiązania perspektywiczne, zakładające rozbudowę sieci kolejowej i drogowej.

Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich: Budowa lub modernizacja dróg lokalnych

Wydział Obszarów Wiejskich

Operacje realizowane w ramach PROW na lata 2014-2020.

Limit środków: 44 197 988 euro (Limit współdzielony z operacjami: Gospodarka wodno-ściekowa/ Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne/ Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego).

W 2020 roku dokonano ostatniej płatności w ramach ostatniego projektu realizowanego w ramach tego poddziałania na kwotę 964 421 zł. W wyniku jego realizacji wybudowano odcinek drogi gminnej w miejscowości Ruszowice (gmina wiejska Głogów).

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

OCHRONA ZDROWIA

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: **Departament Zdrowia**

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Dolnośląski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

Wydział Zdrowia

Dolnośląski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień wpisuje się w Dolnośląską Strategię Integracji Społecznej.

Utrzymano ofertę programu leczenia substytucyjnego na terenie województwa dolnośląskiego. Program pozwolił na zwiększenie dostępności usługi terapii indywidualnej, grupowej oraz interwencji środowiskowej dla osób objętych programem leczenia substytucyjnego, ich rodzin oraz osób oczekujących na terapię. Liczba pacjentów w programie substytucyjnym 310 osób. Z programu skorzystało 2810 osób. Udzielono 2639 porad indywidualnych. Przeprowadzono 779 terapii indywidualnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Program realizowano w Ośrodku Profilaktyczno-Lecznicznym Chorób Zakaźnych i Terapii Uzależnień WCZ SP ZOZ.

Zrealizowano programy ponad standardową ofertę dla pacjentów podmiotów leczniczych wykonujących działalność w zakresie leczenia odwykowego oraz ich rodzin w tym m.in. Program Terapii Dorosłych Dzieci Alkoholików, Zjazdy Absolwentów, Nawrót w Uzależnieniu, Sesje Rodzinne, Programy Rozwoju Osobistego, Treningi Umiejętności, Treningi Komunikacji Małżeńskiej, Wymiar Kobiecości, a także Program Terapii Zajęciowej dla dzieci i młodzieży przebywającej na Oddziale Odwykowym o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży „Kreatywnie wyrażam siebie”. Programy realizowano w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze, Dolnośląskim Centrum Zdrowia Psychicznego sp. z o.o., Wojewódzkim Szpitalu Dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu, Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Lubiążu. Skorzystało z nich łącznie 1500 osób.

Przeprowadzono superwizje indywidualne i grupowe dla personelu następujących podmiotów leczniczych wykonujących działalność w zakresie leczenia odwykowego: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze, Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego sp. z o.o., Wojewódzki Szpital Dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu, Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Lubiążu, Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Złotoryi. Z superwizji skorzystało łącznie 106 osób.

Dofinansowano programy uzyskiwania kwalifikacji zawodowych dla pracowników podmiotów leczniczych wykonujących działalność w zakresie leczenia odwykowego dla 4 osób.

Utrzymano ofertę doradczą w trzech z pięciu dostępnych na terenie województwa dolnośląskiego Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych HIV/AIDS. Dotacja pozwoliła na zwiększenie liczby wykonywanych badań testowych, przyczyniła się ponadto do zwiększenia świadomości dotyczącej profilaktyki HIV/AIDS. Z oferty punktów skorzystało 3200 osób.

Zorganizowano dwudniową konferencję szkoleniową „Perspektywy Lecznictwa Odwykowego” online dla przedstawicieli samorządów terytorialnych z terenu województwa dolnośląskiego. Jej celem było zwiększenie skuteczności lokalnych działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie Dolnego Śląska. Pierwszy dzień spotkania poświęcony był przedstawieniu wyników najnowszych badań dotyczących europejskiej, polskiej oraz lokalnej sceny narkotykowej. W drugim dniu omówione zostały m.in. standardy jakości w profilaktyce oraz monitorowanie problemu narkotyków i narkomanii w kontekście tworzenia gminnego programu przeciwdziałania uzależnieniom. W konferencji wzięło udział 79 osób.

Wsparto realizację zadań Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnień przeznaczonych do realizacji przez Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze.

Zakupiono 32 testy na obecność narkotyków w ślinie i moczu dla Dolnośląskiego Centrum Zdrowia Psychicznego sp. z o.o.

W ramach zadania „Wspieranie rozwoju placówek lecznictwa odwykowego, zakup sprzętu, wyposażenia oraz modernizacja istniejących i nowopowstałych placówek prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i współuzależnionych” dofinansowano m.in. wyposażenie „Sali wyciszeń” Oddziału II Odwykowego o Wzmocnionym Zabezpieczeniu dla Młodzieży w Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Lubiążu, remont i wyposażenie Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Złotoryi. Ponadto zakupiono oprogramowanie finansowo-księgowo oraz przeprowadzono naprawę ambulansu (karetki) typu T niezbędnego do przewożenia pacjentów na konsultacje, dostarczenia próbek do laboratorium oraz zapewnienia ciągłości dostaw materiałów sanitarnych dla Zakładu Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze.

Zorganizowano konferencję szkoleniową online dla przedstawicieli placówek Sanepidu oraz pracowników oświaty i służby zdrowia powiatu zgorzeleckiego i powiatów ościennych na temat HIV/AIDS dla 130 osób.

W 2020 r. na zadanie wydatkowano łącznie 754 789,74 zł (źródło finansowania BWD-CEL).

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Polityka Zdrowotna i promocja zdrowia**Wydział zdrowia**

W ramach zadania udzielono 3 dotacje z pominięciem otwartego konkursu ofert w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie:

- 5000,00 zł na realizację zadania publicznego pn. „**13 Festiwal Zdrowia, 12 Międzynarodowe Sympozjum Medyczne**” - Fundacja Kobieta i Natura. Celem podejmowanego zadania była promocja i profilaktyka zdrowotna z przeznaczeniem na organizację cyklicznego Festiwalu Zdrowia wraz z Międzynarodowym Sympozjum. Do udziału w Festiwalu zaproszono międzynarodowych specjalistów w dziedzinach łączących osiągnięcia medycyny akademickiej z terapiami naturalnymi, reprezentujących m.in.: onkologię, immunoterapię, medycynę integracyjną, terapię dożylną antynowotworową, psychoonkologię czy leczenie bólu. Zadanie adresowane było zarówno do osób dorosłych, jak i dzieci. Wydarzenie skupiło 250 uczestników, którzy wzięli udział w 33 warsztatach. Każdy z uczestników miał do wyboru 4 warsztaty lub wykłady podczas całonocnego sympozjum. W przerwach między wykładami odbywały się panele dyskusyjne, w łącznej liczbie 3 godzin. Uczestnicy otrzymali materiały edukacyjne i dostęp do publikacji naukowych przedstawianych podczas konferencji;
- 10 000,00 zł na realizację zadania pt. „Promocja postaw prozdrowotnych w zakresie chorób nowotworowych skierowanych do mieszkańców województwa dolnośląskiego” - Fundacja Instytut Solidaryzmu. Przedmiotem dotacji było napisanie i opublikowanie na portalu internetowym solidaryzm.eu 10 artykułów zachęcających Dolnoślązaków do skorzystania z bezpłatnych badań profilaktycznych, organizowanych w podmiotach leczniczych zajmujących się profilaktyką i leczeniem nowotworów. Z dotacji pokryto także koszty kampanii Google Ads, dzięki której udało się dotrzeć do wyselekcjonowanej grupy odbiorców - ponad 33 000 osób;
- 10 000,00 zł na realizację zadania pt. **Pilotażowy program badań przesiewowych w kierunku nowotworów jelita grubego dla pacjentów z Województwa Dolnośląskiego** - Fundacja dla Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu. Przekazano 650 testów na krew utajoną w kale mieszkańcom województwa w przedziale wiekowym od 50 do 69 roku życia. Do realizacji zakupiono dwa rodzaje testów na obecność krwi utajonej w kale. Do bezpłatnego odbioru testów zgłaszały się głównie osoby powyżej 60 roku życia, większość 70 % to mieszkańcy Wrocławia. Ponadto zawarto umowę o dzieło, której przedmiotem było opracowanie i przedłożenie przez Wykonawcę projektu programu polityki zdrowotnej dotyczącego profilaktyki samobójstw dla mieszkańców Dolnego Śląska na lata 2020-2022. W 2020 r. na zadanie wydatkowano łącznie 34 000,00 zł (źródło finansowania BWD).

Zadania w zakresie medycyny pracy**Wydział zdrowia**

Udzielono 2 dotacji podmiotowych. Łącznie w 2020 r wydatkowano 7 097 000,00 zł (źródło finansowania budżet województwa dolnośląskiego), w tym:

- na działalność Dolnośląskiego Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy we Wrocławiu wydatkowano 5 824 000,00 zł.

Obowiązek finansowania z budżetu województwa działalności Dolnośląskiego Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy we Wrocławiu, określonej w art. 17 pkt 1-8, 11-12 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r., wynika z przepisów art. 21 ust. 1 pkt 4 i 6 ww. ustawy.

- na zakup usług zdrowotnych w zakresie medycyny pracy wydatkowano 1 273 000,00 zł.

Realizacja zadania polega na:

- wykonywaniu badań lekarskich zakończonych wydaniem orzeczenia stwierdzającego istnienie lub brak przeciwwskazań zdrowotnych kandydatów do szkół ponadpodstawowych, wyższych, na kwalifikacyjne kursy zawodowe, uczniów tych szkół i studentów, słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz uczestnikom studiów doktoranckich, którzy w trakcie praktycznej nauki zawodu, studiów są narażeni na działanie czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia. Dolnośląski Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy we Wrocławiu na podstawie zawartych umów z 37 jednostkami medycyny pracy sfinansował badania kandydatów, uczniów i studentów, zakończone wydaniem orzeczeń w ilości 16 400 na kwotę 1 068 253,64 zł.
- prowadzeniu działalności konsultacyjnej, diagnostycznej i orzeczniczej w trybie orzeczniczym II stopnia w stosunku do osób zamieszkałych na obszarze Województwa Dolnośląskiego. Świadczenia zdrowotne realizowały na podstawie umów zawartych z DWOMP we Wrocławiu: Instytuty Medycyny Pracy w Łodzi i Sosnowcu. Świadczeniami objętych zostało łącznie 67 osób, z tego badanych w trybie ambulatoryjnym 27 osób, hospitalizowanych 40 osób.

Projekt DEMETRA**Wydział zdrowia**

Projekt DEMETRA dotyczy innowacyjnego podejścia do szkolenia opiekunów formalnych. Z powodu pandemii COVID-19 wszystkie aktywności szkoleniowe projektu w 2020 r. zostały zawieszane. Przyjęto nowe terminy spotkań (23-27 listopada 2020 r. we Wrocławiu – spotkanie trenerów, 22-24 marca 2021 r. w Linz (Austria) – spotkanie koordynacyjne w celu przeanalizowania realizacji szkolenia na poziomie lokalnym, 8-10 czerwca 2021 w Parmie - spotkanie końcowe), które z powodu trwającej pandemii również zostały przesunięte. W grudniu 2020 r. partnerzy zdecydowali się przeprowadzić szkolenie trenerów online w terminach: 15.03.2021, 30.03.2021, 12.04.2021, 22.04.2021, 04.05.2021, 20.05.2021, 25.05.2021. Spotkanie koordynujące online (Austria) zaplanowano na czerwiec 2021 r. oraz spotkanie końcowe w Parmie w grudniu 2021 r.

Projekt DEMETRA realizowany jest w ramach Programu ERASMUS+. W 2020 r. na zadanie nie wydatkowano środków finansowych. Realizacja projektu wynosi łącznie 23 563,82 zł (wydatkowane w 2019 r.). W 2020 r. na zadanie nie wydatkowano środków finansowych.

Projekt REGIONS4PERMED**Wydział zdrowia**

Projekt REGIONS4PERMED polega na koordynowaniu polityki regionalnej z programami innowacyjnymi w zakresie szybkiego i dogłębnego wdrażania spersonalizowanego zdrowia. Projekt inicjuje i wdraża programy UE w sektorze me-zdrowia, w tym dla osób starszych. Projekt skupia się na wykorzystaniu danych medycznych zarejestrowanych w systemach ochrony zdrowia (HIS) i w systemach powiązanych oraz na zbudowaniu na ich podstawie Big Data. Projekt jest realizowany w 5 europejskich regionach o zróżnicowanym dochodzie tj. Polska-dolnośląskie, Hiszpania-Galicja, Włochy-Lombardia i Toskania oraz Niemcy-Saksonia.

W dniach 02-03.07.2020 r. odbyła się (online) konferencja „Health Technology in Connected and Integrated Care / Technologia medyczna w opiece połączonej i zintegrowanej”. Konferencję i warsztaty zorganizowano we współpracy z Uniwersytetem Medycznym. Warsztaty o tym samym tytule odbędą się w marcu 2021 r. Praca w projekcie odbywała się w trybie spotkań online, organizowanych co dwa tygodnie.

Projekt REGIONS4PERMED realizowany jest w ramach Programu Horyzont 2020. W 2020 r. na zadanie wydatkowano 217 067,89 zł. Realizacja projektu wynosi łącznie 249 488,90 zł, w tym:

- w 2018 r. realizacja zadania ogółem wyniosła 2540,29 zł (wynagrodzenia),
- w 2019 r. – 124 880,72 zł (w tym wynagrodzenia - 9220,00 zł) - zwrot dotacji w kwocie 95 000,00 zł w styczniu 2020 r.,
- W 2020 r. – 217 067,89 zł (w tym wynagrodzenia – 35 567,89 zł).

Projekt TITTAN-Sieć na rzecz technologii, innowacji i przemian w procesie starzenia**Wydział zdrowia**

Projekt dąży do rozwiązań systemowych poprzez lepszą dostępność i poprawę jakości opieki medycznej. Celem I etapu projektu była wymiana, porównywanie i wdrażania dobrych praktyk w 7 regionach europejskich w zakresie metodyk opartych na innowacyjnych technologiach i rozwiązaniach. Etap II to realizacja zaakceptowanego Planu Działania.

Projekt jest w drugiej fazie realizacji, polegającej na wdrożeniu wybranych dobrych praktyk. Zorganizowano szereg spotkań, na których omówiono strategię realizacji drugiego etapu i podpisano listy intencyjne z Wrocławskim Parkiem Technologicznym w celu utworzenia Living Labu w formie wzorcowego mieszkania seniora. Ta część planu nie została jeszcze zrealizowana ze względu na brak lokalizacji i finansowania, a także na trudności komunikacyjne spowodowane pandemią COVID 19. Podjęta została próba utworzenia alternatywnego wirtualnego Living Lab.

Współpraca z partnerem wiodącym (Region Galicji) zaowocowała projektem TWINNING. Z powodu pandemii miało miejsce spotkanie online 25 listopada 2020 r. Ważna jest też promocja i tworzenie ekosystemów innowacji w sektorze ochrony zdrowia oraz wiedza jak podnieść świadomość obywateli w korzystaniu z nowych technologii dla poprawy jakości życia - z powodu pandemii COVID 19 prace te zostały spowolnione, co skutkuje przedłużeniem realizacji projektu.

01.12.2020 r. odbyło się wydarzenie online upowszechniające projekt TITTAN (Interreg Europe). W spotkaniu uczestniczyli partnerzy z 7 regionów europejskich: Galicji (partner wiodący), Kraju Basków, Szkocji, miasta Almere, Lombardii, Saksonii i Dolnego Śląska. Była to zarazem konferencja końcowa.

Projekt TITTAN-Sieć na rzecz technologii, innowacji i przemian w procesie starzenia realizowany jest w ramach Programu Interreg Europa 2014-2020. Całkowita wartość projektu wynosi 1 687 985,00 EUR, w tym dla Dolnego Śląska została przeznaczona kwota 169947,00 EUR (na dofinansowanie/refinansowanie z EFRR dla Dolnego Śląska (85%) – 144 454,95 EUR). W 2020 r. na zadanie wydatkowano 3179,71 zł (wynagrodzenia). Realizacja projektu wynosi łącznie 295 435,93 zł, w tym:

- w 2016 r. realizacja zadania ogółem wyniosła 29 522,24 zł (w tym wynagrodzenia – 23 730,64 zł),
- w 2017 r. - 127 913,84 zł (w tym wynagrodzenia – 36 032,42 zł),
- w 2018 r. - 106 632,26 zł (w tym wynagrodzenia - 64 430,00 zł),
- w 2019 r. – 28 187,88 zł (w tym wynagrodzenia – 24 943,44 zł),
- w 2020 r. - 3179,71 zł (wynagrodzenia).

Projekt UPRIGHT**Wydział zdrowia**

Głównym celem projektu jest wdrożenie i ocena całościowej opieki psychiatrycznej u nastolatków. Projekt UPRIGHT będzie pierwszym szkolnym programem interwencji dla nastolatków, który stworzy kulturę promocji zdrowia oraz dobrostanu psychicznego poprzez zwiększanie tzw. odporności psychicznej u młodzieży, dzięki holistycznemu podejściu skierowanemu do młodzieży, rodzin i pracowników oświaty, tworzącemu mentalną kulturę dobrego samopoczucia w szkołach. Jego innowacyjność opiera się na projekcie badawczym, który polega na wielodyscyplinarnym podejściu i zaangażowaniu samej młodzieży oraz najbliższego środowiska. Projekt realizowany jest w 5 pilotażowych krajach europejskich o zróżnicowanym dochodzie, w tym: Polska-woj. dolnośląskie, Hiszpania-kraj Basków, Włochy-Trydent, Dania-Kopenhaga, Islandia-Reykjavik. Koordynatorem wiodącym jest Kraj Basków.

1. W okresie od stycznia 2020 r. do lutego 2020 r. udzielano pomocy w planowaniu działań przez szkoły i monitorowanie aktywności „Follow up” w szkołach interwencyjnych. Przeprowadzono spotkania (twarzą w twarz) z rodzicami i pierwsze badanie ilościowe dla szkół interwencyjnych i kontrolnych (kwestionariusze) dla drugiej fali oraz wdrożono aktywności „Wellbeing for All” w szkołach. Przygotowano streszczenie o realizacji projektu UPRIGHT na konferencję w Reykjaviku;

2. W dniach 04-05.02.2020 r. w Bilbao odbyło się spotkanie partnerów projektu, na którym omawiano zagadnienia związane z bieżącą realizacją projektu;

3. Począwszy od marca 2020 r. praca odbywała się w trybie pracy zdalnej. W okresie pandemii COVID 19, od marca 2020 r. do maja 2020 r., monitorowano aktywności Follow up w szkołach interwencyjnych oraz monitorowano spotkania w szkołach - każda szkoła prowadziła działania zapobiegawcze poświęcone cyberprzemocy, uzależnieniom i depresji. Przygotowano plakaty UPRIGHT, wydrukowano i dostarczono do szkół. W czerwcu 2020 r. przeprowadzono wywiady online z nauczycielami - Badania jakościowe tylko dla szkół interwencyjnych oraz przeprowadzono kwestionariusze przez uczniów z tzw. Wave 1 (obecni uczniowie 7 klas) tylko w formie działań online, tj. badanie ilościowe dla szkół interwencyjnych i kontrolnych. W lipcu 2020 r. zaproponowano poprawki do podręcznika „Wellbeing for All” i uaktualniono informacje odnośnie COVID-19 oraz przygotowywano zmian do umowy o współpracy z Gminą Wrocław i Gminą Kobierzyce;
  4. Część działań końcowych drugiej fali została przeniesiona na pierwsze trzy miesiące kolejnego roku szkolnego (wrzesień, październik i listopad). Została podjęta decyzja o wdrożeniu działań alternatywnych, w stosunku do wcześniej planowanych, w związku z realizacją projektu UPRIGHT;
  5. We wrześniu 2020 r. we wszystkich szkołach interwencyjnych odbyły się wizyty monitorujące (18 IX Tyniec, 22 IX Brochów i 23 IX Wojszycka). Wszystkie szkoły interwencyjne do 30 października 2020 r. zakończyły realizację sesji WB for US. Monitorowano przygotowania przez szkoły harmonogramu follow up w ramach WB for ALL, których realizację rozpoczną w styczniu 2021 r.;
  6. W listopadzie 2020 r. przeprowadzono drugie badanie ilościowe dla szkół interwencyjnych i kontrolnych (kwestionariusze) dla drugiej fali (tzw. Wave 2) oraz monitorowano aktywności „Wellbeing for All” w szkołach;
  7. W dniach 06-07.10.2020 r. odbyło się 5th Consortium Meeting ONLINE – spotkanie partnerów projektu UPRIGHT, na którym omawiano zagadnienia związane z bieżącą realizacją projektu oraz sytuacją spowodowaną COVID19 i jego wpływem na realizację projektu;
  8. 16 grudnia 2020 r. odbyły się warsztaty online UPRIGHT workshop at the ECPP 2020, temat: How can the UPRIGHT resilience-based programme help schools in the COVID-19 pandemic? W grudniu 2020 r. przygotowano także raport finansowy w zakresie poniesionych wydatków za okres lipiec 2019 r - grudzień 2020 r. (18 m-cy). Przygotowano załączniki DP2 i DP6 raporty/rejestry z przeprowadzonych spotkań z rodzicami i nauczycielami. Przygotowano dokument DP7 dotyczący rejestracji zajęć podejmowanych w szkołach.
  9. W roku 2020 r. łącznie odbyło się 20 telekonferencji online, w których udział brali partnerzy projektu UPRIGHT, w tym osoby zaangażowane w realizację projektu po stronie polskiej, na których omawiano zagadnienia związane z bieżącą realizacją projektu oraz planowane do realizacji działania, jak również odbywały się spotkania online Publishing Board. Z powodu Pandemii COVID-19 realizacja projektu odbywała się z wieloma trudnościami, głównie z powodu zdalnego nauczania w szkołach, a spotkania projektowe odbywały się w formule OnLine jako Scientific & Technical teleconference, co 2 tygodnie w poniedziałki, podobnie jak Publishing Board.
- Projekt UPRIGHT realizowany jest w ramach Programu Horyzont 2020. Realizacja projektu wynosi łącznie 1 323 882,89 zł, w tym:
- w 2018 r. realizacja zadania ogółem wyniosła 334 049,20 zł (w tym wynagrodzenia 68 466,71 zł),
  - w 2019 r. realizacja zadania ogółem wyniosła 479 109,22 zł (w tym wynagrodzenia 64 557,86 zł),
  - w 2020 r. realizacja zadania ogółem wyniosła 510 724,47 zł (w tym wynagrodzenia 39 234,07 zł).

Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego

Wydział Nadzoru Finansowego i Restrukturyzacji

Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu wynika z potrzeb epidemiologicznych oraz konieczności zapewnienia mieszkańcom województwa optymalnej dostępności oraz poprawy warunków udzielania wysokospecjalistycznych świadczeń medycznych w zakresie leczenia nowotworów. Nowy Szpital Onkologiczny we Wrocławiu utworzony będzie w oparciu o zasoby Dolnośląskiego Centrum Onkologii we Wrocławiu, Dolnośląskiego Centrum Chorób Płuc we Wrocławiu oraz Dolnośląskiego Centrum Transplantacji Komórkowych z Krajowym Bankiem Dawców Szpiku.

Nowy Szpital Onkologiczny we Wrocławiu zorganizowany zostanie w systemie unitowym, w ramach którego działać będzie 9 unitów. Na działce o powierzchni 22,24 ha powstanie Szpital o powierzchni użytkowej wynoszącej 97 236 m². Nowy Szpital Onkologiczny we Wrocławiu będzie posiadał:

- 5 kondygnacji,
- 26 oddziałów łóżkowych,
- oddział septyczny przygotowany w reżimie oddziału zakaźnego,
- 72 gabinety badań w poradniach,
- 14 sal operacyjnych,
- 671 łóżek.

W 2020 r. Uchwałą nr 2243/VI/20 z dnia 25 czerwca 2020 r. Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie zmiany Uchwały nr 2139/VI/20 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie przyjęcia przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Wieloletniego Programu Inwestycyjnego pod Nazwą Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu przyjęty został aktualny Wieloletni Program Inwestycyjny pod nazwą Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu. Przyjęty przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego zawiera przede wszystkim:

- szczegółową analizę celowości planowanej inwestycji,
- harmonogram połączenia podmiotów leczniczych, które mają wchodzić w skład Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu,
- plan inwestycji wraz z założeniami funkcjonalno-przestrzennymi,
- harmonogram planowanej inwestycji,
- analizę SWOT inwestycji,
- wskaźniki monitorujące efekty (rezultaty) inwestycji.

Wieloletni Program Inwestycyjny określa również koszt inwestycji i planowane źródła finansowania. Koszt inwestycji wraz z rezerwą ma wynieść 727 500 tys. zł, z następującym podziałem na źródła finansowania:

- budżet województwa dolnośląskiego – 200 000 tys. zł – kwota została ujęta w załączniku do Uchwały nr 3289/VI/21 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia szczegółowego wykazu zadań przewidzianych do finansowania w ramach kwot wydatków ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Dolnośląskiego według stanu na dzień 29 grudnia 2020 r.;
- budżet państwa – 300 000 tys. zł – kwota została ujęta w Uchwale nr 91/2020 Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2020 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu”,
- finansowanie przez Generalnego Wykonawcę – 30 000 tys. zł,
- finansowanie ze środków własnych Realizatora (Dolnośląskie Centrum Onkologii we Wrocławiu) – 197 500 tys. zł.

Restrukturyzacja finansowa SP ZOZ-ów

Wydział Nadzoru Finansowego i Restrukturyzacji

Realizacja zapisów ustawy o działalności leczniczej – w szczególności jej art. 59 ust. 2, pkt 1, zgodnie z którym na organ założycielski nałożony jest ustawowy obowiązek pokrycia straty netto ze środków własnych.

Regulowanie ujemnego wyniku finansowego, co bezpośrednio przekłada się na prawidłową i ciągłą realizację podstawowego zadania SP ZOZ-ów, tj. zapewnienia opieki zdrowotnej dla ludności, świadczenia usług medycznych; źródłem finansowania powyższego były środki budżetu województwa dolnośląskiego.

Wydatki poniesione w 2020 r. – 44 684 677 zł.

Splata zobowiązań cywilnoprawnych po zlikwidowanych ZOZ

Wydział Nadzoru Finansowego i Restrukturyzacji

Działanie związane ze spłatą zobowiązań cywilnoprawnych po zlikwidowanych ZOZ oraz innych wzajemnych rozliczeń; źródłem finansowania powyższego były środki budżetu województwa dolnośląskiego.

Wydatki poniesione w 2020 r. – 1 558 849 zł.

Finansowanie kosztów związanych z wypłatą kar i odszkodowań

Wydział Nadzoru Finansowego i Restrukturyzacji

Działanie realizowane w związku z prawomocnymi wyrokami sądowymi, dotyczącymi zobowiązań rentowych Województwa przejętych po zlikwidowanych zakładach; źródłem finansowania powyższego były środki budżetu województwa dolnośląskiego.

Wydatki poniesione w 2020 r. – 191 436 zł.

Wypłaty z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń udzielone w latach 2004-2008

Wydział Nadzoru Finansowego i Restrukturyzacji

Realizacja związana z udzielonym przez Województwo Dolnośląskie poręczeniem spłaty kredytu zaciągniętego przez Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy. Wykonanie zabezpieczonych środków wynika z faktu, iż ww. zakład, któremu Województwo udzieliło poręczenia kredytu, nie był w stanie samodzielnie wywiązać się wobec banku z obowiązku spłaty poszczególnych ich rat, stąd konieczność angażowania środków województwa; źródłem finansowania powyższego były środki budżetu województwa dolnośląskiego.

Wydatki poniesione w 2020 r. – 1 486 462 zł.

Działalność inwestycyjna na rzecz SP ZOZ-ów**Wydział Nadzoru Finansowego i Restrukturyzacji**

Działanie obejmuje dotacje udzielone SP ZOZ-om m.in. na finansowanie, bądź współfinansowanie inwestycji jednorocznych, wieloletnich, nowych i odtworzeniowych, a także innych wydatków na zakupy aparatury i sprzętu medycznego czy wyposażenia oraz modernizacje, dostosowanie warunków udzielania świadczeń medycznych do obowiązujących norm, standardów i przepisów prawa.

Źródłem finansowania powyższego były środki budżetu województwa dolnośląskiego, środki budżetu państwa oraz środki innych JST.

Wydatki poniesione w 2020 r. – 1 551 264 zł.

Działalność bieżąca na rzecz SP ZOZ-ów**Wydział Nadzoru Finansowego i Restrukturyzacji**

Działanie obejmuje dotacje udzielone SP ZOZ-om m.in. na finansowanie, bądź współfinansowanie wydatków bieżących, w tym remonty, celem umożliwienia prawidłowego i ciągłego prowadzenia działalności leczniczej oraz dostosowania warunków udzielania świadczeń medycznych do obowiązujących norm, standardów i przepisów prawa.

Źródłem finansowania powyższego były środki budżetu województwa dolnośląskiego.

Wydatki poniesione w 2020 r. – 809 320 zł.

Zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych**Wydział Nadzoru Finansowego i Restrukturyzacji**

Działania polegające na zabezpieczeniu potrzeb związanych sytuacją epidemiczną, w szczególności realizacji działań związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-Co V-2, zwanej „COVID-19”.

Działanie obejmuje dotacje udzielone SP ZOZ-om m.in. na finansowanie, bądź współfinansowanie wydatków bieżących oraz majątkowych, związanych z potrzebami wynikającymi z sytuacji epidemicznej (zakup sprzętu, wyposażenia, środków ochrony, dostosowanie obiektów).

Źródłem finansowania powyższego były środki budżetu województwa dolnośląskiego, środki budżetu państwa oraz środki innych JST.

Wydatki poniesione w 2020 r. – 8 662 960 zł.

Działania podejmowane w dziedzinie Ochrona Zdrowia przez Sanatoria Dolnośląskie sp. z o.o.**Sanatoria Dolnośląskie sp. z o.o.****Podejmowanie działań dla poprawy dostępności i podniesienia jakości świadczeń zdrowotnych oraz na rzecz ograniczenia zachorowalności mieszkańców regionu.**

Przygotowanie dokumentacji budowlanej i wykonawczej z pozwoleniem na budowę ZPL w Sanatorium Uzdrowiskowym „Zimowit” w Dusznikach-Zdroju o wartości 275 655,38 zł, w ramach realizacji projektu budowy Pawilonu III.

Działania podejmowane w dziedzinie lecznictwa uzdrowiskowego**Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A.****Projekty realizowane przez spółkę Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A.:**

- Kontynuacja odbudowy obiektu Zakładu Przyrodoleczniczego w Szczawnie Zdroju - odbudowa i rekonstrukcja dachu – odtworzenie więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych oraz instalacji odgromowej dachu na kwotę 863 094,02 zł,
- Dokumentacja projektowa odbudowy i modernizacji ZPL na kwotę 357 416,40 zł,
- Dokumentacja projektowa remontu i modernizacji Domu Zdrojowego (remont stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana pokrycia dachowego, remont tarasów i elewacji, na kwotę 42 694,57 zł,
- Dostawa i montaż platformy przyschodowej w Domu Zdrojowym w Jedlinie Zdrój na kwotę 48 538,24 zł,
- Modernizacja Sanatorium „Dąbrówka” w zakresie elewacji, izolacji przeciwwilgociowej na kwotę 445 722,86 zł,
- Wykonanie sieci strukturalnej w budynku „Anka” na kwotę – 8391,57 zł,
- Modernizacja c.o. w Sanatorium „Dąbrówka” – 9116,18 zł,
- Opłaty skarbowe do inwestycji z poprzednich lat – 939,54 zł.

Zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych:

- Środki transportu – 112 100,86 zł,
- Urządzenia techniczne – 24 865,97 zł,
- Urządzenia gastronomiczne – 33 614,61 zł,
- Narzędzia, przyrządy, i wyposażenie – 6926,59 zł,
- Urządzenia komputerowe - 73 620,67 zł.

Wartość nakładów poniesionych na zadania inwestycyjne i zakup środków trwałych - 2 027 042,08 zł.

Remonty:

- Kontynuacja – remont stropów piwnicznych w ZPL - 65 446,25 zł,
- Remont dźwigu osobowego w Domu Zdrojowym w Szczawnie Zdroju – 43 369,20 zł,
- Remont klatki schodowej w Domu Zdrojowym w Szczawnie Zdroju – 16 986,27 zł,
- Renowacja parkietów w Jadalni w Domu Zdrojowym w Szczawnie Zdroju – 16 206,83 zł,
- Wymiana klimatyzatora w kuchni Domu Zdrojowego w Szczawnie Zdroju – 4204,41 zł,
- Wymiana wykładziny w korytarzu w Domu Zdrojowym w Jedlinie Zdroju – 2590,11 zł.

Razem - 148 803,07 zł.

Projekt realizowany przez Nowy Szpital Wojewódzki sp. z o.o.

Nowy Szpital Wojewódzki sp. z o.o.

Szpital im. Marciniaka otrzymał nowy rezonans magnetyczny z Fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Uruchomienie rezonansu wymagało całościowego przystosowania i wykonania prac wykończeniowych pomieszczenia. Przedstawiciele Spółki pełnili funkcje nadzorcze w procesie inwestycyjnym oraz koordynowali proces odbiorów związany z uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie.

Projekt realizowany przez DCM DOLMED S.A.

DCM DOLMED S.A.

Podejmowanie działań dla poprawy dostępności i podniesienia jakości świadczeń zdrowotnych oraz na rzecz ograniczenia zachorowalności mieszkańców regionu.

Zakup rezonansu magnetycznego i tomografu komputerowego wraz z dostosowaniem pomieszczeń.

Działalność Dolnośląskim Centrum Rehabilitacji Sp. z o.o.

Dolnośląskim Centrum Rehabilitacji Sp. z o.o.

Podejmowanie działań dla poprawy dostępności i podniesienia jakości świadczeń zdrowotnych oraz na rzecz ograniczenia zachorowalności mieszkańców regionu.

Projekty realizowane przez spółkę DCR sp. z o.o.

- Przebudowa Pracowni Diagnostyki Obrazowej wraz z zakupem nowego aparatu RTG (1 494 710,81 zł);
- Zakup aparatu RTG ze zmotoryzowanym ramieniem C z funkcją 3D (905 715,50 zł). Spółka otrzymała na ten cel łączne dofinansowanie w wysokości 700 000,00 zł (77,29%) z Fundacji KGHM Polska Miedź.
- Zakup stołu operacyjnego przeziernego (318 546,00 zł);
- Zakup oprogramowania do Laboratorium (215 865,00 zł);
- Zakup sterylizatora parowego do Centralnej Sterylizatorni (148 437,00 zł)
- Realizacja projektu pn. „Poprawa dostępności i podniesienie jakości świadczeń zdrowotnych na rzecz ograniczenia zachorowalności mieszkańców regionu w związku z pojawieniem się COVID 19” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, w ramach którego zakupiono:
  - aparaturę medyczną, diagnostyczną i laboratoryjną (1 657 454,40 zł),
  - środki ochrony osobistej (244 013,26 zł),
  - urządzenia do dezynfekcji (87 480,00 zł).
- Modernizacja i rozbudowa instalacji tlenowej w Dolnośląskim Centrum Rehabilitacji Sp. z o.o. w Kamiennej Górze. Projekt realizowany na mocy Porozumienia z 21 grudnia 2020 roku z Województwem Dolnośląskim w sprawie dotacji na realizację zadania pn.: „Zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych”. Przyznana dotacja w wysokości 250 000,00 zł pochodzi z rezerwy celowej budżetu państwa na zwalczanie zakażenia, zapobieganie rozprzestrzenianiu się, profilaktykę oraz zwalczanie skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2. Spółka w 2020 r. zawarła umowę na wykonanie prac projektowych. Rzeczowa realizacja oraz rozliczenie środków nastąpi do 30 kwietnia 2021 r.

Wspieranie rozwoju systemu małej retencji wodnej w regionie (poprawa stanu technicznego i skuteczności zbiorników małej retencji).

Realizacja przez DCR sp. z o.o. projektu pn. „Modernizacja systemu zbierania i retencjonowania wód opadowych w zlewni Dolnośląskiego Centrum Rehabilitacji sp. z o.o. w Kamiennej Górze” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. 14 grudnia 2020 r. Spółka zawarła umowę o dofinansowanie projektu. Całkowita wartość projektu wyniosła 2 545 674,41 zł, a dofinansowanie 2 143 436,00 zł. W 2020 r. wydatkowano środki na realizację inwestycji w wysokości 199 260,00 zł, głównie opracowanie dokumentacji projektowej. Obecnie Spółka oczekuje na refundację poniesionych nakładów (85%).

Projekt Poprawa dostępności i podniesienie jakości świadczeń zdrowotnych na rzecz ograniczenia zachorowalności mieszkańców regionu w związku z pojawieniem się COVID-19 (nr RPDS.06.02.00-02-0001/20)

Wydział Zdrowia

Głównym celem projektu jest zwiększenie możliwości diagnostycznych, ratowniczych i medycznych na terenie województwa dolnośląskiego w związku z epidemią spowodowaną wirusem SARS-CoV 2 oraz stworzenie odpowiedniej bazy sprzętowej przeznaczonej do wykorzystanych w czasie przyszłych zdarzeń epidemiologicznych w zakresie chorób zakaźnych, jak i zakresie normalnego funkcjonowania podmiotów leczniczych po pandemii.

Projekt jest realizowany od dnia 01.02.2020 r. do dnia 30.06.2021 r. i obejmuje zakup oraz wyposażenie karet pogotowia ratunkowego i ambulansów, zakup niezbędnej aparatury medycznej, laboratoryjnej i diagnostycznej oraz materiałów medycznych, środków ochrony indywidualnej, urządzeń do dezynfekcji, środków do dezynfekcji, środków farmaceutycznych, przeprowadzenie niezbędnych prac remontowo - budowlanych oraz działania informacyjno-promocyjne. W ramach projektu udzielono dotacji 24 Partnerom. Partnerem wiodącym jest Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, który jest odpowiedzialny m.in. za działania informacyjno-promocyjne.

W ramach projektu w 2020 r. zakupiono:

- aparaturę medyczną diagnostyczną i laboratoryjną, w tym m. in.: 18 aparatów USG, 114 łóżek, 54 ssaki elektryczne, 57 kardiomonitorów, 6 wirówek laboratoryjnych, 2 zamrażarki laboratoryjne, 1 zestaw do kraniotomii, 14 wideolaryngoskopów, 53 defibrylatory, 4 krzesła kardiologiczne, 3 nosze elektryczne, 297 pomp infuzyjnych, 48 respiratorów, 42 urządzenia do kompresji klatki piersiowej, 10 wiertarek do wkłuc dożylowych, 134 worków AMBU, 20 stacji dokujących do pomp infuzyjnych, 7 aparatów do oznaczania wirusa SARS Cov 2, 1 automatyczny system do izolacji kwasów nukleinowych, 3 komory laminarne, 103 lampy UV, 25 aparatów do EKG, 6 aparatów do hemodializy, 7 aparatów do pomiaru parametrów krytycznych wraz z wyposażeniem, 4 lodówki na leki, 138 pulsoksymetrów, 63 wózki transportowe, 9 aparatów BIPAP do wentylacji nieinwazyjnej, 2 aparaty do znieczulenia z parownikiem, 3 aparaty RTG, 5 bronchoskopów, 1 ECMO, 1 monitor funkcji życiowych, 2 tory wizyjne z wideobronchoskopami do diagnostyki endoskopowej płuc,
- 5 karet pogotowia ratunkowego,
- 534 urządzenia do dezynfekcji / dekontaminacji / zamgławiania / dozowniki,
- a także środki do dezynfekcji oraz środki ochrony osobistej.

Projekt realizowany jest w ramach Działania 6.2 „Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną” w Osi Priorytetowej nr 6 Infrastruktura spójności społecznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Całkowita wartość projektu ma wynieść 91 200 000,00 zł, w 100% finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W 2020 r. realizacja projektu wyniosła ogółem 57 841 530,96 zł.

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

WSPARCIE ROZWOJU REGIONALNEGO

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: Departament Gospodarki

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Dolny Śląsk. Zielona Dolina Żywności i Zdrowia

Wydział Rozwoju Regionalnego

I. Opracowywanie i realizacja projektów zgodnych z założeniami programu DOLNY ŚLĄSK ZIELONA DOLINA ŻYWNOSCI I ZDROWIA

W 2020 roku Spółka DOZEDO prowadziła prace w ramach n/w projektów:

1. „Innowacyjne metody chowu bydła w celu uzyskania najlepszej jakości dolnośląskiej wołowiny”

Spółka jest liderem projektu „Wołowina z Zielonej Doliny” - wniosek zgłoszony w grudniu 2018 roku otrzymał dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i na mocy podpisanej umowy z dnia 29 listopada 2019 r. Grupa Operacyjna przystąpiła do jego realizacji. W 2020 realizowano dwa etapy projektu (I i II). Operacja realizowana jest w ramach działania 16 „Współpraca” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 i jest współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Wartość całkowita operacji: 2 246 777,00 zł.

W ramach operacji w okresie sprawozdawczym przeprowadzono dwie Konferencje:

- III Konferencja: WOŁOWINA Z ZIELONEJ DOLINY Szanse i zagrożenia w ramach programu DOLNY ŚLĄSK ZIELONA DOLINA ŻYWNOSCI I ZDROWIA – 25.02.2020 r.,

- Konferencja: Poprawa efektywności chowu bydła mięsnego w warunkach Dolnego Śląska - grupa operacyjna „Wołowina z Zielonej Doliny” – 19.11.2020 r. (wideokonferencja).

Ponadto prowadzono prace badawczo-rozwojowe.

2. „Innowacyjne technologie upraw warzyw w zamkniętym cyklu wody”

Spółka jest liderem operacji, która będzie realizowana wraz z Grupą Operacyjną pn. „Innowatorzy Upraw”, złożoną z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego i Politechniki Wrocławskiej. Wniosek o przyznanie pomocy został złożony w marcu 2020 r., zaś informacja o przyznaniu pomocy została potwierdzona w październiku 2020 r. Operacja realizowana jest w ramach działania 16 „Współpraca” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 i jest współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Wartość całkowita operacji: 1 530 027,00 zł.

3. „Innowacyjne metody chowu i hodowli owiec w świetle zmieniających się warunków klimatycznych Dolnego Śląska”

Spółka jest liderem operacji, która będzie realizowana wraz z Grupą Operacyjną „Owce z Zielonej Doliny”, w skład której wchodzi Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego i dolnośląscy hodowcy owiec. Wniosek o przyznanie pomocy został złożony w marcu 2020 r., zaś informacja o przyznaniu pomocy została potwierdzona w październiku 2020 r. Operacja realizowana jest w ramach działania 16 „Współpraca” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 i jest współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Wartość całkowita operacji: 2 098 317,00 zł.

4. „IQSell: Innowacje organizacyjne dla rozwoju krótkich łańcuchów dostaw żywności”

Spółka jest liderem operacji, która będzie realizowana wraz z Grupą Operacyjną „Innowacje dla Lokalnych Rynków Rolnych”, w skład której wchodzi Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu, Polska Fundacja Innowacji, Małopolska Izba Rolnicza w Krakowie, Iso Tech sp. z o.o., Stowarzyszenie Producentów Koszyka Liseckiego oraz 15 osób fizycznych. Wniosek o przyznanie pomocy został złożony w marcu 2020 r., zaś informacja o przyznaniu pomocy została potwierdzona w lutym 2021 r. Operacja realizowana jest w ramach działania 16 „Współpraca” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 i jest współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Wartość całkowita operacji: 2 007 113,00 zł.

5. „Inteligentny szkółkarz winorośli - technologiczne i organizacyjne innowacje produkcji i sprzedaży materiału szkółkarskiego oraz zakładania winnic”

Spółka jest liderem operacji, która planowana jest do realizacji wraz z Grupą Operacyjną „IQVinePlant”, w skład której wchodzi Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu, Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych – Oddział we Wrocławiu oraz 3 osoby fizyczne. Wniosek o przyznanie pomocy został złożony w marcu 2020 r. W chwili obecnej trwa jego merytoryczna weryfikacja. Operacja ma być realizowana w ramach działania 16 „Współpraca” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 i współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Planowana wartość całkowita operacji: 1 086 263,00 zł.

6. „Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności w obszarze małego przetwórstwa lokalnego lub w obszarze rozwoju zielonej gospodarki, w tym tworzenie nowych miejsc pracy”.

Dolnośląska Zielona Dolina Sp. z o.o. była liderem projektu realizowanego w partnerstwie z Wrocławską Radą Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych oraz Lokalnymi Grupami Działania: Stowarzyszenie LIDER A4, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ślężanie, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gromnik. Operacja realizowana była w okresie od 01.02.2020 do 31.10.2020. W ramach projektu w dniu 22.10.2020 r. we Wrocławskiej Radzie Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT przeprowadzono (w reżimie sanitarnym wynikającym z pandemii COVID-19) 1-dniową konferencję branżową pt.: „Zaspokoić potrzeby, czerpać zyski – marketing i sprzedaż w branży rolno-spożywczej”.

W ramach konferencji odbyły się wykłady:

1. Budowanie sieci sprzedaży w branży spożywczej;
2. Skuteczne działania marketingowe: jak uniknąć błędów w planowaniu strategii marketingowych.

W ramach operacji przeprowadzono również proces audytów dla 10 produktów u 6 producentów zgodnie z Regulaminem Znaku „Zielona Dolina Żywności i Zdrowia”. Całkowity budżet operacji wyniósł: 31 487,00 zł.

II. Organizacja certyfikacji produktów rolno-spożywczych, finalizowanej uzyskaniem prawa do znaku towarowego Zielona Dolina

Spółka kontynuowała działania związane z realizacją procesu certyfikacji zgodnie z Regulaminem przyznawania prawa do używania znaku „Zielona Dolina Żywności i Zdrowia”. W ramach przeprowadzonej operacji związanej z procesem przyznawania znaku poddano ocenie przez Kapitułę Znaku a następnie przeprowadzono audyt i przyznano na podstawie rekomendacji certyfikaty 10 regionalnym produktom.

Operacje związane z przyznaniem Znaku „Zielona Dolina Żywności i Zdrowia” były realizowane ze środków pozyskanych w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Projekt zakładał przeprowadzenie cyklu szkoleń dla producentów rolno-spożywczych oraz po ich zakończeniu wybór produktów spełniających kryteria zawarte w Regulaminie przyznawania znaku. Zadanie zrealizowano przy współpracy Wrocławskiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych oraz Lokalnych Grup Działania:

1. Stowarzyszenie LIDER A4;
2. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ślężanie;
3. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gromnik.

III. Działania promocyjne:

W okresie sprawozdawczym wszystkie działania podejmowane przez Spółkę były promowane i rozpowszechniane za pomocą prowadzonych:

- kanałów internetowych w SOCIAL MEDIA na platformach:

1. FACEBOOK: <https://www.facebook.com/dzddozedo> (dane za 2020 r.: 95 – liczba postów, 32 890 – całkowity zasięg dotarcia, 347 – średni zasięg dotarcia/post)
2. LINKEDIN: <https://www.linkedin.com/company/dolno%20slaska-zielona-dolina-dozedo-sp-z-o-o/?viewAsMember=true> (dane za 2020 r.: 59 – liczba postów, 20 656 – całkowity zasięg dotarcia, 350 – średni zasięg dotarcia/post)
3. TWITTER: <https://twitter.com/DOZEDO3> (dane za 2020 r.: 60 – liczba postów, 12 056 – całkowity zasięg dotarcia, 200 – średni zasięg dotarcia/post)

- Strony internetowej: <http://www.zielonadolina.biz/>

Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego

Wydział Rozwoju Gospodarczego

W 2020 roku dokonano aktualizacji dokumentu i opracowano:

Projekt Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030

Jest to dokument wykonawczy uszczegóławiający na najbliższą dekadę Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 w zakresie rozwoju innowacyjnego regionu i wyznacza on kierunki wsparcia innowacyjności w nowej perspektywie funduszy europejskich 2021-2027, w zakresie nie tylko określonych celów operacyjnych, ale też nowych Inteligentnych Specjalizacji Dolnego Śląska. Proces opracowywania niniejszego dokumentu rozpoczęty w 2019 roku, był kontynuowany w 2020 r. i został zakończony w 2021 r.

W 2020 r. zrealizowano następujące zadania:

- opracowano wersję pierwszą projektu DSI 2030,
- projekt strategii poddano konsultacjom społecznym, które odbyły się w terminie od 25.06. do 30.07.2020 r. Wpłynęło 28 formularzy, tj. 166 uwag, propozycji i komentarzy do treści strategii,
- poszczególne wersje projektu strategii oraz propozycje rozstrzygnięcia uwag z konsultacji społecznych uzgodniono z członkami z Grupy ekspertów ds. DSI 2030, tj. gremium opiniodawczo-doradczym powołanym przez Zarząd Województwa, którego skład tworzyło 15 ekspertów - przedstawiciele podmiotów dolnośląskiego systemu innowacji (m.in.: parków technologicznych, uczelni, jednostek B+R, instytucji otoczenia biznesu),
- projekt dokumentu skonsultowano również z Komisją Polityki Rozwoju Regionalnego i Gospodarki Dolnośląskiego Sejmiku,
- od września do grudnia 2020 r. projekt strategii poddano ewaluacji ex-ante. Dokument poprawiono zgodnie z otrzymanymi rekomendacjami i 5 stycznia 2021 r., strategia została przyjęta przez Zarząd Województwa do realizacji.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Społeczny i budżet województwa dolnośląskiego (85% - EFRR, 15% - budżet województwa dolnośląskiego). Pomoc Techniczna Regionalnego Programu Operacyjnego WD 2014-2020.

Kwota poniesionych wydatków: 73 726,20 zł.

Ewaluację ex-ante projektu Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030 Mobilne

We wrześniu 2020 r. projekt strategii DSI 2030 poprawiony zgodnie z uwzględnionymi uwagami z konsultacji społecznych oraz otrzymanymi w wyniku konsultacji z Komisją Sejmiku, przekazano zewnętrznemu podmiotowi, który przeprowadził ewaluację ex-ante. Miała ona na celu ocenę logiki interwencji przyjętej w ramach DSI 2030 i opracowanie rekomendacji oraz możliwych do zastosowania propozycji zmian i uzupełnień, które przyczynią się do podniesienia jakości, spójności i kompletności dokumentu.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Społeczny i budżet województwa dolnośląskiego (85% - EFS, 15% - budżet województwa dolnośląskiego). Pomoc Techniczna Regionalnego Programu Operacyjnego WD 2014-2020.

Kwota poniesionych wydatków: 50 000,00 zł.

W ramach działań na rzecz Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji pozyskiwane są środki zewnętrzne i realizowane projekty mające wpływ na osiągnięcie celów strategicznych i operacyjnych Strategii.

W 2020 roku podjęto działania w następujących projektach:

MineLife – Życie z Górnictwem

Projekt realizowany w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020 w ramach IV Osi priorytetowej (Współpraca partnerska i potencjał instytucjonalny). W ramach projektu realizowane były trzy zadania:

- wspólny rozwój kompetencji,
- rozwój i zastosowanie strategii zarządzania konfliktami,
- znaczenie górnictwa w Saksonii i na Dolnym Śląsku

Projekt realizowany w partnerstwie z Saksońskim Wyższym Urzędem Górniczym (SOBA), Wyższym Urzędem Górniczym (WUG) oraz Okręgowym Urzędem Górniczym (OUG), którego celem było poszerzenie wiedzy w zakresie struktur administracyjnych, kompetencji i procedur administracyjnych na obszarze wsparcia, jak również dostępnych technologii i procedur w górnictwie odkrywkowym i podziemnym, konstruktywne rozwiązanie konfliktów wywołanych przez oddziaływanie górnictwa oraz poprawa wizerunku górnictwa wśród saksońsko-dolnośląskiej opinii publicznej. W związku z tym, że jedną z inteligentnych specjalizacji są surowce naturalne i wtórne, projekt ten w wymiarze transgranicznym umożliwiał współpracę nad nowymi rozwiązaniami i technologiami w regionach, gdzie górnictwo się rozwija.

Efektom realizacji zadań w 2020 r. było m.in. spotkanie ewaluacyjne w siedzibie Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu. Było to ostatnie z zaplanowanych aktywności w ramach projektu. Ponadto wyprodukowano podręcznik dobrych praktyk na temat zarządzania konfliktami w górnictwie, a także zbiór wszystkich publikacji fachowych napisanych w ramach projektu, dodrukowano także broszurę dotyczącą obiektów turystycznych na Dolnym Śląsku i w Saksonii.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i budżet województwa dolnośląskiego (85% - EFRR, 15% - budżet województwa dolnośląskiego). Program Współpracy INTERREG Polska Saksonia 2014-2020.

Kwota poniesionych wydatków: 21 655,81 zł.

TRAILS +

Projekt TRAILS+ rozpoczął się 1 kwietnia 2019 r. i stanowi kontynuację realizowanego w latach 2016-2018 projektu TRAILS. Realizowany jest przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego razem z Uniwersytetem Technicznym w Dreźnie i Politechniką Wrocławską. Celem projektu jest wzmocnienie i pogłębienie potencjału innowacyjności w polsko-saksońskim regionie transgranicznym poprzez realizację warsztatów kreatywnych dla uczniów oraz nauczycieli w szkołach ponadpodstawowych. W projekcie zaplanowanych jest 10 8-dniowych warsztatów dla uczniów w mobilnych laboratoriach innowacyjności po stronie niemieckiej i 10 warsztatów po stronie polskiej. W 2020 r. odbyły się 3 z zaplanowanych pierwotnie 8 warsztatów. Spowodowane było to zamknięciem szkół oraz obostrzeniami związanymi z pandemią wirusa SARS-CoV 2. Łącznie do tej pory, w pięciu warsztatach wzięło udział 179 uczniów i 23 nauczycieli.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i budżet województwa dolnośląskiego (85% - EFRR, 15% - budżet województwa dolnośląskiego). Program Współpracy INTERREG Polska Saksonia 2014-2020.

Kwota poniesionych wydatków: 180 024,33 zł.

CircE - European regions towards circular economy

Projekt rozpoczął się w 2017 roku. Dotyczy wymiany doświadczeń w zakresie właściwego planowania strategicznego w obszarze gospodarki cyrkularnej, jak również organizowania współpracy pomiędzy regionami w tworzeniu międzyregionalnych „łańcuchów wartości” intensyfikujących współpracę podmiotów z różnych części Europy, chcących prowadzić działalność społeczną i biznesową w poszanowaniu zasad gospodarki obiegu zamkniętego. Liderem projektu jest Region Lombardia. W lipcu 2019 r. rozpoczęła się jego II faza. Podstawą realizacji zadań w II fazie projektu jest Plan Wykonawczy (tzw. Action Plan), przygotowany przez Województwo Dolnośląskie i przyjęty przez Zarząd. Działania w ww. Planie obejmują aktualizację Regionalnej Strategii Innowacji z uwzględnieniem znaczenia i potencjału Gospodarki Obiegu Zamkniętego (GOZ) w regionalnej gospodarce oraz działania edukacyjne skierowane do przedsiębiorców i uczniów również z tegoż obszaru.

W 2020 roku, mimo nałożonych obostrzeń związanych z pandemią, kontynuowano działania zaplanowane w projekcie. Zarząd Województwa prowadził proces aktualizacji Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030, która dzięki rekomendacjom zebranych w ramach projektu, traktuje przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym jako jeden z priorytetów. Powstała nowa horyzontalna inteligentna specjalizacja pn. „Zielony Ład”, w skład której wchodzi Technologie nisko- i bezodpadowe, Technologie poprawiające efektywność energetyczną oraz Technologie poprawiające efektywność gospodarowania wodą.

Dzięki przejściu na organizację spotkań zdalnych, udało się przygotować konferencję online z udziałem prelegentów i wielu uczestników, którzy mogli oglądać to wydarzenie „na żywo” poprzez kilka kanałów w mediach społecznościowych, takich jak facebook i youtube. W dniu transmisji webinar miał ok. 2300 odbiorców. Oprócz wydarzenia, które odbyło się 4 listopada, w ramach zadania zostały również przeprowadzone badania ilościowo-jakościowe skali marnowania żywności w przykładowych placówkach oświaty i gastronomii.

W badaniu wzięły udział: szkoła w Ząbkowicach Śląskich i oraz restauracja hotelowa w Świeradowie-Zdroju. Dzięki otrzymanym результатам, zostały przedstawione realne działania zapobiegawcze w celu zmniejszenia ilości marnowanej żywności oraz przyczyny powstawania w danym ośrodku nadmiernej ilości odpadów z żywności.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i budżet województwa dolnośląskiego (85% - EFRR, 15% - budżet województwa dolnośląskiego). Program Interreg Europa.

Kwota poniesionych wydatków: 86 348,84 zł + 49 000 zł (konferencja online sfinansowana w 100% z budżetu województwa dolnośląskiego).

Climatic Town - Energetyczna Rewitalizacja Miast

Projekt flagowy, którego liderem był Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, realizowany był w latach 2016-2019 we współpracy Województwa Dolnośląskiego z Saksońską Agencją ds. Energii SAENA. Projekt miał za zadanie wspierać działania zwiększające efektywność energetyczną na obszarze polsko-saksońskiego pogranicza. Celem projektu było stworzenie platformy informacyjnej i szkoleniowej w ramach przygotowania inwestycji z zakresu efektywności energetycznej na obszarze wsparcia Programu INTERREG Polska - Saksonia 2014 - 2020. Działania koncentrowały się na organizacji warsztatów, wizyt studyjnych, wykonaniu dokumentacji technicznej w zakresie efektywności energetycznej w wybranych obiektach użyteczności publicznej i przygotowaniu podręcznika dobrych praktyk, prezentującego przykłady w zakresie inwestycji na rzecz efektywności energetycznej po polskiej i saksońskiej stronie. W ramach projektu w 2019 r. zorganizowano m.in. 2 wizyty studyjne po stronie dolnośląskiej i saksońskiej oraz wykonano i przekazano dolnośląskim samorządom dokumentację techniczną umożliwiającą przeprowadzenie inwestycji rewitalizacyjnych z uwzględnieniem efektywności energetycznej w wybranych obiektach użyteczności publicznej. Dokumentacje te stanowią uniwersalne narzędzie poprawy efektywności energetycznej obiektów oraz pozwolą samorządom na zachowanie najwyższych standardów w zakresie oszczędzania energii. W 2020 r. dokonano przekazania ostatniej transzy refundacji wydatków na rzecz partnera niemieckiego oraz w ramach zapewnienia trwałości projektu zaplanowano organizację wizyty studyjnej do siedziby partnera niemieckiego w Dreźnie. Z powodu wybuchu pandemii COVID 19 wizyta została przełożona na 2021 r.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i budżet województwa dolnośląskiego (85% - EFRR, 15% - budżet województwa dolnośląskiego). Program Współpracy INTERREG Polska - Saksonia 2014 - 2020.

Kwota poniesionych wydatków: 5 975,75 zł.

REMIX - Inteligentne i Zielone Regiony Górnicze UE

Projekt rozpoczął się w 2017 r. Projekt ma za zadanie rozwijanie współpracy nakierowanej na udoskonalanie polityk i strategii regionalnych, pomiędzy wybranymi europejskimi regionami górniczymi poprzez wymianę doświadczeń i dobrych praktyk. W lipcu 2019 r. wkroczył w II fazę realizacji, na potrzeby której przygotowany został Plan Wykonawczy (Action Plan) oraz rekomendacje do dolnośląskiej strategii RIS3 w obszarze surowce naturalne i wtórne.

W 2020 roku w ramach projektu prowadzony był monitoring wdrażania Action planu (raport z wdrażania AP) oraz następujące działania:

- styczeń - współpraca z interesariuszami przy przystąpieniu do projektu w ramach konkursu Horyzont 2020: Zrównoważone zarządzanie w przemyśle wydobywczym;
- 25-26 maja - przygotowanie wkładu do warsztatów online projektu MIREU. Cel: przedstawienie zmian dolnośląskiej RIS3 w obszarze górnictwa i surowców w ramach prezentacji REMIX;
- 29 czerwca - przesłanie nowego dokumentu „Dolnośląska Strategia Innowacji 2030” do interesariuszy REMIX w ramach konsultacji społecznych;
- 25 listopada - Seminarium projektu MIREU „Podejście oparte na umiejętnościach miękkich w górnictwie i metalurgii: edukacja jako kluczowy składnik SLO w całym społeczeństwie” - udział w panelu dyskusyjnym na temat: „Jakie umiejętności w zakresie edukacji i budowania relacji są potrzebne regionalnym administracjom, przemysłowi i naukowcom? W jaki sposób kształcenie władz regionalnych i lokalnych, a także przemysłu, pomaga osiągnąć i utrzymać SLO? ”;
- styczeń-grudzień - wydawanie cyklicznego biuletynu informującego o możliwościach finansowania i prezentowanie wyników projektów międzynarodowych: 8 wydanych newsletterów, ok. 700 subskrybentów.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i budżet województwa dolnośląskiego (85% - EFRR, 15% - budżet województwa dolnośląskiego). Program INTERREG Europa.

Kwota poniesionych wydatków: 217 668,30 zł.

Promocja oferty gospodarczej regionu na rynkach krajowych i międzynarodowych

Celem projektu jest pozyskanie nowych inwestorów i partnerów handlowych oraz prezentacja dolnośląskiej przedsiębiorczości i jej potencjału, zarówno w kraju, jak i za granicą. Działania projektowe ukierunkowane są na ekspansję na rynki krajowe i międzynarodowe. Do wsparcia w ramach projektu wytypowane zostały trzy branże: aerospace, spożywcza i farmaceutyczno-kosmetyczna. Są to branże, które wpisują się w obszary Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji, a więc takie, które zostały zidentyfikowane w ramach Regionalnej Strategii Innowacji jako obszary o wysokim potencjale innowacyjnym.

Efektom realizacji zadań w 2020 roku było m.in. zorganizowanie 18 czerwca konferencji prasowej online prezentującej założenia projektu i zachęcającej przedsiębiorców do zgłaszania wstępnego zainteresowania udziałem w wydarzeniach projektowych, a także przeprowadzenie drogą internetową, w okresie od maja do czerwca, 3 ankiet dotyczących zainteresowania firm udziałem w tegorocznych wydarzeniach projektowych. W odpowiedzi nadesłano 43 formularze. Na tej podstawie utworzono bazę potencjalnie zainteresowanych przedsiębiorstw.

Z uwagi na epidemię COVID-19 wydarzenia tj. targi i misje gospodarcze zaplanowane na 2020 r. zostały odwołane przez organizatorów, w tej sytuacji zdecydowano się na dokonanie zmian w projekcie.

Ponadto zrealizowano postępowania na produkcję materiałów marketingowych oraz spotów radiowych przewidzianych do emisji w dolnośląskich stacjach radiowych, promujących projekt i zachęcających dolnośląskich przedsiębiorców do udziału w nim (w tym do udziału w targach i misjach gospodarczych dających szansę na promocję własnej działalności, możliwość zaprezentowania własnego potencjału w kraju i za granicą czy pozyskanie partnerów handlowych).

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i budżet województwa dolnośląskiego (85% - EFRR, 15% - budżet województwa dolnośląskiego). Regionalny Program Operacyjny WD 2014 - 2020.

Kwota poniesionych wydatków: 193 189,43 zł.

Rozwój inteligentnych specjalizacji Dolnego Śląska poprzez skoordynowane działania animacyjne w zakresie procesu przedsiębiorczego odkrywania

Przygotowano i złożono fiszkę projektową w celu umieszczenia projektu w Wykazie projektów zidentyfikowanych przez IZ RPO WD w ramach trybu pozakonkursowego RPO WD 2014-2020. Rozpoczęcie realizacji projektu zaplanowano na II połowę 2021 r.

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i budżet województwa dolnośląskiego (85% - EFRR, 15% - budżet województwa dolnośląskiego). Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

TELEBIMY – nowoczesne e-usługi w dziedzinie turystyki i kultury w dolnośląskich gminach

Nadrzędnym celem projektu było wsparcie rozwoju regionalnych produktów turystycznych poprzez wykreowanie e-usługi działającej i dostępnej w oparciu o zintegrowany system telebimów zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego. Jednocześnie realizacja projektu przyczyniła się do stworzenia nowego produktu turystycznego jakim była e-usługa w zakresie informacji turystycznej i kulturalnej. Innymi celami związanymi z realizacją projektu było:

- podniesienie konkurencyjności oferty turystycznej i kulturalnej regionu i dalszy jej rozwój;
- zachowanie i utworzenie nowych miejsc pracy w sektorze turystyki;
- pobudzenie rozwoju gospodarczego regionu poprzez stworzenie dla MŚP koniunktury w zakresie usług turystycznych.

W ramach zadania zakupiono i zamontowano 5 ekranów LED (telebimów) oraz wyprodukowano spoty reklamowe. W związku z tym powstał nowy produkt turystyczny, jakim była nowoczesna e-usługa w dziedzinie turystyki i kultury świadczona z wykorzystaniem ekranów LED. Celem prowadzonej kampanii reklamowej było przyczynienie się do wzrostu ruchu turystycznego.

Uczestnikami projektu było 11 gmin (w tym Gmina Wałbrzych będąca jednocześnie Liderem Projektu) z terenu województwa dolnośląskiego oraz Województwo Dolnośląskie.

Środki w 2020 roku przeznaczone na utrzymanie ekranów ledowych. Z uwagi na zakończenie trwałości projektu, udziały posiadane w Telebimach przez Województwo (50%) zostały przekazane na rzecz Lidera projektu tj. miasto Wałbrzych.

Źródło finansowania: budżet województwa dolnośląskiego.

(wydatki realizowane w ramach zadania na zasadzie refundacji: EFRR - 70%, wkład krajowy - 30% (projekt realizowany na zasadzie refundacji poniesionych wydatków, z czego 50% kosztów - wkładu krajowego i prefinansowania - ponosi województwo dolnośląskie, a pozostałe 50% w częściach równych pozostali partnerzy projektu). Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013

Kwota poniesionych wydatków: 6 455,96 zł zł.

Dolnośląska Polityka Miejska

Instytut Rozwoju Terytorialnego

W 2020 roku realizowano działania, które stanowią pośredni komponent Dolnośląskiej Polityki Miejskiej.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego 2030 (PZPWD 2030), przyjętego uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r., wyznaczone zostały 4 miejskie obszary funkcjonalne (MOF): Wrocławski, Jeleniogórski, Legnicko-Głogowski i Wałbrzyski.

W PZPWD 2030 wskazano granice tych obszarów, sformułowano do nich kierunki polityki oraz zasady przestrzennego zagospodarowania województwa, które obejmują wyłącznie aspekty zagospodarowania przestrzennego, w odniesieniu do celów sformułowanych w Wizji PZPWD.

Miejskie obszary funkcjonalne ośrodka wojewódzkiego i ośrodków regionalnych są miejscami największej koncentracji procesów gospodarczych, potencjału rynku pracy i usług. Szansą na wzmocnienie potencjału ośrodków ponadlokalnych jest integracja w obrębie ich obszarów funkcjonalnych, która powinna się odbywać poprzez działania planistyczne, służące przywróceniu i utrwaleniu ładu przestrzennego, jak i działania inwestycyjne. W PZPWD ustalone zostały działania w zakresie poprawy dostępności transportowej i integracji transportu, budowy systemu zielonej infrastruktury i racjonalizacji zagospodarowania terenów niezabudowanych w odniesieniu do miejskich obszarów funkcjonalnych.

Wyznaczone miejskie obszary funkcjonalne są spójne ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 (SRWD 2030). Strategia zawiera propozycję tych samych MOF, ale o innych granicach, zmienionych w wyniku opiniowania projektu PZPWD.

Program współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na Dolnym Śląsku

Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Regionalny Punkt Doradczy działający przy Dziale Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi

W 2020 r. kontynuowano prowadzenie Regionalnego Punktu Doradczego w zakresie udzielania bezpłatnego doradztwa dla organizacji pozarządowych. Doradztwo udzielane było przez doradcę zewnętrznego, zatrudnionego na potrzeby Regionalnego Punktu Doradczego.

Tematyka doradztwa dotyczyła najczęściej aspektów formalno-prawnych związanych z zakładaniem i funkcjonowaniem organizacji pozarządowych, konsultacji ofert i projektów, źródeł pozyskiwania funduszy na działalność statutową organizacji i realizowane przez nie projekty, a także sprawozdań z realizacji zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert oraz Dolnośląskiego Budżetu Obywatelskiego – Aktywny Dolny Śląsk 2019 r.

Doradca przygotowywał raz w miesiącu zestawienie aktualnych konkursów dla organizacji pozarządowych, a także informował o zmianach w przepisach dotyczących rozliczania projektów i zasad finansowania. Informacje te były raz w miesiącu publikowane w formie artykułu na stronie internetowej UMWD w zakładce „Organizacje pozarządowe”, przesyłane drogą mailową do organizacji pozarządowych, które zadeklarowały wolę otrzymywania takich opracowań oraz do pełnomocników gminnych i powiatowych odpowiedzialnych za kontakty z NGO.

W związku z ogłoszeniem na terenie Polski stanu zagrożenia epidemicznego, od 15 marca doradztwo realizowane było w formie zdalnej.

W sumie w 2020 r. usługa została zrealizowana w wymiarze 492 godzin doradztwa stacjonarnego i zdalnego oraz 18 godzin doradztwa mobilnego. Łącznie udzielonych zostało 278 porad, w tym: 58 konsultacji, 154 doradztwa oraz 66 informacji. Porady udzielane były przez doradcę: osobiście – 40 razy, telefonicznie – 94 razy oraz mailowo – 144 razy. W Regionalnym Punkcie Doradczym objęto wsparciem łącznie 220 podmiotów oraz 47 osób fizycznych. Doradztwa mobilne odbyły się w: Żmigrodzie, Dobrzykowicach, Łądku Zdroju, Legnicy i Wrocławiu.

Zespoły, grupy, rady – wykaz

W roku 2020 funkcjonowały zespoły, grupy, rady o charakterze doradczym i/lub inicjatywnym złożone z przedstawicieli organizacji pozarządowych lub podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego oraz przedstawicieli administracji publicznej. Z uwagi na sytuację pandemiczną spotkania i posiedzenia zespołów, grup roboczych rad odbywały się również w formie on–line.

Lp.	Nazwa zespołu, grupy, rady	Ogólna liczba członków	Liczba przedstawicieli Podmiotów Programu	Liczba spotkań posiedzeń w 2020 r.	Wydział/Departament obsługujący
1	Regionalne Forum Terytorialne	87	18	0 (3 głosowania w trybie obiegowym)	Wydział Rozwoju Regionalnego, Departament Gospodarki
2	Dolnośląska Rada Gospodarcza	63	27	0	Wydział Rozwoju Gospodarczego, Departament Gospodarki
3	Grupa ekspertów ds. Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030	17	2	1	Wydział Rozwoju Gospodarczego, Departament Gospodarki
4	Zespół ds. Rozwoju Energetyki Województwa Dolnośląskiego	25	9	1	Wydział Rozwoju Gospodarczego, Departament Gospodarki Instytut Rozwoju Terytorialnego
5	Grupa Robocza ds. Regionów Węglowych w Transformacji	26	4	2	Wydział Rozwoju Gospodarczego, Departament Gospodarki
6	Grupa Robocza ds. Funduszu Sprawiedliwej Transformacji	53	6	4	Wydział Rozwoju Gospodarczego, Departament Gospodarki
7	Komitet Monitorujący RPO WD 2014–2020	41	18	z uwagi na sytuację pandemiczną odbyło się 1 posiedzenie w formie on-line, poza tym Komitet obradował w formule obiegowej (18 trybów obiegowych)	Wydział Zarządzania RPO, Departament Funduszy Europejskich
8	Grupa Robocza ds. przedsiębiorstw i innowacji	17	10	4 spotkania w formule online	Wydział Zarządzania RPO, Departament Funduszy Europejskich
9	Grupa Robocza ds. zrównoważonego rozwoju	15	9	0	Wydział Zarządzania RPO, Departament Funduszy Europejskich
10	Dolnośląska Rada Działalności Pożytku Publicznego	20	10	2 (DRDPP II) 5 (DRDPP III)	Dział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi / Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Departament Spraw Społecznych
11	Dolnośląska Kapituła Wspierania Uzdolnień	11	1	2 (w trybie zdalnym)	Wydział Edukacji, Departament Spraw Społecznych
12	Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych	7	4	2	Dział Wspierania Osób z Niepełnosprawnościami/ Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego/ Departament Spraw Społecznych
13	Dolnośląska Społeczna Rada Senioralna	28	10	3	Dział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi/ Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Departament Spraw Społecznych
14	Dolnośląski Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej	21	9	2	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
15	Grupa robocza ds. reintegracji	10	5	2	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
16	Grupa robocza ds. społecznie odpowiedzialnych zamówień	10	6	1	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
17	Grupa robocza ds. promocji i współpracy z biznesem	10	6	2	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
18	Grupa robocza ds. aktualizacji planu	9	4	1	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
19	Wojewódzka Rada Rynku Pracy	15	2	2	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy
20	Zespół ds. jakości powietrza i efektywności energetycznej w województwie dolnośląskim	28	2	2	Instytut Rozwoju Terytorialnego
21	Grupa robocza pracująca projektem Dolnośląskiej Autostrady Rowerowej wraz z przedstawicielami Stowarzyszenia Rzeczpospolita Samorządna	67	3	10	Instytut Rozwoju Terytorialnego
22	Partnerzy projektu zrealizowanego w ramach Interreg PL-RC pt. „Koncepcja rozwoju transgranicznej turystyki rowerowej na pograniczu polsko-czeskim”	9	4	0 (kontakty mailowe)	Instytut Rozwoju Terytorialnego

Wskaźniki realizacji Programu

Lp.	Rodzaj wskaźnika realizacji Programu w 2020 r.	Wielkość wskaźnika
1	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych.	20
2	Ilość ofert złożonych przez podmioty Programu do otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych.	767
3	Ilość umów podpisanych z podmiotami Programu w danym roku budżetowym, w trybie konkursowym.	316
4	Wysokość środków finansowych wykorzystanych przez podmioty Programu, wg stanu na dzień 31 grudnia w danym roku budżetowym, przekazanych w trybie konkursowym.	11 762 046,78
5	Ilość ofert złożonych przez podmioty Programu w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy.	270
6	Ilość umów podpisanych z podmiotami Programu w danym roku budżetowym, w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy.	88
7	Wysokość środków finansowych wykorzystanych przez podmioty Programu, wg stanu na dzień 31 grudnia w danym roku budżetowym, w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy.	658 761,03
8	Ilość wniosków złożonych przez podmioty Programu na podstawie innych przepisów prawa.	19
9	Ilość zadań zrealizowanych przez podmioty Programu w danym roku budżetowym na podstawie innych przepisów prawa.	16
10	Wysokość środków finansowych wykorzystanych przez podmioty Programu, wg stanu na dzień 31 grudnia w danym roku budżetowym, przekazanych na podstawie innych przepisów praw.	6 769 276,81
11	Ilość inicjatyw realizowanych przez podmioty Programu objętych patronatem Marszałka Województwa Dolnośląskiego.	125
12	Ilość dokumentów zaopiniowanych przez Dolnośląską Radę Działalności Pożytku Publicznego.	7
13	Ilość dokumentów skonsultowanych z podmiotami Programu lub z Dolnośląską Radą Działalności Pożytku Publicznego.	7
14	Ilość warsztatów, spotkań, konferencji, wizyt studyjnych, inicjatyw, przedsięwzięć, kampanii medialnych i informacyjnych, projektów i innych działań, w których uczestniczyły podmioty Programu (zorganizowanych wspólnie, przez Urząd lub przez podmioty Programu).	89
15	Ilość wspólnych podmiotów o charakterze opiniodawczo-doradczym.	22

Priorytety współpracy zagranicznej Województwa Dolnośląskiego

Wydział Współpracy z Zagranicą

Z powodu ogłoszonego na początku 2020 roku stanu zagrożenia epidemicznego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a także wdrożenia Zarządzenia Marszałka w sprawie wprowadzenia ograniczeń w funkcjonowaniu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego część wydarzeń (ze szczególnym uwzględnieniem osobistych spotkań) została wstrzymana lub zaplanowana na inny termin. Ograniczono także zagraniczne wyjazdy służbowe. Sytuacja epidemiczna w Europie i na Świecie przyczyniła się do ograniczenia działań będących w zakresie Wydziału Współpracy z Zagranicą. Działania finansowane były ze środków budżetu województwa dolnośląskiego oraz przy wsparciu środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 (dotyczy działań realizowanych w ramach projektu pn. „Going Global – Dolnośląska Dyplomacja Gospodarcza”).

Środki wydatkowane w związku z realizacją przedsięwzięć:

- Wydział Współpracy z Zagranicą - 1 080 013 zł (w tym: Regionalne Biuro Województwa Dolnośląskiego w Dreźnie – 325 226 zł, Going Global – Dolnośląska Dyplomacja Gospodarcza – 60 849 zł),
- Regionalne Biuro Województwa Dolnośląskiego w Brukseli – 672 351,61 zł.

Wsparcie internacjonalizacji przedsiębiorstw

Sytuacja epidemiczna miała wpływ na znaczące ograniczenie działań w kierunku internacjonalizacji przedsiębiorstw, a terminy wszelkich misji gospodarczych oraz planowane fora zostały odwołane lub przesunięte.

W II kwartale 2020 roku Wydział Współpracy z Zagranicą aplikował o dofinansowanie do projektu pn. „Going Global – Dolnośląska Dyplomacja Gospodarcza”, a w III kwartale Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca pozytywnie oceniła wniosek, przyznając tym samym środki na realizację działań projektowych. Projekt zakładał organizację wyjazdów, mających na celu internacjonalizację oraz wsparcie MMŚP już w 2020 roku, jednak z powodu pandemii COVID-19 działania te zostały odwołane przez organizatorów lub podjęto decyzję o odroczeniu ich realizacji. Podjęto jednak szereg działań mających na celu przygotowanie do wizyt, misji gospodarczych oraz udziału w targach, a wszelkie planowane aktywności ukierunkowane są na wsparcie internacjonalizacji przedsiębiorstw.

Tworzenie warunków do współpracy badawczo - rozwojowej o zasięgu międzynarodowym.

Samorząd Województwa Dolnośląskiego tworzył możliwość rozwoju międzynarodowej współpracy badawczo-rozwojowej poprzez m.in.:

- członkostwo w Europejskiej Sieci Współpracy Regionów na rzecz Badań i Innowacji ERRIN, stanowiącej platformę wymiany wiedzy i doświadczeń oraz budowania partnerstw do realizacji międzynarodowych projektów i inicjatyw,
- informowanie i wspieranie dolnośląskich uczelni i innych podmiotów w pozyskiwaniu projektów i zaangażowaniu w inicjatywy na poziomie Unii Europejskiej,
- współpracę z Biurem Promocji Nauki „PoSCA” Polskiej Akademii Nauk w Brukseli,
- współpracę z brukselskim przedstawicielstwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju działającego w ramach Business & Science Poland i udział w wydarzeniach poświęconych problematyce rozwoju europejskiego sektora badań i innowacji,
- zaangażowanie Cezarego Przybylskiego, Marszałka Województwa Dolnośląskiego w prace Komisji Polityki Społecznej, Edukacji, Zatrudnienia, Badań naukowych i Kultury Europejskiego Komitetu Regionów.

Rozwój współpracy międzyregionalnej

Współpraca międzyregionalna realizowana była poprzez udział lub organizację następujących wydarzeń:

- Wizyta przedstawicieli władz Autonomicznej Republiki Adżarii oraz Uniwersytetu Państwowego z Batumi,
- Spotkanie Cezarego Przybylskiego, Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dr. Markusem Söderem, Premierem Bawarii,
- Organizacja wideokonferencji dla 30 dolnośląskich medyków z udziałem chińskich lekarzy z prowincji Anhui,
- Organizacja wideokonferencji z partnerami z Autonomicznej Republiki Adżarii nt. aktualnej sytuacji epidemicznej w obu regionach;
- Spotkanie Cezarego Przybylskiego, Marszałka Województwa Dolnośląskiego z Thomasem Oppermannem, Wiceprzewodniczącym Niemieckiego Bundestagu,
- Wizyty ambasadorów pełniących misję dyplomatyczną w Polsce, w tym Ambasadora Armenii w Polsce, Ambasadora Korei Południowej w Polsce, Ambasadora Gruzji w Polsce.

Rozwój współpracy transgranicznej

Województwo Dolnośląskie prowadzi współpracę transgraniczną z czterema krajami czeskimi – Libereckim, Kralovohradeckim, Pardubickim i Ołomunieckim oraz niemieckim landem - Saksonią.

W ramach współpracy transgranicznej polsko-czeskiej odbyły się następujące spotkania:

- Wideokonferencja Cezarego Przybylskiego, Marszałka Województwa Dolnośląskiego z Petrą Peckovą, Hetmanką Kraju Środkowoczeskiego i Martinem Netolickim, Hetmanem Kraju Pardubickiego. Rozmowy dotyczyły sytuacji epidemicznej i obostrzeń występujących w regionach oraz kwestii współpracy międzyregionalnej w zakresie turystyki i kultury.
- Organizacja wideokonferencji z partnerami z Czech i rozmowa nt. otwarcia granic, trudności w sektorze turystycznym oraz wspólnym strategiom przeciwdziałania przyszłym kryzysom.
- Wideokonferencja Cezarego Przybylskiego, Marszałka Województwa Dolnośląskiego z Martinem Putą, Hetmanem Kraju Libereckiego. Tematami rozmowy była sytuacja epidemiczna po obu stronach granicy oraz rozwój współpracy po wygaśnięciu epidemii COVID-19, głównie w zakresie turystyki.

Wspólnym przedsięwzięciem było wystosowanie apelu do premierów Polski i Czech o otwarcie granic i zniesienie ograniczeń na granicy polsko – czeskiej, z myślą o pracownikach transgranicznych.

W ramach współpracy transgranicznej polsko-saksońskiej odbyły się dwa spotkania Cezarego Przybylskiego, Marszałka Województwa Dolnośląskiego z Michaeliem Kretschmerem, Premierem Wolnego Państwa Saksonia. Pierwsze spotkanie, także z udziałem Wojciecha Murdzka, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, dotyczyło współpracy międzyregionalnej w czasie kryzysu spowodowanego pandemią COVID 19 oraz rozwijającego się projektu CASUS – czyli funkcjonującego w Goerlitz centrum badawczego, drugie odbyło się przy okazji otwarcia zrekonstruowanego Śląskiego Domu Modlitw w Łomnicy oraz nowej siedziby Biura Łącznikowego Saksonii we Wrocławiu. Wówczas przekazano Premierowi Michaelowi Kretschmerowi odznaczenia Złotej Odznaki Honorowej „Zasłużony dla Województwa Dolnośląskiego”.

W 2020 roku planowane było otwarcie Regionalnego Biura Województwa Dolnośląskiego w Dreźnie, które jednak ze względu na epidemię zostało odroczone. Samo biuro zostało wyposażone i przygotowane do podjęcia działalności. W związku z brakiem możliwości prowadzenia działalności stacjonarnie, w siedzibie biura organizowane są wystawy okolicznościowe oraz sezonowe.

Dolnośląska Polityka Wodna

Instytut Rozwoju Terytorialnego

W kontekście zagadnień dotyczących Dolnośląskiej Polityki Wodnej analizowano wiele regionalnych dokumentów planistycznych. Zwrócono uwagę, że szereg działań, które mogłyby być elementami Dolnośląskiej Polityki Wodnej, jest już realizowanych/ uwzględnionych m.in. w:

1. Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego (czerwiec 2020) – szereg działań z zakresu małej retencji, ochrony przeciwpowodziowej, ochrony środowiska, transportu wodnego, turystyki wodnej, energetyki.
2. Studium zagospodarowania turystycznego dolnośląskich odcinków szlaków wodnych (marzec 2004).
3. Programie zagospodarowania turystycznego szlaku kajakowego Kwisy (luty 2007).
4. Programie zagospodarowania turystycznego szlaku kajakowego Baryczy (czerwiec 2010).
5. Strategii Energetycznej Dolnego Śląska – kierunki wsparcia sektora energetycznego – dokument na etapie tworzenia. W Założeniach do dokumentu (przyjętych Uchwałą ZWD w czerwcu 2020) uwzględnia się energetykę wodną jako jedną z form rozwoju energetyki rozproszonej opartej na odnawialnych źródłach energii.

Strategia komunikacji wizerunkowej województwa dolnośląskiego

Wydział Promocji Województwa

Promocja województwa dolnośląskiego w roku 2020 realizowana była zgodnie ze Strategią komunikacji wizerunkowej województwa dolnośląskiego w kraju i za granicą na lata 2016-2020.

Jednak ze względu na pandemię, większość planowanych wcześniej akcji, imprez plenerowych czy targowych została odwołana. Tylko w pierwszych tygodniach 2020 (przed wprowadzeniem obostrzeń) udało się, wspólnie z ogólnopolską stacją telewizyjną TVN, zrealizować Projekt Zima. Podczas eventów organizowanych w czasie ferii zimowych w dolnośląskich miejscowościach narciarskich (Zieleniec, Stronie Śląskie, Karpacz, Świeradów-Zdrój, Szklarska Poręba) oraz w formie emisji felietonów na antenie TVN, promowane były dolnośląskie atrakcje turystyczne.

Z początkiem 2020 roku odbyły się również Targi Turystyki i Czasu Wolnego na Stadionie Miejskim we Wrocławiu, na których Dolny Śląsk promował atrakcje regionu oraz produkty regionalne. Niektóre wydarzenia odbywające się w 2020 r. zmieniły swoją formę i zostały przeprowadzone online, w tym m.in. Dzień Polski w Pradze, podczas którego odbył się konkurs z voucherami na Dolny Śląsk oraz prezentacje o regionie.

Działania wizerunkowe były prowadzone również podczas wydarzeń: sportowych (m.in. Bike Maraton 2020, Runner's World Super Bieg, Super Bieg - biegi uliczne, VIA – Szosowy Klasyk oraz Uphill Race Śnieżka, Turniej Piłki Siatkowej Gruszka Cup Legnica 2020, Dolnośląskiego Festiwalu Biegów Górskich w Łądku Zdroju,) kulturalnych (Festiwal Góry Literatury, 25.Festiwal Górski im. Andrzeja Zawady Łądek Zdrój) oraz wydarzeń gospodarczych (Forum G2 - Gospodarka, Geopolityka, Innowacje, Forum Przemysłowe/Europejski Kongres Samorządów - online).

W związku z obostrzeniami zdecydowano o zwiększeniu aktywności promocyjnej w mediach społecznościowych. W okresie letnim ruszyła kampania pod hasłem #OdkryjDolnyŚląsk, która miała na celu wsparcie turystyki regionalnej w dobie pandemii. W ramach kampanii prezentowane były miejsca nieodkryte, tajemnicze, intrygujące, a przede wszystkim bezpieczne, bo pozwalające zwiedzać region bez tłumów turystów.

Jej elementem była:

- 1) kampania outdoorowa - 7 różnych billboardów, które prezentowały Zamek Czocha („**Daj się oczarować**”), Karkonosze („**Mamy świetne widoki na przyszłość**”), Uzdrowisko („**Na zdrowie**”), Stawy Milickie („**Bądź zdrow jak ryba**”), Jaskinia Niedźwiedzia („**Zgłębiaj tajemnice**”), Twierdza Srebrna Góra („**Odwiedź miejsca niezdobyte**”).
- 2) kampania w mediach społecznościowych - seria ośmiu filmów z przewodnikiem sudeckim odkrywającym tajemnicze i nieznanne miejsca regionu, publikowana na Facebooku, Instagramie, YouTube.
- 3) szereg informacji prasowych, które przełożyły się na liczne publikacje i materiały w mediach regionalnych oraz ogólnopolskich.

W ramach zaproszenia na Dolny Śląsk w okresie letnim:

- 1) przy współpracy z ogólnopolską stacją radiową „Radio Zet”, prowadzona była kampania „**Wakacyjny niezbędnik Radia Zet**”,
- 2) zrealizowany został cykl artykułów w „Gazecie Wyborczej”,
- 3) przy współpracy z Telewizją Polsat zrealizowane zostały 4 audycje „na żywo” pod tytułem: „Turystycznie z Polsat News”, których emisja odbyła się na antenie Polsatu i Polsatu News.

Ponadto w mediach społecznościowych realizowane były kampanie: „Lubisz ... ? Polub Dolny Śląsk!”, #MiastaDolnegoŚląska, #ZostańWDomu, #PlanujPodróżę, #DolnośląskieBożeNarodzenie oraz rozszerzone o walor edukacyjny podczas zdalnego nauczania akcje dla najmłodszych użytkowników portali społecznościowych: memory Dolny Śląsk, gra planszowa Dolny Śląsk, materiały edukacyjno-promocyjne do pobrania i wykorzystania przez nauczycieli szkół podstawowych.

Pozostałe działania w mediach społecznościowych:

- 1) seria filmów: - **A lot of Dolny Śląsk** (ukazane walory zabytkowe i przyrodnicze prezentowane z lotu ptaka), teledyski z krajoobrazami Dolnego Śląska, „**Wrocławskie ZOOpowieści**” oraz „**Odkryj Wrocław**” emitowane wspólnie z Miastem Wrocław wirtualne spaceru po stolicy regionu,
- 2) cykliczne konkursy z nagrodami dotyczące wiedzy o regionie, jego atrakcji czy obiektach związanych z turystyką.

W roku 2020 wydane zostały publikacje, promujące Dolny Śląsk jako miejsce atrakcyjne zarówno dla rodzin z dziećmi, jak i pasjonatów industrialnego dziedzictwa. Powstała „**Niemapa**” Dolny Śląsk - przewodnik w formie mapy, który zawiera także zadania, zagadki i ciekawostki na temat regionu, jego legend i regionalnych smakołyków oraz „**Paszport Młodego Odkrywcę - Wrocław**”, w którym znajdują się specjalnie dobrane dla najmłodszych turystów atrakcje i miejsca we Wrocławiu, polecane dla całych rodzin.

UMWD wspiera inicjatywę Fundacji Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego Śląska pn. Dolnośląska Mapa Zabytków Techniki – szlak turystyczny na Dolnym Śląsku, promujący obiekty industrialne będące częścią naszego regionu.

W 2020 roku została wydana mapa w wersji papierowej promująca szlak.

W roku 2020 wydany przez UMWD został również nietypowy, autorski przewodnik turystyczny „**Dolnośląskie NAJ, 50 niekoniecznie znanych ciekawostek**”.

Podobnie jak w ubiegłych latach, promocja ogromnego potencjału turystycznego i dziedzictwa kulturowego województwa jest realizowana w ścisłej współpracy z podmiotami branży turystycznej. Działania promocyjne i wizerunkowe realizowane w 2020 r. koncentrowały się przede wszystkim na przedstawieniu regionu Dolnego Śląska jako regionu atrakcyjnego, gdzie aktywnie i bezpiecznie i można spędzić czas wolny zgodnie z zaleceniami sanitarnymi związanymi z pandemią.

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Dolnośląski Fundusz Pomocy Rozwojowej**Wydział Rozwoju Regionalnego**

Pomimo epidemii COVID-19 Zarząd Województwa Dolnośląskiego zdecydował się na realizację Dolnośląskiego Funduszu Pomocy Rozwojowej m.in. w celu pobudzenia inwestycji w gminach. Aby środki mogły trafić do jak największej liczby samorządów, obniżono wysokość przyznawanych dotacji. W ramach konkursu, dotacje celowe przekazano 25 gminom, kolejne 2 gminy otrzymały środki finansowe dzięki oszczędnościom wygenerowanym w czasie realizacji projektów. Wsparcie trafiło do 15 gmin z subregionu wałbrzyskiego, 6 z subregionu legnicko-głogowskiego, 3 z jeleniogórskiego i 3 z wrocławskiego.

W ramach tych zadań zrealizowane zostały przedsięwzięcia mające na celu osiągnięcie wysokiego i stabilnego tempa wzrostu oraz poziomu rozwoju gospodarczego i poprawę konkurencyjności. Przyznano środki na realizację projektów związanych ze wsparciem rozwoju gmin Dolnego Śląska o niskich dochodach podatkowych. Dotacja celowa była udzielana na realizację przedsięwzięć z zakresu zadań własnych gminy, realizujących cele Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030, dotyczących podniesienia poziomu bezpieczeństwa. Maksymalna wysokość przyznanej dotacji wynosiła 112 210,00 zł.

Źródło finansowania dotacji: budżet województwa dolnośląskiego – 100%

Kwota poniesionych wydatków: 2 775 327,81 zł.

Realizacja SRWD 2030:

Cel strategiczny: 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych.

Cel operacyjny: 2.3 Rozwój i doskonalenie usług publicznych.

Przedsięwzięcie strategiczne: 2.3.7 Współpraca jednostek samorządu terytorialnego dla efektywnej realizacji usług publicznych.

Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej / Interreg na Dolnym Śląsku**Wydział Rozwoju Regionalnego****Współpraca transgraniczna – Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska**

- Udział w pracach Komitetu Monitorującego Program;
- Udział w pracach Euroregionalnego Komitetu Sterującego Funduszu Mikroprojektów Euroregionu Glacensis;
- Udział ekspertów regionalnych w ramach prac Wspólnego Panelu Ekspertów;
- Udział w przygotowaniu Programu na nową perspektywę finansową 2021-2027 we współpracy ze stroną rządową oraz partnerami zagranicznymi;
- Realizacja rzeczowa i finansowa projektów Pomocy Technicznej – (składane corocznie);
- Prowadzenie Regionalnego Punktu Kontaktowego w Wałbrzychu (RPK), finansowanego w ramach Projektów Pomocy Technicznej „Wdrażanie Czechi” – usługi doradcze dla dolnośląskich Wnioskodawców i Beneficjentów.

W 2020 r. przeprowadzono następujące działania:

W ramach bieżącej działalności Regionalnego Punktu Kontaktowego w Wałbrzychu zrealizowano w sumie 128 konsultacje, w tym: 114 telefonicznych, 13 mailowych i 3 spotkania bezpośrednio. Spotkania dla beneficjentów i wnioskodawców dotyczyły na bieżąco prowadzonego doradztwa i wsparcia w procesie aplikowania o środki w ramach Programu Interreg RCz-PL.

We współpracy z Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim pełniącym funkcję Kontrolera Krajowego zorganizowano szkolenie dla beneficjentów, które odbyło się w formule online. Wzięło w nim udział 28 uczestników. Szkolenie dotyczyło otwartego naboru w ramach programu Interreg RCz PL, w szczególności następujących kwestii: zasad naboru, wprowadzenia do systemu MS2014, w którym składa się wnioski projektowe, konstrukcji budżetu projektu oraz podstawowych błędów popełnianych przez beneficjentów.

RPK brał również udział w spotkaniach organizowanych przez jednostki zewnętrzne.

- Spotkanie informacyjne (wykład online) dla studentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałbrzychu w celu zwiększenia świadomości opinii publicznej na temat dobrych praktyk Programu. W wykładzie uczestniczyło 34 studentów.
- Prezentacja przygotowanej wystawy objazdowej podczas konferencji „Sieciowe produkty polsko-czeskiego pogranicza” zorganizowanej w ramach projektu „Turystyka wspólna sprawa”.

Pozostałe działania promocyjne w ramach Programu to:

W celu zwiększenia świadomości opinii publicznej na temat Programu i możliwości korzystania z efektów zrealizowanych projektów:

- Emisja w radiu regionalnym spotu promocyjnego;
- Promocją programu na lokalnych portalach informacyjnych – publikacja banerów internetowych odnoszących do spotów promocyjnych wykonanych w ramach oferty Wspólnego Sekretariatu w Ołomuńcu oraz artykułu o efektach Programu;
- Emisja online artykułu informacyjnego;
- Wykonano publikację o projektach zrealizowanych na Dolnym Śląsku w wersji:
- papierowej (w formie teczki prezentacyjnej z kartami projektów) – 1000 szt.,
- elektronicznej (pendrive z wersją elektroniczną kart projektów) – 500 szt.

Dystrybucja wykonanych materiałów ułatwi kreowanie pozytywnego wizerunku Programu wśród instytucji publicznych na pograniczu poprzez promocję najlepszych rezultatów Programu.

- Przygotowano wystawę objazdową o rezultatach Programu na Dolnym Śląsku w formie 12 banerów przedstawiających wybrane projekty;

- Udział w IV edycji konkursu na realizację działań promujących Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska organizowanego przez WS. Projekt pt. „Razem zmieniamy pogranicze CZ-PL”, przygotowany wspólnie przez województwo dolnośląskie – Partner Wiodący i 3 partnerskie czeskie kraje;

- Kraj Liberecki,
- Kraj Hradecki,
- Kraj Pardubicki.

Na potrzeby kampanii przygotowano spot reklamowy w dwóch wersjach językowych, który prezentowany był:

- na telebimach zewnętrznych przy tranzytowych drogach krajowych nr 3, 8 i 35,
- w pojazdach czeskiej komunikacji publicznej,
- lokalnych portalach internetowych,
- mediach społecznościowych.

Projekty Pomocy Technicznej - WS Czechy

Projekty dotyczą delegowania do pracy we Wspólnym Sekretariacie w Ołomuńcu dwóch pracowników UMWD. Delegowani pracownicy realizują działania Wspólnego Sekretariatu zgodnie ze Strategią Komunikacji Programu w tym m.in.:

- informacyjno-promocyjne w ramach Programu,
- konsultacje, pomoc w nawiązywaniu partnerstw, szkolenia,
- prowadzenie strony internetowej, profilu w mediach społecznościowych,
- opracowanie materiałów informacyjno-promocyjnych,
- współpraca przy działaniach organizowanych przez Podmioty Regionalne,
- organizacja posiedzeń panelu ekspertów oraz Komitetu Monitorującego.

Źródła finansowania: 85% dofinansowania z EFRR, 10% z budżetu państwa, 5% wkładu własnego

Kwoty poniesionych wydatków w 2020 roku: WS Czechy 2020 – 343 161,94 zł; Wdrażanie Czechy 2020 – 297 470,65 zł.

Współpraca transgraniczna - Program Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020

- Udział w pracach Komitetu Monitorującego Program;
- Koordynacja oceny zgodności projektów ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego w ramach oceny formalno-administracyjnej;
- Udział w pracach Komisji ds. Skarg;
- Regionalne działania promujące Program na terenie woj. dolnośląskiego poza strategią komunikacji Programu (finansowane ze środków budżetu województwa dolnośląskiego – zakres w zależności od dostępności środków): regionalna strona internetowa Programu, promocja rezultatów projektów z udziałem partnerów z obszaru woj. dolnośląskiego;
- Udział w przygotowaniu Programu na nową perspektywę finansową 2021-2027 we współpracy ze stroną rządową oraz partnerami zagranicznymi.

Współpraca transnarodowa i międzyregionalna – Program Interreg Region Morza Bałtyckiego; Program Interreg Europa Środkowa; Program Interreg Europa 2014-2020

- Udział w pracach Komitetu Konsultacyjnego Programów Współpracy Transnarodowej i Międzyregionalnej;
- Regionalne działania informacyjno-promocyjne Programów na terenie województwa dolnośląskiego we współpracy z Krajowym Punktem Kontaktowym Programów Transnarodowych i Międzyregionalnych, w tym: mailing, regionalna strona internetowa Programu, promocja rezultatów projektów z udziałem partnerów z obszaru województwa dolnośląskiego, konsultacje dla jednostek zainteresowanych w regionie współpracą transnarodową i międzyregionalną, promocja platformy e-learningowej w języku polskim, udział w kampanii informacyjnej jubileuszu 30 lat istnienia Interreg w UE;
- Upowszechnianie w regionie informacji w zakresie wpływu COVID-19 na zasady realizacji projektów transnarodowych i międzynarodowych oraz dobrych praktyk wypracowanych przez programy transnarodowe i międzyregionalne w kontekście długofalowych społeczno-gospodarczych skutków pandemii;
- Udział w przygotowaniu dokumentów programowych i wdrożeniowych Programów na lata 2021-2027, wsparcie w prowadzeniu konsultacji społecznych w regionie. Popularyzacja Programów i ogłaszanych naborów wniosków.

Stan realizacji Programów na dzień 31.12.2019 r.

Program EWT/ INTERREG	Alokacja środków EFRR (w mln EUR)	Zatwierdzone projekty			
		Liczba		Wartość dofinansowania z EFRR (w mln EUR)*	
		Ogółem	Z udziałem partnerów z obszaru województwa dolnośląskiego, w tym UMWD i jednostek organizacyjnych Województwa Dolnośląskiego	Ogółem	Z udziałem partnerów z obszaru województwa dolnośląskiego, w tym UMWD i jednostek organizacyjnych Województwa Dolnośląskiego
		154	89	163,92	115,20
		Projekty zatwierdzone jako rezerwowe (umowy podpisane lub na etapie podpisywania)			
PROGRAM INTERREG V-A REPUBLIKA CZESKA – POLSKA	212,65	12	5	16,99	9,25
PROGRAM WSPÓŁPRACY INTERREG POLSKA – SAKSONIA 2014- 2020	65,8	63	56	66,46	61,81
PROGRAM INTERREG EUROPA ŚRODKOWA 2014-2020	246	138	25	232	43,3
PROGRAM INTERREG REGION MORZA BAŁTYCKIEGO 2014- 2020	264	202	8	258	9,7
PROGRAM INTERREG EUROPA 2014-2020	359	258	3	324	4,5

* Zgodnie z zasadami Programów EWT/ INTERREG wartość dofinansowania z EFRR w odniesieniu do całości projektu z oddziaływaniem na wszystkich partnerów zaangażowanych w projekt.

Działania ewaluacyjne i programowe dot. RPO WD 2014-2020 oraz RPO WD 2021-2027**Wydział Rozwoju Regionalnego****1. Spotkania informacyjne dla potencjalnych beneficjentów**

W okresie od stycznia do lutego 2020 r. zorganizowano 2 spotkania informacyjne dla potencjalnych beneficjentów, w związku z ogłaszaniem naborów wniosków o dofinansowanie, w obszarach jak poniżej:

- Działanie 10.4 Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy – konkurs horyzontalny,
- Działanie 7.1 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną, w tym zawodową – konkurs horyzontalny.

Z uwagi na pandemię wirusa SARS-CoV 2 pozostałe planowane spotkania nie odbyły się. Organizacja spotkań została wstrzymana do końca roku.

Źródła finansowania: 85% EFS, 15 % budżet województwa dolnośląskiego

Kwota poniesionych wydatków: 980,13 zł.

2. Badania ewaluacyjne

W 2020 r. przeprowadzono 4 badania ewaluacyjne:

1) Efekty wsparcia zastosowań TIK dla usług publicznych (e-administracja, e-kultura, e-zdrowie) w perspektywie 2014-2020 – celem głównym badania była ocena faktycznej skuteczności wsparcia realizowanego w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych dla usług publicznych w województwie dolnośląskim, udzielanego w ramach priorytetu inwestycyjnego 2.1 (2c) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Źródła finansowania: 85% EFS, 15 % budżet województwa dolnośląskiego

Kwota poniesionych wydatków: 50 000 zł.

2) Ewaluacja on-going dot. wdrażania polityk horyzontalnych w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 – celem głównym badania było poddanie analizie jakości systemu wdrażania i zarządzania Programem w kontekście stosowania zasad horyzontalnych, ocena użyteczności przyjętych rozwiązań w zakresie zasad w stosunku do potrzeb odbiorców oraz ocena tego, na ile działania podjęte w projektach wpłynęły lub mają szansę wpłynąć na rzeczywistą realizację zasad horyzontalnych w regionie.

Źródła finansowania: 85 % EFS, 15 % budżet województwa dolnośląskiego

Kwota poniesionych wydatków: 111 000 zł.

3) Aktualizacja analizy ex-ante w zakresie możliwości zastosowania instrumentów finansowych w województwie dolnośląskim w okresie 2014-2020 – celem badania była ocena stanu wdrażania instrumentów finansowych w ramach RPO WD 2014-2020, a także aktualizacja możliwości i zakresu zastosowania instrumentów finansowych w ramach RPO WD 2014-2020.

Źródła finansowania: 85 % EFS, 15 % budżet województwa dolnośląskiego

Kwota poniesionych wydatków: 141 204 zł.

4) Ewaluacja efektów wsparcia przedsiębiorstw (w tym MŚP) oraz ich innowacyjności i internacjonalizacji w województwie dolnośląskim w perspektywie 2014-2020 – celem głównym badania była weryfikacja założeń wsparcia MŚP w województwie dolnośląskim, na podstawie pierwszych doświadczeń wdrażania RPO WD 2014-2020, ze szczególnym uwzględnieniem analizy wpływu Programu na poziom innowacyjności, konkurencyjności oraz internacjonalizacji przedsiębiorstw województwa dolnośląskiego. Wyniki badania będą również użyteczne z punktu widzenia projektowania wsparcia dla przedsiębiorstw w ramach kolejnej perspektywy finansowej.

Źródła finansowania: 85 % EFS, 15 % budżet województwa dolnośląskiego

Kwota poniesionych wydatków: 184 254 zł.

3. Zmiany RPO WD 2014-2020

W celu poprawy efektywności wykorzystania środków w ramach RPO WD 2014-2020, która przekłada się na zwiększenie kontraktacji i certyfikacji i w efekcie przyczynia się do realizacji zakładanego przez IZ RPO WD Planu Wdrażania Programu oraz ostatecznych celów Programu, jak również w celu niwelowania skutków pandemii wirusa SARS CoV 2, Zarząd Województwa Dolnośląskiego w 2020 r. podjął uchwały w sprawie przyjęcia zmian RPO WD 2014-2020. Zmiany Programu przyjęto:

- uchwałą ZWD Nr 2038/VI/20 z 15 kwietnia 2020 r.,
- uchwałą ZWD Nr 2833/VI/2020 z dnia 21 października 2020 r.

Powyższe zmiany Programu usprawniły jego wdrażanie, a także były odpowiedzią na zmieniającą się rzeczywistość w związku z wybuchem pandemii wirusa SARS CoV 2, jak również w zakresie zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych w regionie, tam gdzie było to możliwe (w zakresie realokacji środków finansowych pomiędzy kategoriami interwencji), były odzwierciedleniem potrzeb oraz zainteresowania potencjalnych beneficjentów danymi obszarami wsparcia.

4. Przygotowania do nowej perspektywy finansowej 2021-2027 oraz nowego regionalnego programu:

Przedstawiciele Departamentu Gospodarki oraz Departamentu Funduszy Europejskich biorą udział w spotkaniach roboczych, warsztatach i konferencjach związanych z przygotowaniem, opiniowaniem i konsultowaniem dokumentów opracowywanych na szczeblu unijnym, krajowym i regionalnym, dotyczących polityki spójności w latach 2021-2027. W 2020 roku została powołana uchwałą Nr 3249/VI/2020 Zarządu Województwa Dolnośląskiego Grupa robocza wspierająca prace nad przygotowaniem regionalnego programu operacyjnego dla województwa dolnośląskiego na lata 2021-2027. W ramach zadań Grupy przewidziano wsparcie (doradcze i konsultacyjne) Zarządu Województwa Dolnośląskiego w procesie przygotowania regionalnego programu operacyjnego dla województwa dolnośląskiego na lata 2021-2027, zapewnienie koordynacji i komplementarności pomiędzy programami operacyjnymi na lata 2021-2027 oraz w ramach poszczególnych celów polityki, a także z innymi instrumentami Unii Europejskiej, jak również wypracowanie celów i zakresu programu, uwzględniających zapisy krajowych i europejskich dokumentów strategicznych, efekty negocjacji pakietu legislacyjnego na lata 2021-2027 oraz uzgodnienia dotyczące Wieloletnich Ram Finansowych. Zarząd Województwa Dolnośląskiego od marca 2020 r. prowadził dyskusję z jednostkami samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego o kształcie podejścia terytorialnego w regionie, planowanego do realizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2021-2027. Powyższe działania pozwoliły wypracować podejście terytorialne proponowane do realizacji poprzez 6 Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) oraz 1 Inny Instrument Terytorialny (IIT). Dzięki temu cały obszar województwa dolnośląskiego będzie objęty instrumentami terytorialnymi i pozwoli na zrównoważony rozwój obszarów miejskich i wiejskich.

Regionalne Forum Terytorialne

Wydział Rozwoju Regionalnego

W 2020 r. odbyły się trzy konsultacje dokumentów z członkami Regionalnego Forum Terytorialnego, z uwagi na epidemię COVID-19 Zastępca Przewodniczącego Regionalnego Forum Terytorialnego, działając zgodnie z § 5 Regulaminu Pracy Regionalnego Forum Terytorialnego, skorzystał z przewidzianego trybu udzielenia pisemnej akceptacji, bez konieczności zwoływania posiedzenia:

- 17 sierpnia 2020 r. - celem była prezentacja założeń oraz wydanie opinii dla dokumentu wykonawczego SRWD 2030 pn. „Strategia Energetyczna Dolnego Śląska – kierunki wsparcia sektora energetycznego”.
- 10 grudnia 2020 r. – celem była: prezentacja założeń oraz wydanie opinii dla dokumentu wykonawczego SRWD 2030 pn. „Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2021–2030”.
- 28 grudnia 2020 r. – celem była prezentacja założeń oraz wydanie opinii do dokumentu wykonawczego SRWD 2030 pn. „Program Opieki nad Zabytkami Województwa Dolnośląskiego na lata 2021–2024”.
- Opiniowanie dokumentów przez RFT było poprzedzone wydaniem opinii przez Komitet Koordynujący ds. SRWD 2030, składający się z przedstawicieli departamentów UMWD oraz jednostek zaangażowanych w proces realizacji polityki regionalnej województwa.

Programy rewitalizacji gmin II

Wydział Rozwoju Regionalnego

Umowa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej na rzecz realizacji projektu pn. „Programy rewitalizacji gmin II” została podpisana w dniu 12.12.2019 r. Aneks do umowy termin realizacji zadania i wykorzystania dotacji ustalony został od dnia 1 października 2019 r. do 31 grudnia 2022 r. Planowana wartość projektu jest na poziomie 910 540 zł.

Zadanie stanowi kontynuację projektu zrealizowanego w okresie 2015-2017 pn. „Programy rewitalizacji gmin”, którego celem było wsparcie gmin w przygotowaniu programów rewitalizacji, stanowiących podstawę do ubiegania się o dotacje z funduszy UE przy realizacji projektów rewitalizacyjnych.

Cele projektu:

- wzmocnienie zdolności gmin do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych;
- wdrożenie systemu monitorowania rewitalizacji;
- powołanie Zespołu ds. rewitalizacji, który zapewnia doradztwo i wsparcie dla gmin w zakresie działań rewitalizacyjnych.

Zadania realizowane w ramach projektu:

- przeprowadzenie spotkań edukacyjnych dla gmin, w tym szkoleń, seminariów, warsztatów (teoretyczno-praktycznych), z zakresu czterech obligatoryjnych modułów tematycznych:
  - 1) dostępność w rewitalizacji,
  - 2) zarządzanie rewitalizacją i włączenie społeczności lokalnej we wdrażanie programów rewitalizacji,
  - 3) wykorzystanie narzędzi wynikających z ustawy o rewitalizacji,
  - 4) monitoring i ewaluacja działań rewitalizacyjnych.
- przygotowanie regionalnego serwisu poświęconego rewitalizacji www.rewitalizacja.dolnyślask.pl (promocja: rewitalizacji, dostępności, krajowego centrum wiedzy o rewitalizacji);
- zamieszczenie informacji ze 119 programów rewitalizacji w ramach systemu informacji przestrzennej - Geoportal Dolny Śląsk (we współpracy z Wydziałem Geodezji i Kartografii wprowadzono dane, w tym m.in. powierzchnię obszarów, liczbę ludności, rodzaj dokumentu. Kolejnym etapem będzie przedstawienie obszarów rewitalizacji na mapach);
- współpraca z Narodowym Instytutem Dziedzictwa w zakresie dziedzictwa kulturowego w rewitalizacji;
- prowadzenie doradztwa dla gmin w zakresie działań rewitalizacyjnych (w tym procesu opracowania gminnego programu rewitalizacji);
- udział Zespołu ds. rewitalizacji w szkoleniach i konferencjach online dotyczących problematyki rewitalizacji;
- opracowanie artykułu podsumowującego dotychczasowy projekt w zakresie rewitalizacji oraz promującego obecny.

Źródło finansowania dotacji: PO Pomoc Techniczna 2015-2020 – 90% kosztów kwalifikowalnych (Fundusz Spójności – 85%, budżet państwa – 15%), budżet województwa dolnośląskiego – 10% kosztów kwalifikowanych.

Kwota poniesionych wydatków: 54 949 zł.

Realizacja SRWD 2030

Cel strategiczny: 2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych.

Cel operacyjny: 2.3 Rozwój i doskonalenie usług publicznych.

Przedsięwzięcie strategiczne: 2.3.7 Współpraca jednostek samorządu terytorialnego dla efektywnej realizacji usług publicznych.

Zespół Ekspertki ds. Europejskiej i Krajowej Polityki Strukturalnej

Wydział Rozwoju Regionalnego

W 2020 r. odbyło się 11 spotkań Zespołu Ekspertkiego ds. Europejskiej i Krajowej Polityki Strukturalnej (ZEEiKPS):

Podczas spotkań omawiano następujące tematy:

- budżet Unii Europejskiej,
- przygotowania do nowej perspektywy finansowej 2021-2027,
- prace nad programami operacyjnymi,
- Krajowy Plan Odbudowy,
- model struktury funkcjonalno-przestrzennej,
- informacje dot. instrumentów terytorialnych,
- projekt stanowiska dot. architektury programów ponadregionalnych,
- zmiana rozporządzeń UE pod kątem działań antykryzysowych,
- unijne uwarunkowania programowania europejskiej polityki spójności na lata 2021-2027.

Ponadto, ZEEiKPS przygotował 9 projektów Stanowisk Konwentu Marszałków, wszystkie zostały przyjęte:

1. w sprawie alokacji dla regionalnych programów w perspektywie finansowej UE,
2. w sprawie uelastycznienia procedury umożliwiającej zakup sprzętu dla szpitali,
3. w sprawie realizacji Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz inicjatywy REACT EU,
4. w sprawie uelastycznienia procedury umożliwiającej przesunięcia środków w ramach programów operacyjnych,
5. w sprawie systemu realizacji instrumentów finansowych w ramach regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej UE 2021-2027,
6. w sprawie sposobu wdrażania środków instrumentu REACT-EU,
7. w sprawie prac nad Krajowym Planem Odbudowy i wskazania priorytetowych dla regionów obszarów reform do realizacji w ramach KPO,
8. w sprawie proponowanej demarkacji w obszarze Celu Polityki 1 dla programów operacyjnych w Polsce w ramach Polityki Spójności UE w latach 2021-2027,
9. w sprawie proponowanej demarkacji w obszarze Celu Polityki 2, 3, 4 dla programów operacyjnych w Polsce w ramach Polityki Spójności UE w latach 2021-2027.

Inwestycje i działania na rzecz Odrzańskiej Drogi Wodnej**Wydział Rozwoju Regionalnego****Transport wodny śródlądowy**

Niezależnie od zadań transportowych o znaczeniu regionalnym drogowych i kolejowych, będących całkowicie bądź częściowo w kompetencji województwa i realizowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w latach 2014-2020, należy wspomnieć o lokowanych na obszarze województwa dolnośląskiego zadaniach z zakresu śródlądowego transportu wodnego.

Przez obszar województwa dolnośląskiego przepływa Odrzańska Droga Wodna o międzynarodowym oznaczeniu E-30, stanowiąca jedyny w Polsce szlak wodny zdolny do uprawiania profesjonalnej żeglugi śródlądowej. Odra z jej równoleżnikowymi kanałowymi powiązaniem z siecią dróg wodnych Europy Zachodniej, pozwala na dostęp do portów, nabrzeży i infrastruktury towarzyszącej, w szczególności do zespołu portów morskich Szczecin - Police - Świnoujście

Transport wodny śródlądowy odgrywa obecnie niewielką rolę w przewozach towarowych oraz gospodarce regionu. W przewozach osób jego rola ogranicza się do turystyki wodnej, a lokalnie – występuje on jako transport uzupełniający do transportu samochodowego.

W roku 2020 na terenie Dolnego Śląska realizowano m.in. następujące zadania:

- W związku z wystąpieniem epidemii COVID-19, na bazie ustawy Prawo wodne poszukiwano możliwości pomocy dla osób prowadzących działalność gospodarczą w odniesieniu do branży gospodarki wodnej, transportu wodnego, turystyki wodnej oraz prowadzono wsparcie konsultacyjne dla NGO, stowarzyszeń armatorów i osób fizycznych w związku z przygotowaniem do rozpoczęcia sezonu żeglarskiego opóźnionego przez epidemię COVID-19,
- Na bieżąco śledzono postępy w modernizacji Odrzańskiej Drogi Wodnej i dostępności/ udostępnianiu obiektów hydrotechnicznych dla żeglugi i turystyki wodnej. Współpracowano z Wodami Polskimi - Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w tym zakresie,
- Przygotowano opinię dot. możliwości promowania transportu jako celu polityki unijnej na lata 2021-2027,
- Zidentyfikowano problemy występujące w rejonie oddanego do użytku stopnia wodnego Malczyce na Odrze we współpracy z Wodami Polskimi RZGW we Wrocławiu w tym zakresie,
- Przygotowano opinię w sprawie projektu rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego klasyfikację dróg wodnych w Polsce,
- Podjęto starania o utworzenie rządowego Programu Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Żeglugaowej Żegluga+ (analogicznie do rządowego programu kolejowego Kolej+),
- Nawiązano współpracę z województwem śląskim i opolskim w zakresie ustalenia możliwości przywrócenia zbiornikowi Racibórz roli zbiornika wielofunkcyjnego w związku z sytuacją powodziową w dolinie rzeki Odry.

Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych z zakresu działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości z dziedziny efektywności energetycznej regionu**Wydział Rozwoju Gospodarczego**

W ramach działania zrealizowano zadanie publiczne pn. „Sprawiedliwa Transformacja w kierunku zielonej energetyki – edukacja dzieci i młodzieży w zakresie odejścia od energetyki węglowej”. Celem było przedstawienie młodzieży szkół podstawowych zakresu zmian i przeobrażeń regionu na podstawie procesu transformacji energetycznej i gospodarczej Powiatu Zgorzeleckiego, ze szczególnym uwzględnieniem terenu Miasta i Gminy Bogatynia, będącego obszarem, na którym funkcjonuje przemysł wydobywczy węgla brunatnego i produkcja emisyjnej energii elektrycznej. Zadanie to zrealizowano poprzez organizację zajęć w trybie online, a także za pomocą narzędzia, które powstało w ramach zadania, tj. aplikację „Zgorzelec 3D AR” w technologii Augmented Reality. Aplikacja jest dostępna w sklepach dedykowanych dla systemu Android (<https://play.google.com/store/apps>) oraz systemu iOS (<https://www.apple.com/pl/app-store/>). Zadanie zostało zrealizowane przez Stowarzyszenie Rozwoju Innowacyjności Energetycznej w Zgorzelcu.

Źródło finansowania: budżet województwa dolnośląskiego.

Dotacja: 50 000 zł.

Fundusz Sprawiedliwej Transformacji**Wydział Rozwoju Gospodarczego**

14 stycznia 2020 r. Komisja Europejska opublikowała wniosek w sprawie mechanizmu sprawiedliwej transformacji, której celem jest zapewnienie wsparcia dla regionów stojących przed poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wobec osiągnięcia neutralności klimatycznej poprzez modernizację gospodarki opartej o węgiel. Inicjatywa ta obejmuje trzy filary: Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Just Transition Fund), wykorzystania części finansowania w ramach InvestEU oraz instrument pożyczkowy Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Wsparcie FST udzielane będzie na podstawie Terytorialnych Planów Sprawiedliwej Transformacji. Fundamentalnym elementem tych planów jest opis zobowiązań państwa członkowskiego dotyczących procesu transformacji, który powinien być zgodny z jego krajowym planem w dziedzinie energii i klimatu.

W załączniku D do Sprawozdania Krajowego stworzonego w ramach Semestru Europejskiego wskazano te obszary, które zostaną objęte wsparciem FST - w przypadku Dolnego Śląska KE wskazała subregion wałbrzyski. Aby właściwie przygotować się do implementacji środków Funduszu Zarząd Województwa Dolnośląskiego powołał w drodze uchwały Grupę Roboczą ds. FST. Kontynuuje ona współpracę zapoczątkowaną w Grupie Roboczej ds. Regionów Węglowych w Transformacji. Grupa ta stanowi platformę wymiany doświadczeń dla regionalnych interesariuszy, a w jej skład wchodzi przedstawiciele wszystkich instytucji i podmiotów, których dotyczy tematyka transformacji węglowej na Dolnym Śląsku: w tym jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, agencji rozwoju czy przedsiębiorstw. W ubiegłym roku odbyły się 4 spotkania grupy. W celu identyfikacji planowanych działań Zarząd Województwa podjął również decyzję o analizie wstępnych propozycji projektów w celu

określenia przeprowadzenia analizy zapotrzebowania na poszczególne kierunki wsparcia pod kątem przygotowania Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji. W efekcie działania zebrano ponad 500 propozycji projektowych.

Wobec wskazania do objęcia środkami FST jedynie subregionu wałbrzyskiego 23 czerwca Zarząd Województwa przyjął stanowisko, w którym podkreślił konieczność objęcia tymi środkami również Zagłębia Turoszowskiego oraz podkreślił konieczność programowania, zarządzania oraz wdrażania FST na poziomie władz regionalnych (NUTS-2). W wyniku prac grupy roboczej podjęto również decyzję o uwzględnieniu w planie transformacji obszaru powiatu kamiennogórskiego, ze względu na funkcjonalną zależność od Dolnośląskiego Zagłębia Węglowego (DZW). Wydział Rozwoju Gospodarczego wraz z Instytutem Rozwoju Terytorialnego przystąpił zatem do opracowania analizy wspomnianych powiązań społeczno-gospodarczych i konsekwencji, jakie dla tego obszaru przyniosła likwidacja DZW w latach 90-tych.

Równoległe do działań w ramach regionalnej grupy roboczej przedstawiciele Departamentu Gospodarki zostali zaangażowani do współpracy w zakresie krajowej implementacji FST. Grupy robocze stworzone przy Ministerstwie Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej koordynują Krajowy Plan Sprawiedliwej Transformacji oraz zakres interwencji i demarkacji pomiędzy poziomem krajowym a regionalnymi.

Dzięki wsparciu Komisji Europejskiej została podjęta również współpraca z firmą doradczą PwC w zakresie przygotowania terytorialnych planów i współpracy z lokalnymi interesariuszami.

Źródło finansowania: budżet województwa dolnośląskiego

Koszt jednego ze spotkań Grupy roboczej ds. FST: 2650 zł. Pozostałe odbyły się w formule zdalnej.

Strona internetowa pod nazwą Dolnośląskie rzemiosło

Wydział Rozwoju Gospodarczego

Wykonanie usługi obejmującej serwis gwarancyjny i obsługę serwisową polegającą na obsłudze technicznej, wsparciu techniczno-merytorycznym użytkowników i utrzymaniu Aplikacji oraz bieżącej aktualizacji Aplikacji, zapewniającej prawidłowe jej funkcjonowanie oraz bezpieczeństwo. Wydatek obejmował 24 kolejne miesiące realizacji umowy, w okresie od daty podpisania protokołu odbioru tj. od 28 września 2018 r. do 28 września 2020 r. (zgodnie z §1 pkt 5 umowy DOK-I/46/2017 z dnia 08.03.2018 r.).

Źródło finansowania: budżet województwa dolnośląskiego

Koszt: 8246,01 zł.

Produkcja i emisja cyklu audycji radiowych o dolnośląskich inteligentnych specjalizacjach

Wydział Rozwoju Gospodarczego

W związku z pandemią COVID-19 odstąpiono od zrealizowania planowanego „Forum innowacji”, czyli konferencji i audycji radiowej, które miały propagować wiedzę o dolnośląskich inteligentnych specjalizacjach, które będąc częścią Dolnośląskiej Strategii Innowacji przyczyniają się do wzrostu innowacyjności w określonych przez inteligentne specjalizacje obszarach. W zamian za to, we współpracy z Polskim Radiem Wrocław, od września do listopada przygotowano 8 audycji (wraz z zapowiedziami i powtórkami), które przybliżyły mieszkańcom regionu zagadnienia dotyczące znaczeniem innowacji dla rozwoju gospodarczego i społecznego województwa, ze szczególnym uwzględnieniem branż wpisujących się w dolnośląskie inteligentne specjalizacje.

Tematyka wyemitowanych audycji:

Audycja 1 – Platforma diagnostyczna pomagająca wykryć patogeny takie jak COVID-19,

Audycja 2 – Jak satelity wpływają na nasze życie,

Audycja 3 – Obliczenia numeryczne pomagają w wirtualnej symulacji zjawisk,

Audycja 4 – Implanty szyte na miarę pacjenta,

Audycja 5 – Nutraceutyki wspierają leczenie,

Audycja 6 – Dolny Śląsk nie marnuje,

Audycja 7 – Większe bezpieczeństwo w kopalniach dzięki nowoczesnym maszynom górniczym na baterie,

Audycja 8 – Energooszczędne oświetlenie dzięki innowacyjnym oprawom ledowym.

Źródło finansowania: budżet województwa dolnośląskiego

Koszt: 19 864,5 zł.

Grupa ekspertów ds. Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030

Wydział Rozwoju Gospodarczego

Grupa ekspertów ds. DSI 2030 to gremium opiniodawczo-doradcze powołane przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą Nr 946/VI/19 z dnia 2.07.2019 r. Grupę tworzyło 15 ekspertów - przedstawicieli podmiotów dolnośląskiego systemu innowacji (m.in.: parków technologicznych, uczelni, jednostek B+R, instytucji otoczenia biznesu). Celem powołania tego gremium było szerokie uspołecznienie procesu opracowania Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030 oraz eksperckie wsparcie Zarządu Województwa w procesie opracowania dokumentu i konsultacji jego kolejnych wersji przedstawianych przez Wykonawcę. Grupa powołana była tylko na czas trwania procesu opracowania dokumentu DSI 2030 tj. od 2.07.2019 r. do 5.01.2021 r.

Źródło finansowania: budżet województwa dolnośląskiego

Koszt: 3625 zł.

Wydarzenia wspierające rozwój gospodarczy (organizacja/współorganizacja przez Wydział)**Wydział Rozwoju Gospodarczego**

1. Kongres Firm Rodzinnych- III Edycja KFR odbyła się w Hotelu Haston we Wrocławiu w dniach 3-4 marca 2020 r., zgromadził ok. 350 uczestników. Wydarzenie stanowi platformę dla przedsiębiorców rodzinnych województwa dolnośląskiego, dzięki której mogą oni podzielić się swoimi doświadczeniami, nawiązać nowe kontakty, czerpać inspiracje do rozwoju firm oraz korzystać z wiedzy specjalistów, reprezentujących instytucje dostarczające rozwiązania dla biznesu rodzinnego. Koszt: 20 000 zł.
2. „Dolnośląski Gryf – Nagroda Gospodarcza”, Edycja XVII 2020 r., odbyła się na terenie Stadionu Wrocław w formule online. Podczas gali konkursu „Dolnośląski Gryf – Nagroda Gospodarcza” wyróżniono i nagrodzono wizjonerów oraz liderów regionalnego biznesu, samorządności, innowacyjności. Kapituła konkursu doceniła najlepsze przedsiębiorstwa i samorządy wpływające na wzrost atrakcyjności biznesowej Dolnego Śląska. Koszt: 44 225,88 zł.

Źródło finansowania: budżet województwa dolnośląskiego

Przygotowywanie opinii dla Zarządu Województwa w zakresie planowania energetycznego**Wydział Rozwoju Gospodarczego**

W ramach kompetencji Zarządu Województwa Dolnośląskiego zgodnie z art. 19 ust. 5 Prawo energetyczne przygotowywane są opinie dotyczące planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, opracowywanych przez gminy, a także opinie dotyczące planów rozwoju dla przedsiębiorstw energetycznych.

W roku 2020, w oparciu o stanowisko Instytutu Rozwoju Terytorialnego, wydano opinię do 15 wniosków.

Regionalne Forum Inteligentnych Specjalizacji przy Konwencji Marszałków**Wydział Rozwoju Gospodarczego**

Forum jest międzyregionalną platformą wymiany doświadczeń i informacji oraz upowszechniania dobrych praktyk w zakresie problematyki inteligentnych specjalizacji. W 2020 r. ze względu na epidemię COVID 19 odbyły się 2 posiedzenia Forum w formie online, organizowane przez województwo podkarpackie i województwo lubuskie. W ramach prac Forum województwa wypracowały wspólne stanowisko w zakresie wypełnienia warunkowości ex-ante do Celu 1, zakresu interwencji i linii demarkacyjnej między programami.

ERRIN**Wydział Rozwoju Gospodarczego**

Sieć ERRIN, z siedzibą w Brukseli, powstała w 2001 roku i jest dynamicznie rozwijającą się organizacją, zrzeszającą ponad 120 podmiotów, w tym ponad 110 regionów europejskich. Jej działalność skupia się na ułatwianiu wymiany wiedzy i doświadczenia oraz służy nawiązywaniu wspólnych działań i partnerstw projektowych w celu wzmocnienia potencjału badawczego i innowacyjnego swoich członków. Poprzez angażowanie się w dyskusje z instytucjami europejskimi, sieć ERRIN stara się również wywierać wpływ na poszczególne polityki unijne w celu ich lepszego dostosowania do potrzeb regionalnych. Regularne spotkania członków sieci w ramach tematycznych grup roboczych oraz kluczowych z punktu widzenia ich interesów wydarzeniach (zarówno w Brukseli, jak i regionach partnerskich) służą głównie wymianie dobrych praktyk, organizacji wspólnych wydarzeń oraz budowaniu partnerstw międzynarodowych na rzecz inicjatyw projektowych. W ramach Europejskiej Sieci Współpracy Regionów w zakresie Badań i Innowacji funkcjonuje obecnie 15 grup tematycznych. Województwo Dolnośląskie uczestniczy aktywnie w pracach grupy Smart Specialisation. W związku z pandemią COVID 19 niemożliwe było uczestnictwo w wydarzeniach ERRIN na miejscu, ale przedstawiciele Wydziału aktywnie uczestniczyli w organizowanych przez sieć webinarium wpisujących się tematycznie w dolnośląskie inteligentne specjalizacje. Spotkania te były również promowane wśród uczestników dolnośląskiego systemu Innowacji.

Wzrost konkurencyjności ukraińskich regionów i rozwój polsko-ukraińskiej współpracy gospodarczej**Wydział Rozwoju Gospodarczego**

Na podstawie współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, Wydział Rozwoju Gospodarczego wspiera regiony ukraińskie w tworzeniu dokumentów strategicznych w zakresie innowacyjności i inteligentnych specjalizacji.

W ramach współpracy utrzymywany był w 2020 r. stały kontakt z regionami ukraińskimi. Pandemia COVID 19 uniemożliwiła przyjazd przedstawicieli Wydziału na Ukrainę, ale 4 grudnia udało się zorganizować całonocne spotkanie wirtualne z udziałem przedstawicieli trzech regionów ukraińskich. Na spotkaniu przedstawiciele Wydziału przedstawili szereg prezentacji dot. aktualizacji Dolnośląskiej Strategii Innowacji, wyników wdrażania dolnośląskich inteligentnych specjalizacji, Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania na Dolnym Śląsku (PPO) i systemu monitorowania strategii.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego

Instytut Rozwoju Terytorialnego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego i Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego 2030, to obecnie podstawowe narzędzia prowadzenia polityki rozwoju przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego. Plan został przyjęty uchwałą Nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. pod poz. 4036. Rozwiązania przestrzenne zawarte w Planie są ściśle powiązane z celami strategicznymi i priorytetami strategii, dla których stanowią rozwinięcie i wskazanie przestrzenne. Ustalenia w zakresie polityki zagospodarowania przestrzennego Samorządu Województwa Dolnośląskiego stanowią zobowiązanie dla wszystkich organów oraz jednostek samorządu województwa.

Zgodnie z obowiązującym prawem, a w szczególności z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, organy biorące udział w procesie kształtowania, koordynacji i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, w tym wszystkie JST funkcjonujące na obszarze województwa, zobowiązane są do uwzględniania ustaleń Planu w sporządzanych dokumentach planistycznych. Plan wiąże organy administracji w części dotyczącej rozmieszczenia ponadlokalnych inwestycji celu publicznego, jak również w zakresie celów, zasad i kierunków polityki przestrzennej w nim ustalonych. Może być także podstawą do opiniowania szeregu wniosków o wydanie decyzji administracyjnych, w tym składanych na podstawie tzw. specustaw.

Instytut Rozwoju Terytorialnego (IRT) jest jednostką, która w imieniu Zarządu Województwa Dolnośląskiego i Marszałka Województwa Dolnośląskiego wdraża Plan poprzez składanie wniosków, opiniowanie i uzgadnianie sporządzanych dokumentów planistycznych oraz wydawanych przez inne organy decyzji administracyjnych.

W związku z powyższym w IRT w 2020 r. przeprowadzono 1425 postępowań, w których zbadano zgodność z Planem, w tym: 823 postępowania dotyczące uzgodnienia dokumentów planistycznych i decyzji administracyjnych oraz 602 postępowania dotyczące opiniowania.

Wdrażanie Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego prowadzone jest przez IRT w ramach zadań własnych i finansowane jest z budżetu IRT.

Rozwój Dolnośląskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej w zakresie zwiększenia dostępności do zasobów informacyjnych o regionie

Geodeta Województwa – Wydział Geodezji i Kartografii

1. Utrzymanie trwałości projektu pn. „Rozbudowa Geoportalu Dolny Śląsk – budowa Dolnośląskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej”

(Zadanie 5.2.2. Rozwój Dolnośląskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej w zakresie zwiększenia dostępności do zasobów informacyjnych o regionie).

Rok 2020 był kolejnym rokiem utrzymania zakończonego w 2018 roku projektu pn. „Rozbudowa Geoportalu Dolny Śląsk – budowa Dolnośląskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej”. Został on zrealizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Oprócz Geodety Województwa przy realizacji projektu współpracowali: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie i Instytut Rozwoju Terytorialnego jako podmioty realizujące projekt. Całkowita wartość projektu to ponad 5,5 mln złotych, z czego 4,6 mln to środki finansowe pochodzące ze źródeł europejskich. W 2020 roku aktualizacji poddanych zostało 10 przestrzennych baz danych zasilających Geoportal Dolny Śląsk oraz powstały nowe opracowania wspomagające zarządzanie województwem, będące efektem realizacji zadań publicznych przez jednostki UMWD m.in.:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego - Moduł przedstawia dane przestrzenne zawarte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego (PZPWD), przyjętym uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. oraz opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 czerwca 2020 r., poz. 4036.
- Plany urządzeniowo-rolne gmin – na Geoportalu Dolny Śląsk prezentowane są obecnie 42 plany. W 2020 roku dodanych zostało 7 nowych planów.
- Baza bibliotek – przedstawiająca lokalizację bibliotek publicznych oraz ich filii, a także lokalizację bibliotek publicznych na Dolnym Śląsku.

Dodatkowo do wybranych modułów na Geoportalu Dolny Śląsk podłączone zostały udostępnione przez geoportal.gov.pl usługi: Krajowej Integracji Ewidencji Gruntów, Krajowej Integracji Użytków Gruntowych, Krajowej Integracji Uzbrojenia Terenu, Krajowej Integracji Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.

W 2020 r. aktualizacji poddanych zostało 9 powiatów w zakresie bazy danych topograficznych w skali 1:10 000 - BDOK10K dla następujących powiatów: dzierżoniowskiego, jaworskiego, m. Jelenia Góra, jeleniogórskiego (od 01.01.2021 r. karkonoskiego), kamiennogórskiego, średzkiego, świdnickiego, m. Wałbrzych, wałbrzyskiego. Ponadto przyjęta została do wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego ortofotomapa dla części województwa dolnośląskiego.

Współpraca zagraniczna

Wydział Współpracy z Zagranicą

Współpraca zagraniczna realizowana była zgodnie z „**Priorytetami współpracy z zagranicą Województwa Dolnośląskiego**”. Wpływ na prowadzenie przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego działań w zakresie współpracy zagranicznej miało ogłoszenie w marcu 2020 r. stanu zagrożenia epidemicznego wywołanego przez wirus SARS CoV 2, którego skutkiem było zawieszenie bezpośrednich spotkań i wydarzeń oraz przejście na model pracy zdalnej, z wykorzystaniem telekonferencji i transmisji online.

Współpraca transgraniczna z partnerami z Czech i Niemiec dotyczyła głównie sytuacji epidemicznej na obszarach przygranicznych, w tym kwestii otwarcia granic, sytuacji pracowników transgranicznych oraz wspólnych strategii przeciwdziałania przyszłym kryzysom. Marszałek Województwa Dolnośląskiego wraz z hetmanami krajów: libereckiego, pardubickiego, ołomunieckiego i kralowohradeckiego zaapelowali do premierów Polski i Czech o otwarcie granic i zniesienie ograniczeń na granicy polsko – czeskiej. Apel wynikał z troski o pracowników transgranicznych - którzy zostali pozbawieni możliwości świadczenia pracy przez prawie 2 miesiące – i został wystosowany w momencie ustabilizowania sytuacji epidemicznej. W ramach współpracy z niemieckim sąsiadem Saksonią, Dolny Śląsk otrzymał pomoc w postaci środków ochrony osobistej oraz możliwość wykonywania codziennie w Dreźnie ok. 300 bezpłatnych testów na obecność wirusa SARS CoV 2 oraz propozycję wspólnych zakupów niezbędnego sprzętu czy środków ochrony osobistej.

Współpraca międzyregionalna odbywała się w formie wideokonferencji i dotyczyła m.in. wymiany wiedzy w zakresie medycyny pomiędzy dolnośląskimi medykami i chińskimi lekarzami z prowincji Anhui nt. praktycznych aspektów leczenia pacjentów z wirusem SARS CoV 2, chorujących na dodatkowe schorzenia. Formę wideokonferencji przyjęły także rozmowy z partnerami z Autonomicznej Republiki Adżarii nt. aktualnej sytuacji epidemicznej i politycznej w obu regionach.

W ramach realizacji działań ukierunkowanych na intensyfikację procesu umiędzynarodowienia dolnośląskich przedsiębiorstw uzyskano dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 na rzecz projektu pn. „Going Global – Dolnośląska Dyplomacja Gospodarcza”. Projekt zakładał organizację wyjazdów, mających na celu wsparcie MMŚP już w 2020 roku, jednak z powodu pandemii COVID 19 działania te zostały odwołane przez organizatorów lub podjęto decyzję o odroczeniu terminu ich realizacji.

Monitoring polityk Unii Europejskiej

Wydział Współpracy z Zagranicą

Sytuacja pandemiczna wpłynęła także na działalność Regionalnego Biura Województwa Dolnośląskiego w Brukseli, które monitorowało negocjacje długofalowego budżetu UE, czyli Wieloletnich Ram Finansowych 2021–2027 oraz rozwój istotnych dla Dolnego Śląska polityk UE, w tym m.in. legislacji dot. kształtu polityki spójności w kolejnej perspektywie finansowej UE, przyszłości Europejskiej Współpracy Terytorialnej, 9. Programu Ramowego w zakresie Badań i Innowacji – Horyzont Europa, czy Wspólnej Polityki Rolnej. Przedstawicielstwo śledziło również na bieżąco realizację programu reform w obszarze polityki klimatycznej UE pn. Europejski Zielony Ład oraz działania związane z transformacją energetyczną, w tym powołanie do życia Funduszu Sprawiedliwej Transformacji.

Biurowo w Brukseli wspierało również dolnośląskie uczelnie w pozyskiwaniu projektów i zaangażowaniu w działania na poziomie UE. Dzięki informacjom przekazywanym przez RBWD przedstawiciele środowiska akademickiego uczestniczyli w seminariach informacyjnych, sesjach brokerskich i spotkaniach projektowych.

W przypadku Regionalnego Biura Województwa Dolnośląskiego w Dreźnie, jego otwarcie, ze względu na epidemię, zostało odroczone. Samo biuro zostało wyposażone i przygotowane do podjęcia działalności. W związku z brakiem możliwości prowadzenia działalności stacjonarnie, w siedzibie biura organizowane są wystawy okolicznościowe oraz sezonowe.

Działania informacyjno-promocyjne

Wydział Komunikacji Społecznej

W 2020 roku realizowane były standardowe działania informacyjno-promocyjne, polegające na przekazywaniu opinii publicznej bieżących informacji dotyczących działań i zadań samorządu województwa. Ze względu jednak na sytuację związaną z pandemią przemodelowany został sposób kontaktowania się z mediami. Zrezygnowano z organizacji typowych konferencji prasowych organizowanych w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego na rzecz organizacji konferencji i wydarzeń medialnych zdalnie. W ciągu 2020 roku zorganizowano około 100 konferencji prasowych, nagrań na potrzeby poszczególnych dolnośląskich stacji telewizyjnych, zdalnych wywiadów i rozmów z przedstawicielami mediów.

Ponadto przygotowanych zostało około 520 informacji prasowych, które cyklicznie publikowane były na łamach dzienników oraz tygodników lokalnych i ogólnopolskich oraz w regionalnych portalach informacyjnych. Prowadzona była także współpraca z regionalnymi, lokalnymi oraz ogólnopolskimi stacjami radiowymi i telewizyjnymi przy realizacji cyklicznych audycji poświęconych bieżącym wydarzeniom i pracy samorządu województwa oraz jednostek mu podległych. W sumie zrealizowano 230 audycji.

Utrzymywany był stały kontakt z przedstawicielami mediów.

W sumie w 2020 roku wpłynęło ok 900 indywidualnych pytań od dziennikarzy, na które udzielono odpowiednią liczbę odpowiedzi.

Zadania dotyczące informacji i promocji RPO WD 2014-2020

Wydział Komunikacji Społecznej

W ramach zadań dotyczących informacji i promocji RPO WD, 2014-2020 wszystkie podejmowane działania były związane głównie z promocją projektów dofinansowanych z programu regionalnego.

Zrealizowana została kampania o szerokim zasięgu, której celem było zwiększenie świadomości mieszkańców Dolnego Śląska na temat korzyści płynących z efektów wdrażania RPO w regionie, a także budowa pozytywnego wizerunku funduszy europejskich i instytucji zaangażowanych w ich wdrażanie oraz upowszechnienie dobrych praktyk.

W 2020 r. wyemitowanych zostało łącznie 45 audycji w radiu regionalnym oraz w trzech stacjach lokalnych. Opublikowano 172 artykuły w prasie regionalnej, lokalnej i Internecie oraz 3 inserty dotyczące sukcesów projektów. Specjalnie przygotowany spot w telewizji internetowej VoD miał ponad 2,5 mln emisji. Strona internetowa programu www.rpo.dolnyslask.pl w 2020 r. miała prawie 390 tys. odsłon. Program był również aktywnie promowany w mediach społecznościowych - w sumie ponad 160 publikacji. Spot promocyjny był także emitowany w komunikacji miejskiej na wyświetlaczach LCD (we Wrocławiu, Wałbrzychu, Świdnicy).

Działania w dziedzinie Wsparcie rozwoju regionalnego realizowane przez spółki województwa dolnośląskiego

Spółki województwa dolnośląskiego

1. Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej sp. z o.o.

Działania z zakresu promocji gospodarczej i turystycznej regionu oraz wsparcia internacjonalizacji przedsiębiorstw:

- Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów;
- „Wdrożenie standardów obsługi inwestora w samorządzie województwa dolnośląskiego” - projekt MSWiA;
- „Zdobycie nowych rynków zbytu oraz budowanie rozpoznawalności marki Dolny Śląsk w kraju i za granicą – 1.4 II edycja”;
- Promocja Dolnego Śląska w kraju i za granicą w obliczu zmian w gospodarce światowej.

2. Dolnośląski Fundusz Gospodarczy sp. z o.o.

W 2020 roku spółka udzieliła przedsiębiorcom wsparcia w łącznej wysokości 28 650,65 tys. zł, udzielając 598 poręczeń, w tym:

- kredyty (pożyczki): przedsiębiorcom udzielono 41 poręczeń kredytów (pożyczek) w kwocie 9 731,64 tys. zł, co pozwoliło im pozyskać kredyty (pożyczki) w łącznej wysokości 23 628,45 tys. zł;
- zapłaty wadium: przedsiębiorcom udzielono 57 pakietów wadium na kwotę 34 905,00 tys. zł, w ramach których udzielono 557 indywidualnych poręczeń zapłaty wadium w kwocie 18 919,01 tys. zł, co pozwoliło im na uczestnictwo w postępowaniach o zamówienie publiczne o łącznej wartości ponad 630 mln zł.

3. Dolnośląski Fundusz Rozwoju sp. z o.o.

Działania z zakresu wzmocnienia regionalnego systemu wsparcia finansowego dla przedsięwzięć innowacyjnych:

DFR sp. z o.o. poprzez spółkę zależną DFR Inwestycyjny sp. z o.o., prowadzi program wdrażania tzw. instrumentów quasi-kapitałowych i kapitałowych (poprzez różne formy finansowania kapitałowego i dłużnego). Do spółek portfelowych podmiotu DFR Inwestycyjny sp. z o.o. należą: Bioavlee S.A., Scanway sp. z o.o., Bright Future sp. z o.o., Refeel Concept Sp. z o.o., Hashiona sp. z o.o.

4. Dolnośląski Park Innowacji i Nauki S.A.

Działania z zakresu wspierania inwestycji w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną:

- Budowa Dolnośląskiego Centrum Sportu w Szklarskiej Porębie- Jakuszytach:
- 21 sierpnia 2020 roku Spółka podpisała umowę dotyczącą udzielenia kredytu inwestycyjnego na sfinansowanie inwestycji Budowa Dolnośląskiego Centrum Sportu w Szklarskiej Porębie – Jakuszytach. Kwota długoterminowego kredytu inwestycyjnego wynosi 100 000 000,00 złotych. Kredytodawcą jest konsorcjum banków Bank Gospodarstwa Krajowego oraz Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A;
- nakłady inwestycyjne na realizację projektu w 2020 roku wyniosły 67 223 741,99 zł.

Działania z zakresu stymulowania współpracy sfer biznesu, nauki i edukacji:

- Budowa Dolnośląskiego Inkubatora Druku 3D realizowana przez Dolnośląski Park Innowacji i Nauki S.A.:
- 03.04.2020 r. została podpisana umowa z wykonawcą (CADXPRT P. Gurga, M.Dukat Spółka Jawna) na kwotę 1 322 113,47 zł brutto na dostawę drukarki działającej w technologii fotopolimerowej;
- 23.04.2020 r. została podpisana umowa z wykonawcą (PRE-FABRYKAT sp. z o.o.) wyłonioną w przetargu pn. „Budowa hali produkcyjno-magazynowej z budynkiem biurowo-socjalnym wraz z infrastrukturą techniczną – inkubator przedsiębiorczości – budowa budynku Dolnośląskiego Parku Innowacji i Nauki S.A. – etap 3, przy ul. E. Kwiatkowskiego we Wrocławiu” na kwotę 26 937 000,00 zł brutto;
- nakłady inwestycyjne na realizację projektu w 2020 roku wyniosły 5 584 723,42 zł.

5. Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Działania na rzecz podniesienia jakości oraz atrakcyjności szkolnictwa zawodowego:

- Projekt „Nowe kompetencje orientacji zawodowej PL-SAX”

Działania z zakresu promowania regionu jako atrakcyjnego miejsca dla turystyki, wypoczynku i poprawy stanu zdrowia:

- Realizacja projektu „Szlakiem tradycji i produkcji regionalnej w polsko-czeskim rejonie Kotliny Jeleniogórskiej, Gór Izerskich i Karkonoszy”

Działania z zakresu podnoszenia kompetencji interkulturowych:

- Realizacja projektu „Aktywni seniorzy! Transgraniczny marketing oferty instytucji kultury, turystyki, edukacji i opieki zdrowotnej polsko-saksońskim regionie przygranicznym poprzez wolontariat”;
- Realizacja projektu „Wysztalanie nie zna granic”.

Działania z zakresu wspierania i pobudzania aktywności zawodowej mieszkańców regionu:

- Projekt „Nowe kompetencje orientacji zawodowej PL-SAX”;
- Projekt „Wyzwania gastronomii na polsko-czeskim pograniczu”.

Działania z zakresu wspierania współpracy międzyregionalnej i transgranicznej:

- realizacja projektu Projekt DIGNETPOLSA – DIGITALIZACJA NA RZECZ WSPÓLNEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO;
- realizacja projektu „ENERGYTRANSPOLSA” wspólne odkrywanie nowych trendów w gospodarce energetycznej.

Działania w zakresie zwalczania źródeł niskiej emisji, szczególnie w uzdrowiskach:

- Realizacja projektu „Ograniczenie emisji zanieczyszczeń poprzez modernizację źródeł ciepła na obszarze aglomeracji jeleniogórskiej” - w ramach I naboru podpisano 39 Umów na łączną kwotę 1 119 216,02 zł, w II naborze przyjęto 84 wnioski o powierzenie grantu na łączną kwotę 2 000 143,61 zł.

6. Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Działania w zakresie zwalczania źródeł niskiej emisji, szczególnie w uzdrowiskach:

- Realizacja projektu „Pożyczka na efektywność energetyczną w MŚP”.

7. Działania i projekty realizowane wspólnie przez spółki województwa dolnośląskiego

Działania z zakresu wspierania i pobudzania aktywności zawodowej mieszkańców regionu:

- Aktywizacja dolnośląskiego rynku pracy – II edycja (DAWG, ARLEG, DPiN, KARR, AGROREG)

Działania z zakresu wzmocnienia roli MŚP, w tym firm rzemieślniczych i rodzinnych w aktywizacji gospodarczej subregionów oraz wspierania przedsiębiorczości, rozwój usług otoczenia biznesu oraz rozwój sieci powiązań gospodarczych, w tym inicjatyw klastrowych:

Działania z zakresu wzmocnienia roli MŚP, w tym firm rzemieślniczych i rodzinnych w aktywizacji gospodarczej subregionów oraz wspierania przedsiębiorczości, rozwój usług otoczenia biznesu oraz rozwój sieci powiązań gospodarczych, w tym inicjatyw klastrowych:

- Partnerstwo na rzecz rozwoju dolnośląskich MMŚP i ich pracowników – edycja II (DAWG, ARLEG, DPiN, KARR, WARR, AGROREG)
- „Fundusz pożyczkowy BGK – pożyczka rozwojowa” (DAWG, WARR)
- „Fundusz pożyczkowy EFS” (DAWG, KARR)
- „Fundusz pożyczkowy – pożyczka płynnościowa” (DAWG, WARR)

Projekty realizowane przez Dolnośląski Fundusz Rozwoju sp. z o.o. wspólnie z innymi spółkami województwa dolnośląskiego będącymi pośrednikami finansowymi:

- Tworzenie i rozwijanie systemu wsparcia sektora MŚP za pomocą zwrotnych instrumentów finansowych ze środków post-JEREMIE oraz ich dystrybucja w ramach współpracy z pośrednikami finansowymi. Do produktów finansowych dystrybuowanych przez DFR należą:

- Regionalna Pożyczka Hipoteczna (RPH) realizowana przez ARLEG S.A., DPiN S.A., KARR S.A.;
- Duża Regionalna Pożyczka Inwestycyjna (DRPI) realizowana przez KARR S.A., DAWG sp. z o.o., AGROREG S.A.;
- Regionalna Pożyczka Obrótowa (RPO) realizowanych przez AGROREG S.A., KARR S.A., DPiN S.A.;
- Pożyczka Płynnościowa dedykowana przedsiębiorcom dotkniętym COVID – 19 realizowana przez ARLEG S.A., DAWG sp. z o.o., DPiN S.A., KARR S.A., WARR S.A.;
- Pakiet Pożyczek 2RPH/2DRPI/2RPO realizowanych przez AGROREG S.A., WARR S.A.;
- Pożyczka Rozwojowa (DPiN S.A. z WSSE Invest-Park sp. z o.o.);
- Regionalne Reporęczenie - realizowane przez DFG sp. z o.o.;
- Linia finansowa na uzupełnienie środków własnych Pośrednika Finansowego;
- Pożyczka Branżowa o charakterze inwestycyjno-obrotowym - dla przedsiębiorców działających w branżach, które najbardziej ucierpiały z powodu restrykcji wprowadzanych w związku z COVID-19 m.in. turystycznej, hotelarskiej, czy gastronomicznej oraz posiadających pomysły na rozwój w nowych warunkach.

- Epidemia wywołana wirusem SARS-CoV-2 spowodowała poważne zakłócenia w funkcjonowaniu gospodarki, czego pierwszym następstwem były problemy z płynnością finansową przedsiębiorstw, szczególnie w sektorze MŚP. W związku z zaistniałą sytuacją Dolnośląski Fundusz Rozwoju wprowadził dla MŚP możliwość skorzystania z zawieszenia spłat rat kapitałowo-odsetkowych („tzw. wakacji”) lub kapitałowych maksymalnie do 6 m-cy z jednoczesnym wydłużeniem okresu spłaty Jednostkowej Pożyczki - pomoc objęła 124 przedsiębiorców, a łączna kwota zawieszonego kapitału w spłacie wyniosła 16 359 754,15 zł.

- Według stanu na dzień 31.12.2020 r. ze środków post-JEREMIE udzielonych zostało łącznie 2109 pożyczek i poręczeń na kwotę 423 203 864,21 zł (1271 pożyczek na kwotę 383 120 374,69 zł plus 838 poręczeń na kwotę 40 083 489,52 zł). Średnia wartość wsparcia na jednego przedsiębiorcę wyniosła 200 665,65 zł.

Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich: Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów

Wydział Obszarów Wiejskich

Operacje realizowane w ramach PROW na lata 2014-2020.

Limit Środków: 2 589 271 euro

W 2020 roku trwała realizacja projektów w ramach operacji. Złożonych zostało 5 wniosków o płatność na kwotę dofinansowania 1 228 407,90 zł, Agencja Płatnicza (ARiMR) wypłaciła środki dla 3 wniosków na kwotę 769 974,00 zł, które stanowią częściowe rozliczenie projektów.

Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER - Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność:

Wydział Obszarów Wiejskich

Operacje realizowane w ramach PROW na lata 2014-2020.

Limit środków: 43 432 500 euro.

W 2020 roku wpłynęło 254 nowych wniosków o przyznanie pomocy na kwotę pomocy 32 874 834,34 zł, podpisano 278 nowych umów o przyznanie pomocy na kwotę pomocy ogółem 35 821 765,62 zł; wpłynęło 359 wniosków o płatność na kwotę 29 631 498 zł, Agencja Płatnicza (ARiMR) wypłaciła środki dla 492 zleceń (w tym 112 zleceń dla wyprzedzającego finansowania) na kwotę 36 639 290,11 zł, z czego 262 projekty zostały zakończone.

W rezultacie powstało 157 nowych mikroprzedsiębiorstw, wsparcie rozwojowe otrzymało też 36 istniejących przedsiębiorców/firm. Utworzonych zostało 271 miejsc pracy, powstało też m.in. 107 nowych obiektów infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, sportowej, kolejnych 43 z nich zostało przebudowanych bądź zmodernizowanych.

Konkurs dla gmin „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” w 2020 roku

Wydział Obszarów Wiejskich

W ramach konkursu „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” w 2020 roku dofinansowano jeden projekt w ramach dziedziny wsparcie rozwoju regionalnego. Konkurs był finansowany ze środków budżetu województwa dolnośląskiego.

W wyniku zrealizowanego projektu wykonano oświetlenie drogi - oświetlenie energooszczędne w postaci 15 latarni w technologii LED na odcinku 600 m.

Łączne środki przekazane na ten cel – 22 500,00 zł - w całości na subregion wałbrzyski.

Zarządzanie mieniem wojewódzkim

Wydział Mienia Wojewódzkiego

Do najważniejszych działań zrealizowanych w 2020 należą:

1) SPRZEDAŻ

- Stronie Śląskie, ul. Morawka (nieruchomość zabudowana budynkiem byłego oddziału szpitalnego, położona w Stroniu Śląskim, przy ul. Morawka, dz. Nr 554/136 – 411 000,00 zł),

- Jawor (nieruchomość niezabudowana położona w Jaworze, dz. Nr 13/2),

- Ruszów, ul. Fryderyka Chopina 3 (nieruchomość gruntowa zabudowana położona w Ruszowie przy ul. Fryderyka Chopina 3, gmina Węgliniec składająca się z dz. Nr 334/1 o pow. 0,0938 ha – niezabudowana, działki nr 334/2 o pow. 0,0163 ha oraz dz. Nr 334/3 o pow. 0,1784 ha AM-2, obręb Ruszów – 60 600,00 zł),

- Szklarska Poręba ul. Sanatoryjna (wpłata wadium na poczet zakupu nieruchomości niezabudowanej, położonej w Szklarskiej Porębie przy ul. Sanatoryjnej, dz. Nr 238/19, przetarg rozstrzygnięty, ale nie podpisano jeszcze aktu notarialnego).

2) PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO GRUNTU w prawo własności gruntu na rzecz dotychczasowych użytkowników wieczystych w związku z wprowadzeniem ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. U. z 2020 r. poz. 2040).

Przekształceniu uległ z mocy prawa udział w wysokości 3667/10000 w gruncie zabudowanym położonym w Wałbrzychu przy ul. Dmowskiego 1, oznaczony geodezyjnie jako dz. Nr 243, o pow. 0,1253 ha, AM-5, obręb 0027 Śródmieście – co stanowi 0,0472 ha pow. gruntu.

3) DAROWIZNA

- Wrocławiu, ul. Skarbowców 8a, dz. nr 71 o pow. 0,7278 - nieruchomość gruntowa zabudowana zespołem budynków dydaktyczno-administracyjnych wraz z budynkiem portierni, garażu i śmietnika o łącznej powierzchni 3968 m². Darowizna na rzecz Gminy Wrocław, przeznaczona na realizację zadań własnych Gminy z zakresu zadań oświatowych.

- Nieruchomość niezabudowana położona we Wrocławiu, oznaczona jako dz. nr 18/5 oraz 19/1 o łącznej powierzchni 0,0533 ha, AM-28, obręb Stare Miasto, oraz działka 29/1 o pow. 0,0036 ha, AM-6, obręb 0022 Południe. Darowizna na rzecz Gminy Wrocław, na realizację zadań własnych z zakresu gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego

- Nieruchomość położona w Oławie, ul. 3 Maja 1, zabudowana budynkami biurowymi – darowizna udziału 425/10000 w nieruchomości stanowiącej działkę nr 76 o pow. 0,9737 ha, AM-46, obręb 0003 Oława, na rzecz Powiatu Oławskiego. Przeznaczona na realizację zadań publicznych związanych z utrzymaniem pomieszczeń niezbędnych Powiatowi.

NABYCIE NIERUCHOMOŚCI

1) Nieodpłatne przekazanie na rzecz Województwa Dolnośląskiego

- działek o łącznej powierzchni 21,8478 ha, położonych we Wrocławiu, obręb 0049 Żerniki, przekazane przez KOWR na cele związane z realizacją inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych WD w zakresie ochrony zdrowia pod realizację zadania pod nazwą „Nowy Szpital Onkologiczny we Wrocławiu”.

2) Darowizna

- nieruchomość gruntowa niezabudowana o łącznej powierzchni 0,3443 ha, położona we Wrocławiu, obręb 0049 Żerniki z przeznaczeniem na budowę szpitala onkologiczno-pulmonologicznego przekazana przez Gminę Wrocław,

- nieruchomość gruntowa niezabudowana, położona we Wrocławiu, AM-2, obręb Południe o łącznej powierzchni 0,4192 ha. Darowizna Gminy Wrocław na rzecz Województwa Dolnośląskiego na realizację obiektu publicznej administracji samorządowej,

- Linie kolejowe przejęte w 2020 r.:

1. Linia kolejowa nr 303 odcinek Chocianowice – Chocianów od km 7,880 do km 10,970,
2. Linia kolejowa nr 317 odcinek Gryfów Śląski - Mirsk od km 72,905 do km 80,850,
3. Linia kolejowa nr 336 odcinek Mirsk – Świeradów-Zdrój od km -0,182 do km 7,360,
4. Linia kolejowa nr 335 odcinek Henryków – Ciepłowody od km -0,279 do km 10,08,
5. Linia kolejowa nr 320 odcinek Ciepłowody – Ciepłowody od km 9,982 do km 13,282,
6. Linia kolejowa nr 372 odcinek Bojanowo – Góra Śląska od km 0,600 do km 15,305,
7. Linia kolejowa nr 327 odcinek Ścinawka Średnia – Radków od km 6,248 do km 14,255,
8. Linia kolejowa nr 327 z gminy Nowa Ruda (kolej sowiogórska).

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

INTEGRACJA SPOŁECZNA

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: Departament Spraw Społecznych

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Dolnośląski regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 3 ustawy) samorząd województwa opracowuje corocznie Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na podstawie uchwalanego przez Radę Ministrów Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia. W 2020 roku nie powstał dokument szczebla krajowego, ale również Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie przekazało wcześniej, wzorem lat ubiegłych, wojewódzkim urzędowi pracy założeń takiego dokumentu. Nie było zatem formalnej podstawy do opracowania dokumentu szczebla regionalnego.

Zgodnie z przywołaną wyżej ustawą Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia ma określać priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia. W ostatnich kilku latach grupy te były niezmiennie:

Grupy priorytetowe:

- długotrwale bezrobotni,
- bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych,
- bezrobotne osoby w starszych grupach wiekowych tj. powyżej 50 lat,
- bezrobotni do 30 roku życia, w tym z grupy NEET,

Ponadto szczególnym wsparciem obejmowani byli:

- bezrobotni bez doświadczenia zawodowego,
- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia,
- bezrobotne osoby niepełnosprawne,
- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.

Wszystkie działania wynikające z ustawy na rzecz tych grup prowadzone są przez powiatowe urzędy pracy – podlegające poszczególnym samorządom powiatów.

Informacja o wykorzystaniu środków Funduszu Pracy w województwie dolnośląskim w 2020 r.

W oparciu o „Kryteria podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatów Województwa Dolnośląskiego na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia, aktywizacji zawodowej i innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty”, określone przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego Uchwałą Nr LV/2126/14 z dnia 30 października 2014 roku dokonano w 2020 r. podziału przyznaných decyzją Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii środków Funduszu Pracy w wysokości 163 206 801,80 zł (w tym 113 363 832,80 zł na współfinansowanie programów z EFS i 12 156 971,00 zł na zadania fakultatywne) według algorytmu dla samorządów powiatów województwa dolnośląskiego, zgodnie z zasadami cytowanej wyżej Uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego.

W 2020 roku na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz instrumentów określonych w art. 15zzb-15zze i art. 15z2e i art. 15z4 ustawy COVID 19 wydatkowano w skali województwa ze środków Funduszu Pracy kwotę 1 240 562 300,00 zł (bez KFS), co stanowi 93,6 % przyznanego na 2020 rok limitu.

W ramach ogłoszonego 24.06.2020 r. przez ministra naboru wniosków o dodatkowe środki z rezerwy Funduszu Pracy będących w dyspozycji MRPiT na 14 programów aktywizacyjnych, zebrano i dokonano oceny 17 wniosków na kwotę 3 770 500,00 zł, złożonych przez samorządy powiatów województwa dolnośląskiego. Wszystkie wnioski otrzymały pozytywną rekomendację Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono także dwa nabory wniosków o przyznanie środków z rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie innych fakultatywnych zadań realizowanych przez PUP. Ogłoszenie naborów przez MRPiT nastąpiło 27.05.2020 r. i 02.09.2020 r., zebrano i dokonano oceny 18 wniosków na kwotę 567 000,00 zł, złożonych przez samorządy powiatów województwa dolnośląskiego. Wszystkie wnioski otrzymały pozytywną rekomendację Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

W związku z pandemią COVID-19 w 2020 roku uruchomiono nabór wniosków o przyznanie środków z rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie instrumentów określonych w art. 15 zzb-15zze i art. 15 z2e ustawy COVID 19. Ogłoszenie naboru przez MRPiT nastąpiło 1 kwietnia 2020 r. Do końca roku 2020 zaopiniowano i przekazano do MRPiT 135 wniosków i decyzjami MRPiT pozyskano dla Dolnego Śląska kwotę 1 155 623 300,00 zł.

16 grudnia 2020 roku uruchomiono kolejny nabór wniosków w związku z pandemią COVID-19- o przyznanie środków na finansowanie nowego instrumentu finansowanego ze środków Funduszu Pracy określonego w art. 15 z4 ustawy COVID-19, tj. jednorazowej dotacji na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy. Zaopiniowano i przekazano do MRPiT 24 wnioski i decyzjami MRPiT pozyskano dla Dolnego Śląska kwotę 15 325 000,00 zł.

W związku z kontynuacją realizacji ustawy COVID-19, w grudniu 2020 przekazano do MRPiT wnioski PUP o przyznanie środków Funduszu Pracy na finansowanie w 2021 r. realizacji działań określonych w art. 15zzb-15zze i 15z2e i art. 15z4 ustawy COVID-19 na łączną kwotę 133 854 070,74 zł -celem ustalenia limitów na 2021 r.

W roku 2020 r. wydatkowano na finansowanie programów rynku pracy kwotę 1 252 759 800,00 zł. Najwięcej środków finansowych przeznaczono na pozostałe działania, w tym związane ze wsparciem dla podmiotów gospodarczych w ramach tarczy antykrzysowej (1 143 765 500,00 zł).

Liczba bezrobotnych objętych aktywnymi programami rynku pracy w 2020 roku:

Wyszczególnienie		Ogółem	Kobiety
1. Liczba bezrobotnych, którzy podjęli pracę subsydiowaną		6 180	3 026
w tym	bezrobotni skierowani do prac interwencyjnych	1 332	798
	bezrobotni skierowani do robót publicznych	730	344
	podjęcie działalności gospodarczej	2 116	998
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	15	8
	podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1 258	512
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	509	260
	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	19	12
	podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0
	podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0
	podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	0	0
	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	70	32
	inne formy	146	70
2. Liczba bezrobotnych, którzy rozpoczęli szkolenie		931	290
w tym w ramach bonu szkoleniowego		93	31
3. Liczba bezrobotnych, którzy rozpoczęli staż		4 594	3 368
w tym w ramach bonu stażowego		7	5
4. Liczba bezrobotnych, którzy rozpoczęli przygotowanie zawodowe przygotowanie zawodowe dorosłych		2	0
5. Liczba bezrobotnych, którzy rozpoczęli prace społecznie użyteczne		1 117	461
w tym w ramach PAI		11	7
6. Liczba bezrobotnych skierowanych do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych		0	0
Razem aktywne formy		12 824	7 145
w procentach		100,0	55,7

Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie dolnośląskim

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Działania zrealizowane w 2020 roku wpisują się w poszczególne przedsięwzięcia strategiczne zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030:

PROJEKT REGIONALNEGO PROGRAMU ROZWOJU EKONOMII SPOŁECZNEJ w województwie dolnośląskim na lata 2016-2020 – aktualizacja,

w styczniu 2020 roku był konsultowany z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Materiał powstał na podstawie „Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w województwie dolnośląskim na lata 2016-2020” przyjętego w dniu 15.11.2016 r. przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego oraz „Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej” przyjętego Uchwałą Rady Ministrów w dniu 31.01.2019 r.

„Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej w województwie dolnośląskim na lata 2016-2020 - aktualizacja” powstał w wyniku prac członków grupy roboczej ds. aktualizacji planu powołanej przez Dyrektora Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach projektu „Koordynacja Ekonomii Społecznej w województwie dolnośląskim”, a następnie kontynuowana w roku 2019 w ramach projektu „Dolnośląska Ekonomia Społeczna”. Grupa działa przy Dolnośląskim Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej, powołanym uchwałą Nr 1840/V/16 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 22 lutego 2016 r.

Wyznaczone w ramach RPRES cele, działania i wskaźniki określone zostały dla trzech obszarów priorytetowych. Działania planowane są z uwzględnieniem horyzontu czasowego 2016-2020, czyli obecnej perspektywy programowej w Polsce oraz zawierają założenia i kierunki działań do końca 2020 roku.

Za monitorowanie rozwoju przedsiębiorczości społecznej na poziomie regionu, zgodnie z założeniami RPRES dla województwa dolnośląskiego na lata 2016-2020 odpowiada Samorząd Województwa poprzez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej. Monitoring Programu wykonywany jest przez cały okres wdrażania Programu, w celu zapewnienia zgodności realizacji Programu z założeniami i określonymi celami. Ponadto monitoring wykorzystywany jest do bieżącego wykrywania nieprawidłowości i trudności oraz ich korygowania.

Monitoring Programu polega na bieżącym gromadzeniu i analizowaniu informacji o przebiegu procesu realizacji Programu rozwoju z myślą o podjęciu działań korygujących. Sposób zbierania danych, zakres badań oraz zakres raportu określony został przez grupę ds. aktualizacji planu działającą przy Dolnośląskim Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej. Monitorowanie realizacji Programu odbywa się poprzez badanie stopnia osiągnięcia wskaźników. W prezentowanym Raporcie przedstawione zostały wartości wskaźników zarekomendowanych przez członków grupy ds. monitorowania planu zgodnie z harmonogramem monitoringu na rok 2018-2019.

Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej w województwie dolnośląskim jest aktualizacją: **Wieloletniego regionalnego planu działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie dolnośląskim do roku 2020**. Zgodnie z uchwałą Nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. W programie przedstawiona została wizja rozwoju ekonomii społecznej w regionie poprzez określenie wskaźników i rezultatów, których osiągnięcie do roku 2020 jest istotne dla samorządu województwa. Program zawiera propozycje konkretnych działań, które mają prowadzić do osiągnięcia rozwoju ekonomii społecznej w województwie dolnośląskim.

Finansowanie: RPO WD 2014-2020, Priorytet 9 Włączenie społeczne, 9.4 Wspieranie gospodarki społecznej, 9.4.B Koordynacja w zakresie ekonomii społecznej w regionie

Okres realizacji projektu 1.01.2019 r. – 31.12.2022 r.

Kwota projektu: 2 750 000,00 zł

Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Realizacja Wojewódzkiego Programu „Nestor” (działania na rzecz wsparcia i aktywizacji dolnośląskich seniorów) – 56 553,66 zł (budżet województwa dolnośląskiego)

a) Nagranie i wytłoczenie płyty zawierającej 37 piosenek z przygotowanego w 2019 r. „Śpiewnika dla seniora”, jako narzędzia pomocniczego w procesie oddziaływań muzykoterapeutycznych, których celem jest wspieranie funkcji poznawczych u osób starszych. Płyta wraz ze Śpiewnikiem w wersji papierowej będzie dystrybuowana w środowiskach senioralnych oraz wśród podmiotów publicznych i niepublicznych pracujących z seniorami. Nakład płyty: 4000 egzemplarzy.

b) Przygotowanie poradnika poświęconego problematyce polipragmatyzacji (wielolekowości) w wieku senioralnym, mającego na celu przedstawienie istotnych kwestii, zasad, zagrożeń i porad związanych z farmakoterapią w wieku senioralnym. Powyższa publikacja stanowić będzie XII tom cyklu „BIBLIOTEKA NESTORA” – serii poradników popularyzujących kwestie i problemy łączące się z procesem starzenia się organizmu. Wydanie publikacji planowane jest na 2021 r.

c) Przygotowanie i przeprowadzenie szkolenia „Jak opiekować się osobą starszą w domu? – aspekt praktyczny” skierowanego do osób (najczęściej członków rodziny, ale również sąsiadów czy przyjaciół), które sprawują opiekę nad niesamodzielną osobą starszą, wymagającą stałego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Zadanie ma na celu wsparcie opiekunów nieformalnych w ich funkcjach opiekuńczych i przeciwdziałanie wypaleniu psychicznemu wynikającemu z obowiązków i obciążeń opiekuńczych. W 2020 r. zaplanowano realizację 20 edycji jednodniowego szkolenia, skierowanego do opiekunów nieformalnych. Zadanie realizowane jest we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej z terenu województwa dolnośląskiego. Ze względu na pandemię COVID-19 i wynikające z niej ograniczenia, jak również ze względu na fakt, że szkolenie to, ze względu na swą specyfikę, nie może być realizowane w formie zdalnej, w 2020 r. udało się przeprowadzić 10 szkoleń, w których uczestniczyło 182 opiekunów nieformalnych.

d) Prowadzenie na stronie internetowej DOPS bazy podmiotów i organizacji działających na rzecz seniorów w obszarach form wsparcia opiekuńczego, zdrowotnego, rehabilitacyjnego, prawnego, psychologicznego, rekreacyjnego i kulturalnego wg układu powiatowego i gminnego.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 119 146,68 zł (dotacja z budżetu państwa, budżet województwa dolnośląskiego)

a) Przygotowanie i przeprowadzenie superwizji grupowej dla kadr służb społecznych. Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej w 2020 r., podobnie jak w latach ubiegłych, zaplanował objęcie wsparciem w postaci superwizji grupowej pracowników systemu pomocy społecznej, którzy w swej codziennej pracy stykają się z problemem przemocy w rodzinie i pracują z osobami doświadczającymi przemocy, ukierunkowując swe działania na członków Zespołów Interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i Grup Roboczych. W ramach I edycji superwizji w 18 spotkaniach superwizyjnych uczestniczyły 154 osoby. W ramach II edycji superwizji zorganizowano 13 spotkań superwizyjnych, w których udział wzięło 71 osób. Łącznie w obu edycjach superwizji uczestniczyło 225 osób.

b) Przygotowanie i przeprowadzenie superwizji grupowej dla asystentów rodziny – w II edycjach superwizji grupowej uczestniczyło łącznie 26 osób.

c) Przygotowanie i przeprowadzenie 7 edycji dwudniowego szkolenia specjalistycznego „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – podstawowy algorytm postępowania” kierowanego do członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i grup roboczych, w tym m.in. do pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z województwa dolnośląskiego, zatrudnionych na stanowiskach: aspirantów pracy socjalnej, asystentów rodzin, koordynatorów pieczy zastępczej, pedagogów, pracowników socjalnych, psychologów, specjalistów pracy socjalnej, jak również przedstawicieli służby zdrowia, edukacji, policji, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych. W przeprowadzonych 7 edycjach dwudniowego szkolenia uczestniczyło ogółem 181 osób.

d) Przygotowanie i przeprowadzenie 6 edycji dwudniowego szkolenia specjalistycznego „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – podstawy prawne działania zespołu interdyscyplinarnego” kierowanego do członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i grup roboczych, w tym m.in. do pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z województwa dolnośląskiego, zatrudnionych na stanowiskach: aspirantów pracy socjalnej, asystentów rodzin, koordynatorów pieczy zastępczej, pedagogów, pracowników socjalnych, psychologów, specjalistów pracy socjalnej, jak również przedstawicieli służby zdrowia, edukacji, policji, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych. W 6 edycjach dwudniowego szkolenia uczestniczyły ogółem 93 osoby.

e) Przygotowanie i przeprowadzenie szkolenia specjalistycznego „Warsztat rozwoju kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia interwencji kryzysowej” w wymiarze 60 godzin dydaktycznych, skierowanego do pracowników Ośrodków Interwencji Kryzysowej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Ośrodków Pomocy Społecznej: psychologów, pracowników socjalnych, specjalistów pracy socjalnej, pedagogów, terapeutów, asystentów rodziny. Celem szkolenia było nabycie oraz pogłębienie wiedzy na temat interwencji kryzysowej oraz nabycie praktycznej umiejętności wykorzystywania zróżnicowanych narzędzi pracy z osobami dotkniętymi różnego rodzaju kryzysami życiowymi z województwa dolnośląskiego. W szkoleniu uczestniczyło 29 osób.

f) Przygotowanie i przeprowadzenie 2 edycji specjalistycznego szkolenia „Terapia systemowa i jej zastosowanie w przypadku przemocy w rodzinie” w wymiarze 60 h zegarowych każda. Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z celami terapii systemowej oraz jej narzędziami, które można wykorzystać do pracy z rodziną, w której występuje problem przemocy. Szkolenie skierowane zostało do pracowników organizacji pozarządowych oraz instytucji pomocy i integracji społecznej pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, posiadających doświadczenie w pracy z osobami i rodzinami z problemem przemocy. W obu edycjach szkolenia uczestniczyło ogółem 25 osób.

g) Zakup platformy e-learningowej ClickMeetnig do prowadzenia szkoleń w formie online w związku z pandemią COVID-19 oraz wynikającymi z tej sytuacji restrykcjami epidemiologicznymi.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Upowszechnianie i rozwój rodzicielstwa zastępczego jako formy wsparcia, rozwój i wsparcie systemu adopcji – 3 420 854,73 zł (dotacja z budżetu państwa)

Prowadzenie 3 ośrodków adopcyjnych – jednego publicznego (DOPS) i dwóch niepublicznych. W ramach działalności OA DOPS:

- a) zdiagnozowano sytuację 538 dzieci zgłoszonych do przysposobienia;
- b) zakwalifikowano do adopcji 177 dzieci;
- c) przeprowadzono procedury przysposobienia 210 dzieci w przysposobieniu krajowym (kontynuacja spraw i procedury bieżące);
- d) przeszkolono 109 kandydatów do przysposobienia dziecka w ramach 7 grup szkoleniowych;
- e) rozpoczęto 7 grup szkoleniowych dla 98 osób, które ze względu na pandemię zostały zawieszono;
- f) przyjęto 129 zgłoszeń kandydatów na rodziców adopcyjnych;
- g) udzielono 5353 porady rodzinom przysposabiającym, rodzinom naturalnym, rodzinom adopcyjnym;
- h) przyjęto 556 zgłoszeń o dzieciach do wojewódzkiego banku danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie;
- i) przeszkolono 34 kandydatów do pełnienia funkcji opiekunów zastępczych.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej

Liderem Projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, Partnerami w Projekcie są: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu.

Cel: Celem głównym projektu jest: zwiększenie profesjonalizmu zawodowego kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej wykonujących zadania na terenie makroregionu południowego obejmującego województwa: dolnośląskie, małopolskie, opolskie i śląskie, w okresie od 2017 do 2020.

Cel główny projektu zostanie osiągnięty poprzez realizację szkoleń służących podnoszeniu kompetencji zawodowych kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz superwizji umożliwiającej wieloaspektowy ogląd wykonywanej pracy.

Merytoryczny zakres szkoleń obejmował m.in.: organizację polityki społecznej, pracę z rodziną, organizację pieczy zastępczej, problematykę psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży, metodykę pracy z dzieckiem i rodziną oraz prawa dziecka.

Grupą docelową w niniejszym projekcie byli: przedstawiciele jednostek systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, w tym również podmiotów, którym zlecono realizację zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz służb zaangażowanych w realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej funkcjonujących na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, jak również pracowników instytucji uczestniczących zarówno w działaniach skierowanych bezpośrednio na wsparcie rodziny i pieczy zastępczej, jak i bezpośrednio pracujących z i na rzecz rodzin biologicznych. Wsparciem zostało objętych 665 osób z województwa dolnośląskiego. W 2020 roku zrealizowano 13 szkoleń.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Finansowanie: POWER, II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym

Okres realizacji projektu 01.09.2017 r. – 31.08.2020 r.

Kwota projektu: 4 929 780,75 zł, w tym DOPS 1 000 710,02 zł

„Doskonalenie kompetencji kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej”

Liderem Projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach, Partnerami w Projekcie są: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Opolu.

Cel: Celem głównym projektu jest zwiększenie profesjonalizmu zawodowego kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej wykonujących zadania na terenie makroregionu południowego obejmującego województwa: dolnośląskie, małopolskie, opolskie i śląskie, w okresie od 2020 r. do 2022 r.

Cel główny projektu zostanie osiągnięty poprzez realizację szkoleń służących podnoszeniu kompetencji zawodowych kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz superwizji umożliwiającej wieloaspektowy ogląd wykonywanej pracy.

Merytoryczny zakres szkoleń obejmie m.in.: organizację polityki społecznej, pracę z rodziną, organizację pieczy zastępczej, problematykę psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży, metodykę pracy z dzieckiem i rodziną oraz prawa dziecka.

Grupą docelową w niniejszym projekcie są: przedstawiciele jednostek systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, w tym również podmiotów, którym zlecono realizację zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz służb zaangażowanych w realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej funkcjonujących na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, jak również pracowników instytucji uczestniczących zarówno w działaniach skierowanych bezpośrednio na wsparcie rodziny i pieczy zastępczej, jak i bezpośrednio pracujących z i na rzecz rodzin biologicznych. Wsparciem zostaną objęte 702 osoby z województwa dolnośląskiego.

Działania zrealizowane w 2020 roku:

a) Przeprowadzono analizę potrzeb szkoleniowych;

b) W grudniu 2020 r. zostały przeprowadzone 2 szkolenia specjalistyczne w trybie zdalnym dla przedstawicieli jednostek systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Finansowanie: POWER 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym

Okres realizacji projektu 01.09.2020 r. – 31.08.2022 r.

Kwota projektu: 4 402 612,72 zł, w tym dla DOPS 1 402 896,50 zł

Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych z zakresu asystentury osób starszych

Celem konkursu było wsparcie projektów dotyczących działalności na rzecz seniorów. W ramach konkursu realizowane były zadania polegające na udostępnieniu:

– usług asystenckich, tj. wsparcie seniorów w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do aktywnego funkcjonowania społecznego (np. wsparcie w przemieszczaniu się do m.in. lekarza, punktów usługowych i innych miejsc publicznych oraz asysta w tych miejscach, spędzanie czasu wolnego, w tym wsparcie podczas zajęć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, turystycznych, itp.);

– opieki wytchnieniowej, tj. czasowa usługa opiekuńcza nad osobą niesamodzielną, dokonująca się w zastępstwie za opiekuna faktycznego w związku z zaistniałym zdarzeniem losowym, potrzebą załatwienia spraw dnia codziennego lub odpoczynkiem opiekuna faktycznego.

Z budżetu województwa dolnośląskiego na konkurs przeznaczono kwotę 200 000 zł, wykorzystano kwotę 149 247 zł (stan na dzień 31 XII 2020 r.). W ramach konkursu odbył się jeden nabór ofert, w którym złożono 9 ofert, dofinansowanie otrzymały 3 oferty.

Podmiot realizujący: Dział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Departament Spraw Społecznych

Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych dotyczących utworzenia i prowadzenia Centrów Aktywności Obywatelskiej w 2020 r.

Głównym celem utworzenia i prowadzenia Centrów Aktywności Obywatelskiej (CAO) była aktywizacja społeczności lokalnych na Dolnym Śląsku i wzmacnianie postaw obywatelskich.

Utworzonych zostało 6 Centrów Aktywności Obywatelskiej, które:

- prowadziły międzypokoleniowe działania integracyjne dla wszystkich grup wiekowych: dzieci, młodzieży, dorosłych – w tym seniorów, a także osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- wzmacniały różne formy aktywności społecznej i obywatelskiej poprzez współpracę z radami senioralnym, radami młodzieżowymi, radami działalności pożytku publicznego i grupami dialogu działającymi w gminach i powiatach;
- prowadziły działania informacyjne przygotowujące mieszkańców do podejmowania różnych form aktywności społecznej i obywatelskiej, w tym w zakresie zwiększania świadomości mieszkańców Dolnego Śląska dotyczącej Dolnośląskiego Budżetu Obywatelskiego, partnerstw lokalnych, wsparcia w sytuacjach kryzysowych mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniom społecznym;
- wspierały wolontariuszy i postawy wolontariackie w różnych grupach wiekowych, w tym młodzieży i seniorów.

Z budżetu Województwa Dolnośląskiego na konkurs przeznaczono kwotę 340 000 zł, wykorzystano kwotę 154 980 zł (stan na dzień 31 XII 2020 r.). Na konkurs złożonych zostało 9 ofert, dofinansowanie otrzymało 6 ofert.

Podmiot realizujący: Dział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Departament Spraw Społecznych

Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych z zakresu wsparcia działań na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

Celem konkursu było wsparcie działań podejmowanych na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na Dolnym Śląsku dotyczące:

- podnoszenia kompetencji niezbędnych do radzenia sobie z zagrożeniami cywilizacyjnymi przez młodzież;
- wspierania działań świadczących specjalistyczną pomoc w sytuacjach kryzysowych dla wymienionej grupy wiekowej.

W konkursie wsparcie otrzymały zadania, w ramach których dla młodzieży prowadzone były:

- spotkania, zajęcia edukacyjne, spotkania dyskusyjne, konsultacje społeczne, fora i zajęcia plenerowe,
- warsztaty i szkolenia podnoszące poziom wiedzy obywatelskiej oraz kompetencje społeczne,
- działania integracyjne, szczególnie dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym,
- działania świadczące specjalistyczną pomoc w sytuacjach kryzysowych.

Z budżetu województwa dolnośląskiego ostatecznie na realizację konkursu przeznaczono kwotę 240 000 zł, wykorzystano kwotę 139 730 zł (stan na dzień 31 XII 2020 r.). Na konkurs złożonych zostało 27 ofert, dofinansowanie otrzymało 9 ofert.

Podmiot realizujący: Dział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Departament Spraw Społecznych

Działania w obszarze ochrony zdrowia i profilaktyki uzależnień – 754 789,74 zł

a) Utrzymano ofertę programu leczenia substytucyjnego na terenie województwa dolnośląskiego. Program pozwolił na zwiększenie dostępności usługi terapii indywidualnej, grupowej oraz interwencji środowiskowej dla osób objętych programem leczenia substytucyjnego, ich rodzin oraz osób oczekujących na terapię. Liczba pacjentów w programie substytucyjnym 310 osób. Z programu skorzystało 2810 osób. Udzielono 2639 porad indywidualnych. Przeprowadzono 779 terapii indywidualnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Program realizowano w Ośrodku Profilaktyczno-Lecznicznym Chorób Zakaźnych i Terapii Uzależnień WCZ SP ZOZ.

b) Zrealizowano programy ponad standardową ofertę dla pacjentów podmiotów leczniczych wykonujących działalność w zakresie leczenia odwykowego oraz ich rodzin w tym m. in. Program Terapii Dorosłych Dzieci Alkoholików, Zjazdy Absolwentów, Nawrót w Uzależnieniu, Sesje Rodzinne, Programy Rozwoju Osobistego, Treningi Umiejętności, Treningi Komunikacji Małżeńskiej, Wymiar Kobięcości, a także Program Terapii Zajęciowej dla dzieci i młodzieży przebywającej na Oddziale Odwykowym o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży „Kreatywnie wyrażam siebie”. Programy realizowano w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze, Dolnośląskim Centrum Zdrowia Psychicznego sp. z o.o., Wojewódzkim Szpitalu Dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu, Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Lubiążu. Skorzystało z nich łącznie około 1500 osób.

c) Przeprowadzono superwizje indywidualnej i grupowej dla personelu następujących podmiotów leczniczych wykonujących działalność w zakresie leczenia odwykowego: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze, Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego sp. z o.o., Wojewódzki Szpital Dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu, Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Lubiążu, Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Złotoryi. Z superwizji skorzystało łącznie 106 osób.

d) Dofinansowano programy uzyskiwania kwalifikacji zawodowych dla pracowników podmiotów leczniczych wykonujących działalność w zakresie leczenia odwykowego dla 4 osób.

e) Utrzymano ofertę doradczą w trzech z pięciu dostępnych na terenie województwa dolnośląskiego Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych HIV/AIDS. Dotacja pozwoliła na zwiększenie ilości wykonywanych badań testowych, przyczyniła się ponadto do zwiększenia świadomości dotyczącej profilaktyki HIV/AIDS. Z oferty punktów skorzystało 3200 osób.

f) Zorganizowano konferencję szkoleniową online dla przedstawicieli placówek Sanepidu pracowników oświaty i służby zdrowia powiatu zgorzeleckiego i powiatów ościennych na temat HIV/AIDS dla 130 osób.

g) Zorganizowano dwudniową konferencję szkoleniową „Perspektywy Lecznictwa Odwykowego” online dla przedstawicieli samorządów terytorialnych z terenu województwa dolnośląskiego. Jej celem było zwiększenie skuteczności lokalnych działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie województwa dolnośląskiego. Pierwszy dzień spotkania poświęcony był przedstawieniu wyników najnowszych badań dotyczących europejskiej, polskiej oraz lokalnej sceny narkotykowej. W drugim dniu omówione zostały m.in. standardy jakości w profilaktyce oraz monitorowanie problemu narkotyków i narkomanii w kontekście tworzenia gminnego programu przeciwdziałania uzależnieniom. W konferencji wzięło udział 79 osób.

h) Wsparto realizację zadań Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnień przeznaczonych do realizacji przez Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze.

i) Zakupiono 32 testy na obecność narkotyków w ślinie i moczu dla Dolnośląskiego Centrum Zdrowia Psychicznego sp. z o. o.

j) W ramach zadania „Wspieranie rozwoju placówek lecznictwa odwykowego, zakup sprzętu, wyposażenia oraz modernizacja istniejących i nowopowstałych placówek prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i współuzależnionych” dofinansowano m.in. wyposażenie „Sali wyciszeń” Oddziału II Odwykowego o Wzmocnionym Zabezpieczeniu dla Młodzieży w Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Lubiążu, remont i wyposażenie Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Złotoryi. Ponadto zakupiono oprogramowanie finansowo-księgowo oraz przeprowadzono naprawę ambulansu (karetki) typu T niezbędnego do przewożenia pacjentów na konsultacje, dostarczenia próbek do laboratorium oraz zapewnienia ciągłości dostaw materiałów sanitarnych dla Zakładu Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze.

Podmiot realizujący: Dział Profilaktyki Uzależnień, Wydział Zdrowia, Departament Zdrowia

Realizacja działań na rzecz rodziny i grup defaworyzowanych – 133 407,04 zł (budżet województwa dolnośląskiego)

a) Organizacja 4 konferencji – spotkań (24.02.2020 r.– Wrocław, 25.02.2020 r.– Legnica, 28.02.2020 r.– Wałbrzych, 02.03.2020 r.– Jelenia Góra), poświęconych problematyce Funduszu Solidarnościowego, w tym m.in. programów „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”, „Opieka wytchnieniowa”, „Centra Opiekuńczo-Mieszkalne”.

b) Zakup maseczek ochronnych, mających na celu ochronę przed wirusem SARS CoV 2, dla osób starszych i innych potrzebujących z terenu województwa dolnośląskiego.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Realizacja projektu „Dolnośląskie żłobki II”

Celem projektu realizowanego od 01.11.2019 r. do 31.12.2022 r. jest aktywizacja zawodowa oraz utrzymanie zatrudnienia poprzez zapewnienie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 dla 240 (226 K i 14 M) mieszkańców 7 dolnośląskich gmin, tj. Długołęka, Łądek-Zdrój, Brzeg Dolny, Kłodzko (gm. wiejska), Gromadka, Wińsko, Oleśnica (gm. wiejska).

Cele szczegółowe:

a) Umożliwienie powrotu na rynek pracy/utrzymanie zatrudnienia 240 uczestnikom będącymi rodzicami/opiekunami prawnym dzieci do lat 3 z terenu 7 dolnośląskich gmin, dzięki tworzeniu miejsc opieki dla dzieci do lat 3 i zapewnieniu ich funkcjonowania.

b) Poszerzenie obszaru działania systemu opieki dziennej dla dzieci do lat 3, dzięki utworzeniu i utrzymaniu na terenie 7 gmin 240 miejsc opieki w okresie od 01.04.2020 r. – 31.03.2022 r. dla gmin: Łądek-Zdrój, Brzeg Dolny, Kłodzko (gm. wiejska), Gromadka, Wińsko, Oleśnica (gm. wiejska) oraz w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2022 r. dla gminy Długołęka - okres realizacji wynika z braku możliwości utworzenia miejsca opieki we wcześniejszym terminie ze względu na skalę inwestycji i wynikający z tego termin oddania do użytkowania nowego miejsca świadczenia opieki.

Realizacja projektu polega na utworzeniu 240 nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 obejmujących:

a) sfinansowanie adaptacji pomieszczeń do potrzeb dzieci, w tym do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami;

b) zakup i montaż niezbędnego wyposażenia;

c) zakup pomocy do prowadzenia zajęć w punkcie opieki, sprzętu i narzędzi do rozpoznawanych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych dzieci;

d) zapewnienie bieżącego funkcjonowania utworzonych miejsc opieki przez okres 24 miesięcy, w tym pokrycie kosztów wynagrodzenia personelu;

e) sfinansowanie innych wydatków, niezbędnych do prawidłowego działania miejsca opieki.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Finansowanie: RPO WD 2014–2020, Oś Priorytetowa 8 Rynek pracy, Działanie 8.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego

Okres realizacji projektu 1.11.2019 r. – 31.12.2022 r.

Kwota projektu: 14 833 511,00 zł

„Dolnośląska Ekonomia Społeczna”

Celem projektu jest podniesienie do końca 2022 r. jakości i efektywności funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej działających w województwie dolnośląskim w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz zwiększenie współpracy pomiędzy tymi podmiotami a samorządem.

Cel główny jest zgodny z osią priorytetową 9 Włączenie społeczne, Działaniem 9.4 Wspieranie gospodarki społecznej. Typem projektu 9.4.B. Koordynacja w zakresie ekonomii społecznej w regionie.

Cele szczegółowe:

a) Zwiększenie komplementarności działań realizowanych przez OWES w poszczególnych subregionach województwa dolnośląskiego oraz umacnianie i rozwijanie sieci współpracy;

b) Rozwijanie potencjału podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym poprzez umacnianie i rozwijanie sieci współpracy tych podmiotów oraz tworzenie sprzyjających warunków do współpracy międzyinstytucjonalnej;

c) Zwiększenie widoczności podmiotów ekonomii społecznej funkcjonujących na terenie województwa dolnośląskiego i profesjonalizacja realizowanych przez nie usług oraz wytwarzanych produktów;

d) Wzmocnienie współpracy podmiotów ekonomii społecznej w zakresie łączenia ich potencjałów w celu realizacji wspólnych zleceń;

e) Tworzenie korzystnych rozwiązań prawnych prowadzących do ekonomizacji podmiotów ekonomii społecznej oraz rozwoju ekonomii społecznej w regionie;

f) Podniesienie wiedzy na temat ES w regionie wśród m.in. przedstawicieli JST, biznesu, uczelni wyższych.

Grupę docelową projektu stanowią:

- przedsiębiorstwa społeczne,
- PES,
- organizacje pozarządowe,
- instytucje wspierające ES,
- przedstawiciele samorządu terytorialnego (w tym władz samorządowych) i ich jednostek organizacyjnych,
- przedstawiciele nauki i biznesu,
- podmioty uprawnione do tworzenia PES o charakterze reintegracyjnym,
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- publiczne służby zatrudnienia i instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej.

Działania w 2020 roku:

Zadanie I: EKONOMIA SPOŁECZNA JAKO ELEMENT RYNKU PRACY

Zadanie II: ROZWÓJ LOKALNY A EKONOMIA SPOŁECZNA

Zadanie III: WSPÓŁPRACA MIĘDZYSEKTOROWA

Zadanie IV: SIEĆ USŁUG WSPARCIA EKONOMII SPOŁECZNEJ

Zadanie V: BUDOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU EKONOMII SPOŁECZNEJ

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Finansowanie: RPO WD 2014-2020, Priorytet 9 Włączenie społeczne, 9.4 Wspieranie gospodarki społecznej, 9.4.B Koordynacja w zakresie ekonomii społecznej w regionie

Okres realizacji projektu 1.01.2019 r. – 31.12.2022 r.

Kwota projektu: 2 750 000,00 zł

Dofinansowanie robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych: podpisanych umów – 11, kwota 5 149 844,27 zł (PFRON)

Podmiot realizujący: Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Departament Spraw Społecznych.

Realizowanie działań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami

a) Udostępnienie usług wspierających dla OzN (m.in. asystentura, przerwa wytchnieniowa): podpisanych umów – 7, kwota 805 614,96 zł (budżet województwa dolnośląskiego).

b) Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób z niepełnosprawnościami, opiekunów, kadry i wolontariuszy: podpisanych umów – 4, kwota 70 000,00 zł. (PFRON).

c) Organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych: podpisanych umów – 25, kwota 429 557,00 zł (PFRON, budżet województwa dolnośląskiego).

d) Dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej: podpisanych umów – 8 ze środków PFRON i 8 umów ze środków budżetu województwa dolnośląskiego, kwota 9 475 000,00 zł ze środków PFRON i 1 052 742,00 zł ze środków budżetu województwa dolnośląskiego (utrzymanie stałego zatrudnienia dla 339 osób z niepełnosprawnościami – PFRON, budżet województwa dolnośląskiego).

e) Prowadzenie rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami w różnych typach placówek: podpisanych umów – 1, kwota 10 000,00 zł (PFRON).

f) Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej: podpisanych umów - 12, kwota 231 981,00 zł (PFRON, budżet województwa dolnośląskiego).

g) Produkcja i emisja programów TV, audycji radiowych i w ramach kampanii „Nie ma barier. Dolny Śląsk”, której założeniem jest m.in. pokazanie integracji społecznej i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami na Dolnym Śląsku poprzez informowanie o wydarzeniach sportowych, społecznych, kulturalnych, sukcesach zawodowych i społecznych osób niepełnosprawnych. W 2020 roku zlecono produkcje i emisje audycji radiowych i telewizyjnych w ramach 8 umów tj. audycje radiowe pod roboczym tytułem „Pełnosprawni”, programy telewizyjne pt. „Nie ma barier. Dolny Śląsk”. Łączna wartość umów oraz wydatkowanych w ramach współpracy z ww. mediami środków wyniosła 99 991,50 zł (budżet województwa dolnośląskiego).

Podmiot realizujący: Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Departament Spraw Społecznych.

Pozostałe działania podjęte w ramach Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej

W ramach Osi Priorytetowej 9 – Włączenie Społeczne:

Działanie 9.1 Aktywna Integracja

Projekty na rzecz integracji społeczno-zawodowej Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz organizacji pozarządowych z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze: społecznym, zawodowym, edukacyjnym, zdrowotnym.

Projekty na rzecz integracji społeczno-zawodowej dla osób przebywających w Zakładach Poprawczych, Schroniskach dla Nieletnich, Ośrodkach Kuratorskich, Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii i ich rodzin.

Wsparcie służące poprawie dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej realizowanych przez Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej oraz wsparcie dla zatrudnienia i usług rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami (WTZ, ZAZ).

Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych

Usługi asystenckie i opiekuńcze nad osobami niesamodzielnymi świadczone w lokalnej społeczności, usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz mieszkania wspomagane.

Działanie 9.3 Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych

Opracowanie i wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i z niepełnosprawnościami oraz wsparcie deinstytucjonalizacji opieki nad osobami zależnymi, poprzez rozwój alternatywnych form opieki nad osobami niesamodzielnymi.

Działanie 9.4 Wspieranie gospodarki społecznej

Usługi wsparcia ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych realizowane w sposób komplementarny w ramach modułów:

- Usług animacji
- Usług rozwoju ekonomii społecznej
- Usług wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych oraz koordynacja w zakresie ekonomii społecznej w regionie.

W ramach ww. Działań w Osi 9 w 2020 r. podpisano 86 umów na kwotę 164 000 495,94 zł w tym:

9.1 – 49 umów na kwotę 73 718 982,67 zł

9.2 – 26 umów na kwotę 49 485 746,09 zł

9.3 – 11 umów na kwotę 40 795 767,18 zł

9.4 – 0 umów.

W ramach Osi Priorytetowej 8 – Rynek pracy:

Działanie 8.1 Projekty powiatowych urzędów pracy

Projekty na rzecz zatrudnienia osób bezrobotnych, zwłaszcza tych, które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach) realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy.

Działanie 8.2 Wsparcie osób poszukujących pracy

Projekt pozakonkursowy EURES na rzecz upowszechnienia i zwiększenia dostępności do usług sieci EURES.

Projekty konkursowe na rzecz poprawy szans na zatrudnienie osób bezrobotnych i biernych zawodowo, zwłaszcza tych, które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach).

Działanie 8.3 Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy

Tworzenie nowych miejsc pracy dla osób od 30 roku życia pozostających bez zatrudnienia, w tym znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby z niskimi kwalifikacjami poprzez zastosowanie bezzwrotnych środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości.

Działanie 8.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego

Zwiększenie zatrudnienia wśród osób opiekujących się dziećmi do 3 roku życia.

Działanie 8.5 Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych

Projekty na rzecz poprawy zdolności adaptacyjnych pracowników do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych poprzez wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie.

Działanie 8.6 Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP

Projekty na rzecz poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców sektora MMŚP oraz ich pracowników poprzez usługi realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych.

Działanie 8.7 Aktywne i zdrowe starzenie się

Projekty na rzecz poprawy dostępu do programów zdrowotnych dotyczących chorób negatywnie wpływających na rynek pracy, dedykowanych osobom aktywnym zawodowo oraz wydłużenie aktywności zawodowej na rynku pracy osób powyżej 50 roku życia w zakresie raka szyjki macicy, raka jelita grubego i raka piersi, a także profilaktyki chorób odkleszczowych oraz zapobiegania i wczesnego wykrywania cukrzycy typu 2.

W ramach ww. Działań w Osi 8 w 2020 r. podpisano 47 umów na kwotę 395 683 142,25 zł, w tym:

8.1 – 26 umów na kwotę 341 221 885,77 zł,

8.2 – 2 umowy na kwotę 2 865 881,10 zł,

8.3 – 0 umów,

8.4 – 15 umów na kwotę 30 426 286,53 zł,

8.5 – 1 umowę na kwotę 12 691 223,60 zł

8.6 – 0 umów,

8.7 – 3 umowy na kwotę 8 477 865,25 zł

Podmiot realizujący: Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej jest dokumentem wykonawczym do Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej; realizując zadania w ramach Programu realizowane są jednocześnie zapisy Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej. W związku z powyższym informacje zawarte w opisie działań realizowanych w ramach Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej w obszarze wsparcia rodziny oraz działań Programu siłą rzeczy są tożsame treściowo.

Upowszechnianie i rozwój rodzicielstwa zastępczego jako formy wsparcia, rozwój i wsparcie systemu adopcji – 3 420 854,73 zł (dotacja z budżetu państwa)

Prowadzenie 3 ośrodków adopcyjnych – jednego publicznego (DOPS) i dwóch niepublicznych. W ramach działalności OA DOPS:

a) zdiagnozowano sytuację 538 dzieci zgłoszonych do przysposobienia,

b) zakwalifikowano do adopcji 177 dzieci,

c) przeprowadzono procedury przysposobienia 210 dzieci w przysposobieniu krajowym (kontynuacja spraw i procedury bieżące)

d) przeszkolono 109 kandydatów do przysposobienia dziecka w ramach 7 grup szkoleniowych,

e) rozpoczęto 7 grup szkoleniowych dla 98 osób, które ze względu na pandemię zostały zawieszono,

f) przyjęto 129 zgłoszeń kandydatów na rodziców adopcyjnych,

g) udzielono 5353 porady rodzinom przysposabiającym, rodzinom naturalnym, rodzinom adopcyjnym,

- h) przyjęto 556 zgłoszeń o dzieciach do wojewódzkiego banku danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie,
i) przeszkolono 34 kandydatów do pełnienia funkcji opiekunów zastępczych.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Realizacja działań na rzecz rodziny i grup defaworyzowanych – 133 407,04 zł (budżet województwa dolnośląskiego)

a) Organizacja 4 konferencji – spotkań (24.02.2020 r.– Wrocław, 25.02.2020 r.– Legnica, 28.02.2020 r.– Wałbrzych, 02.03.2020 r.– Jelenia Góra), poświęconych problematyce Funduszu Solidarnościowego, w tym m.in. programów „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”, „Opieka wytchnieniowa”, „Centra Opiekuńczo-Mieszkalne”.

b) Zakup maseczek ochronnych, mających na celu ochronę przed wirusem SARS CoV 2, dla osób starszych i innych potrzebujących z terenu województwa dolnośląskiego.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Realizacja projektu „Dolnośląskie żłobki II”

Celem projektu realizowanego od 01.11.2019 r. do 31.12.2022 r. jest aktywizacja zawodowa oraz utrzymanie zatrudnienia poprzez zapewnienie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 dla 240 (226 K i 14 M) mieszkańców 7 dolnośląskich gmin, tj. Długołęka, Łądek-Zdrój, Brzeg Dolny, Kłodzko (gm. wiejska), Gromadka, Wińsko, Oleśnica (gm. wiejska).

Cele szczegółowe:

- a) Umożliwienie powrotu na rynek pracy/utrzymanie zatrudnienia 240 uczestnikom będącymi rodzicami/opiekunami prawnym dzieci do lat 3 z terenu 7 dolnośląskich gmin, dzięki tworzeniu miejsc opieki dla dzieci do lat 3 i zapewnieniu ich funkcjonowania.
b) Poszerzenie obszaru działania systemu opieki dziennej dla dzieci do lat 3, dzięki utworzeniu i utrzymaniu na terenie 7 gmin 240 miejsc opieki w okresie od 01.04.2020 r. – 31.03.2022 r. dla gmin: Łądek-Zdrój, Brzeg Dolny, Kłodzko (gm. wiejska), Gromadka, Wińsko, Oleśnica (gm. wiejska) oraz w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2022 r. dla gminy Długołęka - okres realizacji wynika z braku możliwości utworzenia miejsca opieki we wcześniejszym terminie ze względu na skalę inwestycji i wynikający z tego termin oddania do użytkowania nowego miejsca świadczenia opieki.

Realizacja projektu polega na utworzeniu 240 nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 obejmujących:

- a) sfinansowanie adaptacji pomieszczeń do potrzeb dzieci, w tym do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami;
b) zakup i montaż niezbędnego wyposażenia;
c) zakup pomocy do prowadzenia zajęć w punkcie opieki, sprzętu i narzędzi do rozpoznawanych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych dzieci;
d) zapewnienie bieżącego funkcjonowania utworzonych miejsc opieki przez okres 24 miesięcy, w tym pokrycie kosztów wynagrodzenia personelu;
e) sfinansowanie innych wydatków, niezbędnych do prawidłowego działania miejsca opieki.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Finansowanie: RPO WD 2014–2020, Oś Priorytetowa 8 Rynek pracy, Działanie 8.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego

Okres realizacji projektu 1.11.2019 r. – 31.12.2022 r.

Kwota projektu: 14 833 511,00 zł

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest dokumentem wykonawczym do Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej; realizując zadania w ramach Programu realizowane są jednocześnie zapisy Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej. W związku z powyższym informacje zawarte w opisie działań realizowanych w ramach Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działań Programu siłą rzeczy są tożsame treściowo.

Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 119 146,68 zł (dotacja z budżetu państwa, budżet województwa dolnośląskiego)

- Przygotowanie i przeprowadzenie **superwizji grupowej dla kadr służb społecznych** Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej w 2020 r., podobnie jak w latach ubiegłych, zaplanował objęcie wsparciem w postaci superwizji grupowej pracowników systemu pomocy społecznej, którzy w swej codziennej pracy stykają się z problemem przemocy w rodzinie i pracują z osobami doświadczającymi przemocy, ukierunkowując swe działania na członków Zespołów Interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i Grup Roboczych. W ramach I edycji superwizji w 18 spotkaniach superwizyjnych uczestniczyły 154 osoby. W ramach II edycji superwizji zorganizowano 13 spotkań superwizyjnych, w których udział wzięło 71 osób. Łącznie w obu edycjach superwizji uczestniczyło 225 osób.
- Przygotowanie i przeprowadzenie **superwizji grupowej dla asystentów rodziny** – w II edycjach superwizji grupowej uczestniczyło łącznie 26 osób.

- Przygotowanie i przeprowadzenie 7 edycji dwudniowego szkolenia **specjalistycznego „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – podstawowy algorytm postępowania”** kierowanego do członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i grup roboczych, w tym m.in. do pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z Dolnego Śląska, zatrudnionych na stanowiskach: aspirantów pracy socjalnej, asystentów rodzin, koordynatorów pieczy zastępczej, pedagogów, pracowników socjalnych, psychologów, specjalistów pracy socjalnej, jak również przedstawicieli służby zdrowia, edukacji, policji, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych. W przeprowadzonych 7 edycjach dwudniowego szkolenia uczestniczyło ogółem 181 osób.
- Przygotowanie i przeprowadzenie 6 edycji dwudniowego szkolenia **specjalistycznego „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – podstawy prawne działania zespołu interdyscyplinarnego”** kierowanego do członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i grup roboczych, w tym m.in. do pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z Dolnego Śląska, zatrudnionych na stanowiskach: aspirantów pracy socjalnej, asystentów rodzin, koordynatorów pieczy zastępczej, pedagogów, pracowników socjalnych, psychologów, specjalistów pracy socjalnej, jak również przedstawicieli służby zdrowia, edukacji, policji, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych. W 6 edycjach dwudniowego szkolenia uczestniczyły ogółem 93 osoby.
- Przygotowanie i przeprowadzenie szkolenia specjalistycznego **„Warsztat rozwoju kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia interwencji kryzysowej”** w wymiarze 60 godzin dydaktycznych, skierowanego do pracowników Ośrodków Interwencji Kryzysowej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Ośrodków Pomocy Społecznej: psychologów, pracowników socjalnych, specjalistów pracy socjalnej, pedagogów, terapeutów, asystentów rodziny. Celem szkolenia było nabycie oraz pogłębienie wiedzy na temat interwencji kryzysowej oraz nabycie praktycznej umiejętności wykorzystywania zróżnicowanych narzędzi pracy z osobami dotkniętymi różnego rodzaju kryzysami życiowymi z terenu województwa dolnośląskiego. W szkoleniu uczestniczyło 29 osób.
- Przygotowanie i przeprowadzenie dwóch edycji specjalistycznego **szkolenia „Terapia systemowa i jej zastosowanie w przypadku przemocy w rodzinie”** w wymiarze 60 h zegarowych każda. Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z celami terapii systemowej oraz jej narzędziami, które można wykorzystać do pracy z rodziną, w której występuje problem przemocy. Szkolenie skierowane zostało do pracowników organizacji pozarządowych oraz instytucji pomocy i integracji społecznej pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, posiadających doświadczenie w pracy z osobami i rodzinami z problemem przemocy. W obu edycjach szkolenia uczestniczyło ogółem 25 osób.
- Zakup **platformy e-learningowej ClickMeetnig** do prowadzenia szkoleń w formie online w związku z pandemią COVID-19 oraz wynikającymi z tej sytuacji restrykcjami epidemiologicznymi.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Kalendarz imprez kulinarnych Dolnego Śląska**Wydział Obszarów Wiejskich**

W ramach realizacji zadania został opracowany i wydany kalendarz imprez kulinarnych Dolnego Śląska. Zebrane w kalendarzu informacje stanowią niezbędny informator o imprezach kulinarnych związanych z promocją produktów regionalnych i tradycyjnych na Dolnym Śląsku. Źródło finansowania: budżet województwa dolnośląskiego.

Kwota wydatkowana: 35 680,00 zł.

Organizacja Konkursu Odnowy Wsi**Wydział Obszarów Wiejskich**

W ramach konkursu „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” w 2020 roku dofinansowano 29 Beneficjentów w dziedzinie integracja społeczna. Konkurs był finansowany ze środków budżetu województwa dolnośląskiego.

W ramach konkursu wykonano:

- budowę/remont wiat rekreacyjnych oraz miejsc spotkań – 12,
- remont świetlic – 9,
- zakup wyposażenia do świetlic wiejskich – 20.

Łączne środki przekazane na ten cel – 768 971,00 zł, w tym na:

- subregion legnicko-głogowski – 179 488,00 zł,
- subregion jeleniogórski – 138 919,00 zł,
- subregion wałbrzyski – 219 108,00 zł,
- subregion wrocławski – 231 456,00 zł.

Otwarty konkurs ofert „Przedsięwzięcia promujące ideę odnowy wsi dolnośląskiej”**Wydział Obszarów Wiejskich**

W ramach konkursu „Przedsięwzięcia promujące ideę odnowy wsi” w 2020 roku dotacje przyznano 45 podmiotom na łączną kwotę 222 641,00 zł. Dwa podmioty zrezygnowały z realizacji zaplanowanych zadań jeszcze przed podpisaniem umów i przekazaniem dotacji. Jeden oferent podpisał umowę, otrzymał dotację, ale zwrócił ją w 100%, nie mogąc zrealizować zaplanowanego zadania publicznego z uwagi na brak możliwości zachowania reżimu sanitarnego przy jego realizacji. Z kolei inny podmiot z uwagi na pandemię zrezygnował z realizacji części zadania na kwotę 2387,60 zł. W związku z tym ostatecznie zrealizowano 42 projekty na kwotę 205 253,40 zł. Konkurs finansowany był ze środków budżetu województwa dolnośląskiego. W ramach tego konkursu sfinansowano między innymi wykonanie materiałów promocyjnych, zakup namiotów promocyjnych, organizację warsztatów tematycznych, posadowienie nowych lub renowację istniejących tablic informacyjnych i witaczy, posadowienie wiat i zagospodarowanie przestrzeni publicznej.

Dotacje udzielane w trybie art. 19a oferty składane z własnej inicjatywy organizacji pożytku publicznego**Wydział Obszarów Wiejskich****Wydział Obszarów Wiejskich**

W trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w ramach ofert składanych z własnej inicjatywy organizacji pożytku publicznego dotację otrzymało 7 podmiotów na kwotę 44 500,00 zł. Dotacje w trybie art. 19a finansowane były ze środków budżetu województwa dolnośląskiego. W ramach zrealizowanych zadań publicznych organizowano głównie szkolenia i warsztaty tematyczne, ponadto zakupiono niezbędne do realizacji zadań wyposażenie oraz zagospodarowywano teren (np. poprzez kompleksowe opracowanie i wykonanie ścieżki edukacyjnej), a także zorganizowano wsparcie najbardziej potrzebujących paczkami żywnościowymi.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich**Wydział Obszarów Wiejskich**

W ramach Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w 2020 r. w województwie dolnośląskim zrealizowano następujące działania:

1. Szkolenia, seminaria, inne formy szkoleniowe - 3 zrealizowane przez partnerów KSOW;
2. Konferencje - 2 zrealizowane przez partnerów KSOW;
3. Targi, wystawy, prezentacje – UMWD zapewnił stoisko wystawiennicze dla dolnośląskich producentów żywności i twórców rękodzieła na Targach Grune Woche w Berlinie;
4. Wyjazdy studyjne krajowe/zagraniczne - 3 zrealizowane przez partnerów KSOW;
5. Publikacje - 2 wydane w ramach projektów partnerów KSOW;
6. Audycje telewizyjne - 10 zrealizowanych przez partnera KSOW;
7. Konkurs - Piękna Wieś Dolnośląska, zrealizowany przez UMWD;
8. Certyfikacja 10 produktów lokalnych w ramach projektu partnera KSOW. Certyfikat i znak „Zielona Dolina Żywności i Zdrowia” otrzymały następujące produkty: wina: Muscaris Półwytrawne, Regent Wytrawne, Rose Półsłodkie, Solaris Półwytrawne, produkowane przez firmę Winnica z Rzepotowic, kabanosy z dzika, wytwarzane przez firmę Dziki Zwierz z Bolesławca, ser Fettina z czosnkiem i czosnkiem niedźwiedzim z Gospodarstwa Rolnego Koziołkowo z Holendrów, miód wielokwiatowy i miód lipowy z Pasięki Zuzia z Domaszkowa, miód leśny z Pasięki Karkonoskiej z Miłkowa, ser Rudy Kozak, wytwarzany przez Sernicę Dolno - śląską z Długołęki.

Partnerzy KSOW, którzy w 2020 r. zrealizowali operacje w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich: TVP S.A. oddział we Wrocławiu, Związek Stowarzyszeń Dolnośląska Sieć Partnerstw LGD, Gmina Dzierżoniów, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, DZD DOZEDO sp. z o.o.

Źródło finansowania: Schemat II Pomocy Technicznej PROW 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. łączny koszt wyżej wymienionych wydarzeń: 451 919,54 zł, w tym na zadania własne przeznaczono 146 204,68 zł, na zadania realizowane przez partnerów KSOW przeznaczono 305 714,86 zł.

Regionalny Punkt Doradczy działający przy Dziale Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi

Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Dział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi

Prowadzenie Regionalnego Punktu Doradczego w zakresie udzielania bezpłatnego doradztwa dla organizacji pozarządowych. Doradztwo udzielane było przez doradcę zewnętrznego, zatrudnionego na potrzeby Regionalnego Punktu Doradczego.

Tematyka doradztwa dotyczyła najczęściej aspektów formalno-prawnych związanych z zakładaniem i funkcjonowaniem organizacji pozarządowych, konsultacji ofert i projektów, źródeł pozyskiwania funduszy na działalność statutową organizacji i realizowane przez nie projekty, a także sprawozdań z realizacji zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert oraz Dolnośląskiego Budżetu Obywatelskiego – Aktywny Dolny Śląsk 2019 r.

Doradca przygotowywał raz w miesiącu zestawienie aktualnych konkursów dla organizacji pozarządowych, a także informował o zmianach w przepisach dotyczących rozliczania projektów i zasad finansowania. Informacje te były raz w miesiącu publikowane w formie artykułu na stronie internetowej UMWD w zakładce „Organizacje pozarządowe”, przesyłane drogą mailową do organizacji pozarządowych, które zadeklarowały wolę otrzymywania takich opracowań oraz do pełnomocników gminnych i powiatowych odpowiedzialnych za kontakty z NGO.

W związku z ogłoszeniem na terenie Polski stanu zagrożenia epidemicznego, od 15 marca doradztwo realizowane było w formie zdalnej.

W sumie w 2020 r. usługa została zrealizowana w wymiarze 492 godzin doradztwa stacjonarnego i zdalnego oraz 18 godzin doradztwa mobilnego. Łącznie udzielonych zostało 278 porad, w tym: 58 konsultacji, 154 doradztwa oraz 66 informacji. Porady udzielane były przez doradcę: osobiście – 40 razy, telefonicznie – 94 razy oraz mailowo – 144 razy. W Regionalnym Punkcie Doradczym objęto wsparciem łącznie 220 podmiotów oraz 47 osób fizycznych. Doradztwa mobilne odbyły się w: Żmigrodzie, Dobrzykowicach, Łądku Zdroju, Legnicy i Wrocławiu.

„Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu przez Covid-19”

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Projekt by odpowiedzią na zdiagnozowaną w 63 dolnośląskich Domach Pomocy Społecznej i 25 Szpitalach powiatowych, potrzebę zapewnienia jak najszybszej i kompleksowej pomocy osobom, które znalazły się w najtrudniejszej sytuacji w związku z wystąpieniem COVID-19, na terenie Dolnego Śląska w okresie od 20.03.2020 r. do 31.05.2021 r.

Działania koncentrowały się na kompleksowym wspieraniu, w tym przede wszystkim na procesie przyznawania grantów powiatom, które będą przeznaczać je na bezpośrednie wsparcie ww. podmiotom.

Granty dla DPS będą mogły być przeznaczone m.in. na:

- Zakup i przeprowadzanie testów na obecność COVID-19;
- Dopuszczenie stanowisk pracy i sprzęt niezbędny do walki z epidemią;
- Przygotowanie miejsc do odbywania kwarantanny przed przyjęciem do instytucji (przyjęcia interwencyjne);
- Zwrot kosztów organizacji miejsc do ewakuacji instytucji w tym: finansowanie funkcjonowania takich miejsc (w tym wynagrodzenia, kosztów żywienia, kosztów środków ochrony osobistej oraz innych materiałów jednorazowego użycia);
- Pomoc psychologiczną i terapeutyczną dla osób jej potrzebujących oraz pracowników podmiotów świadczących usługi (zwłaszcza online lub telefoniczna). Zwrot kosztów organizacji spotkań online z rodziną i bliskimi dla podopiecznych i opiekunów.

Granty dla Szpitali będą mogły być przeznaczone m.in. na:

- Sprzęt medyczny;
- Dezynfekcja;
- Wyposażenie obiektowe i budowlane;
- Laboratoria - wyposażenie.

Finansowanie: RPO WD 2014–2020, Oś priorytetowa: 9 Włączenie społeczne Działanie: 9.3 Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych

Okres realizacji projektu: od 20.03.2020 r. do 31.05.2021 r.

Kwota projektu: 13 909 068,00 zł

„Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu przez Covid-19 – 2”**Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej**

Wsparcie w ramach projektu skierowane było do szpitali prywatnych z terenu województwa dolnośląskiego, które zgłosiły się w konkursie na Partnera spoza sektora finansów publicznych w celu wspólnego przygotowania i realizacji projektu. Na konkurs zgłosiło się 8 podmiotów, które pozytywnie przeszły kontrolę formalną oraz merytoryczną. W dniu 22.06.2020 r. DOPS wraz z 8 Partnerami podpisał Umowę Partnerską.

Działania koncentrowały się na kompleksowym wspieraniu, w tym przede wszystkim na zakupie sprzętu medycznego czy wyposażenia.

Środki dla Szpitali będą mogły być przeznaczone m.in. na:

- Sprzęt medyczny;
- Dezynfekcja;
- Wyposażenie obiektowe i budowlane;
- Laboratoria - wyposażenie.

Finansowanie: RPO WD 2014–2020, Oś priorytetowa: 9 Włączenie społeczne Działanie: 9.3 Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych

Okres realizacji projektu: od 20.03.2020 r. do 31.05.2021 r.

Kwota projektu: 4 170 005,80 zł

„Wsparcie dolnośląskich DPS”**Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej**

Celem projektu „Wsparcie Dolnośląskich DPS” realizowanego w okresie od 01.06.2020 r.-31.05.2021 r. jest zapewnienie właściwej opieki nad osobami przebywającymi w DPS oraz ich ochrony zdrowia i życia poprzez ograniczenie negatywnych skutków COVID-19.

Grantobiorcami były podmioty prowadzące zarejestrowane DPS, zlokalizowane na terenie województwa dolnośląskiego. O granty mogły ubiegać się DPS tworzone przez samorządy i podmioty niepubliczne.

Ostatecznymi odbiorcami projektu byli pensjonariusze DPS, tj. os. z grupy ryzyka, którzy poprzez właściwe wsparcie personelu DPS będą mieli zapewnione usługi bytowe i opiekuńcze. Działania finansowe w ramach udzielanych grantów obejmowały: dodatki do wynagrodzeń, nagrody i premie dla pracowników DPS, mających bezpośredni kontakt z pensjonariuszami.

Finansowanie:

POWER Oś priorytetowa: II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie: 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym

Okres realizacji projektu: od 01.06.2020 r. do 31.05.2021 r.

Kwota projektu: 13 741 650,00 zł

Działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego**Wydział Edukacji**

Samorząd Województwa Dolnośląskiego w ramach dofinansowania zadań publicznych w zakresie polityki społecznej, w trybie pozakonkursowym przeznaczył w 2020 r. środki finansowe w wysokości 26 002 zł (środki budżet województwa dolnośląskiego), z przeznaczeniem na wsparcie Uniwersytetów Trzeciego Wieku działających przy Uniwersytecie Wrocławskim, Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu, Uniwersytecie Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu oraz Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu.

Zgodnie z uchwałą Nr 2927/VI/20 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 5 listopada 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr 898/VI/19 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowych uczelniom wyższym z siedzibą na terenie Województwa Dolnośląskiego, wsparciem mogły zostać objęte zadania z zakresu aktywizacji i integracji społecznej, w tym innych form kształcenia np. Uniwersytety Trzeciego Wieku, działające w strukturze uczelni wyższych.

W ramach działania uczelnie wyższe otrzymały dotacje w łącznej wysokości 26 000 zł. Na każde zadanie została przeznaczona kwota w wysokości 5200 zł. (Uniwersytet Wrocławski realizował dwa zadania, Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Ekonomiczny oraz AWF realizowały po jednym zadaniu).

Na ww. zadania wydano w 2020 r. kwotę 25 779,73 zł. Różnica pomiędzy planem budżetu – 26 002 zł, a wykonaniem 25 779,73 zł wyniosła 222,27 zł. Jest to zwrot dokonany przez Akademię Wychowania Fizycznego w dniu 31.12.2020 r.

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

KULTURA

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: Departament Rozwoju Społecznego i Rynku Pracy

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Program opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego

Dział Dziedzictwa Kulturowego

Działanie: Poprawa stanu zachowania obiektów zabytkowych stanowiących mienie samorządu województwa.

Dział Dziedzictwa Kulturowego w Departamencie Rozwoju Społecznego i Rynku Pracy w 2020 roku udzielił 5 dotacji na kwotę 402 tys. zł na poprawę stanu zachowania obiektów zabytkowych stanowiących mienie samorządu województwa:

- 1 dotacja (29 994 zł) dla Muzeum Karkonoskiego, oddział Zamek Bolków w Bolkowie,
- 1 dotacja (100 tys. zł) dla Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy,
- 1 dotacja (113 309 zł) dla Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju,
- 1 dotacja (100 tys. zł) dla Uzdrawisko Szczawno-Jedlina S.A. w Szczawnie Zdrój,
- 1 dotacja (72 151 zł) dla Sanatoria Dolnośląskie Sp. Z o.o., szpital w Rościszowie.

Działania: Dofinansowanie prac remontowo-konserwatorskich oraz konserwacji zabytków znajdujących się na terenie województwa.

Dział Dziedzictwa Kulturowego w Departamencie Rozwoju Społecznego i Rynku Pracy w 2020 roku przyznał 127 dotacji o łącznej kwocie 4,09 mln zł na prace remontowo-konserwatorskie oraz konserwację zabytków na terenie województwa Dolnośląskiego (remonty obiektów publicznych, sakralnych, rezydencjonalnych, zamków, obiektów obronnych).

Wydział Obszarów Wiejskich Departamentu Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych przyznał w 2020 roku 18 dotacji o sumarycznej wartości 1,35 mln zł, a Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym w Departamencie Funduszy Europejskich udzielił w 2020 roku dotacji na kwotę 1,62 mln zł.

Działanie. Wspieranie działań związanych z zabezpieczaniem zabytków.

Dział Dziedzictwa Kulturowego w Departamencie Rozwoju Społecznego i Rynku Pracy w 2020 roku przyznał dwie dotacje w wysokości 10 000 zł i 25 000 zł na działania związane z zabezpieczeniem zabytków.

Działanie. Wspieranie programów i projektów edukacyjnych popularyzujących dziedzictwo kulturowe.

Wydział Edukacji i Nauki w Departamencie Spraw Społecznych w 2020 roku zainicjował dwa projekty edukacyjne popularyzujące dziedzictwo kulturowe. Wartość środków na ten cel wyniosła 3,04 tys. zł. Były to wydarzenia zorganizowane w Dolnośląskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli. Pierwsze to wystawa z okazji 80-tej rocznicy wywózki Polaków na Syberię. Drugie - wernisaż oraz występ zespołu wokalnego „Sybiraczki i Kresowianie”.

Wydział Promocji Województwa w Departamencie Marszałka w 2020 roku wydał trzy publikacje promujące dziedzictwo Dolnego Śląska: przewodnik „Niemapa Dolny Śląsk”, folder „Dolnośląskie NAJ”, mapę z atrakcjami turystycznymi Dolnego Śląska „Zabytki Techniki na Dolnym Śląsku”.

Wydział Turystyki w Departamencie Rozwoju Społecznego i Rynku Pracy zainicjował sześć projektów edukacyjnych. Było to: prowadzenie strony dolnyslask.travel, stworzenie internetowego sklepu turystycznego (dolnyslask.travel.pl) oraz udział w tworzeniu i promowanie szlaków turystycznych - Dolnośląski Szlak Zabytków Techniki, Dolnośląski Szlak Piwa i Wina, Europejski Szlak Zamków i Pałaców, Szlak Tajemniczych Podziemi. Wydział Turystyki wspierał działalność wydawniczą promującą dziedzictwo kulturowe Dolnego Śląska. Cztery publikacje powstały dzięki konsultacji z Wydziałem Turystyki: „Koleją po Dolnym Śląsku. Koleją do uzdrowiska”, „Dolnośląskie NAJ”, „Dolny Śląsk – planuj z nami”. Wydział Turystyki we współpracy z Urzędem Miasta Wrocławia opracował w listopadzie 2020 roku materiały promocyjne dla Zagranicznych Ośrodków Polskiej Organizacji Turystycznej w formie newslettera.

Muzeum Etnograficzne (oddział Muzeum Narodowego we Wrocławiu), w 2020 roku uruchomiło dwa programy edukacyjne popularyzujące dziedzictwo kulturowe Dolnego Śląska. Ponadto zostały wydane cztery publikacje promujące dziedzictwo kulturowe.

Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych w 2020 roku uruchomił jeden program edukacyjny popularyzujący dziedzictwo kulturowe. Pracownicy Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych prowadzili we wszystkich czterech swoich oddziałach (Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych) zajęcia edukacyjne dla dzieci w przedszkolach, uczniów szkół podstawowych i średnich oraz różnych organizacji i stowarzyszeń. Tematem zajęć była edukacja o wartościach przyrodniczych, historycznych i kulturowych dolnośląskich parków krajobrazowych. Liczba uczestników w 2020 roku wyniosła 8997 osób. Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych opracował w 2020 roku jedną publikację pt. „Krajobraz. Parki Krajobrazowe Województwa Dolnośląskiego”.

Działanie. Wspieranie tradycyjnego rzemiosła w sektorze odnowy zabytków.

Wydział Turystyki w Departamencie Rozwoju Społecznego i Rynku Pracy w 2020 roku zrealizował jedno zadanie z zakresu podtrzymywania ginących zawodów i tradycyjnego rzemiosła artystycznego. W stworzonym internetowym sklepie turystycznym dolnyslask.travel.pl istnieje możliwość sprzedaży tradycyjnych produktów artystycznych.

Działanie. Rozszerzenie zasięgu i wzmocnienie znaczenia przedsięwzięć związanych z zachowaniem i promocją dziedzictwa kulturowego.

Wydział Kultury w Departamencie Marszałka Województwa w 2020 roku wsparł lub zorganizował 25 wydarzeń i przedsięwzięć promujących dziedzictwo kulturowe Dolnego Śląska. Były to głównie koncerty i wystawy, które zorganizowano m.in. w Muzeum Narodowym we Wrocławiu, Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdrój, Muzeum Karkonoskim w Jeleniej Górze oraz Muzeum Zamek Bolków w Bolkowie. Ponadto patronatem Marszałka Województwa objęto 26 wydarzeń. Suma środków finansowych przeznaczona na te działania w 2020 roku wyniosła 118 tys. zł.

We wrześniu 2020 roku w dożynkach prezydenckich w Warszawie wzięła udział reprezentacja z Dolnego Śląska – grupa wieńcowa z Lwówka Śląskiego.

Wydział Promocji w Departamencie Marszałka w 2020 roku organizował, współorganizował i podejmował działania mające na celu promocję dziedzictwa kulturowego, w tym m.in.

- filmy reklamowe „Odkryj Dolny Śląsk”,
- billboardy sponsorskie przy audycji „Prognoza pogody – wyjazdowa” TVN 24,
- produkcja i emisja wskazań sponsorskich przy audycji „Wakacyjny niezbędnik Radia Zet” oraz na stronie Radia Zet w sekcji Podróże,
- kampania promująca atrakcje turystyczne na zewnętrznych nośnikach LED,
- produkcja i emisja cyklu materiałów audiowizualnych „Projekt Zima”,
- kampania outdoorowa,
- reklama atrakcji turystycznych promujących dziedzictwo kulturowe podczas wydarzeń (np. Festiwal Góry Literatury),
- kampanie promocyjno-informacyjne w mediach społecznościowych,
- emisja spotów radiowych promujących region podczas „Dolnośląskiego Rajdu Zabytków Techniki” i festiwalu „Twierdza Legend”,
- prelekcje oraz zajęcia edukacyjne dla dzieci na temat legend Dolnego Śląska podczas festiwalu „Twierdza Legend” w Twierdzy Srebrna Góra,
- działania promocyjne podczas wydarzeń „Weekend pod Parą” w Muzeum Kolejnictwa w Jaworzynie Śląskiej i „Dzień z Warszawą M20” w Muzeum Kolejnictwa w Jaworzynie Śląskiej.

Łączna kwota przeznaczona na ten cele wyniosła 746 tys. zł.

Wydział Turystyki w Departamencie Rozwoju Społecznego i Rynku Pracy w 2020 roku zorganizował cztery wydarzenia promujące dziedzictwo kulturowe Dolnego Śląska. Były to wizyty studyjne dla Basków i Holendrów, współpraca z Instytutem Polski w Bukareszcie oraz współudział w organizacji streamingu na rynku chińskim. Marszałek Województwa objął patronatem dwie konferencje, zorganizowane na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu oraz Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu.

W Muzeum Etnograficznym jako Oddziale Muzeum Narodowego we Wrocławiu, w 2020 roku zorganizowano 24 wydarzenia promujące dziedzictwo kulturowe Dolnego Śląska. Były to 4 ekspozycje i 18 wydarzeń.

Działanie. Wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej na rzecz ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego.

W Wydziale Rozwoju Regionalnego w Departamencie Gospodarki w 2020 roku zakontraktowano projekt transgraniczny na rzecz ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego w Programie Interreg V-A Republika Czeska – Polska oraz zatwierdzono jeden projekt transnarodowy w Programie Interreg Europa Środkowa 2014-2020. Wartość środków finansowych przeznaczona na pierwszy projekt wyniosła 6,10 mln zł (1,35 mln euro), a na drugi 3,26 mln zł (725 tys. euro).

Działanie. Promowanie i aktywny marketing dziedzictwa kulturowego województwa jako czynnika rozwoju gospodarczego Dolnego Śląska.

Pracownicy Wydziału Promocji Województwa w Departamencie Marszałka w 2020 roku wzięli udział w dwóch wydarzeniach związanych z promocją dziedzictwa kulturowego. Były to kolejne spotkania w sprawie inicjatywy Fundacji Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego Śląska pn. „Dolnośląska Mapa Zabytków Techniki” oraz partycypacja w promocji szlaku, poprzez tworzenie treści, informacji prasowej, propagowanie udziału w pierwszej edycji „Rajdu zabytków techniki. Ponadto Wydział Promocji Województwa zlecił przygotowanie tablic informacyjnych dla obiektów zabytkowych w ramach projektu „Dolnośląska Mapa Zabytków Techniki”. Urząd Marszałkowski, reprezentowany przez Wydział Promocji Województwa, jest partnerem wspierającym ten projekt.

Wydział Turystyki w Departamencie Rozwoju Społecznego i Rynku Pracy promował dziedzictwo kulturowe podczas dwóch konferencji na Uniwersytecie Ekonomicznym i Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. W roku 2020 stworzono pięć produktów marketingowych związanych z dziedzictwem kulturowym: internetowy sklep turystyczny (dolnyslask.travel) oraz cztery szlaki turystyczne („Dolnośląski Szlak Zabytków Techniki”, „Dolnośląski Szlak Piwa i Wina”, „Europejski Szlak Zamków i Pałaców”, „Szlak Tajemniczych Podziemi”).

Działanie. Wspieranie działań mających na celu wykorzystanie dziedzictwa kulturowego dla rozwoju społeczno-ekonomicznego regionu.

Wydział Turystyki w Departamencie Rozwoju Społecznego i Rynku Pracy w 2020 roku zrealizował zadanie z zakresu udostępniania zabytków, które otrzymały dotacje ze środków publicznych. Wydział Turystyki udziela wsparcia finansowego dla projektów zgłaszanych przez stowarzyszenia, fundacje i inne jednostki, których cele statutowe obejmują działania popularyzujące szeroko pojmowane dziedzictwo kulturowe. W 2020 roku przeprowadzono jeden taki konkurs na zadania z zakresie upowszechniania turystyki i promowania walorów turystycznych regionu oraz wyznaczania nowych i renowacja istniejących szlaków turystycznych i tematycznych w województwie dolnośląskim.

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich: Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne**Wydział Obszarów Wiejskich**

Operacje realizowane w ramach PROW na lata 2014-2020

Limit środków: 44 197 988 euro (limit współdzielony z operacjami Gospodarka wodno-ściekowa, Budowa lub modernizacja dróg lokalnych, Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego).

W 2020 roku trwała realizacja projektów w ramach działania, w ramach którego podpisano 57 umów o przyznaniu pomocy na kwotę dofinansowania 30 735 583 zł. Wpłynęły 53 wnioski o płatność na kwotę dofinansowania 18 517 744 zł. ARiMR wypłaciła środki dla 46 wniosków na kwotę dofinansowania 16 334 191,34 zł.

W 2020 roku zostało zakończonych 27 projektów. W wyniku realizacji działań w dziedzinie kultura wybudowano 28 świetlic wiejskich oraz przebudowano 10 kolejnych.

Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich: Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego**Wydział Obszarów Wiejskich**

Operacje realizowane w ramach PROW na lata 2014-2020

Limit środków: 44 197 988 euro (limit współdzielony z operacjami Gospodarka wodno-ściekowa, Budowa lub modernizacja dróg lokalnych, Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne).

W 2020 roku trwała realizacja projektów, które otrzymały dofinansowanie w ramach operacji - 16 projektów na aktualną kwotę dofinansowania 6 232 681 zł. Wpłynęło 11 wniosków o płatność na kwotę dofinansowania 4 739 218 zł. ARiMR wypłaciła pomoc dla 15 zleceń płatności na kwotę 4 857 323 zł, 11 projektów zostało zakończonych.

W wyniku realizacji działań w dziedzinie kultura nastąpiła odnowa lub poprawa stanu 11 zabytkowych obiektów budowlanych, służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego.

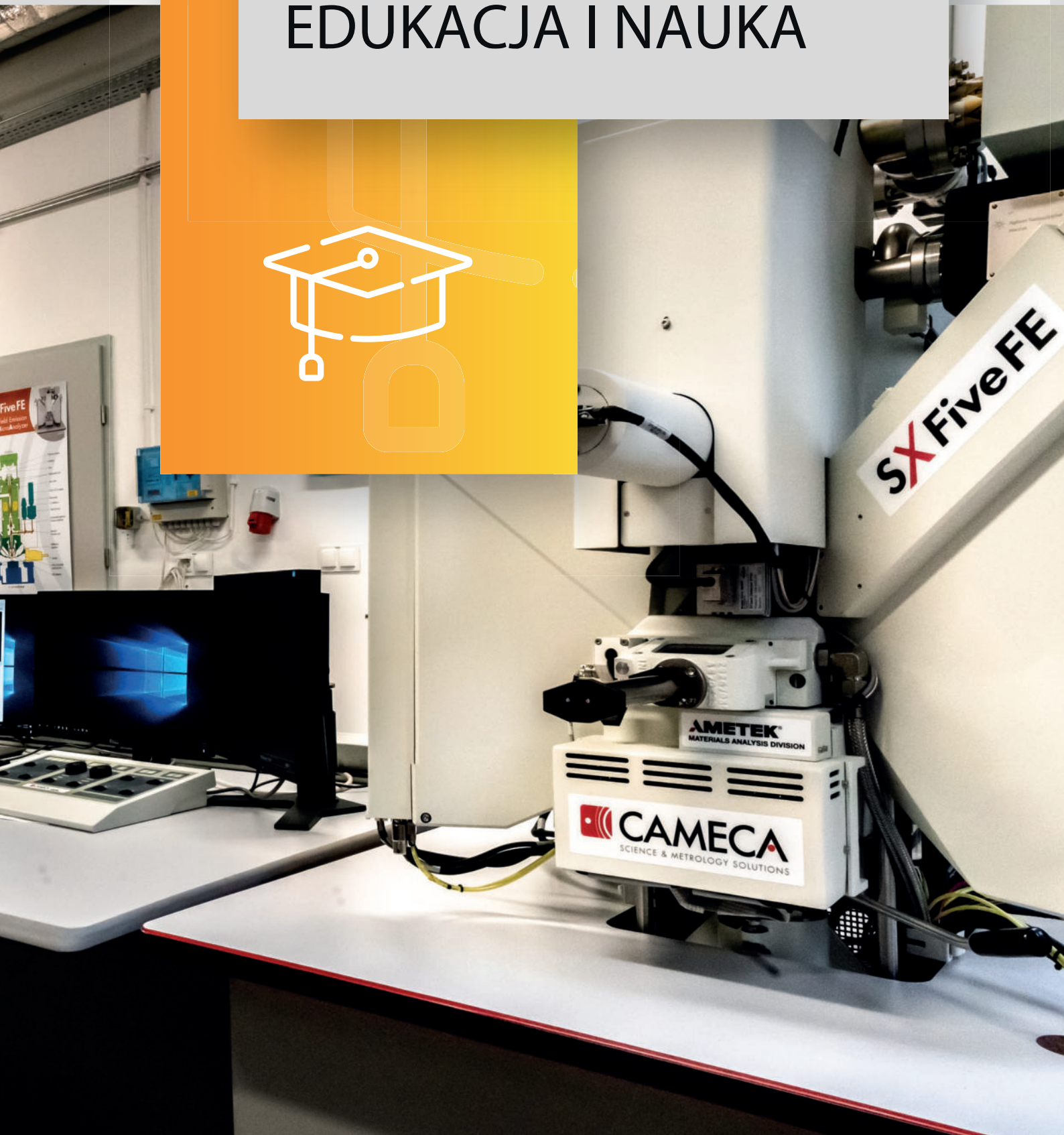
Modernizacja Zamku Piastowskiego w Legnicy**Wydział Obszarów Wiejskich**

W roku 2020 w ramach przedsięwzięcia Kultura realizowane było zadanie inwestycyjne pn.: „Modernizacja Zamku Piastowskiego w Legnicy”. Trwały zarząd nad częścią tego zabytkowego obiektu należąca do samorządu województwa dolnośląskiego posiada Dolnośląskie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Językowego Kadr w Legnicy – jednostka oświatowa, dla której organem prowadzącym jest samorząd województwa dolnośląskiego.

W roku 2020 zrealizowano wydatki ze środków budżetu województwa dolnośląskiego w wysokości 77 059 zł. W ramach zadania opracowano aktualizację kosztorysu na wykonanie opaski żwirowej obiektu - skrzydło C, wykonano modernizację i remont dachu biblioteki usytuowanej na terenie obiektu - skrzydło C, a także pokryto koszty pełniące funkcję inspektora nadzoru oraz wydatki związane z nadzorem i badaniami archeologicznymi przy zadaniu.

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

EDUKACJA I NAUKA

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: Departament Spraw Społecznych

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Dolnośląski System Wspierania Uzdolnień

Wydział Edukacji

KONKURSY

- **„zDolny Ślązak”** - skierowany do wszystkich uczniów szkół podstawowych z terenu województwa dolnośląskiego i obejmuje przedmioty szkolne: język polski, matematykę, historię, geografię, biologię, chemię, fizykę, język angielski i język niemiecki.

Wydatkowana kwota: 11 599,05 zł – budżet województwa dolnośląskiego.

Realizatorem konkursu jest Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, przy współpracy z powiatowymi ośrodkami doradztwa nauczycieli oraz dyrektorami i nauczycielami szkół podstawowych. Udział w konkursach daje okazję do samopoznania, porównania swoich osiągnięć z osiągnięciami uczniów z innych szkół i środowisk. Laureaci konkursów mają pierwszeństwo w wyborze szkoły wyższego szczebla poza rejonizacją.

- konkurs Historyczny Wiedzy o Rosji **„Białe Noce”**. Konkurs organizowany jest w celu upowszechniania wśród młodzieży znajomości historii i kultury regionu partnera.

Realizatorem konkursu jest Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu. Uczestnikami byli uczniowie klasy 7-8 szkoły podstawowej oraz 1 klasy szkoły ponadpodstawowej i ponadgimnazjalnej z Dolnego Śląska, rywalizujący w trzech etapach (szkolnym, międzyszkolnym i finałowym) o tytuł laureata. W związku z zamknięciem szkół w marcu, planowany II etap (międzyszkolny) nie odbył się. Podjęto decyzję o stworzeniu aneksu do regulaminu i skróceniu konkursu do dwóch etapów. Komisja finałowa wyłoniła 20 laureatów i przyznała 15 wyróżnień. Nagrodą główną dla dwudziestu najlepszych był kilkunastodniowy wyjazd letni do Sankt Petersburga. Wyjazd nie został zrealizowany w 2020 roku z powodu pandemii. Zeszłoroczni laureaci mają wyjechać w roku 2021. W roku 2020 nie wydatkowano środków na przedmiotowy konkurs (konkurs i nagrody finansowane z budżetu województwa dolnośląskiego).

- **II Gruzja – fascynująca podróż** - realizatorem regionalnego konkursu jest Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu. Również ten konkurs ze względu na zamknięcie szkół w marcu 2020 r. został skrócony do dwóch etapów. Komisja finałowa wyłoniła 10 laureatów i przyznała 7 wyróżnień. Nagrodą dla laureatów tego konkursu był tygodniowy pobyt w Gruzji. Wyjazd nie został zrealizowany w 2020 roku z powodu pandemii. Zeszłoroczni laureaci mają wyjechać w roku 2021. W roku 2020 nie wydatkowano środków na przedmiotowy konkurs (konkurs i nagrody finansowane z budżet województwa dolnośląskiego). Zarówno laureaci tożsamy konkursów przeprowadzonych w szkołach w Rosji i Gruzji w ramach nagrody przyjeżdżają do Polski w celu poznania tradycji, kultury i historii naszego kraju, a także biorą udział w lekcjach języka polskiego. Ze względu na sytuację pandemiczną w roku 2020, laureaci obu tożsamy konkursów nie gościli w naszym kraju.

DOTACJE

W ramach udzielonych dotacji Wydział Edukacji w 2020 r. przekazał z budżetu województwa dolnośląskiego następujące kwoty:

- 180 000 zł na realizację zadań: pn. „XIX Konkurs Stypendialny zDolny Śląsk – rok szkolny 2019/2020” oraz „XX Konkurs Stypendialny zDolny Śląsk – rok szkolny 2020/2021” w 2020 r. Konkurs Stypendialny „zDolny Śląsk” realizowany jest w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego w ramach Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień, polegającego na obsłudze regionalnego programu stypendialnego „zDolny Śląsk” w danym roku szkolnym.

W ramach XX edycji ww. konkursu w roku szkolnym 2020/2021 przyznano 58 stypendiów. Stypendia przyznano w 4 kategoriach - za osiągnięcia naukowe, sportowe, artystyczne i za działalność społeczną. Program Stypendialny „zDolny Śląsk” ma na celu znoszenie barier w dostępie do oświaty oraz wspieranie uzdolnionej młodzieży na terenie Dolnego Śląska. Program został zainicjowany w 2001 roku przez samorząd województwa dolnośląskiego oraz Fundację Edukacji Międzynarodowej (FEM) w ramach Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień. Stypendia pomagają uzdolnionej młodzieży w rozwijaniu umiejętności i talentów – uczniowie mogą uczestniczyć w dodatkowych zajęciach, kupować książki i pomoce szkolne, jak również pozwalają na zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych. Inicjatywa ma też wymiar szerszy, niematerialny. Inwestowanie w talent młodych Dolnoślązaków stwarza młodzieży pozytywne wzory do naśladowania, motywuje do poznawania innych dziedzin nauki, inicjuje większą aktywność społeczną. Przedmiotowe zadanie realizowane jest przez Fundację Edukacji Międzynarodowej we Wrocławiu.

Wszystkie powyższe działania finansowane były ze środków budżetu województwa dolnośląskiego.

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Pozostałe działania podjęte w dziedzinie Edukacja i nauka**Wydział Edukacji**

W ramach umowy pomiędzy Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a Instytutem Badań Edukacyjnych w Warszawie dotyczącej realizacji projektu pt. **„Włączenie kwalifikacji innowacyjnych i potrzebnych społecznie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz ograniczenie barier w rozwoju ZSK poprzez wspieranie interesariuszy systemu na poziomie krajowym i regionalnym”**, zaplanowano organizację seminarium w Jeleniej Górze w dniu 19 marca 2020 r. Ze względu na wprowadzane obostrzenia związane z zachorowaniami na COVID – 19, w pierwszej fazie planowano zmianę terminu na kwiecień 2020 r., a następnie wydarzenie zostało odwołane. Zadanie nie wygenerowało środków finansowych. Zadanie bezkosztowe.

Samorząd Województwa Dolnośląskiego corocznie przekazuje dotację celową na realizację zadania pn.: **Dolnośląski Festiwal Nauki**. Jest to przedsięwzięcie cykliczne, które na stałe wpisało się w kalendarz wydarzeń naukowych województwa dolnośląskiego. Adresatami przedmiotowego przedsięwzięcia jest cała społeczność województwa dolnośląskiego. Jednakże jednym z głównych celów jest stworzenie możliwości studentom oraz młodym doktorantom wzbogacenia i doskonalenia umiejętności w procesie kształcenia. W 2020 r. przekazano z budżetu województwa dolnośląskiego kwotę 40 000 zł, jednak ze względu z niemożliwością zrealizowania wielu zaplanowanych wcześniej działań z powodu pandemii w grudniu 2020 r. Biuro Dolnośląskiego Festiwalu Nauki zwróciło kwotę niewykorzystaną na ww. zadanie, w wysokości 36 500 zł. Na zadanie „XXIII Dolnośląski Festiwal Nauki 2020” wydano kwotę 3500 zł – środki budżetu województwa dolnośląskiego.

W Dolnośląskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu w 2020 r. zrealizowano przedsięwzięcie **„Ocalić od zapomnienia – sto twarzy Sybiraków”**. W ramach zadania zorganizowano wystawę z okazji 80 tej rocznicy wywózki Polaków na Syberię. Odbył się także wernisaż oraz występ zespołu wokalnego „Sybiraczki i Kresowianie”. Na ten cel została wydatkowana kwota 3042,80 zł. Wydatki zostały pokryte w całości ze środków budżetu województwa dolnośląskiego.

Samorząd województwa dolnośląskiego złożył wnioski i uzyskał dotacje w ramach rządowych programów:

„Posiłek w szkole i w domu” w wysokości 217 723 zł. W ramach zadania zabezpieczono 20% wkład własny ze środków budżetu województwa dolnośląskiego, (w wysokości ogółem 55 967 zł). Zadanie realizowane było przez 4 jednostki oświatowe:

- Dolnośląski Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Jaworze,
- Dolnośląski Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wałbrzychu,
- Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 13 dla Uczniów Niewidomych i Słabowidzących oraz z innymi niepełnosprawnościami we Wrocławiu,
- Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 12 dla Uczniów Niesłyszących i Słabosłyszących oraz z innymi niepełnosprawnościami we Wrocławiu.

Przyznana dotacja została wykorzystana w kwocie 206 709,74 zł, tj. w 94,94%. Niewykorzystaną kwotę dotacji na to zadanie, w kwocie 11 013,26 zł, zwrócono na konto Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w grudniu 2020 r.

„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” w wysokości 4960 zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu książek niebędących podręcznikami do bibliotek szkolnych. W ramach zadania zabezpieczono 20% wkład własny ze środków budżetu województwa dolnośląskiego, (w wysokości ogółem 1240 zł). Zadanie realizowane było przez 2 jednostki oświatowe:

- Dolnośląski Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Wałbrzychu,
- Dolnośląski Zespół Szkół Specjalnych przy Wielospecjalistycznym Szpitalu w Miliczu.

Przyznana dotacja została wykorzystana w 100%.

„Aktywna tablica” w kwocie 42 000 zł. Program ma na celu rozwijanie szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Wsparcie na ten cel samorząd województwa dolnośląskiego otrzymał dla 3 szkół i placówek oświatowych (po 14 000 zł dla każdej ze szkół). Ze środków budżetu województwa dolnośląskiego zabezpieczono 20% wkład własny w wysokości 10 500 zł (po 3500 na każdą ze szkół). W programie wzięły udział:

- Dolnośląski Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Wałbrzychu,
- Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 12 dla Uczniów Niesłyszących i Słabosłyszących oraz z innymi niepełnosprawnościami im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu,
- Dolnośląska Szkoła Podstawowa Specjalna nr 4 przy Szpitalu Rehabilitacyjnym Hematologicznym „Orlik” w Kudowie Zdroju.

Dotacja przeznaczona była na zakup pomocy dydaktycznych niezbędnych do realizacji programów nauczania z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych (zwanych „TIK”) na zajęciach.

Dotacja została wykorzystana w 100 %.

Z uwagi na panującą pandemię w kraju i na świecie, wiele zadań i przedsięwzięć zaplanowanych na 2020 r. przez Wydział Edukacji oraz szkoły i placówki prowadzone przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego, nie zostało zrealizowanych.

Projekty współfinansowane ze środków zagranicznych

Wydział Edukacji

W obszarze edukacji w roku 2020 realizowano następujące projekty współfinansowane ze środków zagranicznych:

- **ZINTEGROWANI** – założeniem projektu jest udzielenie wsparcia na rzecz integracji społeczno-zawodowej uczniów dolnośląskich specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W projekcie zaplanowano 14 form wsparcia, których realizacja ma umożliwić nabycie przez uczestników zdolności samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie po zakończeniu pobytu w ośrodku. Zakłada się, że poprzez udział w projekcie uczniowie naberą lub wzmocnią kompetencje społeczne, zaradność społeczno-zawodową, samodzielność oraz aktywność społeczną, łatwiej będzie im rozpocząć nowy etap w swoim życiu po wyjściu z ośrodka i utracie tzw. „parasola ochronnego”, jakim są opieka, wsparcie i zrozumienie wykwalifikowanej kadry z tych placówek.

Projekt realizowany jest w partnerstwie przez 11 dolnośląskich jednostek samorządu terytorialnego: samorządu województwa dolnośląskiego, 3 gminy: Jelenią Górę, Legnicę i Wrocław oraz 7 powiatów: głogowski, górowski, jaworski, lwówecki, oleśnicki, średzki i ząbkowicki), które są organami prowadzącymi dla SOSW.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

- **Wsparcie Kształcenia Zawodowego** – Poprawa Efektów – założeniem projektu jest objęcie kompleksowym wsparciem absolwentów dolnośląskich szkół zawodowych i dzięki wzrostowi ich kompetencji i umiejętności odnajdywania się na rynku pracy, wyraźny wzrost zatrudnienia. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez zaplanowane w projekcie dwie formy wsparcia (staże/praktyki zawodowe u pracodawców dla 2000 uczniów i cykl zajęć z przedmiotów zawodowych, przygotowujących do egzaminów zawodowych dla 2500 uczniów, który kończyć się będzie obowiązkowym dla uczestnika próbnym egzaminem zawodowym), których efektem ma być lepsze przygotowanie uczniów do wykonywania pracy w wyuczonym zawodzie i aktywnego funkcjonowania na rynku pracy.

Projekt realizowany jest w partnerstwie 12 dolnośląskich jednostkach samorządu terytorialnego: samorządu województwa dolnośląskiego, 3 miast na prawach powiatów: Legnicy, Wałbrzycha i Wrocławia i 8 powiatów: bolesławieckiego, głogowskiego, kłodzkiego, lubińskiego, lwóweckiego, oleśnickiego, świdnickiego, wrocławskiego), które są organami prowadzącymi dla szkół i placówek kształcenia zawodowego.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

- **Profesjonalny Start** – założeniem projektu jest wzrost kompetencji zawodowych 300 uczniów poprzez podniesienie jakości kształcenia zawodowego. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących zadań: organizację staży zawodowych u przedsiębiorców, organizację zajęć dodatkowych i egzaminów próbnych przygotowujących do egzaminów zawodowych, organizację kursów podnoszących kompetencje zawodowe uczniów oraz doposażenie bazy dydaktycznej szkół biorących udział w projekcie.

Projekt realizowany jest dla trzech placówek prowadzących kształcenie zawodowe będących jednostkami organizacyjnymi samorządu województwa dolnośląskiego. Są to: Dolnośląski Zespół Szkół w Karpaczu, Dolnośląski Zespół Szkół w Lubinie, Dolnośląski Zespół Szkół Medyczno-Sportowych w Świdnicy.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

- **Dolnośląski Program Pomocy Stypendialnej dla szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych uczniów dolnośląskich szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych** – założeniem projektu jest objęcie wsparciem stypendialnym 1800 szczególnie uzdolnionych, w zakresie przedmiotów zawodowych uczniów/słuchaczy publicznych, prowadzonych przez dolnośląskie jednostki samorządu terytorialnego szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych dla młodzieży. W każdym roku szkolnym (2020/2021, 2021/2022, 2022/2023) planuje się objąć wsparciem stypendialnym 600 osób. W 2020 roku przyznano 602 stypendia w wysokości 4500 zł każde.

Projekt realizowany jest w partnerstwie z Politechniką Wrocławską, która realizuje dla każdego ze stypendystów warsztaty podnoszenia kompetencji z obszaru nowoczesnych technik i technologii stosowanych w obszarze życia społecznego i zawodowego.

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

- **Europa gehört uns!** – założeniem projektu jest wymiana wspólnych doświadczeń młodych Europejczyków z Francji, Niemiec i Polski, rozwój kompetencji językowych i medialnych, a także zaangażowanie młodzieży w społeczeństwo obywatelskie. Projekt realizuje DZS w Karpaczu w partnerstwie z jednostkami edukacyjnymi z Dolnego Śląska, Normandii oraz Dolnej Saksonii. Projekt realizowany w ramach Programu Erasmus+ Akcja 2. Partnerstwa strategiczne - Współpraca szkół.

- **Dolnośląska Szkoła Ćwiczeń** – założeniem projektu jest doskonalenie umiejętności merytoryczno-metodycznych nauczycieli oraz zakup książek do Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej we Wrocławiu. Projekt realizuje DBP we Wrocławiu w partnerstwie z Gminą Wrocław, Gminą Długołęka oraz Uniwersytetem Wrocławskim.

Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER).

- **„Groß Und Klein gemeinsam – Duzi i Mali razem”** – założeniem projektu jest doskonalenie polskich oraz saksońskich nauczycieli dzięki realizowanym w projekcie różnorodnym polsko-niemieckim formom. Dzięki realizacji projektu podniesiona zostanie jakość oferty edukacyjnej w przedszkolach, a środowisko rodzinne dzieci i lokalna społeczność uwrażliwione zostaną na

potencjał wczesnego nauczania języka sąsiada. W ramach projektu realizowane są: opracowanie polsko-niemieckiej publikacji ze scenariuszami transgranicznych projektów partnerskich przedszkoli, wzajemne wizyty studyjne w przedszkolu partnerskim w kraju sąsiada, przygotowanie i przeprowadzenie polsko-niemieckich festynów dla dzieci przedszkolnych.

Realizatorem projektu są Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu.

Projekt realizowany w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020.

- **Pomocne dłonie – zagraniczne praktyki dla Nieśłyszących** – założeniem projektu jest udział 20 uczniów DSOSW nr 12 w praktykach zawodowych w Saragossie w Hiszpanii. W praktykach zawodowych udział wezmą uczniowie szkół zawodowych o profilu stolarz, kucharz oraz uczniowie Technikum Gastronomicznego, Technikum Informatycznego oraz Technikum Grafiki i Poligrafii Cyfrowej. Projekt realizuje Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 12 dla Uczniów Nieśłyszących i Słabosłyszących oraz z innymi niepełnosprawnościami im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu

Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER).

- **Kompetencje 4.0** – założeniem projektu jest tworzenie przez uczestników „fikcyjnych firm” w ramach własnej działalności produkcyjnej lub świadczenia usług. Efektem jest przyswajanie w praktyce kompetencji dla Przemysłu 4.0, potrzebnych do skutecznego wejścia na rynek pracy, włącznie z rynkiem zagranicznym. Końcowy egzamin sprawdzający kompetencje pozwala uczestnikom na uzyskanie certyfikatu ABSOLWENT DLA PRZEMYSŁU 4.0. Uczestnicy poznają również podstawy języka czeskiego. Realizatorami projektu są Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, Dolnośląski Zespół Szkół w Biedzychowicach oraz Dolnośląski Zespół Szkół w Bożkowie.

Projekt realizowany w ramach Programu Współpracy INTERREG V-A Polska – Republika Czeska 2014-2020.

- **Lekcja Enter** – założeniem projektu jest podniesienie kompetencji cyfrowych nauczycieli ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych poprzez realizację szkoleń dla nauczycieli na Dolnym Śląsku – z wykorzystaniem 3 filii DODN.

Realizatorem projektu był Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu.

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa.

- **Przebudowa jednostek wytwarzających energię ciepłą z wykorzystaniem OZE w budynku DODN w Jeleniej Górze** (ul. 1-Maja 43)

Projekt realizowany w latach 2019-2020, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa 3 - Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 3.5 – Wysokosprawna kogeneracja – konkurs horyzontalny, Schemat 3.5.A Budowa, przebudowa (w tym zastąpienie lub odnowa istniejących) jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji o całkowitej nominalnej mocy elektrycznej do 1 MW (również wykorzystujące OZE) wraz z niezbędnymi przyłączeniami. W 2020 r. wydatkowano ogółem kwotę 678 481,50 zł, w tym środki zagraniczne – 400 701,76 zł i środki budżetu województwa dolnośląskiego – 277 778,74 zł. Na realizację projektu „Przebudowa jednostek wytwarzających energię ciepłą z wykorzystaniem OZE w budynku DODN w Jeleniej Górze, ul. 1 Maja 43” wydatkowane zostały środki w wysokości 1 846 834,38 zł, w tym środki zagraniczne – 1 099 349,14 zł i środki budżetu województwa dolnośląskiego – 747 485,24 zł.

W ramach projektu została opracowana dokumentacja projektowa, dokonano przebudowy instalacji centralnego ogrzewania, instalacji wodociągowej, instalacji gazowa, instalacji sanitarnej, zamontowano alternatywne instalacje zasilające. W ramach realizacji inwestycji opłacono pełniące funkcje inwestora zastępczego oraz nadzoru inwestorskiego nad robotami.

Realizacja działań związanych z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom pandemii COVID-19

Wydział Edukacji

W związku z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19 (Dz.U. poz. 2047), stosownie do wniosku Ministra Edukacji i Nauki, w listopadzie 2020 r. zwiększeniu uległa części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2020 dla województwa dolnośląskiego o kwotę 252 000 zł. Zwiększenie to było związane z wprowadzeniem, na podstawie ww. rozporządzenia, jednorazowego dofinansowania dla nauczycieli zakupu usługi dostępu do Internetu, sprzętu przydatnego w prowadzeniu zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu realizacji tych zajęć. Z kwoty 252 000 zł na wypłatę wsparcia finansowego uprawnionym nauczycielom, zgodnie ze złożonymi przez nich wnioskami, przeznaczono kwotę 208 780 zł. Pozostałe środki w kwocie 43 220 zł zostały przeznaczone na zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania dla szkół i placówek w celu usprawnienia infrastruktury informatycznej, która później posłuży uczniom.

Ponadto szkoły i placówki oświatowe w ramach bieżącej działalności wydatkowały środki z budżetu województwa dolnośląskiego w wysokości 259 379 zł w szczególności na zakup środków do dezynfekcji rąk i powierzchni, rękawic, maseczek, przyłbic i ubrań ochronnych, termometrów bezdotykowych, artykułów do oznaczenia stref bezpieczeństwa, instrukcji, materiałów do zajęć do szycia maseczek, testów, ruterów, kamerek do oraz sprzętu komputerowego do pracy zdalnej.

Program stypendialny dla kadry medycznej**Wydział Edukacji**

W 2019 r. samorząd województwa wprowadził pilotażowy projekt - program stypendialny dla przyszłych pielęgniarek, zmieniony w 2020 r. - również dla studentów studiów pierwszego stopnia kształcących się na kierunku położnictwo. Najlepsi studenci trzeciego roku otrzymują co miesiąc stypendium w kwocie 1000 zł brutto od października 2019 r. do czerwca 2020 r. oraz od października 2020 r. do czerwca 2021 r., w zamian zobowiązali się przez okres trzech lat po zakończeniu studiów do pracy w wybranym podmiocie leczniczym.

W roku akademickim 2019-2020 do programu zakwalifikowano (Komisja do rozpatrzenia wniosków) 17 studentek kierunku pielęgniarstwo oraz w roku akademickim 2020-2021 - 13 studentek.

W 2020 r. na zadanie wydatkowano 141 000,00 zł (budżet województwa dolnośląskiego).

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

KULTURA FIZYCZNA I TURYSTYKA

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: Departament Rozwoju Społecznego i Rynku Pracy

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Program Rozwoju Sportu w województwie dolnośląskim

Wydział Sportu

- Kontynuacja budowy Dolnośląskiego Centrum Sportu - Jakuszyce w Szklarskiej Porębie, zakończenie inwestycji planowane jest w 3-4 kwartale 2021 roku;
- Kontynuacja Programu Budowy Małych Przyszkolnych Krytych Pływalni pn. „Dolnośląski Delfinek” (inwestycje w Gminie Żmigród oraz Gminie Gromadka). W sierpniu 2020 r. Gminy wystąpiły z wnioskami o przesunięcie terminu wypłaty dotacji z budżetu województwa dolnośląskiego na 2021 r. oraz o przesunięcie terminu zakończenia zadań na 2022 r. Przekazanie środków finansowych w wysokości 2 500 000,00 zł nastąpi w 2021 r.); źródło finansowania - budżet województwa dolnośląskiego.
- Podpisano list intencyjny w sprawie budowy hali lekkoatletycznej oraz ogłoszono konkurs na opracowanie koncepcji architektonicznej i programu funkcjonalno-użytkowego hali lekkoatletycznej we Wrocławiu – środki finansowe zostały przekazane w wysokości 1 000 000,00 zł; źródło finansowania - budżet województwa dolnośląskiego.
- W ramach realizacji zadania „Poprawa bazy sportowej” skierowanego do stowarzyszeń i klubów sportowych, polegającego na wsparciu finansowym modernizacji infrastruktury sportowej, przebudowie lub remoncie istniejących obiektów sportowych – zrealizowano 55 umów, na które przekazano łącznie 858 480,00 zł – źródło finansowania - budżet województwa dolnośląskiego.
- W ramach wsparcia rozwoju indywidualnego najbardziej uzdolnionych dolnośląskich sportowców w 2020 r. przyznano 105 stypendiów dla sportowców – przekazana kwota 482 350,00 zł; Nagrody sportowe Dolnego Śląska za osiągnięte wyniki sportowe przyznano 45 zawodnikom i trenerom na łączną kwotę 113 500,00 zł; źródło finansowania - budżet województwa dolnośląskiego.
- W latach 2019-2020 (sierpień 2019 r. - październik 2020 r.) realizowano projekt Dolnośląskich Akademii Sportowych w 3 dyscyplinach: piłka siatkowa, piłka ręczna, kolarstwo; W 2020 r. przekazano 3 organizacjom dotację w wysokości 380 000,00 zł. W listopadzie 2020 r. rozpoczęta została kolejna edycja programu, na którą przekazano 120 000,00 zł – źródło finansowania – budżet województwa dolnośląskiego.
- W ramach realizacji zadań dotyczących szkolenia sportowego, popularyzacji i upowszechniania sportu oraz wsparcia imprez promujących region przeprowadzono 3 otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych, w wyniku których zawarto 91 umów – na łączną kwotę 5 501 609,00 zł. W ramach wsparcia programów upowszechniania i popularyzacji sportu zrealizowano m.in. programy „Umiem pływać” oraz „Sprawny Dolnoślązaczek”, jak również program popularyzacji różnych dyscyplin sportu. W ramach szkolenia sportowego prowadzona jest również współpraca międzynarodowa; źródło finansowania - budżet województwa dolnośląskiego.
- W trybie pozakonkursowym ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na realizację zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej przyznano dotację 16 Stowarzyszeniom – na kwotę 122 000,00 zł; źródło finansowania - budżet województwa dolnośląskiego.

Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego wraz z koncepcjami subregionalnych produktów turystycznych

Wydział Turystyki

Działania zrealizowane we współpracy z Dolnośląską Organizacją Turystyczną.

Udział w imprezach regionalnych

- 29.10.2020 r. – Łomnica spotkanie z informatorami turystycznymi z regionu – stoisko informacyjne
- 30.09.2020 r. – Szklarska Poręba – II Forum Turystyczne – stoisko informacyjne
- 19.09.2020 r. – Wałbrzych – Piknik Ekologiczny
- 19.09.2020 r. – Jelenia Góra – Parada Rowerowa
- 6.09.2020 r. – Świdnica – Giełda Staroci i Numizmatów
- 18-19.07.2020 r. – Polanica Zdrój – Pejzaże Kulinarne

Działalność wydawnicza

Łączny nakład wydawnictw DOT w 2020 roku: 370 500 sztuk

Wydawnictwa zrealizowane we współpracy z Samorządem Województwa:

- Mapa atrakcji Dolnego Śląska część zachodnia 18 tys. sztuk wersja polsko-angielska
- Mapa atrakcji Dolnego Śląska część południowa 18 tys. sztuk wersja polsko-angielska
- Mapa atrakcji Dolnego Śląska część północna 18 tys. sztuk wersja polsko-angielska
- Mapa motocyklowa Europejskiego Szlaku Zamków i Pałaców 30 tys. sztuk wersja polska

Promocja w Internecie i mediach społecznościowych

Strony internetowe Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej:

www.dolnyslask.travel
www.dot.org.pl
www.szlakzamkowipalacow.eu
www.dolnyslasktaniej.pl
www.szlakpodziemi.pl
www.smakidolnegoslaska.pl
www.rowerem.info
www.dolnyslask.travel.pl

Profile prowadzone przez DOT na portalach społecznościowych:

Facebook Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej
Facebook Dolny Śląsk w języku polskim
Facebook Europejski Szlak Zamków i Pałaców
Facebook Dolny Śląsk Rowerem
Facebook Szlak Kulinaryny Smaki Dolnego Śląska
Facebook Szlak Tajemniczych Podziemi
Facebook Wspólne Dziedzictwo
Instagram Dolny Śląsk Travel
You Tube Dolny Śląsk Travel
You Tube Wspólne Dziedzictwo
Tik Tok Dolny Śląsk Travel

ŁĄCZNIE NA WSZYSTKICH KONTACH:

ZASIĘG (liczba osób, do których dotarły reklamy): 123 150 697

WYŚWIETLENIA (liczba wyświetleń reklam): 21 697 704

Działając w porozumieniu z Zarządem Województwa, w 2019 roku Dolnośląska Organizacja Turystyczna (DOT) podjęła

Wizyty studyjne

Realizacja 16 wizyt studyjnych dla łącznie 60 osób, w tym 21 touroperatorów.

Targi krajowe i zagraniczne

- Międzynarodowe Targi Turystyczne Wrocław - Polska Organizacja stoisk targowych na imprezach w kraju i za granicą
- FReE Messe Monachium - Niemcy
- BIT Mediolan - Włochy
- IMTM Tel Aviv - Izrael
- Vakantiebeurs Utrecht – Holandia

Realizacja projektów finansowanych ze środków unijnych:

- realizacja projektu łączą nas zamki (Interreg PL-CZ),
- zakończenie projektu Wspólne Dziedzictwo (Interreg PL-CZ).

Realizacja projektów finansowanych z Ministerstwa

- współpraca z Forum ROT: Dobre Praktyki w promocji i zarządzaniu markami terytorialnymi.
- współpraca z POT: - kampania Odpoczywaj w Polsce, (materiały do audycji „Pytanie na Śniadanie” w TVP, materiały graficzne i podstrona o Dolnym Śląsku dla kampanii w Internecie), turystyczne Mistrzostwa Blogerów (konkurs dla autorów blogów).

Współpraca z organizacjami turystycznymi w Polsce i za granicą:

- członkostwo w Forum Regionalnych Organizacji Turystycznych,
- członkostwo w międzynarodowym stowarzyszeniu Europejski Szlak Reformacji.

Reprezentacja regionu w ogólnopolskich i regionalnych konkursach:

- Organizacja Konkursu na Najlepszy Produkt Turystyczny Dolnego Śląska 2020,
- Turystyczne Mistrzostwa Blogerów.

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Praca bieżąca**Wydział Turystyki**

Działając na podstawie ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych oraz ustawy o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych w roku 2020 przeprowadzono ok. 3300 postępowań z zakresu hotelarstwa, organizatorów turystyki i pośredników turystycznych oraz z zakresu przewodnictwa turystycznego, w tym:

- 136 kontroli obiektów hotelarskich w województwie dolnośląskim w zakresie spełniania wymagań;
- 6 nowych obiektów uzyskało decyzję Marszałka Województwa Dolnośląskiego o zaszeregowaniu do odpowiedniego rodzaju i kategorii;
- 2 obiekty uzyskały potwierdzenie zaszeregowania do odpowiedniego rodzaju i kategorii;
- 25 podmiotów wpisano do rejestru organizatorów turystyki i pośredników ułatwiających nabywanie powiązanych usług turystycznych;
- 3 egzaminy na uprawnienia przewodnika turystycznego górskiego, w których wzięło udział 49 osób;
- nadanie uprawnień przewodnika górskiego – 16 osób.

Poprzez organizację otwartego konkursu na realizację zadań publicznych oraz w trybie pozakonkursowym przekazano dofinansowanie na organizację imprez turystyczno-krajoznawczych o charakterze wojewódzkim i ogólnopolskim. Otrzymały je organizacje pozarządowe zajmujące się upowszechnianiem turystyki aktywnej, popularyzacją turystyki pieszej wśród dzieci i młodzieży oraz promocją Dolnego Śląska.

W ramach tego samego konkursu dofinansowano zadania dotyczące wytyczania, odnawiania i renowacji szlaków turystycznych na Dolnym Śląsku. Środki finansowe przeznaczone były na odnowienie oznaczeń szlaków i malowanie nowych, wymianę i montaż tabliczek, drogowskazów, montowanie map poglądowych itp. oraz poprawę bezpieczeństwa. Łącznie dofinansowano 62 oferty na kwotę 364 700 zł.

W ramach zadań związanych z promocją województwa dolnośląskiego Wydział Turystyki był współorganizatorem Międzynarodowych Targów Turystyki i Czasu Wolnego we Wrocławiu, które odbyły się w dniach 28.02.-01.03.2020 r.

Inne działania podjęte przez Wydział Turystyki:

- promocja turystyczna regionu na rynku chińskim: współorganizacja streamingu na Zamku Książ przez Baidu dn. 22.10.2020 r. – we współpracy z Wydziałem Współpracy z Zagranicą;
- promocja turystyczna regionu na rynku rumuńskim – współpraca z Instytutem Polski w Bukareszcie;
- promocja turystyczna regionu na rynku łotewskim – współpraca z Ambasadą RP na Łotwie;
- współorganizacja wizyty studyjnej touroperatorów i dziennikarzy z Holandii w dn. 5-8.10.2020 r.;
- tworzenie artykułów prasowych, np. do magazynu „Business Life”, „Super Miasta”, i in.;
- Wspieranie turystyki społecznej, w tym turystyki osób niepełnosprawnych m.in. poprzez wspieranie wydarzeń i działań takich jak np. V Konferencja „Góry otwarte dla wszystkich”, podpisanie listu intencyjnego inicjującego „Ligę Górską dla otwartej turystyki społecznej, projekt zawiązania „Unii Górskiej”;
- Patronat nad wydarzeniami związanymi z rozwojem i promocją branży turystycznej, np.:
  - V OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWO-TURYSTYCZNA – 16.10.2020 – Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu;
  - V MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA AKTYWNOŚĆ RUCHOWA NA OBSZARACH GÓRSKICH POLSKI I ŚWIATA – AWF + LOT Szklarska Poręba – 18-19.11.2020 r.
  - zakończenie Sezonu połączone z Światowym Dniem Turystyki oraz wręczeniem wyróżnień w Plebiscycie Touroperator Roku 2020 – Dolnośląska Izba Turystyki – dn. 08.10.2020 r.

Realizacja działań związanych z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom pandemii COVID-19**Wydział Turystyki**

Wydział Turystyki od początku ogłoszenia pandemii COVID-19 inicjował bądź też włączał się w szereg działań, które miały na celu złagodzenie negatywnych skutków związanych z dezaktywacją gospodarczą branży turystycznej oraz wspierały przedsiębiorców turystycznych z Dolnego Śląska. Wśród najważniejszych dotychczasowych działań wymienić należy m.in.:

- poprzez Zarządzenie Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 17 marca 2020 roku, powołanie Zespołu do koordynowania prac w zakresie turystyki w związku ze skutkami wywołanymi przez COVID 19;
- wyżej wymieniony Zespół opracował kilkanaście propozycji działań zabezpieczających branżę turystyczną przed skutkami wywołanymi przez COVID-19, które zostały przedstawione Ministerstwu Rozwoju oraz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, a zaproponowane postulaty znalazły się w opracowanej przez rząd Tarczy Antykrzysowej;
- w maju 2020 r. opracowano, a następnie wysłano do przedstawicieli branży turystycznej ankietę mającą na celu diagnozę stopnia oddziaływania COVID-19 na firmy, instytucje i organizacje działające w sferze turystyki i hotelarstwa, umożliwiającą aktualizację obrazu i wstępną analizę sytuacji przedsiębiorców branży turystycznej oraz lepsze dopasowanie działań UMWD, mających zapewnić jak najlepsze wsparcie dla przedsiębiorców;
- uruchomiono system pomocy dedykowany mikro, małym i średnim przedsiębiorcom z Dolnego Śląska pod nazwą „Dolnośląski Pakiet Gospodarczy”, na który przeznaczono 1 miliard złotych. Dodatkowo, z początkiem 2021 r. ruszyła nowa pożyczka płynnościowa dla przedsiębiorców z branży turystycznej, jak i pożyczka branżowa;

- stworzono projekt o nazwie „#VoucherTurystyczny” wraz z Dolnośląską Organizacją Turystyczną, w ramach której partnerzy Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej przygotowali vouchery na swoje usługi i produkty, które będzie można wykorzystać w późniejszym terminie. W akcji dostępnych jest blisko 100 ofert w czterech kategoriach, a głównym jej celem było wsparcie branży turystycznej na Dolnym Śląsku. W marcu 2020 r. utworzono również portal Voucherturystyczny.pl;
- skierowano wystąpienie do Premiera Rady Ministrów z apelem o podjęcie działań zmierzających do wsparcia branży turystycznej, polegających na okresowym obniżeniu stawek VAT z obecnie obowiązujących na 0%, na usługi turystyczne oraz ściśle związane z turystyką;
- przeprowadzono liczne wideokonferencje z przedstawicielami jednostek rządowych oraz przedstawicielami branży turystycznej, podczas których omawiane były działania zabezpieczające branżę turystyczną przed skutkami wywołanymi przez COVID-19. Planowano także działania, które pomogłyby ożywić sektor turystyczny;
- wyrażono stanowcze poparcie postulatów przedsiębiorców turystycznych odnośnie do jak najszybszego uruchomienia branży turystycznej, m.in. w stanowisku Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej z dn. 25.11.2020 r. skierowanym do Prezesa Rady Ministrów, w stanowisku Marszałka Województwa Dolnośląskiego, skierowanym do Prezesa Rady Ministrów, czy też propozycji stanowiska na Konwent Marszałków RP (24.02.2021 r.), optującej za ponownym uruchomieniem branży turystycznej;
- zebrano informacje dotyczące strat przedsiębiorców turystycznych w okresie 2020-2021 r., spowodowane zamrożeniem branży turystycznej, ze wszystkich gmin (169) na terenie Dolnego Śląska, w celu oszacowania strat na tle całego województwa, opracowania lepiej dopasowanej strategii pomocowej dla dolnośląskich przedsiębiorców oraz wzmocnienia argumentacji przemawiającej za koniecznością jak najszybszego uruchomienia branży turystycznej w dyskusji z przedstawicielami jednostek rządowych;
- samorząd województwa dolnośląskiego przekazał ponad 350 000,00 zł do Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej w celu przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 w branży turystycznej;
- Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca, której Zarząd Województwa Dolnośląskiego 22 maja 2015 r. powierzył zadania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, wezwała do złożenia wniosku w dwóch naborach organizowanych w 2020 roku w trybie nadzwyczajnym jako wsparcie dla przedsiębiorców dotkniętych skutkami COVID-19 (w ramach Osi priorytetowej 1, Przedsiębiorstwa i innowacje, Działania 1.5 „Rozwój produktów i usług w MŚP”, Poddziałania 1.5.1, „Rozwój produktów i usług w MŚP – konkurs horyzontalny”, Typ 1.5.D - Wsparcie dla MŚP dotkniętych skutkami pandemii COVID-19). Podsumowując ww. działanie, w ramach walki ze skutkami epidemii COVID-19 w turystyce i gastronomii, samorząd województwa dolnośląskiego zatwierdził do wypłaty środki na kwotę 75 959 277,33 zł, wspierając tym samym 1995 dolnośląskich przedsiębiorców;
- Wsparcie dla przedsiębiorców przewidziano również w Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędzie Pracy poprzez dofinansowania z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP) - wynagrodzeń pracowników zatrudnionych u przedsiębiorców w oparciu o narzędzia określone w art. 15g, 15gg i 15gga ustawy o szczególnych rozwiązaniach w związku z COVID-19;
- pozyskano sponsora na zakup i dystrybucję wśród dolnośląskich atrakcji turystycznych i hoteli żeli do dezynfekcji;
- zorganizowano webinary z instytucjami odpowiedzialnymi za wsparcie branży (rządowymi i samorządowymi);
- przeprowadzono akcję wysyłkową „Planuj z nami”, obejmującą dystrybucję materiałów promocyjnych bezpośrednio do zainteresowanych osób, zastępując dystrybucję na targach i imprezach (maj i grudzień 2020 r.);
- stworzono portal sprzedażowy <http://www.dolnyslask.travel.pl/>;
- w grudniu 2020 r. podjęto decyzję o zmniejszeniu składki dla przedsiębiorców na przyszły rok o 50% i przesunięciu terminu płatności;
- przeprowadzono (wspólnie z Polską Organizacją Turystyczną) kampanię „Odpoczywaj w Polsce” w czerwcu 2020 r.

Zespół do koordynowania prac w zakresie turystyki podejmuje działania na bieżąco, monitorując rozwijającą się sytuację zarówno na Dolnym Śląsku, jak i w całym kraju, dążąc do wypracowania jak najbardziej korzystnych rozwiązań dla przedstawicieli branży turystycznej.

Konkurs dla gmin „Odnova Dolnośląskiej Wsi” w 2020 roku

Wydział Obszarów Wiejskich

W ramach konkursu „Odnova Dolnośląskiej Wsi” w 2020 roku dofinansowano 20 Beneficjentów w dziedzinie kultura fizyczna i turystyka.

Konkurs był finansowany ze środków budżetu województwa dolnośląskiego.

W ramach konkursu wykonano:

- budowę placu zabaw – 22,
- budowę siłowni zewnętrznej – 4,
- remont trybuny oraz wykonanie piłkochwyty – 1,
- remont i wyposażenie hali sportowej – 1,
- budowę/remont boisk sportowych – 1.

Łączne środki przekazane na ten cel – 532 596,00 zł, w tym na:

- subregion legnicko-głogowski – 68 137,00 zł
- subregion jeleniogórski – 88 845,00 zł
- subregion wałbrzyski – 187 555,00 zł
- subregion wrocławski – 188 059,00 zł

Działania promocyjne w ramach Dolnośląskiej Polityki Rowerowej**Wydział Sportu**

W ramach działań związanych z Dolnośląską Polityką Rowerową zrealizowano:

- wraz z Dolnośląską Organizacją Turystyczną przygotowano i zlecono do realizacji stronę www.rowerem.info. Strona internetowa zawiera opis 160 wycieczek rowerowych. Każda trasa została zweryfikowana w terenie, jej uzupełnieniem są materiały zdjęciowe oraz pliki GPX do wgrywania do urządzeń nawigacyjnych;
- działania promocyjne w social media promujące atrakcje Dolnego Śląska, czego efektem jest zwiększenie liczby osób obserwujących profil Dolny Śląsk Rowerem na Facebooku z 5 do 21 tys osób. Profil skierowany jest do turystów, odwiedzających i mieszkańców regionu, prezentuje miejsca i trasy na Dolnym Śląsku, do których można dojechać rowerem,
- współpraca z Wydziałem Promocji UMWD w zakresie przygotowania kampanii reklamowej tras rowerowych Dolnego Śląska;
- prace przygotowawcze i koncepcyjne do realizacji Dolnośląskiej Autostrady Rowerowej, w tym konsultacje społeczne, współpraca z dolnośląskimi gminami, prace inwentaryzacyjne dotyczące dróg i szlaków rowerowych w regionie.

Część IV

REALIZACJA UCHWAŁ SEJMIKU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

**DOLNY
ŚLĄSK**

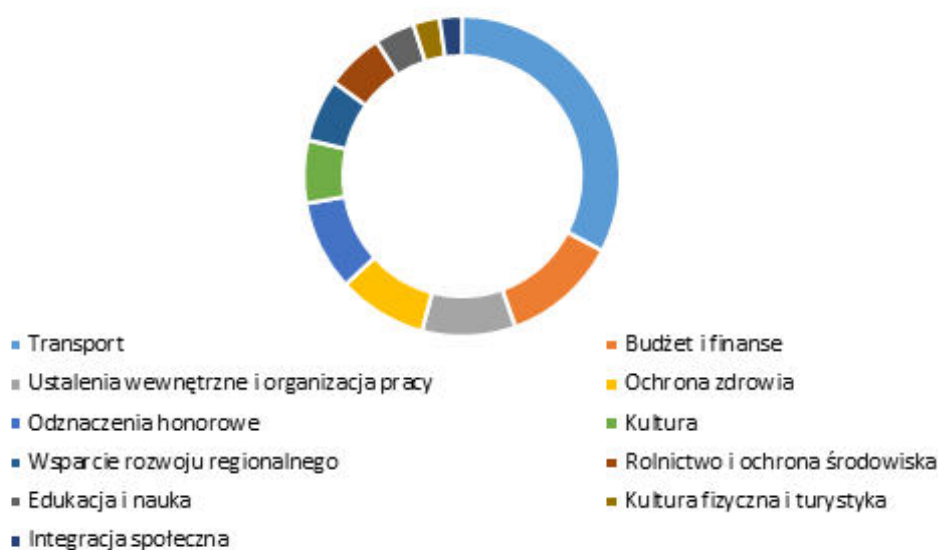

W 2020 roku Sejmik Województwa Dolnośląskiego podjął 219 uchwał. Prawie 33% podjętych uchwał odnosiło się do zagadnień związanych z transportem, z czego większość dotyczyła powierzenia innym jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych, zmiany kategorii dróg lub udzielenia wsparcia finansowego innym jednostkom samorządu terytorialnego w ramach prowadzonych przez nie prac drogowych. Znaczny udział wśród podjętych uchwał stanowiły także uchwały odnoszące się do zagadnień związanych z budżetem oraz Wieloletnią Prognozą Finansową i ich zmianami (prawie 12%). Sporą grupę stanowiły również uchwały dotyczące wewnętrznych ustaleń oraz organizacji pracy Sejmiku Województwa Dolnośląskiego (prawie 10%). Ponad 9% stanowiły uchwały dotyczące ochrony zdrowia. Również ponad 9% podjętych uchwał dotyczyła przyznawanych przez samorząd regionalny nagród i odznaczeń honorowych.

Na mocy uchwał Sejmiku przyznawano pomoc finansową i rzeczową podmiotom zewnętrznym, w postaci dotacji lub darowizn, innym jednostkom samorządu terytorialnego czy organizacjom pozarządowym. Szczególnie istotne w 2020 roku stało się udzielanie wsparcia jednostkom samorządu terytorialnego, instytucjom publicznym oraz przedsiębiorcom w ramach walki z negatywnymi skutkami pandemii COVID-19 (6 uchwał).

Sejmik decydował również o przekazywaniu do realizacji zadań publicznych innym jednostkom samorządu terytorialnego oraz reorganizacji szkolnictwa ponadpodstawowego. Wśród szczególnie istotnych uchwał podjętych w 2019 roku przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego wymienić należy uchwalenie Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, przyjęcia Programu ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych oraz przyjęcie Programu współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na Dolnym Śląsku.

Wykres 2. Udział podjętych przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwał wg kategorii Wieloletniej Prognozy Finansowej w 2019 roku.

Sejmik udzielił również Zarządowi Województwa Dolnośląskiego absolutorium z wykonania budżetu województwa za 2019 rok oraz uchwalił budżet województwa na 2021 rok wraz z Wieloletnią Prognozą Finansową.

Zdecydowana większość z podjętych przez Sejmik w 2019 roku uchwał została zrealizowana bądź ma charakter wieloletni i jest w trakcie realizacji. Brak jest natomiast uchwał, których realizacji zaniechano.

Dla każdej z uchwał określony został stan realizacji oraz przypisana została dziedzina wg Wieloletniej Prognozy Finansowej.

W Załączniku C do niniejszego *Raportu* przedstawione zostały najistotniejsze, z punktu widzenia oceny działalności Zarządu Województwa Dolnośląskiego, uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego. W zestawieniu pomięto uchwały, których przedmiotem było przyznanie nagród i odznaczeń honorowych, a także uchwały dotyczące rozstrzygania spraw wewnętrznej organizacji prac Sejmiku.

Część V

REALIZACJA PROGRAMÓW Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW Z UE

**DOLNY
ŚLĄSK**

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Ochrona przyrody poprzez kanalizowanie ruchu turystycznego w ramach rewitalizacji infrastruktury techniczno-turystycznej Rezerwatu "Wodospad Wilczki" w Międzygórzu.

Cel projektu: Zachowanie i ochrona cennych stanowisk (siedlisk) przyrodniczych na obszarze rezerwatu krajobrazowego "Wodospad Wilczki". Projekt związany jest z kanalizacją ruchu turystycznego na obszarze rezerwatu przyrody (o krajobrazowej formie ochrony - krajobraz ekologiczny, fitocenozy naturalne i półnaturalne), który położony jest na obszarze NATURA 2000 - Góry Białskie i Grupa Śnieżnika PLH020016, w celu zachowania i ochrony jego bioróżnorodności.

Beneficjent: PCL LP Nadleśnictwo Międzyzlesie

**DOLNY
ŚLĄSK**

www.mapadotacji.gov.pl

Dla państwa przywrócićliśmy świetność „Perły Sudetów”; wodospadu Wilczki wydając na ten cel ok. 3 mln zł.

ŻYCZYMY MIŁEGO ZWIEDZANIA

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Informacja o realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, stan na dzień 31.12.2020 r.

1. Alokacja środków Unii Europejskiej w ramach RPO WD 2014-2020 wynosi 9 869 135 633 zł⁶ (2 165 946 589 euro⁷) i została przeznaczona na realizację:

- inwestycji infrastrukturalnych współfinansowanych z Regionalnego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w wysokości 7 376 591 237 zł, tj. 74,74 % alokacji Programu,
- projektów w zakresie rynku pracy, włączenia społecznego i edukacji współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w wysokości 2 492 544 396 zł, tj. 25,26 % alokacji Programu.

2. Do 31 grudnia 2020 r. podpisano 5633 umów o dofinansowanie realizacji projektów o łącznej wartości 12 050 390 715,43 zł, w których współfinansowanie ze środków UE wynosi 8 301 257 633,28 zł, tj. 84,11% alokacji Programu (wzrost w porównaniu do 2019 r. o 6,86 p.p.), w tym w ramach:

- EFRR podpisano 4177 umowy o dofinansowanie realizacji projektów o wartości ogółem 9 466 911 772,77 zł, w tym współfinansowanie ze środków UE wyniosło 6 107 148 095,30 zł, tj. 82,79% alokacji EFRR,
- EFS podpisano 1456 umów o dofinansowanie realizacji projektów o wartości ogółem 2 583 478 942,66 zł, w tym współfinansowanie ze środków UE wyniosło 2 194 109 537,98 zł, tj. 88,03% alokacji EFS.

3. Płatności przekazane beneficjentom ze środków UE na koniec 2020 r. wyniosły 5 588 865 999,31 zł, tj. 56,63% alokacji Programu (wzrost porównaniu do 2019 r. o 10,97 p.p.), w tym w ramach:

- EFRR płatności wyniosły 4 217 472 591,13 zł, tj. 57,17% alokacji EFRR,
- EFS płatności wyniosły 1 371 393 408,18 zł, tj. 55,02% alokacji EFS.

4. Do Komisji Europejskiej przekazano wnioski o płatność środków UE w wysokości 6 199 916 913,32 zł (1 360 675 280 euro), tj. 62,82% alokacji Programu. Komisja Europejska dokonała refundacji środków UE w wysokości 5 641 778 390,97 zł (1 238 182 462,63 euro), tj. 57,17% alokacji Programu.

5. W 2020 r. ramach przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 ze środków RPO WD 2014-2020 zostały przeznaczone środki na realizację działań wspierających przede wszystkim przedsiębiorstwa, sektor zdrowia, rynek pracy, pomoc społeczną oraz edukację.

Do 31.12.2020 r. podpisano łącznie 2044 umowy o dofinansowanie na realizację wsparcia związanego z pandemią COVID-19. Ogólna wartość wsparcia ze środków UE wyniosła 402 519 947,07 zł, w tym w ramach:

- EFRR podpisano 1968 umów o dofinansowanie realizacji projektów, w których wartość środków UE wyniosła 174 197 132,57 zł, tj. 2,36% alokacji EFRR
- EFS podpisano 76 umów o dofinansowanie realizacji projektów, w których wartości środków UE wyniosła 76 382 285,51 zł, tj. 9,16% alokacji EFS.

Wykorzystanie środków UE w ramach poszczególnych Osi Priorytetowych**Oś Priorytetowa 1. Przedsiębiorstwa i innowacje**

Środki przeznaczone na wzmocnienie potencjału B+R, rozwój przedsiębiorczości, rozwój innowacyjności w przedsiębiorstwach oraz tworzenie infrastruktury dla rozwoju przedsiębiorstw. Dodatkowo w 2020 r. w związku z pandemią COVID-19 środki zostały przeznaczone na finansowanie kapitału obrotowego w przedsiębiorstwach dotkniętych skutkami pandemii.

Środki alokacji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przeznaczone na finansowanie działań w ramach OP 1 wyniosły **1 664 246 671 zł**.

Do 31.12.2020 r. realizowanych było **2856 projektów**, których wartość ogółem wyniosła 2 045 034 979,82 zł, w tym dofinansowanie ze środków EFRR w wysokości 1 199 972 484,79 zł, tj. 72,10% alokacji Osi 1.

W 2020 r. podpisano 2007 nowych umów. Stopień wykorzystania alokacji w ramach Osi w porównaniu do 2019 r. wzrósł o 7,41 p.p.

Beneficjentom ze środków UE wypłacono 793 416 987,59 zł (47,67% alokacji OP 1), w tym w 2020 r. – 274 384 605,36 zł.

W ramach przeciwdziałania skutkom COVID-19 dofinansowanie otrzymało 1966 przedsiębiorstw w zakresie wsparcia dotyczącego utrzymania działalności. Dofinansowanie ze środków UE (100%) wyniosło 74 783 893,37 zł. Do końca 2020 r. zrealizowane płatności wyniosły 66 219 289,15 zł.

Oś Priorytetowa 2. Technologie informacyjno-komunikacyjne

Środki przeznaczone na rozwój e-usług publicznych w zakresie zdrowia, edukacji, administracji.

Środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przeznaczone na ten cel wyniosły **278 582 095 zł**.

Do 31.12.2020 r. realizowanych było **119 projektów**, których wartość ogółem wyniosła 289 922 839,65 zł, w tym dofinansowanie ze środków EFRR w wysokości 235 663 288,27 zł, tj. 83,81% alokacji Osi 2.

W 2020 r. nie podpisano nowych umów o dofinansowanie.

Beneficjentom ze środków UE wypłacono 183 936 374,93 zł (66,03% alokacji OP 2), w tym w 2020 r. – 25 673 679,85 zł.

⁶ W informacji nie uwzględniono Pomocy Technicznej, w ramach której środki przeznaczone są na wsparcie administracji i zarządzanie Programem

⁷ Do przeliczeń zastosowano kurs EBC z dn. 30.12.2020 r. 1 euro = 4,5565 zł

Oś Priorytetowa 3. Gospodarka niskoemisyjna

Środki przeznaczone na produkcję i dystrybucję energii ze źródeł odnawialnych, podniesienie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych, a także w przedsiębiorstwach (wymiana kotłów, termomodernizacja, zmiana linii technologicznych).

Środki alokacji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przeznaczone na ten cel wyniosły **1 937 605 331 zł**.

Do 31.12.2020 r. realizowanych było **473 projekty**, których wartość ogółem wyniosła 2 293 550 495,44 zł, w tym dofinansowanie ze środków EFRR w wysokości 1 545 304 980,57 zł, tj. 76,42% alokacji Osi 3.

W 2020 r. podpisano 40 nowych umów. Stopień wykorzystania alokacji w ramach Osi w porównaniu do 2019 r. wzrósł o 3,33 p.p.

Beneficjentom ze środków UE wypłacono 1 003 093 474,28 zł (51,77% alokacji OP 3), w tym w 2020 r. – 186 594 596,73 zł.

Oś Priorytetowa 4. Środowisko i zasoby

Środki przeznaczone m.in. na gospodarkę odpadami, gospodarkę wodno-ściekową, ochronę dziedzictwa kulturowego oraz zasobów przyrodniczych, realizację projektów z zakresu zabezpieczenia przed powodzią oraz klęskami suszy, a także wsparcie służb ochrony mieszkańców (straż pożarna).

Środki alokacji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przeznaczone na ten cel wyniosły **804 243 615 zł**.

Do 31.12.2020 r. realizowanych było **179 projektów**, których wartość ogółem wyniosła 1 085 721 036,85 zł, w tym dofinansowanie ze środków EFRR w wysokości 675 328 734,52 zł, tj. 72,00% alokacji Osi 4.

W 2020 r. podpisano 39 umów. Stopień wykorzystania alokacji w ramach Osi w porównaniu do 2019 r. wzrósł o 3,97 p.p.

Beneficjentom ze środków UE wypłacono 493 955 146,30 zł (61,42% alokacji OP 4), w tym w 2020 r. – 70 909 067,37 zł.

Oś Priorytetowa 5. Transport

Środki przeznaczone na budowę i przebudowę dróg oraz modernizację linii kolejowych, zakup środków transportu oraz odbudowę przystanków i stacji kolejowych.

Środki alokacji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przeznaczone na ten cel wyniosły **1 552 063 759 zł**.

Do 31.12.2020 r. realizowanych było **38 projektów**, których wartość ogółem wyniosła 1 966 796 825,74 zł, w tym dofinansowanie ze środków EFRR w wysokości 1 401 868 458,32 zł, tj. 90,32% alokacji Osi 5.

W 2020 r. nie podpisano nowych umów o dofinansowanie.

Beneficjentom ze środków UE wypłacono 910 774 027,50 zł (58,68% alokacji OP 5), w tym w 2020 r. – 238 446 334,70 zł.

Oś Priorytetowa 6. Infrastruktura spójności społecznej

Środki przeznaczone na budowę, adaptację obiektów na potrzeby tworzenia żłobków, domów opieki całodziennej dla osób z niepełnosprawnością oraz osób starszych, domów opieki społecznej, inwestycje w infrastrukturę zdrowotną (w tym działania związane ze zwalczaniem pandemii COVID 19) oraz rewitalizację zdegradowanych budynków mieszkalnych.

Środki alokacji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przeznaczone na ten cel wyniosły **862 120 930 zł**.

Do 31.12.2020 r. realizowanych było **371 projektów**, których wartość ogółem wyniosła 1 262 061 194,87 zł, w tym dofinansowanie ze środków EFRR w wysokości 804 286 495,05 zł, tj. 93,59 % alokacji Osi 6.

W 2020 r. podpisano 12 umów.

Beneficjentom ze środków UE wypłacono 629 601 294,54 zł (73,03% alokacji OP 6), w tym w 2020 r. – 223 689 028,26 zł.

W 2020 r. w ramach wsparcia służby zdrowia w działaniach związanych ze zwalczaniem pandemii COVID 19 podpisano 2 umowy na realizację 2 projektów dotyczących poprawy dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych w celu ograniczenia zachorowalności mieszkańców regionu. Wartość projektów wyniosła 99 413 239,20 zł, w których poziom dofinansowania ze środków UE wyniósł 100%. Do końca 2020 r. wypłacono wszystkie środki beneficjentom.

Oś Priorytetowa 7. Infrastruktura edukacyjna

Środki przeznaczone na rozbudowę infrastruktury oraz zakup wyposażenia w edukacji przedszkolnej, podstawowej, ponadpodstawowej oraz zawodowej.

Środki alokacji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przeznaczone na ten cel wyniosły **277 728 836 zł**.

do 31.12.2020 r. realizowanych było **141 projektów**, których wartość ogółem wyniosła 523 824 400,40 zł, w tym dofinansowanie ze środków EFRR w wysokości 244 723 653,78 zł, tj. 88,12% alokacji Osi 7.

W 2020 r. podpisano 9 umów. Stopień wykorzystania alokacji w ramach Osi w porównaniu do 2019 r. wzrósł o 4,98 p.p.

Beneficjentom ze środków UE wypłacono 202 695 285,99 zł (72,98% alokacji OP 7), w tym w 2020 r. – 14 368 673,64 zł.

Oś Priorytetowa 8. Rynek pracy

W 2020 r. większość środków przeznaczono dla powiatowych urzędów pracy, na aktywizację zawodową, doradztwo i szkolenia zawodowe oraz finansowanie zdrowotnych programów profilaktycznych oraz na wsparcie rynku pracy poprzez dofinansowanie zatrudnienia pracowników i wsparcie przedsiębiorstw w związku z trudnościami w funkcjonowaniu w wyniku pandemii COVID-19. Ponadto podpisano również umowy o dofinansowanie projektów w zakresie tworzenia miejsc opieki na dziećmi do lat 3, outplacementu oraz profilaktyki zdrowotnej.

Środki alokacji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) przeznaczone na ten cel wyniosły **1 185 247 583 zł.**

Do 31.12.2020 r. realizowanych było **456 projektów**, których wartość ogółem wyniosła 1 277 381 152,30 zł, w tym dofinansowanie ze środków EFS w wysokości 1 084 987 044,30 zł, tj. 91,54% alokacji Osi 8.

W 2020 r. podpisano 45 umów. Stopień wykorzystania alokacji w ramach Osi w porównaniu do 2019 r. wzrósł o 18,65 p.p.

Beneficjentom ze środków UE wypłacono 753 128 642,87 zł (63,54% alokacji OP 8), w tym w 2020 r. – 256 618 352,99 zł.

W ramach przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 w ramach projektów realizowanych przez 26 Powiatowych Urzędów Pracy, mających na celu wsparcie rynku pracy, zwiększono finansowanie ogółem o 244 948 048,95 zł, w tym współfinansowanie ze środków UE wyniosło 208 205 841,61 zł. Do końca 2020 r. zrealizowane płatności wyniosły 143 938 423,29 zł.

Oś Priorytetowa 9. Włączenie społeczne

Środki przeznaczone na integrację społeczną i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, aktywizację społeczną i zawodową, poradnictwo prawne, rodzinne, psychologiczne, usługi wsparcia rodziny, wsparcie mieszkańców wspomaganych i chronionych, opiekę nad osobami zależnymi (starszymi, z niepełnosprawnościami) oraz usługi ekonomii społecznej. Dodatkowo w 2020 r. w związku z pandemią COVID-19 umożliwiono realizację projektów i nowych form wsparcia w zapobieganiu rozprzestrzenianiu się choroby oraz zwalczanie jej skutków.

Środki alokacji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) przeznaczone na ten cel wyniosły **606 892 346 zł.**

Do 31.12.2020 r. realizowanych było 327 projektów, których wartość ogółem wyniosła 566 832 687,29 zł, w tym dofinansowanie ze środków EFS w wysokości 481 461 107,87 zł, tj. 79,33% alokacji Osi 9.

W 2020 r. podpisano 87 nowych umów. Stopień wykorzystania alokacji w ramach Osi w porównaniu do 2019 r. wzrósł o 22,49 p.p.

Beneficjentom ze środków UE wypłacono 236 211 741,09 zł (38,92% alokacji OP 9), w tym w 2020 r. – 87 529 635,63 zł.

W ramach przeciwdziałania skutkom COVID-19 w 16 projektach dotyczących wsparcia aktywizacji zawodowej oraz usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej zwiększono dofinansowanie lub wykorzystano powstałe w projektach oszczędności – wsparcie przeznaczone na działania związane z COVID-19 wyniosło ogółem 3 004 970,13 zł, w tym środki UE w wysokości 2 554 224,61 zł. Ponadto realizowane były 2 projekty, w których wsparcie związane z przeciwdziałaniem pandemii skierowano do domów pomocy społecznej oraz szpitali powiatowych. Wartość ogółem tych projektów to 18 079 073,80 zł, w tym środki UE wyniosły 15 367 212,73 zł. Do końca 2020 r. zrealizowane płatności wyniosły 12 590 848,57 zł.

Oś Priorytetowa 10. Edukacja

Środki przeznaczone na podniesienie jakości nauczania poprzez uruchamianie nowych miejsc w przedszkolach, dofinansowanie dodatkowych zajęć edukacyjnych, podniesienie kwalifikacji nauczycieli, a także rozwój kształcenia ustawicznego – dofinansowanie kursów i szkoleń dla osób dorosłych oraz podniesienie jakości i rozwój szkolnictwa zawodowego – dofinansowanie staży i praktyk zawodowych u pracodawców. W 2020 r. w związku z pandemią COVID-19 umożliwiono przeznaczenie części środków na zakup sprzętu do prowadzenia zajęć edukacyjnych w formie zdalnej.

Środki alokacji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) przeznaczone na ten cel wyniosły **700 404 466 zł.**

Do 31.12.2020 r. realizowanych było 673 projekty, których wartość ogółem wyniosła 739 265 103,07 zł, w tym dofinansowanie ze środków EFS w wysokości 627 661 385,81 zł, tj. 76,60% alokacji Osi 10.

W 2020 r. podpisano 86 nowych umów. Stopień wykorzystania alokacji w ramach Osi w porównaniu do 2019 r. wzrósł o 13,01 p.p.

Beneficjentom ze środków UE wypłacono 382 053 024,22 zł (54,55% alokacji OP 10), w tym w 2020 r. – 104 826 288,63 zł.

W ramach przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 w 32 projektach w celu poprawy warunków realizacji zadań edukacyjnych w formie zdalnej, środki pochodzące z oszczędności w projektach zostały przeznaczone głównie na zakup sprzętu i wyposażenia ułatwiającego prowadzenie lekcji na odległość. Wsparcie na działania związane z COVID-19 wyniosło ogółem 2 582 983,00 zł, w tym ze środków UE 2 195 535,55 zł. Do końca 2020 r. zrealizowane płatności wyniosły 346 917,42 zł.

Tabela. Projekty RPO WD w podziale na subregiony

Subregion	Wartość ogółem projektów (zł)	Dofinansowanie ze środków UE (zł)	subregiony w ogólnym dofinansowaniu z UE (%)	Płatności przekazane beneficjentom ze środków UE w zł	subregiony w ogólnym dofinansowaniu z UE (%)
jeleniogórski					
EFRR	1 598 667 240,87	1 035 165 311,04		832 016 344,16	
EFS	501 184 535,84	425 651 854,11		234 395 486,79	
razem	2 099 851 776,70	1 460 817 165,14	17,60%	1 066 411 830,95	19,08%
legnicko-głogowski					
EFRR	925 257 998,82	591 435 353,35		431 946 240,80	
EFS	290 630 070,66	246 930 200,82		170 186 608,17	
razem	1 215 888 069,49	838 365 554,16	10,10%	602 132 848,97	10,77%
wałbrzyski					
EFRR	1 897 579 144,11	1 213 118 750,58		830 680 853,53	
EFS	629 379 921,24	534 430 729,63		440 548 003,01	
razem	2 526 959 065,34	1 747 549 480,21	21,05%	1 271 228 856,54	22,74%
Miasto Wrocław					
EFRR	1 836 266 030,45	1 136 657 894,11		874 522 253,44	
EFS	269 656 286,92	228 844 414,19		142 716 466,12	
razem	2 105 922 317,38	1 365 502 308,31	16,45%	1 017 238 719,56	18,20%
wrocławski					
EFRR	2 125 545 653,14	1 245 062 131,36		663 795 132,23	
EFS	505 302 306,01	429 055 568,87		186 542 946,38	
razem	2 630 847 959,15	1 674 117 700,24	20,17%	850 338 078,61	15,21%
województwo*					
EFRR	1 083 595 705,38	885 708 654,86		586 053 276,82	
EFS	387 325 821,99	329 196 770,36		197 003 897,71	
razem	1 470 921 527,37	1 214 905 425,22	14,64%	783 057 174,53	14,01%
Podsumowanie					
EFRR	9 466 911 772,77	6 107 148 095,30	73,57%	4 219 014 100,98	75,47%
EFS	2 583 478 942,66	2 194 109 537,98	26,43%	1 371 393 408,18	24,53%
Razem	12 050 390 715,43	8 301 257 633,28		5 590 407 509,16	

* w kategorii „województwo” zostały sklasyfikowane projekty realizowane na obszarze większym niż gmina, powiat, których nie można przypisać do danego subregionu, tj. projekty realizowane przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego (np. drogi wojewódzkie), projekty realizowane w ramach instrumentów finansowych, projekty realizowane na terenie całego województwa przez przedsiębiorstwa, fundacje.

W załączeniu (Załącznik B) zaprezentowany został podział środków RPO WD 2014-2020 na poszczególne Działania w ramach 10 osi priorytetowych programu.

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2014 - 2020

ZADANIA I KONKURSY

W ramach realizacji zadań związanych z rozwojem obszarów wiejskich, w 2020 roku przeprowadzono nabory w następujących konkursach i rozliczono następujące zadania:

- Odnowa Dolnośląskiej Wsi – konkurs dla gmin, dofinansowaniem objęto 52 gminy na łączną kwotę dotacji 1 382 767,00 zł.
- Dotacje dla organizacji pożytku publicznego (w ramach konkursu „Przedsięwzięcia promujące ideę odnowy wsi” oraz trybu art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) – w trybie konkursowym i pozakonkursowym przekazano dotacje dla organizacji pozarządowych w łącznej wysokości 249 753,40 zł na realizację 50 zadań publicznych.
- Dofinansowanie bieżącego utrzymania urządzeń melioracji wodnych będących własnością gminy – w ramach konkursu dofinansowaniem objęto 61 gmin na łączną kwotę dotacji 1 213 246,83 zł.
- Dofinansowanie Programu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego w wysokości 100 000,00 zł.

PROW NA LATA 2014-2020

W zakresie realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w 2020 roku złożono 256 wniosków o przyznanie pomocy na łączną kwotę kosztów kwalifikowalnych 211 891 839,90 zł, w tym 134 826 777,73 zł dofinansowania ze środków EFRROW. Podpisano 326 umów o pomoc na kwotę kosztów kwalifikowalnych 131 511 801,59 zł, w tym 83 680 959,35 zł dofinansowania ze środków EFRROW. Do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego złożonych zostało 469 wniosków o płatność (bez wniosków o wyprzedzające finansowanie) na kwotę kosztów kwalifikowalnych 84 327 849,61 zł, w tym 53 657 810,71 zł dofinansowania ze środków EFRROW. ARiMR zrealizowała płatności dla 472 zleceń (oraz dodatkowo 122 płatności dla wyprzedzającego finansowania) na kwotę pomocy ogółem 89 803 671,83 zł, w tym 57 161 112,09 zł ze środków EFRROW.

Realizacja Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (wg stanu na dzień 31.12.2020r.)

Łączny limit środków dostępnych na wszystkie działania, które zostały powierzone do realizacji samorządowi województwa dolnośląskiego w ramach PROW na lata 2014-2020 wynosi 121 627 411 euro (Tabela 1). Podpisano 1342 umowy (czynne tj. zrealizowane lub będące w realizacji) o przyznanie pomocy na kwotę kosztów kwalifikowalnych 605 000 733,06 zł, w tym 384 961 959,17 zł ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Beneficjenci złożyli 1620 wniosków o płatność na kwotę kosztów kwalifikowalnych 375 715 722,76 zł przy udziale środków EFRROW w wysokości 239 067 914,38 zł. Agencja Płatnicza (ARiMR) wypłaciła środki dla 1360 zleceń płatności (bez zleceń dla wyprzedzającego finansowania) na kwotę kosztów kwalifikowalnych ogółem 340 936 928,25zł, w tym 207 586 454,59 zł ze środków EFRROW.

Tabela 1. Aktualne limity dla województwa na działania PROW 2014-2020 w podziale na działania/operacje.

Nazwa działania/ poddziałania/ operacji	Limit w euro
4.3 Scalanie gruntów	21 944 277
7.2.1 Budowa lub modernizacja dróg	44 197 988
7.2.2 Gospodarka wodno-ściekowa	
7.4.1 Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne	
7.6.1 Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego	
7.4.2 Inwestycje w targowiska	2 589 271
19 Leader 19.1;19.2;19.3;19.4	52 895 875
RAZEM:	121 627 411

Tabela 5. Poziom realizacji poszczególnych działań wdrażanych przez SW w ramach PROW na lata 2014-2020 ze stanem na 31.12.2019 r. w podziale na subregiony:

Nazwa działania/ poddziałania/typ operacji - w tym subregion:	Zawarte umowy / wydane decyzje (czynne)			Wnioski o płatność - złożone			Zrealizowane płatności		
	liczba	kwota (zł)		liczba*	kwota (zł)		liczba*	kwota (zł)	
		ogółem	EFRROW		ogółem	EFRROW		ogółem	EFRROW
4.3 Scalanie gruntów w tym subregion:	11	100 977 537	64 252 000	7	11 933 395	7 593 219	5	10 506 734	6 685 435
jeleniogórski	3	24 253 441,91	15 432 463,13	3	4 662 882,29	2 966 992,00	2	4 168 901,47	2 652 672,00
legnicko-głogowski	2	17 657 008,89	11 235 153,00	1	1 487 924,58	946 766,41	1	1 487 923,94	946 766,00
wałbrzyski	5	55 332 277,01	35 207 925,00	3	5 782 588,40	3 679 461,00	2	4 849 908,85	3 085 997,00
wrocławski	1	3 734 810,16	2 376 459,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
7.2.1 Budowa lub modernizacja dróg lokalnych	76	84 547 243	53 797 411	96	90 468 598	57 565 169	90	82 916 364	52 759 682
jeleniogórski	13	22 075 420,40	14 046 590,00	19	25 949 014,62	16 511 358,00	16	21 540 508,30	13 706 225,43
legnicko-głogowski	12	13 469 918,28	8 570 909,00	16	15 012 626,12	9 552 534,00	14	12 518 856,33	7 965 748,28
wałbrzyski	33	31 666 503,22	20 149 396,00	40	32 177 750,02	20 474 702,34	39	31 576 179,38	20 091 922,94
wrocławski	18	17 335 401,54	11 030 516,00	21	17 329 207,92	11 026 575,00	21	17 280 820,74	10 995 786,24

Nazwa działania/ poddziałania/typ operacji - w tym subregion:	Zawarte umowy / wydane decyzje (czynne)			Wnioski o płatność - złożone			Zrealizowane płatności		
	liczba	kwota (zł)		liczba*	kwota (zł)		liczba*	kwota (zł)	
		ogółem	EFRROW		ogółem	EFRROW		ogółem	EFRROW
7.2.2 Gospodarka wodno-ściekowa	81	159 733 917	101 638 692	59	63 809 536,95	40 602 008	49	60 648 099	38 590 386
jeleniogórski	17	25 315 825,87	16 108 460,00	13	12 607 911,36	8 022 414,00	11	12 344 058,67	7 854 524,53
legnicko-głogowski	10	23 313 034,73	14 834 084,00	6	10 955 088,79	6 970 723,00	6	10 955 088,79	6 970 723,00
wałbrzyski	30	56 783 195,03	36 131 147,00	22	22 069 423,79	14 042 774,36	18	21 683 027,63	13 796 910,48
wrocławski	24	54 321 862,33	34 565 001,00	18	18 177 113,00	11 566 097,00	14	15 665 924,88	9 968 228,00
7.4.1 Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne	57	48 295 745,72	30 730 583,00	67	37 198 247,68	23 669 245,00	49	28 735 570,23	18 284 443,34
jeleniogórski	9	7 088 882,60	4 510 656,00	10	5 358 563,57	3 409 654,00	9	4 960 277,45	3 156 224,54
legnicko-głogowski	10	6 475 351,25	4 120 266,00	8	3 715 410,97	2 364 116,00	5	2 472 459,53	1 573 226,00
wałbrzyski	20	16 836 012,89	10 712 755,00	26	15 003 371,05	9 546 645,00	20	11 553 394,28	7 351 424,78
wrocławski	18	17 895 498,98	11 386 906,00	23	13 120 902,09	8 348 830,00	15	9 749 438,98	6 203 568,02
7.4.2 Inwestycje w targowiska	14	16 470 161,87	10 479 964,00	17	15 119 074,18	9 620 266,90	13	12 417 680,64	7 901 370,19
jeleniogórski	3	3 632 932,58	2 311 635,00	4	3 632 932,58	2 311 635,00	3	2 884 228,82	1 835 234,80
legnicko-głogowski	1	1 569 096,34	998 416,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
wałbrzyski	5	5 542 946,72	3 526 977,00	7	6 354 948,92	4 043 654,00	5	4 788 961,09	3 047 215,94
wrocławski	5	5 725 186,23	3 642 936,00	6	5 131 192,68	3 264 977,90	5	4 744 490,73	3 018 919,45
7.6.1 Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego	16	9 795 192,52	6 232 681,00	20	9 377 095,71	5 966 646,00	18	8 340 900,36	5 307 314,90
jeleniogórski	4	2 158 816,60	1 373 655,00	7	2 131 438,00	1 356 234,00	5	1 820 336,32	1 158 280,00
legnicko-głogowski	4	2 768 365,55	1 761 511,00	4	2 691 964,48	1 712 897,00	4	1 981 964,48	1 261 124,00
wałbrzyski	5	3 020 334,75	1 921 839,00	6	2 706 017,60	1 721 839,00	6	2 706 017,60	1 721 839,00
wrocławski	3	1 847 675,62	1 175 676,00	3	1 847 675,62	1 175 676,00	3	1 832 581,96	1 166 071,90
19.1 Wsparcie przygotowawcze	17	2 222 000,00	1 413 858,60	34	2 222 000,00	1 413 858,60	34	2 222 000,00	1 413 858,60
19.2 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju***	1047	145 153 917	92 361 437	1255	114 000 763	72 538 685	1050	104 542 409	59 901 280
jeleniogórski	259	36 164 743,48	23 011 626,28	303	28 901 627,42	18 390 105,53	275	28 023 016,07	15 910 162,46
legnicko-głogowski	103	16 888 355,32	10 746 060,49	114	11 688 801,38	7 437 584,32	98	10 234 388,14	5 578 147,35
wałbrzyski	300	39 508 405,56	25 139 198,45	388	32 953 888,59	20 968 559,31	336	30 927 200,09	18 523 983,72
wrocławski	368	48 938 342,40	31 139 467,27	402	34 996 311,13	22 268 152,77	321	32 234 624,54	17 971 133,81
Inne	17	3 654 071,03	2 325 085,39	48	5 460 134,90	3 474 283,84	20	3 123 181,04	1 917 853,38
19.3 Wdrażanie projektów współpracy	6	3 107 515,79	1 977 312,30	3	1 818 321,55	1 156 997,99	2	1 550 784,72	472 592,87
19.4 Wsparcie kosztów bieżących i aktywizacji	17	34 697 500	22 078 019,25	62	29 768 689,32	18 941 817,01	50	29 056 383,44	16 270 090,07
RAZEM:	1342	605 000 733	384 961 959	1620	375 715 722	239 067 914	1360	340 936 928	207 586 454

*w przypadku działania 19.2, 19.3 i 19.4 w ilości złożonych Wniosków o Płatność i zrealizowanych płatności nie uwzględniono wniosków i zleceń płatności dla wyprzedzającego finansowania.

** w przypadku działań 19.1, 19.3, 19.4 ze względu na to, że dotyczą one projektów międzyregionalnych i międzynarodowych, nie przedstawiono w ujęciu subregionalnym.

*** w przypadku podziałania 19.2 i projektów realizowanych na obszarze kilku subregionów klasyfikacji do danego subregionu dokonano po lokalizacji siedziby beneficjenta.

PROGRAM OPERACYJNY RYBACTWO I MORZE 2014-2020

W zakresie realizacji Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 (PO RYBY 2014 2020), w roku 2020 samorząd województwa dolnośląskiego zawarł 5 umów o dofinansowanie łączną kwotę 602 304 zł. Złożonych i zweryfikowanych zostało 12 wniosków o płatność na łączną kwotę pomocy 2 128 941,79 zł. Jednocześnie zrealizowano płatności dla 10 wniosków na kwotę 1 733 186 zł.

Realizacja Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020

(wg stanu na dzień 31.12.2020 r.)

Program Operacyjny Rybactwo i Morze na terenie województwa dolnośląskiego realizowany jest na obszarze działania Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo dla Doliny Baryczy (subregion wrocławski). Wysokość środków do wykorzystania na realizację LSR przez LGD Partnerstwo dla Doliny Baryczy ustalono ogółem na kwotę 2 700 000 EUR

Do końca 2020 roku do samorządu województwa dolnośląskiego LGD przekazała 93 wnioski o przyznanie pomocy, w tym:

- 92 wnioski spełniały kryteria wyboru wniosków o dofinansowanie (zarówno mieszczące się, jak i niemieszczące się w limicie środków) w zakresie 4.2 „Realizacja lokalnych strategii rozwoju” na kwotę pomocy 17 852 848,84 zł (168,68% limitu),
- 1 wniosek w zakresie 4.3 „Działania z zakresu współpracy” na kwotę 15 596,51 zł (7,22% limitu).

Samorząd województwa dolnośląskiego, na dzień 31.12.2020 r., podpisał 48 umów na kwotę 9 540 323 zł, w tym:

- 47 umów w zakresie działania 4.2 „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” na kwotę 9 525 014 zł,
- 1 umowę w zakresie 4.3 „Działania prowadzone w ramach współpracy” na kwotę 15 309,00 zł.

Beneficjenci złożyli łącznie 38 wniosków o płatność na kwotę 7 374 939,97 zł, w tym:

- 37 wniosków w zakresie 4.2 „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” na kwotę 7 359 630,97 zł (z czego wypłacono 7 302 030,18 zł)
- 1 wniosek w zakresie 4.3 „Działania prowadzone w ramach współpracy” na kwotę 15 309,00 zł (z czego wypłacono 100 %).

W wyniku realizacji projektów utworzono m.in. 25 nowych miejsc pracy.

Część VI

REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

**DOLNY
ŚLĄSK**

W związku z ogłoszeniem na terenie Polski stanu zagrożenia epidemicznego (spowodowanego rozprzestrzenianiem się wirusa SARS CoV 2) i związanymi z tym ograniczeniami, dotyczącymi m.in.: przemieszczania się obywateli oraz zakazem zgromadzeń i organizacji imprez, realizacja projektów zgłoszonych przez mieszkańców Województwa w ramach Dolnośląskiego Budżetu Obywatelskiego – Aktywny Dolny Śląsk 2020 została znacząco utrudniona lub niemożliwa do realizacji.

W związku z powyższym Sejmik Województwa Dolnośląskiego Uchwałą nr XVII/416/20 z dnia 30 kwietnia 2020 uchylił uchwałę nr L/1772/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać projekt dolnośląskiego budżetu obywatelskiego oraz zasad i trybu przeprowadzania jego konsultacji z mieszkańcami.

Następstwem podjęcia ww. uchwały było wstrzymanie realizacji Dolnośląskiego Budżetu Obywatelskiego w 2020 r.

ZAŁĄCZNIKI

A. Wykaz jednostek podległych samorządowi województwa

Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest Samorząd Województwa Dolnośląskiego:

1. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu
2. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu
3. Dolnośląski Szpital Specjalistyczny im. T. Marciniaka - Centrum Medycyny Ratunkowej we Wrocławiu
4. Szpital Specjalistyczny im. A. Falkiewicza we Wrocławiu
5. Wojewódzkie Centrum Szpitalne Kotliny Jeleniogórskiej w Jeleniej Górze
6. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy
7. Specjalistyczny Szpital im. dra Alfreda Sokołowskiego w Wałbrzychu
8. Dzienny Ośrodek Psychiatrii i Zaburzeń Mowy dla Dzieci i Młodzieży we Wrocławiu
9. Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Lubiążu
10. Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Bolesławcu
11. Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Złotoryi
12. Wojewódzkie Centrum Psychiatrii Długoterminowej w Stroniu Śląskim
13. Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze
14. Dolnośląskie Centrum Onkologii we Wrocławiu
15. Dolnośląskie Centrum Chorób Płuc we Wrocławiu
16. Specjalistyczny Szpital Ginekologiczno-Położniczy im. E. Biernackiego w Wałbrzychu
17. Dolnośląskie Centrum Transplantacji Komórkowych z Krajowym Bankiem Dawców Szpiku we Wrocławiu
18. Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny w Janowicach Wielkich
19. Dolnośląski Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy
20. Wojewódzki Zespół Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej
21. Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu
22. Pogotowie Ratunkowe w Jeleniej Górze
23. Pogotowie Ratunkowe w Legnicy
24. Pogotowie Ratunkowe w Wałbrzychu

Spółki prawa handlowego wykonujące działalność leczniczą, których Samorząd Województwa Dolnośląskiego jest (współ) właścicielem:

1. Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A.
2. Sanatoria Dolnośląskie Sp. z o.o.
3. Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego Sp. z o.o.
4. Dolnośląskie Centrum Rehabilitacji Sp. z o.o.
5. Uzdrowisko Łądek-Długopole S.A.
6. Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A.

Jednoosobowe Spółki Województwa Dolnośląskiego:

1. Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej sp. z o.o.
2. Dolnośląskie Centrum Rehabilitacji sp. z o.o.
3. Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego sp. z o.o.
4. Dolnośląski Fundusz Rozwoju sp. z o.o.
5. Koleje Dolnośląskie S.A.
6. Nowy Szpital Wojewódzki sp. z o.o.
7. Sanatoria Dolnośląskie sp. z o.o.
8. Stawy Milickie S.A.
9. Uzdrowisko Łądek-Długopole S.A.
10. Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A.

Spółki z większościowym udziałem Województwa Dolnośląskiego

1. Agencja Rozwoju Regionalnego Arleg S.A.
2. Dolnośląski Fundusz Gospodarczy sp. z o.o.
3. Dolnośląski Park Innowacji i Nauki S.A.
4. Dolnośląskie Centrum Medyczne Dolmed S.A.
5. Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
6. Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Spółki prawa handlowego z mniejszościowym udziałem Województwa Dolnośląskiego.

1. Agencja Rozwoju Regionalnego AGROREG S.A.
2. Port Lotniczy Wrocław S.A.
3. Przewozy Regionalne sp. z o.o.
4. Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego PZL - Krosno S.A.

Jednostki organizacyjne samorządu:

1. Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy
2. Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
3. Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca
4. Dolnośląska Służba Dróg i Kolei
5. Instytut Rozwoju Terytorialnego
6. Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych
7. Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych

Wojewódzkie osoby prawne:

1. Dolnośląski Ośrodek Ruchu Drogowego

Instytucje kultury, dla których organizatorem jest samorząd:

1. Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze
2. Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju
3. Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy
4. Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu
5. Dolnośląska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu,
6. Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu
7. Teatr Polski we Wrocławiu (instytucja prowadzona wspólnie z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego)
8. Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy (instytucja prowadzona wspólnie z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego)
9. Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu
10. Wrocławski Teatr Pantomimy im. Henryka Tomaszewskiego we Wrocławiu
11. Opera Wrocławska (instytucja prowadzona wspólnie z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego)
12. Filharmonia Dolnośląska w Jeleniej Górze
13. Filharmonia Sudecka w Wałbrzychu
14. Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu
15. Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu
16. Muzeum Narodowe we Wrocławiu (instytucja prowadzona wspólnie z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego)
17. Narodowe Forum Muzyki (instytucja prowadzona wspólnie z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz z miastem Wrocław)

Szkoły:

1. Dolnośląskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Legnicy
2. Dolnośląska Szkoła Policealna Medyczna im. Marii Skłodowskiej-Curie we Wrocławiu
3. Dolnośląski Zespół Szkół w Bożkowie
4. Dolnośląski Zespół Szkół w Biedrzychowicach
5. Dolnośląski Zespół Szkół w Karpaczu Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Lubinie
6. Dolnośląski Zespół Szkół w Lubinie
7. Dolnośląski Zespół Szkół Medyczno - Sportowych w Świdnicy

8. Dolnośląska Szkoła Podstawowa nr 4 przy Szpitalu Rehabilitacyjnym Hematologicznym „Orlik” w Kudowie-Zdroju
9. Dolnośląski Zespół Szkół Specjalnych przy Szpitalu Uzdrowskim dla Dzieci „Jagusia” w Kudowie-Zdroju
10. Dolnośląski Zespół Szkół Specjalnych przy Wielospecjalistycznym Szpitalu w Miliczu
11. Dolnośląski Zespół Szkół Specjalnych Przyszpitalnych w Wałbrzychu
12. Dolnośląski Zespół Szkół w Jaworze

Placówki doskonalenia nauczycieli:

1. Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu
2. Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu Filia w Jeleniej Górze
3. Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu Filia w Legnicy
4. Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu Filia w Wałbrzychu

Ośrodki wychowawcze:

1. Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 12 dla Niestyszących i Słabosłyszących im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu
2. Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 13 dla Niewidomych i Słabowidzących im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu
3. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Jaworze
4. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wałbrzychu

Biblioteki pedagogiczne:

1. Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu
2. Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu Filia w Legnicy
3. Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu Filia w Jeleniej Górze
4. Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu Filia w Strzelinie
5. Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu Filia w Świdnicy
6. Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu Filia w Wałbrzychu

Regionalne Biuro Województwa Dolnośląskiego w Brukseli

B. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020. Umowy o dofinansowanie podpisane do 31.12.2020 r. oraz w 2020 r.

Nazwa i nr Osi Priorytetowej / Działania	Alokacja w PLN	Umowy o dofinansowanie narastająco do 31.12.2020 r.				Umowy o dofinansowanie podpisane wyłącznie w 2020 r.			
		liczba	w PLN			liczba	w PLN		
			ogółem	wkład UE	% realizacji alokacji		ogółem	wkład UE	% realizacji alokacji
1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE [EFRR]	1 664 246 671	2 856	2 045 034 979,82	1 199 972 484,79	72,10%	2 007	160 038 553,50	129 232 182,32	7,77%
1.1 Wzmocnienie potencjału B+R i wdrożeniowego uczelni i jednostek naukowych	209 193 590	3	225 777 483,23	156 066 049,86	74,60%	0	0,00	0,00	0,00%
1.2 Innowacyjne przedsiębiorstwa	350 817 515	125	308 505 651,88	177 642 429,43	50,64%	19	26 507 334,16	16 114 223,85	4,59%
1.3 Rozwój przedsiębiorczości	301 895 482	45	290 435 656,48	173 372 088,51	57,43%	3	25 594 371,28	16 945 899,52	5,61%
1.4 Internacjonalizacja przedsiębiorstw	47 185 715	271	52 957 068,03	41 464 148,77	87,87%	8	21 002 158,48	17 744 268,89	37,61%
1.5 Rozwój produktów i usług w MŚP	755 154 368	2 412	1 167 359 120,20	651 427 768,22	86,26%	1 977	86 934 689,58	78 427 790,06	10,39%
2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE [EFRR]	278 582 095	119	289 922 839,65	235 663 288,27	84,59%	0	0,00	0,00	0,00%
2.1 E-usługi publiczne	278 582 095	119	289 922 839,65	235 663 288,27	84,59%	0	0,00	0,00	0,00%
3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA [EFRR]	1 937 605 331	473	2 293 550 495,44	1 545 304 980,57	79,75%	40	353 258 556,87	268 464 023,71	13,86%
3.1 Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych	253 379 128	47	270 671 583,57	189 513 966,40	74,79%	0	0,00	0,00	0,00%
3.2 Efektywność energetyczna w MŚP	116 216 613	49	165 167 474,04	112 407 111,89	96,72%	0	0,00	0,00	0,00%
3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym	853 455 989	297	1 032 265 477,11	685 895 663,63	80,37%	32	248 873 177,97	187 699 113,29	21,99%
3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych	663 265 888	66	722 309 722,94	508 579 327,54	76,68%	8	104 385 378,90	80 764 910,42	12,18%
3.5 Wysokosprawna kogeneracja	51 287 713	14	103 136 237,78	48 908 911,11	95,36%	0	0,00	0,00	0,00%
4 ŚRODOWISKO i ZASOBY [EFRR]	804 243 615	179	1 085 721 036,85	675 328 734,52	83,97%	39	225 587 830,95	156 717 467,45	19,49%
4.1 Gospodarka odpadami	128 446 696	16	207 679 164,09	121 557 206,56	94,64%	2	16 999 364,34	11 601 695,45	9,03%
4.2 Gospodarka wodno-ściekowa	276 861 675	40	375 842 555,63	222 522 241,46	80,37%	14	110 537 122,55	66 958 637,11	24,18%
4.3 Dziedzictwo kulturowe	143 921 696	53	197 804 255,54	124 234 557,05	86,32%	6	21 421 473,49	13 875 567,17	9,64%
4.4 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych	131 532 399	43	129 018 886,38	92 151 371,19	70,06%	0	0,00	0,00	0,00%
4.5 Bezpieczeństwo	123 481 150	27	175 376 175,21	114 863 358,26	93,02%	17	76 629 870,57	64 281 567,72	52,06%
5 TRANSPORT [EFRR]	1 552 063 759	38	1 966 796 825,74	1 401 868 458,32	90,32%	0	0,00	0,00	0,00%
5.1 Drogowa dostępność transportowa	870 636 249	26	1 084 096 981,00	797 379 945,72	91,59%	0	0,00	0,00	0,00%
5.2 System transportu kolejowego	681 427 509	12	882 699 844,74	604 488 512,60	88,71%	0	0,00	0,00	0,00%
6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ [EFRR]	862 120 930	371	1 262 061 194,87	804 286 495,05	93,29%	12	101 589 098,42	101 043 877,72	11,72%

Nazwa i nr Osi Priorytetowej / Działania	Alokacja w PLN	Umowy o dofinansowanie narastająco do 31.12.2020 r.				Umowy o dofinansowanie podpisane wyłącznie w 2020 r.			
		liczba	w PLN			liczba	w PLN		
			ogółem	wkład UE	% realizacji alokacji		ogółem	wkład UE	% realizacji alokacji
6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	110 725 985	53	208 174 459,51	104 747 860,31	94,60%	0	0,00	0,00	0,00%
6.2 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną	339 872 985	45	392 067 502,79	313 701 048,65	92,30%	2	99 428 239,20	99 413 239,20	29,25%
6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	411 521 961	273	661 819 232,57	385 837 586,09	93,76%	10	2 160 859,22	1 630 638,52	0,40%
7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA [EFRR]	277 728 836	141	523 824 400,40	244 723 653,78	88,12%	9	63 352 016,90	31 764 943,28	11,44%
7.1 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną	176 766 082	93	404 648 522,93	161 807 186,76	91,54%	4	20 138 935,42	10 298 376,26	5,83%
7.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową	100 962 754	48	119 175 877,47	82 916 467,02	82,13%	5	43 213 081,48	21 466 567,02	21,26%
8 RYNEK PRACY [EFS]	1 185 247 583	456	1 277 381 152,30	1 084 987 044,30	91,54%	45	394 662 673,50	335 416 928,68	28,30%
8.1 Projekty powiatowych urzędów pracy	538 072 857	156	585 913 258,87	498 026 300,77	92,56%	26	341 221 885,77	290 038 602,88	53,90%
8.2 Wsparcie osób poszukujących pracy	96 372 923	82	118 632 456,67	100 837 588,01	104,63%	2	2 865 881,10	2 435 998,93	2,53%
8.3 Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy	211 406 204	55	182 094 237,55	154 780 101,89	73,21%	0	0,00	0,00	0,00%
8.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego	197 637 932	144	225 599 946,17	191 076 797,17	96,68%	13	29 405 817,78	24 948 601,35	12,62%
8.5 Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych	36 452 000	3	40 275 298,80	34 234 003,98	93,92%	1	12 691 223,60	10 787 540,06	29,59%
8.6 Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP	72 904 000	2	81 463 962,83	69 244 187,40	94,98%	0	0,00	0,00	0,00%
8.7 Aktywne i zdrowe starzenie się	32 401 668	14	43 401 991,41	36 788 065,08	113,54%	3	8 477 865,25	7 206 185,46	22,24%
9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE [EFS]	606 892 346	327	566 832 687,29	481 461 107,87	79,33%	87	165 035 002,74	140 261 248,85	23,11%
9.1 Aktywna integracja	338 058 846	198	276 691 841,25	235 064 263,70	69,53%	50	74 753 489,47	63 521 962,66	18,79%
9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych	165 137 147	100	178 133 118,61	151 190 275,91	91,55%	26	49 485 746,09	42 062 884,11	25,47%
9.3 Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych	53 574 853	18	54 623 885,73	46 430 302,84	86,66%	11	40 795 767,18	34 676 402,08	64,73%
9.4 Wspieranie gospodarki społecznej	50 121 500	11	57 383 841,70	48 776 265,42	97,32%	0	0,00	0,00	0,00%
10 EDUKACJA [EFS]	700 404 466	673	739 265 103,07	627 661 385,81	89,61%	86	142 366 293,90	120 890 085,61	17,26%
10.1 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej	126 588 779	163	125 524 587,53	106 001 816,96	83,74%	44	38 728 345,48	32 816 068,76	25,92%

Nazwa i nr Osi Priorytetowej / Działania	Alokacja w PLN	Umowy o dofinansowanie narastająco do 31.12.2020 r.				Umowy o dofinansowanie podpisane wyłącznie w 2020 r.			
		liczba	w PLN			liczba	w PLN		
			ogółem	wkład UE	% realizacji alokacji		ogółem	wkład UE	% realizacji alokacji
10.2 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej	233 823 746	287	248 343 897,34	211 092 311,72	90,28%	6	8 099 363,91	6 884 459,32	2,94%
10.3 Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie	61 219 822	73	70 315 079,67	59 767 817,48	97,63%	0	0,00	0,00	0,00%
10.4 Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	278 772 120	150	295 081 538,53	250 799 439,65	89,97%	36	95 538 584,51	81 189 557,53	29,12%
OGÓŁEM	9 869 135 633	5 633	12 050 390 715,43	8 301 257 633,28	84,11%	2 325	1 605 890 026,78	1 283 790 757,62	13,01%

C. Wykaz uchwał podjętych przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego w 2020 roku

Lp.	Tytuł uchwały	Numer uchwały	Data podjęcia	Stan realizacji	Dziedzina WPF
1.	w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg wojewódzkich	XV/383/20	2020-01-20	zrealizowana	Transport
2.	w sprawie udzielenia jednostkom samorządu terytorialnego pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na realizację zadań inwestycyjnych i bieżących na drogach gminnych i powiatowych	XV/384/20	2020-01-20	wieloletnia	Transport
3.	w sprawie skargi Zarządu Powiatu Jaworskiego w sprawie pozbawienia odcinka drogi wojewódzkiej nr 363 (Jawor-Jenków) kategorii dróg wojewódzkich	XV/385/20	2020-01-20	zrealizowana	Transport
4.	w sprawie skargi Zarządu Powiatu Jaworskiego na uchwałę Sejmiku Województwa Dolnośląskiego w sprawie pozbawienia odcinka drogi wojewódzkiej nr 374 w miejscowości Jawor kategorii dróg wojewódzkich	XV/386/20	2020-01-20	zrealizowana	Transport
5.	w sprawie skargi Powiatu Złotoryjskiego na uchwałę nr XIII/314/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie pozbawienia odcinka drogi wojewódzkiej nr 328 kategorii dróg wojewódzkich	XV/387/20	2020-01-20	zrealizowana	Transport
6.	w sprawie skargi Powiatu Złotoryjskiego na uchwałę nr XII/318/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie pozbawienia odcinka drogi wojewódzkiej nr 363 w miejscowości Złotoryja kategorii dróg wojewódzkich	XV/388/20	2020-01-20	zrealizowana	Transport
7.	w sprawie skargi Powiatu Wałbrzyskiego na uchwałę nr XIII/312/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie pozbawienia drogi wojewódzkiej bez numeru (dawna droga wojewódzka nr 380) kategorii dróg wojewódzkich	XV/389/20	2020-01-20	zrealizowana	Transport
8.	w sprawie uchwały nr XIV/365/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	XV/390/20	2020-01-21	zrealizowana	Budżet i finanse
9.	w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2020	XV/391/20	2020-01-21	zrealizowana	Budżet i finanse
10.	w sprawie zmiany uchwały nr XIV/366/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie budżetu Województwa Dolnośląskiego na rok 2020	XV/392/20	2020-01-21	zrealizowana	Budżet i finanse
11.	w sprawie podziału województwa dolnośląskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodu łowieckiego do kategorii	XV/381/20	2020-01-22	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
12.	w sprawie zmiany uchwały nr VI/101/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów dotyczących opracowania Raportu o stanie województwa dolnośląskiego	XVI/393/20	2020-03-03	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
13.	w sprawie przyznania dyrektorowi Dolnośląskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu zwolnienia od obowiązku realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć w roku szkolnym 2019/2020	XVI/394/20	2020-03-03	zrealizowana	Edukacja i nauka
14.	w sprawie określenia zadań, na które przeznaczają się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2020 r.	XVI/395/20	2020-03-03	zrealizowana	Integracja społeczna
15.	w sprawie zmiany uchwały nr X/255/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 września 2019 r. w sprawie zasad udzielenia stypendiów dla studentów studiów pierwszego stopnia kształcących się na kierunku pielęgniarstwo	XVI/396/20	2020-03-03	zrealizowana	Edukacja i nauka
16.	w sprawie zmiany uchwały nr XXX/961/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie powierzenia w latach 2017-2018 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XVI/397/20	2020-03-03	wieloletnia	Transport
17.	w sprawie zmiany uchwały nr VI/130/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie powierzenia w roku 2019 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XVI/398/20	2020-03-03	wieloletnia	Transport
18.	w sprawie zmiany uchwały nr XV/384/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie udzielenia jednostkom samorządu terytorialnego pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na realizację zadań inwestycyjnych i bieżących na drogach gminnych i powiatowych	XVI/399/20	2020-03-03	wieloletnia	Transport

Lp.	Tytuł uchwały	Numer uchwały	Data podjęcia	Stan realizacji	Dziedzina WPF
19.	w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Województwo Dolnośląskie, udo- stępionych dla operatorów publicznego transportu zbiorowego i przewoźników drogowych oraz warunków i zasad korzystania z tych obiektów	XVI/400/20	2020-03-03	zrealizowana	Transport
20.	w sprawie uchylenia uchwały nr XXVIII/901/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 listopada 2016 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za korzystanie przez operatorów publicznego transportu zbiorowego i przewoźników drogowych z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest Województwo Dolnośląskie	XVI/401/20	2020-03-03	zrealizowana	Transport
21.	w sprawie skargi Powiatu Głogowskiego na uchwałę nr XIII/315/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie pozabawienia drogi wojewódzkiej nr 330 kategorii dróg wojewódzkich	XVI/402/20	2020-03-03	zrealizowana	Transport
22.	w sprawie ustalenia zakresu i formy informacji o przebiegu wykonania planów finansowych za I półrocze samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury i innych wojewódzkich osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych	XVI/403/20	2020-03-03	zrealizowana	Ochrona zdrowia
23.	w sprawie zmiany uchwały nr XIV/365/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	XVI/405/20	2020-03-03	zrealizowana	Budżet i finanse
24.	w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2020	XVI/406/20	2020-03-03	zrealizowana	Budżet i finanse
25.	w sprawie zmiany uchwały nr XIV/366/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie budżetu Województwa Dolnośląskiego na rok 2020	XVI/407/20	2020-03-03	zrealizowana	Budżet i finanse
26.	w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2020 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego, na realizację działań związanych ze zwalczaniem skutków wystąpienia choroby zakaźnej COVID-19	XVII/412/20	2020-05-05	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
27.	w sprawie przyjęcia zaktualizowanego Wspólnego Oświadczenia o współpracy regionalnej między Województwem Dolnośląskim a Wolnym Państwem Saksonia	XVII/413/20	2020-05-05	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
28.	w sprawie uchwalenia regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom oświatowych jednostek organizacyjnych samorządu województwa dolnośląskiego dodatków: motywacyjnego, funkcyjnego, za wysługę lat, za warunki pracy oraz innych składników wynagrodzenia	XVII/414/20	2020-05-05	zrealizowana	Edukacja i nauka
29.	w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej Partnerom w projekcie pn. „Wsparcie Kształcenia Zawodowego - Poprawa Efektów”	XVII/415/20	2020-05-05	zrealizowana	Edukacja i nauka
30.	w sprawie uchylenia uchwały nr L/1772/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać projekt dolnośląskiego budżetu obywatelskiego oraz zasad i trybu przeprowadzania jego konsultacji z mieszkańcami	XVII/416/20	2020-05-05	zrealizowana	Integracja społeczna
31.	w sprawie połączenia Obwodu Lecznictwa Kolejowego we Wrocławiu - Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z Dolnośląskim Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy	XVII/417/20	2020-05-05	zrealizowana	Ochrona zdrowia
32.	w sprawie zmiany uchwały nr XXXIII/951/13 w sprawie nadania statutu Dolnośląskiemu Centrum Chorób Płuc we Wrocławiu	XVII/418/20	2020-05-05	zrealizowana	Ochrona zdrowia
33.	w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego dotacji celowej Gminie Jelenia Góra na dofinansowanie realizacji zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w 2020 r.	XVII/419/20	2020-05-05	zrealizowana	Ochrona zdrowia
34.	w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych w województwie dolnośląskim oraz rejonizacji tych upraw w 2020 r.	XVII/420/20	2020-05-05	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
35.	w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2020 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego na finansowanie ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych	XVII/421/20	2020-05-05	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
36.	w sprawie powierzenia Gminie Bogatynia realizacji zadania pn.: „Utrzymanie odcinków dróg wojewódzkich nr 352 w km od 26+866 do km 35+388 i 354 w km od 8+319 do km 9+274” oraz przyjęcia pomocy rzeczowej na rzecz Województwa Dolnośląskiego od Gminy Bogatynia	XVII/422/20	2020-05-05	zrealizowana	Transport

Lp.	Tytuł uchwały	Numer uchwały	Data podjęcia	Stan realizacji	Dziedzina WPF
37.	w sprawie powierzenia jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych pn. „Utrzymanie dróg wojewódzkich”	XVII/423/20	2020-05-05	wieloletnia	Transport
38.	w sprawie zmiany uchwały nr XXV/761/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 września 2016 r. w sprawie powierzenia jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań dotyczących zarządzania przystankami komunikacyjnymi zlokalizowanymi w ciągu dróg wojewódzkich	XVII/424/20	2020-05-05	zrealizowana	Transport
39.	w sprawie zmiany uchwały nr XXX/961/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie powierzenia w latach 2017-2018 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XVII/425/20	2020-05-05	wieloletnia	Transport
40.	w sprawie zmiany uchwały nr VI/130/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie powierzenia w latach 2019-2020 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XVII/426/20	2020-05-05	wieloletnia	Transport
41.	w sprawie pozbawienia drogi wojewódzkiej nr 380 kategorii dróg wojewódzkich	XVII/427/20	2020-05-05	zrealizowana	Transport
42.	w sprawie udzielenia Powiatowi Świdnickiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego będącej partycypacją w kosztach realizacji zadania pod nazwą „Budowa drogi powiatowej nr 3396D na odcinku pomiędzy drogą krajową nr 5 a drogą wojewódzką nr 382 i ul. Stęczyńskiego w Świdnicy”	XVII/428/20	2020-05-05	zrealizowana	Transport
43.	w sprawie zmiany uchwały nr XIV/365/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	XVII/429/20	2020-05-05	zrealizowana	Budżet i finanse
44.	w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2020	XVII/430/20	2020-05-05	zrealizowana	Budżet i finanse
45.	w sprawie powołania Rady Społecznej w Dolnośląskim Centrum Onkologii we Wrocławiu	XVII/432/20	2020-05-05	zrealizowana	Ochrona zdrowia
46.	w sprawie powołania Rady Społecznej w Dolnośląskim Centrum Chorób Płuc we Wrocławiu	XVII/433/20	2020-05-05	zrealizowana	Ochrona zdrowia
47.	w sprawie powołania Rady Społecznej w Szpitalu Specjalistycznym im. A. Falkiewicza we Wrocławiu	XVII/434/20	2020-05-05	zrealizowana	Ochrona zdrowia
48.	w sprawie powołania Rady Społecznej w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu	XVII/435/20	2020-05-05	zrealizowana	Ochrona zdrowia
49.	w sprawie powołania Rady Społecznej w Dolnośląskim Szpitalu Specjalistycznym im. T. Marciniaka-Centrum Medycyny Ratunkowej we Wrocławiu	XVII/436/20	2020-05-05	zrealizowana	Ochrona zdrowia
50.	w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Wojewódzkim Zespole Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej we Wrocławiu	XVII/437/20	2020-05-05	zrealizowana	Ochrona zdrowia
51.	w sprawie powołania Rady Społecznej w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze	XVII/438/20	2020-05-05	zrealizowana	Ochrona zdrowia
52.	w sprawie powołania Rady Społecznej w Wojewódzkim Centrum Psychiatrii Długoterminowej w Stroniu Śląskim	XVII/440/20	2020-05-05	zrealizowana	Ochrona zdrowia
53.	w sprawie powołania Rady Społecznej w Specjalistycznym Szpitalu im. dra A. Sokołowskiego w Wałbrzychu	XVII/441/20	2020-05-05	zrealizowana	Ochrona zdrowia
54.	w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Legnicy	XVII/442/20	2020-05-05	zrealizowana	Ochrona zdrowia
55.	w sprawie podjęcia rezolucji ustanawiającej rok 2020 „Rokiem Turystyki Rowerowej”	XVII/443/20	2020-05-05	zrealizowana	Kultura fizyczna i turystyka
56.	w sprawie podjęcia rezolucji w sprawie upamiętnienia ofiar ludobójczej eksterminacji dokonanej na polskich oficerach - jeńcach wojennych w kwietniu 1940 roku w ZSRR w 80 rocznicę tej zbrodni	XVII/444/20	2020-05-05	zrealizowana	Kultura
57.	w sprawie powołania Rady Społecznej w Obwodzie Lecznictwa Kolejowego we Wrocławiu	XVII/439/20	2020-05-13	zrealizowana	Ochrona zdrowia
58.	w sprawie podjęcia rezolucji upamiętniającej 100 rocznicę urodzin Papieża Jana Pawła II	XVIII/448/20	2020-06-02	zrealizowana	Kultura
59.	w sprawie podjęcia rezolucji upamiętniającej 30 - lecie samorządu terytorialnego w Polsce	XVIII/449/20	2020-06-02	zrealizowana	Kultura
60.	w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w roku 2020 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach	XVIII/450/20	2020-06-02	zrealizowana	Kultura

Lp.	Tytuł uchwały	Numer uchwały	Data podjęcia	Stan realizacji	Dziedzina WPF
61.	w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umów na dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych robót budowlanych, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, na okres dłuższy niż jeden rok budżetowy, obejmujący lata 2020 - 2021	XVIII/451/20	2020-06-02	wieloletnia	Integracja społeczna
62.	w sprawie zmiany uchwały nr XVII/414/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie uchwalenia regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków: motywacyjnego, funkcyjnego, za wysługę lat, za warunki pracy oraz innych składników wynagrodzenia	XVIII/452/20	2020-06-02	zrealizowana	Edukacja i nauka
63.	w sprawie nadania statutu Dolnośląskiemu Wojewódzkiemu Ośrodkowi Medycyny Pracy	XVIII/453/20	2020-06-02	zrealizowana	Ochrona zdrowia
64.	w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2020 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego, na realizację działań związanych ze zwalczaniem skutków wystąpienia choroby zakaźnej COVID-19	XVIII/454/20	2020-06-02	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
65.	w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2020 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej wybranym gminom na dofinansowanie bieżącego utrzymania urządzeń melioracji wodnych będących własnością gminy	XVIII/455/20	2020-06-02	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
66.	w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej gminom wyłonionym w ramach konkursu pn. „Dolnośląski Fundusz Pomocy Rozwojowej 2020”	XVIII/456/20	2020-06-02	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
67.	w sprawie powierzenia Gminie Strzegom realizacji zadania pn.: „Letnie utrzymanie odcinka drogi wojewódzkiej nr 374 na terenie miasta Strzegom” oraz przyjęcia pomocy rzeczowej na rzecz Województwa Dolnośląskiego od Gminy Strzegom	XVIII/457/20	2020-06-02	wieloletnia	Transport
68.	w sprawie powierzenia w roku 2020 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań remontowych (naprawczych) w ramach bieżącego utrzymania dróg na drogach wojewódzkich	XVIII/458/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
69.	w sprawie udzielenia Powiatowi Wałbrzyskiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na remont drogi w granicach działki nr 288/14 obręb Czarny Bór	XVIII/459/20	2020-06-02	wieloletnia	Transport
70.	w sprawie zmiany uchwały nr XXX/961/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie powierzenia w latach 2017-2018 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XVIII/460/20	2020-06-02	wieloletnia	Transport
71.	w sprawie zmiany uchwały nr VI/130/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie powierzenia w latach 2019-2020 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XVIII/461/20	2020-06-02	wieloletnia	Transport
72.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/308/19 w sprawie pozbawienia odcinka drogi wojewódzkiej bez numeru (odcinek dawnej drogi krajowej nr 3) w miejscowości Dobromil kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/462/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
73.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/309/19 w sprawie pozbawienia drogi wojewódzkiej bez numeru (dawna droga wojewódzka nr 298) kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/463/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
74.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/310/19 w sprawie pozbawienia odcinków drogi wojewódzkiej bez numeru (odcinek dawnej drogi krajowej nr 5) kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/464/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
75.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/311/19 w sprawie pozbawienia drogi wojewódzkiej bez numeru (dawna droga wojewódzka nr 104) kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/465/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
76.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/312/19 w sprawie pozbawienia drogi wojewódzkiej bez numeru (dawna droga wojewódzka nr 380) kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/466/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
77.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/313/19 w sprawie pozbawienia odcinka drogi wojewódzkiej nr 324 kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/467/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
78.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/314/19 w sprawie pozbawienia odcinka drogi wojewódzkiej nr 328 kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/468/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
79.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/315/19 w sprawie pozbawienia drogi wojewódzkiej nr 330 kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/469/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport

Lp.	Tytuł uchwały	Numer uchwały	Data podjęcia	Stan realizacji	Dziedzina WPF
80.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/316/19 w sprawie pozbawienia odcinka drogi wojewódzkiej nr 342 kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/470/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
81.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/317/19 w sprawie pozbawienia odcinka drogi wojewódzkiej nr 363 (Jawor - Jenków) kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/471/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
82.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/319/19 w sprawie pozbawienia drogi wojewódzkiej nr 370 kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/472/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
83.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/320/19 w sprawie pozbawienia drogi wojewódzkiej nr 374 w miejscowości Jawor kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/473/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
84.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/321/19 w sprawie pozbawienia drogi wojewódzkiej nr 440 kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/474/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
85.	w sprawie zmiany uchwały nr XIII/322/19 w sprawie pozbawienia drogi wojewódzkiej nr 446 kategorii dróg wojewódzkich	XVIII/475/20	2020-06-02	zrealizowana	Transport
86.	w sprawie wyznaczenia przedstawiciela Województwa Dolnośląskiego do władz Stowarzyszenia „Dolnośląska Organizacja Turystyczna”	XVIII/476/20	2020-06-02	zrealizowana	Kultura fizyczna i turystyka
87.	w sprawie zmiany uchwały nr XIV/365/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	XVIII/477/20	2020-06-02	zrealizowana	Budżet i finanse
88.	w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2020	XVIII/478/20	2020-06-02	zrealizowana	Budżet i finanse
89.	w sprawie zmiany uchwały nr XVIII/454/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2020 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego, na realizację działań związanych ze zwalczaniem skutków wystąpienia choroby zakaźnej COVID-19	XIX/481/20	2020-06-18	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
90.	w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego	XIX/482/20	2020-06-18	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
91.	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Dolnośląskiego za rok 2019 wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Województwa Dolnośląskiego w roku 2019	XX/484/20	2020-06-29	zrealizowana	Budżet i finanse
92.	w sprawie zmiany uchwały nr XXX/842/12 w sprawie nadania statutu Specjalistycznemu Szpitalowi im. dra Alfreda Sokołowskiego	XX/487/20	2020-06-29	zrealizowana	Ochrona zdrowia
93.	w sprawie zmiany uchwały nr XVIII/456/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej gminom wyłonionym w ramach konkursu pn. „Dolnośląski Fundusz Pomocy Rozwojowej 2020”	XX/488/20	2020-06-29	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
94.	w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej na zadania realizowane przez gminy w zakresie projektów złożonych w ramach konkursu „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” w 2020 roku	XX/489/20	2020-06-29	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
95.	w sprawie powierzenia Gminie Rudna realizacji zadania pn.: „Zagospodarowanie i utrzymanie zieleni na klombie zlokalizowanym w pasie drogowym drogi wojewódzkiej nr 292 w miejscowości Naroczyce, gmina Rudna” oraz przyjęcia pomocy rzeczowej na rzecz Województwa Dolnośląskiego od Gminy Rudna	XX/490/20	2020-06-29	wieloletnia	Transport
96.	w sprawie zmiany uchwały nr VIII/87/15 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie powierzenia w latach 2015-2016 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XX/491/20	2020-06-29	zrealizowana	Transport
97.	w sprawie zmiany uchwały nr XXX/961/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie powierzenia w latach 2017-2018 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XX/492/20	2020-06-29	wieloletnia	Transport
98.	w sprawie zmiany uchwały nr VI/130/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie powierzenia w latach 2019-2020 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XX/493/20	2020-06-29	wieloletnia	Transport
99.	w sprawie powierzenia w roku 2020 Gminie Góra i Gminie Męcinka realizacji zadań drogowych	XX/494/20	2020-06-29	zrealizowana	Transport
100.	w sprawie zmiany uchwały nr XIV/365/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	XX/496/20	2020-06-29	zrealizowana	Budżet i finanse

Lp.	Tytuł uchwały	Numer uchwały	Data podjęcia	Stan realizacji	Dziedzina WPF
101.	w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2020	XX/497/20	2020-06-29	zrealizowana	Budżet i finanse
102.	w sprawie zmiany uchwały nr XVII/413/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie przyjęcia zaktualizowanego Wspólnego Oświadczenia o współpracy regionalnej między Województwem Dolnośląskim a Wolnym Państwem Saksonia	XXI/498/20	2020-07-20	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
103.	w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania pomocy stypendialnej w roku szkolnym 2020/2021 w ramach Dolnośląskiego Programu Pomocy Stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych	XXI/499/20	2020-07-20	zrealizowana	Edukacja i nauka
104.	w sprawie zmiany uchwały nr XXX/961/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie powierzenia w latach 2017-2018 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XXI/500/20	2020-07-20	wieloletnia	Transport
105.	w sprawie zmiany uchwały nr VI/130/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie powierzenia w latach 2019-2020 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XXI/501/20	2020-07-20	wieloletnia	Transport
106.	w sprawie zmiany uchwały nr XV/384/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie udzielenia jednostkom samorządu terytorialnego pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na realizację zadań inwestycyjnych i bieżących na drogach gminnych i powiatowych	XXI/502/20	2020-07-20	wieloletnia	Transport
107.	w sprawie przekształcenia wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego poprzez przejęcie Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Jeleniej Górze, Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Legnicy, Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Wałbrzychu przez Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego we Wrocławiu i zmiany jego nazwy na Dolnośląski Ośrodek Ruchu Drogowego	XXI/503/20	2020-07-20	zrealizowana	Transport
108.	w sprawie nadania Statutu Dolnośląskiemu Ośrodkowi Ruchu Drogowego	XXI/504/20	2020-07-20	zrealizowana	Transport
109.	w sprawie przyjęcia programu ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych	XXI/505/20	2020-07-20	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
110.	w sprawie zmiany uchwały nr XVII/421/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2020 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego na finansowanie ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych	XXI/506/21	2020-07-20	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
111.	w sprawie wyznaczenia przedstawiciela Województwa Dolnośląskiego do władz Stowarzyszenia „Dolnośląska Organizacja Turystyczna”	XXI/507/20	2020-07-20	zrealizowana	Kultura fizyczna i turystyka
112.	w sprawie zmiany uchwały nr XIV/365/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	XXI/508/20	2020-07-20	zrealizowana	Budżet i finanse
113.	w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2020	XXI/509/20	2020-07-20	zrealizowana	Budżet i finanse
114.	w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Sejmiku Województwa Dolnośląskiego do składu Dolnośląskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego	XXI/510/20	2020-07-20	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
115.	w sprawie wyznaczenia przedstawiciela Sejmiku Województwa Dolnośląskiego do składu Regionalnej Rady Ochrony Przyrody	XXI/511/20	2020-07-20	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
116.	w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego uczczenia 40. rocznicy powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”	XXII/519/20	2020-10-01	zrealizowana	Kultura
117.	w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego transformacji energetycznej Dolnego Śląska i Zagłębia Turoszowskiego	XXII/520/20	2020-10-01	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
118.	w sprawie w sprawie przyznania Chórowi Cantabile Nagrody Kulturalnej SILESIA Sejmiku Województwa Dolnośląskiego za rok 2020	XXII/523/20	2020-10-01	zrealizowana	Kultura

Lp.	Tytuł uchwały	Numer uchwały	Data podjęcia	Stan realizacji	Dziedzina WPF
119.	w sprawie przyznania Christopherowi Nowickiemu Dolnośląskiej Nagrody Kulturalnej SILESIA Sejmiku Województwa Dolnośląskiego za rok 2020	XXII/524/20	2020-10-01	zrealizowana	Kultura
120.	w sprawie przyznania Janowi Bortkiewiczowi Dolnośląskiej Nagrody Kulturalnej SILESIA Sejmiku Województwa Dolnośląskiego za rok 2020	XXII/525/20	2020-10-01	zrealizowana	Kultura
121.	w sprawie przyznania Zespołowi Tańca Narodowego i Estradowego „Kraąg” Nagrody Kulturalnej SILESIA Sejmiku Województwa Dolnośląskiego za rok 2020	XXII/526/20	2020-10-01	zrealizowana	Kultura
122.	w sprawie zmiany uchwały nr XVIII/454/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2020 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego, na realizację działań związanych ze zwalczaniem skutków wystąpienia choroby zakaźnej COVID-19	XXII/527/20	2020-10-01	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
123.	w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2020 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej Gminie Legnica na wsparcie Legnickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Legnicy	XXII/528/20	2020-10-01	zrealizowana	Edukacja i nauka
124.	w sprawie zmiany uchwały nr XXXVIII/1240/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 września 2017 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego na dofinansowanie realizacji Programu Budowy Małych Przyszkolnych Krytych Pływalni pn. „Dolnośląski Delfinek” w latach 2017-2020	XXII/529/20	2020-10-01	zrealizowana	Kultura fizyczna i turystyka
125.	w sprawie zmiany uchwały nr XVIII/450/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w roku 2020 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach	XXII/530/20	2020-10-01	zrealizowana	Kultura
126.	w sprawie zmiany uchwały nr XXX/961/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie powierzenia w latach 2017-2018 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XXII/531/20	2020-10-01	wieloletnia	Transport
127.	w sprawie zmiany uchwały nr VI/130/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie powierzenia w latach 2019-2020 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XXII/532/20	2020-10-01	wieloletnia	Transport
128.	w sprawie zmiany uchwały nr XV/384/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie udzielenia jednostkom samorządu terytorialnego pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na realizację zadań inwestycyjnych i bieżących na drogach gminnych i powiatowych	XXII/533/20	2020-10-01	wieloletnia	Transport
129.	w sprawie zmiany uchwały nr IX/229/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie udzielenia Gminie Miejskiej Głogów pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania „Budowa ronda na skrzyżowaniu ul. Legnickiej, ul. Piłsudskiego i ul. Poniatowskiego”	XXII/534/20	2020-10-01	wieloletnia	Transport
130.	w sprawie zmiany uchwały nr IX/230/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie udzielenia Gminie Miejskiej Głogów pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania „Budowa ronda na skrzyżowaniu ul. Wojska Polskiego i ul. Piłsudskiego”	XXII/535/20	2020-10-01	wieloletnia	Transport
131.	w sprawie zmiany uchwały nr XIV/371/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie udzielenia Gminie Miękinia pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na budowę chodnika relacji Pisarzowice - Wilkszyn	XXII/536/20	2020-10-01	zrealizowana	Transport
132.	w sprawie zmiany uchwały nr XVII/423/20 z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie powierzenia jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych pn. „Utrzymanie dróg wojewódzkich”	XXII/537/20	2020-10-01	wieloletnia	Transport
133.	w sprawie pozbawienia dróg i odcinków dróg kategorii dróg wojewódzkich	XXII/538/20	2020-10-01	zrealizowana	Transport

Lp.	Tytuł uchwały	Numer uchwały	Data podjęcia	Stan realizacji	Dziedzina WPF
134.	w sprawie pozbawienia odcinka drogi wojewódzkiej nr 363 w miejscowości Złotoryja kategorii dróg wojewódzkich	XXII/539/20	2020-10-01	zrealizowana	Transport
135.	w sprawie zmiany uchwały nr XX/489/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej na zadania realizowane przez gminy w zakresie projektów złożonych w ramach konkursu „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” w 2020 roku	XXII/540/20	2020-10-01	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
136.	w sprawie zmiany uchwały nr XVIII/455/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2020 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej wybranym gminom na dofinansowanie bieżącego utrzymania urządzeń melioracji wodnych będących własnością gminy	XXII/541/20	2020-10-01	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
137.	w sprawie zmiany uchwały nr XVII/421/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2020 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego na finansowanie ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych	XXII/542/20	2020-10-01	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
138.	w sprawie zmiany uchwały nr XIV/365/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	XXII/543/20	2020-10-01	zrealizowana	Budżet i finanse
139.	w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2020	XXII/544/20	2020-10-01	zrealizowana	Budżet i finanse
140.	w sprawie zmiany uchwały nr XIV/366/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie budżetu Województwa Dolnośląskiego na rok 2020	XXII/545/20	2020-10-01	zrealizowana	Budżet i finanse
141.	w sprawie podjęcia apelu dotyczącego wsparcia rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności dzieci w okresie prenatalnym i dalszym okresie wychowawczym	XXIII/554/20	2020-11-02	zrealizowana	Integracja społeczna
142.	w sprawie przyjęcia Programu współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na Dolnym Śląsku na 2021 r.	XXIII/556/20	2020-11-02	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
143.	w sprawie nadania Statutu Wrocławskiemu Teatrowi Pantomimy im. Henryka Tomaszewskiego we Wrocławiu	XXIII/557/20	2020-11-02	zrealizowana	Kultura
144.	w sprawie zmiany nazwy Filharmonii Sudeckiej w Wałbrzychu i nadania jej statutu	XXIII/558/20	2020-11-02	zrealizowana	Kultura
145.	w sprawie zmiany uchwały nr XVII/413/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie przyjęcia zaktualizowanego Wspólnego Oświadczenia o współpracy regionalnej między Województwem Dolnośląskim a Wolnym Państwem Saksonia	XXIII/559/20	2020-11-02	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
146.	w sprawie zmiany uchwały nr XXXIII/946/13 w sprawie nadania statutu Specjalistycznemu Szpitalowi Ginekologiczno - Położniczemu im. E. Biernackiego w Wałbrzychu	XXIII/560/20	2020-11-02	zrealizowana	Ochrona zdrowia
147.	w sprawie zmiany uchwały nr XXXIV/1019/13 w sprawie nadania statutu Wojewódzkiemu Szpitalowi Psychiatrycznemu w Złotoryi	XXIII/561/20	2020-11-02	zrealizowana	Ochrona zdrowia
148.	w sprawie zmiany uchwały nr XLVI/1585/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej Partnerom w projekcie pn. „ZINTEGROWANI”	XXIII/562/20	2020-11-02	zrealizowana	Integracja społeczna
149.	w sprawie zmiany uchwały nr LII/1880/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 października 2018 r. w sprawie stypendiów sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe	XXIII/563/20	2020-11-02	zrealizowana	Kultura fizyczna i turystyka
150.	w sprawie powierzenia Gminie Góra realizacji zadania pn.: „Utrzymanie ścieżki rowerowo-piesznej do Kłody Górskiej w pasie drogi wojewódzkiej nr 324” oraz przyjęcia pomocy rzeczowej na rzecz Województwa Dolnośląskiego od Gminy Góra	XXIII/566/20	2020-11-02	wieloletnia	Transport
151.	w sprawie powierzenia Gminie Miejskiej Świdnica realizacji zadania pn.: „Letnie utrzymanie dróg wojewódzkich na terenie miasta Świdnica”	XXIII/567/20	2020-11-02	wieloletnia	Transport
152.	w sprawie zmiany uchwały nr VI/130/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie powierzenia w latach 2019-2020 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XXIII/568/20	2020-11-02	wieloletnia	Transport

Lp.	Tytuł uchwały	Numer uchwały	Data podjęcia	Stan realizacji	Dziedzina WPF
153.	w sprawie zmiany uchwały nr XX/494/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie powierzenia w roku 2020 Gminie Góra i Gminie Męcinka realizacji zadań drogowych	XXIII/569/20	2020-11-02	zrealizowana	Transport
154.	w sprawie udzielenia Powiatowi Świdnickiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego będącej partycypacją w kosztach realizacji zadania pod nazwą „Budowa drogi powiatowej nr 3396D na odcinku pomiędzy drogą krajową nr 5 a drogą wojewódzką nr 382 i ul. Stęczyńskiego w Świdnicy”	XXIII/570/20	2020-11-02	zrealizowana	Transport
155.	w sprawie zmiany uchwały nr XIV/365/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	XXIII/571/20	2020-11-02	zrealizowana	Budżet i finanse
156.	w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2020	XXIII/572/20	2020-11-02	zrealizowana	Budżet i finanse
157.	w sprawie zmiany uchwały nr XIV/366/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie budżetu Województwa Dolnośląskiego na rok 2020	XXIII/573/20	2020-11-02	zrealizowana	Budżet i finanse
158.	w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	XXVI/574/20	2020-12-15	zrealizowana	Budżet i finanse
159.	w sprawie budżetu Województwa Dolnośląskiego na rok 2021	XXVI/575/20	2020-12-15	zrealizowana	Budżet i finanse
160.	w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na obszarze województwa dolnośląskiego	XXVI/576/20	2020-12-15	zrealizowana	Kultura
161.	w sprawie zamiaru i przyczyn połączenia samorządowych instytucji kultury Dolnośląskiego Centrum Filmowego we Wrocławiu oraz Strefy Kultury Wrocław	XXVI/577/20	2020-12-15	zrealizowana	Kultura
162.	w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Policealnej w Dolnośląskim Zespole Szkół w Bożkowie	XXVI/578/20	2020-12-15	zrealizowana	Edukacja i nauka
163.	w sprawie zmiany uchwały nr XII/285/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 24 października 2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie szkół wchodzących w skład Dolnośląskiego Zespołu Szkół w Bożkowie do prowadzenia Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi	XXVI/579/20	2020-12-15	zrealizowana	Edukacja i nauka
164.	w sprawie powołania Rady Społecznej w Pogotowiu Ratunkowym we Wrocławiu	XXVI/580/20	2020-12-15	zrealizowana	Ochrona zdrowia
165.	w sprawie powierzenia Gminie Wrocław realizacji zadania pn.: „Utrzymanie odcinków drogi wojewódzkiej nr 372 od km 0+600 – granica węzła A8/S8 (AOW) do km 3+149 – granica miasta Wrocław oraz od km 4+977 – granica miasta Wrocław do km 5+993 (skrzyżowanie z DW368 w Mirkowie) o łącznej długości 3,565 km”	XXVI/582/20	2020-12-15	wieloletnia	Transport
166.	w sprawie zmiany uchwały nr VI/130/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie powierzenia w latach 2019-2020 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XXVI/583/20	2020-12-15	wieloletnia	Transport
167.	w sprawie zmiany uchwały nr XV/384/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie udzielenia jednostkom samorządu terytorialnego pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na realizację zadań inwestycyjnych i bieżących na drogach gminnych i powiatowych	XXVI/584/20	2020-12-15	wieloletnia	Transport
168.	w sprawie zmiany uchwały nr XVII/423/20 z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie powierzenia jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych pn. „Utrzymanie dróg wojewódzkich”	XXVI/585/20	2020-12-15	wieloletnia	Transport
169.	w sprawie zmiany uchwały nr XVIII/459/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie udzielenia Powiatowi Wałbrzyskiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na remont drogi w granicach działki nr 288/14 obręb Czarny Bór	XXVI/586/20	2020-12-15	wieloletnia	Transport
170.	w sprawie zmiany uchwały nr XXX/961/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie powierzenia w latach 2017-2018 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	XXVI/587/20	2020-12-15	wieloletnia	Transport

Lp.	Tytuł uchwały	Numer uchwały	Data podjęcia	Stan realizacji	Dziedzina WPF
171.	w sprawie powierzenia Powiatowi Jaworskiemu realizacji zadania pn.: „Utrzymanie odcinka drogi wojewódzkiej nr 363 w km 53+430 do 68+301 o długości 14,871 km” oraz przyjęcia pomocy rzeczowej na rzecz Województwa Dolnośląskiego od Powiatu Jaworskiego	XXVI/588/20	2020-12-15	wieloletnia	Transport
172.	w sprawie zawarcia porozumienia z Województwem Lubuskim dotyczącego powierzenia i przyjęcia części zadania w zakresie organizowania publicznego transportu zbiorowego, ze względu na planowany przebieg linii komunikacyjnych w wojewódzkich przewozach pasażerskich	XXVI/589/20	2020-12-15	zrealizowana	Transport
173.	w sprawie zmiany uchwały nr XX/489/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej na zadania realizowane przez gminy w zakresie projektów złożonych w ramach konkursu „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” w 2020 roku	XXVI/591/20	2020-12-15	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
174.	w sprawie zmiany uchwały nr XVII/421/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2020 i 2021 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego na finansowanie ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych	XXVI/592/20	2020-12-15	wieloletnia	Rolnictwo i ochrona środowiska
175.	w sprawie zmiany uchwały nr XIV/365/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	XXVI/594/20	2020-12-15	zrealizowana	Budżet i finanse
176.	w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2020	XXVI/595/20	2020-12-15	zrealizowana	Budżet i finanse
177.	w sprawie wydatków budżetowych, których niezrealizowane planowane kwoty nie wygasają z upływem roku budżetowego 2020	XXVI/596/20	2020-12-15	zrealizowana	Budżet i finanse
178.	w sprawie skargi Powiatu Złotoryjskiego na uchwałę nr XXII/539/20 SWD z dnia 24 września 2020 r. w sprawie pozbawienia odcinka drogi wojewódzkiej nr 363 w miejscowości Złotoryja kategorii dróg wojewódzkich	XXVI/597/20	2020-12-15	zrealizowana	Transport
179.	w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego wsparcia branży turystycznej na Dolnym Śląsku w związku z epidemią COVID-19	XXVI/598/20	2020-12-15	zrealizowana	Kultura fizyczna i turystyka

**DOLNY
ŚLĄSK**